kılavuzumuz bilimsel sosyalizm, silahımız partimizdir

çark başak

türkiye işçi partisi merkez yayın organı

Yıl: 5 Sayı: 4 (77) 1 Eylül 1980 5 Lira

Şimdi Söz 3. Büyük Kongremizindir

Genel Başkan BEHİCE BORAN

Tüm Parti örgütleri, üye ve militanlarına,

Sizlere gönderdiğim 2. 7. 1980 günlü açıklamamda fikir ayrılıkları ve parti birliği sorununu ele almış, bu konudaki görüşlerimi bildirmiştim. Özetle demiştim ki, belli bir çerçeve içinde fikir ve görüş ayrışımları normaldir, parti yaşam ve çalışmalarının canlılığının bir yan ürünüdür. Tartışma, eleştiri ve özeleştiri mekanizması ile yanlışlar açığa çıkarılarak, doğrular belirlenerek fikir ve görüş ayrılıkları giderilir, irade ve eylem birliği sağlanır.

Tartışma, eleştiri ve özeleştiriyi sınırlayan çerçeve, bu eylemlerin partinin temel ideolojik birliği zemini üzerinde, demokratik merkeziyetçi ve tüzüksel sınır ve kanallar içinde yapılması koşuluydu. Bu konuda bir tehlikeye de işaret etmiştim: tartışmaların ve eleştirilerin kişiselleştirilmesi, yanlış bulunan fikir, görüş, tutum veya davranış yerine, kişilerin hedef alınması. Fikir, görüş, tutum ve davranış kişilere ilişkin olduğu için bunların eleştirisi dolayısıyla kişilerin de eleştirisi demek olursa da, asıl hedef kişilerin kendilerinin değil, yanlış bulunan görüş, fikir, tutum veya davranışın giderilmesi olmalıdır. Ancak yanlışlar saptanır, yetkili kurulca karara bağlanır, ama kişi özeleştiri yapıp yanlışını düzeltmezse o zaman onun görevden veya partiden uzaklaştırılması sonucu doğar.

Hatırlayacaksınız, söz konusu açıklamamı partide temel bir ideolojik - politik birliğin olduğu ve ayrılıkların belirttiğim çerçeve içinde tartışma ve eleştirilerle giderilebileceği inancıyla bitirmiştim. MYK, partideki durumun ana çizgileriyle böyle tanımlanmasına dayanak olan kimi kararlar almış ve örgüte bir açıklama yapılmasını gerekli görmüştü.

Bu açıklama yapıldığı tarihte gerek Başkanlık Kurulu'nda, gerekse Merkez Yönetim Kurulu'nda olup bitenler normal sayılacak tartışma ve eleştiri sınırlarını çoktan aşmıştı. En kötüsü de yanlış görülen fikir ve görüşlerin değil, belli kişilerin tasfiyesine yönelinmiş olmasıydı. Böylece Genel Sekretere, Osman Sakalsız ve Can Açıkgöz'e karşı tavır alınıyor, Genel Sekreter ve Osman Sakalsız hakkında güven oylaması yapılıyordu. İleri sürülen önerileri kabul ettirebilmek için istifa bir dayatma yöntemi olarak kullanılıyordu belli arkadaşlarca. Yavuz Ünal, Gündüz Mutluay, Yalçın Çerit iki kez topluca istifa ettiler. İkinci kez istifa ettiklerinde, Orhan Silier de Başkanlık Kurulu için gösterildiği adaylıktan çekildi. İstifalar kabul edilmedi, adı geçen yoldaşların görevde kalması, Silier'in de adaylığı tekrar kabulu sağlandı.

Yalçın Cerit'in son istifası, başka bir hikayedir. Benim yokluğumda Başkanlık Kurulu çalışmalarına ve İstanbul İl Kongresi dolayısıyla İstanbul İl Yönetim Kurulu'na ilişkin olarak MYK'nın ben döndükten sonra aldığı kararlardan Y. Cerit memnun değildi. İstanbul'da olup bitenlerden Genel Başkanı sorumlu tutuyordu. «Genel Başkanın bilgisi olmadan il bu işleri yapmaya cesaret edemez» mantığıyla. (Ben 28 Nisan - 17 Haziran süresinde ülke dışındaydım.) İstanbul İl Kongresinin ertesi günü başlayan MYK toplantısında Cerit istifa edeceğini söylemişse de, yazılı gerekçesiz istifasını ben döndükten sonra verdi. İstifa etmenin doğru olmadığını anlatarak üç defa kendisiyle konuştum. Üçünde de «sorumsuz bir gidiş var, ben bunun sorumluluğuna katılmak istemiyorum.» dedi. Ama sonradan gönderdiği yazılı istifa gerekçesinde, Merkez Yönetim Kuruluna mesnetsiz delilsiz, üstü örtülü suçlamalarda bulunuyordu.

Bütün bu olumsuzluklara karşın MYK'da yine de bazı noktalarda fikir birliğine varılabilmişti. Bunların içinde asıl önemli olanı, başta işaret ettiğim, partide ideolojik birlik temeli olduğu, fikir ve görüş ayrılıklarının bu zemin üzerinde ve demokratik merkeziyetçi ve tüzüksel kanal ve kurullar çerçevesinde tartışılarak giderilebileceği idi.

Bu zemin ve çerçeve içinde ayrılıkların, kökten değilse bile birlikte çalışmayı mümkün kılacak kadar giderilebileceğini, varlığında mutabık kalınan ideolojik birlik temelinin buna olanak verebi-

leceğini düşünüyordum. Tartışma, eleştiri ve özeleştiri, partide nasıl kullanılacağı öğrenilmiş, yerleşmiş, alışılmış bir işleyiş mekanizması değildi henüz. Tartışmalarda kişiselliğe düşmemek, eleştiriye tahammül etmek, özeleştiri yapmak alçakgönüllülüğünü gösterebilmek kolay değildi. Irmağın yatağından taşması bu ilk denemede normal karşılanabilirdi, sular tekrar yatağın içine çekilebilir ve yatağın sınırları içinde akışı sağlanabilirdi. Tartışma, eleştiri, özeleştiri kanallarında suların biraz çalkantılı ve çırpıntılı akması ise doğaldı.

Böyle düşünüyordum. Ne var ki, işler böyle gitmedi. Saatler, günler, hatta hafta boyu süren upuzun toplantılar kısır ve sert tartışmalarla tıkanıyor, kilitleniyordu. Ortak iş yapma olanağı kalmamıştı. Büyük Kongre erkene alındı, ama yerel kongrelerin yapılması, karar tasarıları ve raporların hazırlanması Kongrenin yeterince erken yapılmasına olanak vermiyordu. Söz konusu gurup, azınlıkta kalan karar tasarılarının da tartışılmak için örgüte bildirilmesi önerisi getirdi. Belliydi ki, kendileri ayrı tasarılar getirmek niyetindeydiler. Öneri kabul edildi. Söylenecek ne varsa söylenmeliydi. Söylenmesine olanak verilmedi denilmemeliydi.

Orhan Silier'in Gündüz Muluay ve Yavuz Ünal ile birlikte hazırladıkları bildirilen ve gurubun diğer üyelerince de desteklenen karar tasarıları gerekçe-raporlarıyla birlikte örgüte ilişikte sunulmaktadır. Bunlar, gerçekte, çeşitli somut konularda Kongrenin alması öngördükleri kararlar olarak düşünülmemiştir. Yani asıl amaç bu değildir. Karar tasarısı sunmak aslında bir bahane, bir vesiledir. Yapılan iş, karar tasarılarına gerekçe olarak hazırlanan raporlarla Partiyi, kuruluşundan bu yana, hatta ondan da öncesinden, 1960'lı yıllardan bu yana eleştirmek, eleştiri adı altında bütünüyle mahkum ve inkar etmektir. İstedikleri, partiyi bu parti yapan niteliği ve kadrosuyla mahkum edip bir kenara atmak, onun yerine kendi önerdikleri partiyi ve kadroları geçirmektir. Yazdıklarından çıkan genel sonuç:

Türkiye İşçi Partisi'nin işçi sınıfımızın bilimsel Sosyalist Partisi olmadığı, ancak kendilerinin önerdikleri düzeltmeler yapılırsa böyle bir partiye dönüşeceğidir. İddialarına göre:

— Partinin devrim anlayışı yanlıştır. 1970 öncesinde, eski parti döneminde bu yanlışlık ortaya çıkmış ve 1975'de yeni parti kurulurken bu yanlış sürdürülmüştür.

— Bu yanlış devrim anlayışı, toplumda nesnel gelişmelerle devrim noktasına gelineceği görüşü ve bu noktaya gelinmeyi edilgen —pasif— bir biçimde bekleme tavrıdır.

— İşçi sınıfının ve müttefiki emekçi kitlelerin politik bilinçlenme ile devrim yapma noktasına gelecekleri ve bu bilinçlenmenin mücadele içinde değil, genel propaganda ile gerçekleştirileceği yanlış görüşüdür.

— Parti yürüttüğü politikada bilimsel sosyalist politikayı, uluslararası strateji ve taktikleri uygulamamış, bunun için parti politikasında tıkanıklıklar olmuş, parti kitleselleşememiştir.

— Parti kararları ideolojik - politik temellere dayandırılmamış, sorunlara ideolojik - politik düzeyde değil, örgütsel - bürokratik düzeyde çözüm aranmıştır. Parti liderliği ideolojik - politik önderlik yapamamış, partiye bürokratizm egemen olmuştur.

— Barışçı geçiş parlementerizmle özleştirilmiştir. Çeşitli yöntemlerin kullanılması gözardı edilmiştir.

— Partide tutucu, engelleyici «eğilimler» vardır. Parti ancak Tek Parti, Tek Cephe kararlarıyla ileri adımlar atmaya başlamış, ama bu ilerleyiş tutucu, engelleyici «eğilimler» yüzünden zor ve yavaş olmuştur ve olmaktadır. Tek Parti, Tek Cephe'nin «içinin boşaltılması», eski tutumun devam ettirilmesi girişimleri vardır. Bunlar önlenmeli, yok edilmelidir. Başka bir deyişle, Merkez kadroları değişmelidir.

Eski TİP'in devrim anlayışındaki yanlışın ve diğer olumsuzlukların 1975 kuruluşunda yeni partiye intikal ettiği iddiası söz konusu arkadaşlarca ilk defa ileri sürülüyor. Bu görüş Genel Tartışma' da Ankara İl Yönetim Kurulu'nun sunduğu raporda vardı. Ama söz konusu gurup bu rapora sahip çıkmamış, Silier raporu «uçlara savrulma» ile eleştirmişti. Bu konu Başkanlık Kurulunda ve MYK'da tartışılmamıştır.

Partinin «yanlış devrim anlayışı» iddiası da ilk defa bu karar tasarıları raporlarında ortaya atılıyor. Bu konu da Merkez kurullarında görüşülmüş, tartışılmış değildir. Partinin programı ve diğer belgeleri ortada iken; partinin örgütleyebildiği ve katıldığı kitle eylemleri ortada iken; tüm kademelerde ortak eylem birliği, dayanışma karar, direktif ve girişimleri ortada iken; parti pasif olarak nesnel gelişmelerin olgunlaşmasını bekliyor, genel propoganda ile işçi sınıfı ve emekçileri bilinçlendirip devrim yapmayı öngörüyor demek, insafsızlıktan da öte bir şeydir. Partiyi ve merkez kadrolarını mahkum ve tasfiye etme isteğinde gözlerin ne kadar karardığının bir işaretidir.

Partinin ve yöneticilerinin barışçı geçişi, parlamenterizmle özdeştirdiği iddiası da bu arkadaşlarca daha önce ileri sürülmüş değildir. Seçimlere fazla önem, seçim çalışmalarına fazla zaman ve uğraş verildiği söylenmiş, ama parlamenterizm suçlaması yapılmamıştı. Bundan ötürü «parlamenterizm» konusu da Merkez Kurullarında tartışılmış bir konu değildir. Parlamenterizm suçlamasına bu arkadaşların kendilerinin inandıklarını sanmıyorum. Kanım, 3. Büyük Kongreyi kendileri için son fırsat olarak görmeleri ve gözünü hırs bürümüş bir kumarbaz psikolojisi ile «ya hep, ya hiç» ine oynamak istemeleridir. Akla geldik gelmedik her türlü kötüleme ve suçlamayla Partiyi mahkum etmek, manen yerle bir etmek! Yapılmak istenen budur.

Hedeflerine varabilmek için bir yandan, yukarıda işaret ettiğim gibi hiçbir dayanağı olmayan, gerçek dışı eleştiri ve suçlamalar yapıyorlar, öte yandan da kimi konuları yanlış uçlara vardıracak ölçüde abartıyorlar. Tartışma, eleştiri, özeleştiri, ikna ve karşıtı bürokratizm konusu böyle abartmalardan biridir. Tartışma, eleştiri, ikna gereği öylesine vurgulanıyor, abartılıyor ki, tartışma eleştiri ve ikna çabasından iş yapmaya olanak kalmayabilecektir. Ne kadar demokratik yöntemlere riayet edilse tartışma, eleştiri ve ikna etme çabasının bir sınırı vardır ve iş o sınıra dayandığında yaptırım (müeyyide) kullanılması gerekebilir. İki yapmak zorundasınızdır; zamanla sınırnedenle gerekebilir: 1) İş çıkarmak, iş lıdır, sonu gelmez tartışmalarla oyalanamazsınız; 2) Tartışma, eleştiri, ikna etme çabalarınız sonuç vermeyebilir, karşınızdaki ikna olmaz; yaptırım zorunluluğu ile karşı karşıya kalırsınız. Bu, bürokratizm değildir. Değil bizde, dünya toplumlarında dahi henüz hiç yaptırımsız toplumsal düzene erişmiş olanı yoktur; toplumun bütünü için bu böyle olduğu gibi türlü toplumsal faaliyet alanları için de öyledir.

Söz konusu gurubun, «anlayamadığı» ve bu yüzden de şematizme yuvarlandığı bir konu da uluslararası strateji ve taktiklere uyma konusudur. Bu konudaki tutumları, kendi tezlerini bu uygunluk içinde, partinin «devrim anlayışı»nı ise uyumluluğun dışında görüp gösterip, kendilerince en «zayıf halka» dan partiye ve yöneticilerine vurarak

haklı çıkmak, kendilerini kabul ettirmektir.

Uluslararası strateji ve taktikler konusunda yapılması gereken iş evrensel geçerliliği olan genel doğruları yalnızca tekrarlamak değil, bunları verili toplumların ayrıntılı somutunda ete kemiğe büründürebilmektir.

Uluslararası bilimsel sosyalist hareket hiç bir ulusal partinin bir diğer partinin programında veya deneyimlerinde tespit edilen doğruları veya uluslararası strateji ve taktikler konusunda yazılan kitaplarda ileri sürülmüş görüş ve tespitleri olduğu gibi kendi hareketine aktarmasını beklemez, tersine buna karşı çıkar. Her partinin kendi ülkesindeki koşulları esas alması ve bilimsel sosyalizmin temel ilkeleri çerçevesinde, yeni geliştirilmeleri ışığında ve uluslararası strateji ve taktikler temelinde, programını, politik çizgisini belirlemesi beklenir.

Ama bütün bunlar bir tarafa, Türkiye İşçi Partisi'nin devrim anlayışında uluslararası strateji ve taktikler açısından «yanlış» yoktur. Parti programında açıklanan sosyalist devrim anlayışı, sosyalizmle tamamlanacak ve «sosyalizmi başa koyma» ilkesi uyarınca yürütülecek **tek ve kesintisiz** devrim süreci tezi ile çelişkili değil, uyumludur. Programda bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm mücadelesinin **bütünselliği**, bağımsızlık ve demokrasi mücdaelesinin sosyalizm ufkuna yönelik olarak yürütülmesi zorunluluğu vurgulanarak belirtilmiştir. Sosyalist devrim başa konulmakla beraber, demokratik görevler hiç mi hiç ihmal edilmemiş, tersine, bağımsızlık ve demokrasi mücadelesinin sosyalizm mücadelesiyle bütünlüğü ve anti-emperyalist ve demokratik görevlerin neler olduğu konusu üzerinde parti programı ve diğer temel belgeleri somut, ayrıntılı bir biçimde (beş yıllık planda rakamlara dökerek) durmuştur. Bu belgeler anti-emperyalist ve demokratik görevlerin güncelliğini ve ivediliğini, zaman boyutu açısından önceliğini de belirtmiştir. Ayrıca anti-emperyalist ve demokratik görevlerin —giderek sosyalist görevlerin de— işçi sınıfının önderliğinde, emekçi sınıf ve katmanların, ilerici güçlerin örgütlü iş ve eylem birliğiyle, ortak mücadeleleriyle gerçekleştirileceği temel fikri de sözü geçen parti belgelerince egemendir.

Kısacası, parti «demokrasi için mücadele ile sosyalist devrim için mücadeleyi, birinciyi ikinciye bağımlı kılarak birleştirmeyi bilmelidir» ilkesine uygun bir devrim anlayışı oluşturmuştur.

Tek Parti, Tek Cephe kararları ve belgesi sınıfsal örgütleri, iş ve eylem birliğini demokrasi cephesinin kurulması biçiminde ve anti emperyalist, demokratik görevleri de bir devrimci demokratik iktidar hedefi olarak bütünleştirip somutlaştırarak programda önemli bir boşluğu doldurmuş, parti belgelerinde yer alıp parti eylemini yönlendiren temel görüşleri daha sistematik, daha açık, bunun için de pratiğe daha kolay aktarılır hale getirmiştir. 3. Büyük Kongremizde demokratik ve sosyalist görevlerin birbirine ilişkisi, zaman boyutunda eklemlenmesi, iktidarın değişen sınıfsal bileşimi gibi sorunları tartışarak Tek Parti, Tek Cephe kararlarını daha açıklığa ve somutluğa kavuşturacağız.

«Kongre karar tasarıları» partiyi veri olarak kabul edip önündeki sorunları çözmek, gelecek dönemde politikasını çizmek için önerilen kararlardır. Partiyi bugüne kadarki varlığı, ideolojisi, politikası, örgütlenişi ve çalışmalarıyla topyekûn red ve inkar etmek, partinin bugüne kadarki geçmişi konusunda «reddi miras»da bulunmak, normal «kongre karar tasarıları» tanımlamasına, kapsamına girecek şeyler değildir. Bir Başkanlık Kurulu üyesinin dediği gibi, gurubun sunduğu yazılı metinler karar tasarıları değil, bir manifestodur. Tek Parti, Tek Cephe öncesi parti ile sonrasını birbirini dışlayacak biçimde karşı karşıya getiren ve birinciyi red ve mahkum eden bir manifesto.

Kaldı ki bu gurup, partimizin red ve inkarına giden değerlendirmeleriyle, Tek Parti, Tek Cephe kararını da red etmiş olmaktadır. Bu gurup bilimsel sosyalist ideoloji ve politikanın belirleyici rolünün partimizde olmadığını söyleyerek Tek Parti, Tek Cephe kararının 85. sayfasında yer alan partimizin niteliği ve konumuna ilişkin gerçekleri red etmişlerdir.

Söz konusu grupca hazırlanan karar tasarıları içerikleri itibariyle artık beraber çalışmak için hiç bir ortak zemin kalmadığını gösterdiği gibi, bu tasarıların hazırlanış biçimi de aynı durumu ortaya çıkardı. MYK karar tasarılarını örgüte sunarken, azınlıkta kalan önerileri de bildirmeyi kararlaştırmıştı. Bu, şu demekti: ortak bir metin hazırlanacak, ama üzerinde oybirliği veya çoğunluğu oluşmayan görüşler, öneriler olursa onlar da ayrıca bildirilecekti. Oysa ortak bir çalışma mümkün olmadı. Onlar bir karar tasarıları takımı hazırladılar, MYK'nın seçtiği komisyon bir başka takım hazırladı. Böylece, sayfalar dolusu, upuzun metinler ortaya çıktı, basılması, dağıtılması da güç, okunup tartışılması da güç metinler.

Denilebilir ki, MYK sorunun çözümü, çalışmaların normal biçimde yürümesi için neden bu kadar bekledi, daha önce tavır almadı? Birincisi, görüş ayrılıklarının derinliği peyderpey, zamanla anlaşıldı. İtirazlar, eleştiriler, deyim yerindeyse, taksit taksit ortaya çıkarılıyordu. Nitekim son söz, karar tasarılarıyla söylendi. İkincisi, tartışma, eleştiri, ikna, özeleştiri süreci içinde doğruları saptamak ayrılıkları gidermek için tüm olanaklar sonuna kadar kullanılmalıydı. Demokratik merkeziyetçi işleyiş bunu gerektirirdi. Üçüncüsü, ayrılıklar, karşılıklı görüşler, savlar yalnızca tartışmalara taraf olanlarca değil, tüm örgütçe, parti kamuoyunca anlaşılacak ölçüde olgunlaşıp açıklığa kavuşmalıydı.

Bir yıla yaklaşan bir süredir, Parti Merkez Kurullarında gittikçe kemikleşen bir muhalefeti blok halinde sürdüren arkadaşlarla ilişkileri koparmamak, ortak çalışma zeminini korumak ve geliştirmek için elimden geleni yaptım. Başaramadığıma cidden üzgünüm. Ne yapayım ki, onlar partiye tümüyle karşı tutum almakta direttiler. Ve bu son karar tasarıları raporlarıyla bütün köprüleri yaktılar. Beraber çalışma olanağı kalmadı.

Şimdi söz 3. Büyük Kongremizindir.

—oOo—

BÜYÜK KONGREMİZ 4 EKİM'DE TOPLANIYOR

3. Büyük Kongre'mizin Merkez Yönetim Kurulu kararı uyarınca 4 Ekim 1980 Cumartesi günü toplantısına başlayacağı, beş gün süre ile toplantılarını sürdürmesi planlanan Büyük Kongre'nin gündeminin aşağıdaki biçimde kararlaştırılmış olduğu 25 Ağustos 1980 gün ve 344 sayılı olup 16 numaralı genelge'de şöyle açıklanmaktadır:

Bütün il ve ilçe başkanlıklarına ve Büyük Kongre doğal ve seçilmiş delegelerine;

I) 3. Büyük Kongremiz, Merkez Yönetim Kurulu'muzun aldığı karar uyarınca 4 Ekim 1980 Cumartesi günü İstanbul Tepebaşı Gazinosu'nda (1. Büyük Kongre'mizin toplandığı salonda) öğ'eden sonra saat 14.30'da çalışmalarına başlayacaktır.

II) Beş gün müddetle sürmesi planlanan Büyük Kongremizin gündemi aşağıdaki biçimde kararlaştırılmıştır:

GÜNDEM:

1) 4 Ekim 1980 Cumartesi günü saat 14.30'da açılış, yoklama, Başkanlık Divanı'nın seçimi (1 başkan, 2 başkan vekili, 4 sekreter);
2) Merkez Yönetim Kurulu'nun raporunun sunuluşu;
3) Komisyonların seçimi:
   a — Hesapları ve Bütçe Tasarısını İnceleme Komisyonu,
   b — Tüzük Değişikliği Tasarısını İnceleme Komisyonu,
   c — Karar Tasarılarını İnceleme Komisyonu;
4) Merkez Yönetim Kurulu raporu üzerinde delegelerin görüşlerini açıklamaları;
5) MYK sözcüsünün eleştirileri yanıtlaması;
6) Hesapları ve Bütçe Tasarısını İnceleme Komisyonu'nun hesapları inceleme raporunun görüşülmesi ve Aklanma;
7) Hesapları ve Bütçe Tasarısını İnceleme Komisyonu'nun Tahmini Bütçe üzerindeki raporunun görüşülmesi ve tahmini bütçenin onaylanması;
8) Tüzük Değişikliğini İnceleme Komisyonu'nun raporunun görüşülmesi ve oylanması;
9) Karar Tasarılarını İnceleme Komisyonu'nun raporlarının sırasıyla görüşülmesi ve oylanması;
10) Seçimler:
   a — Merkez Yönetim Kurulu üyeleri,
   b — Merkez Yönetim Kurulu yedekleri,
   c — Merkez Disiplin Kurulu üyeleri,
   d — Merkez Disiplin Kurulu yedekleri;
11) Seçim sonuçlarının açıklanması ve kapanış.

Not: Kongre'nin ilk gün akşam oturumu, Parti'nin kültürel ve sanatsal etkinliklerinin sergilenmesine ayrılmış bulunmaktadır.

III) Kongreye delege ve izleyici olarak katılacak bütün partililerin kongre günü ve süresini gözönünde tutarak şimdiden gerekli hazırlıkları yapmaları ve yerel birim yönetim kurullarının kongreye katılacak partililerden İstanbul'da özel olarak kalabileceği ayrı bir yeri bulunmayanların listesini yaparak buna göre kaç üyesi için İstanbul'da yer sağlanması isteminde bulunduklarını tezelden Genel Başkanlığa bildirmeleri gerekmektedir.

GENİŞLETİLMİŞ İL TEMSİLCİLERİ TOPLANTISI

Merkez Yönetim Kurulumuz, Kongre ile ilgili kararlarıyla birlikte 4 Ekim 1980 Cumartesi sabah saat 10.00'da, öğleden sonra Kongre'nin toplanacağı Tepebaşı Gazinosu'nda Genişletilmiş İl Temsilcileri Toplantısı yapılmasını da kararlaştırmış bulunmaktadır.

Bu toplantıya, aynı karar uyarınca tüzüğün 24. maddesine göre doğal olarak katılacak temsilcilere ek olarak Merkez Disiplin Kurulu ve merkez büro ve seksiyon üyeleri, il disiplin kurulu başkanları, ilçe başkanları (veya kendisinin yokluğunda ilçe yönetim kurulunun o toplantı için kendi üyeleri arasından seçeceği temsilci) de çağrılı olarak katılacaktır.

Toplantıda «Tek Parti Tek Cephe kararımızın ikinci ana bölümünü oluşturan tekleşme ve cephe'nin örülmesi doğrultusunda yürütülen çalışma ve ilişkiler'in bugün geldiği nokta hakkında sözlü bilgi aktarımı» yapılacaktır.

(25.8.1980 gün ve 346 sayılı olup 18 numaralı Genelge'den alınmıştır.)

BAŞKANLIK KURULU'NDA DEĞİŞİKLİK YAPILDI

25 Ağustos 1980 gün ve 345 sayılı olup 17 numarayı taşıyan genelgede Başkanlık Kurulu'nda yapılan değişiklik hakkında şu bilgi verilmektedir:

Merkez Yönetim Kurulu'nda, o sırada aynı zamanda Başkanlık Kurulu üyesi de olan MYK üyeleri Orhan Silier, Gündüz Mutluay ve Yavuz Ünal'ın birlikte hazırladıkları «karar tasarısı» taslaklarının, «Partimizin ideolojik, politik, örgütsel varlığı ve nite'iğini veri ve esas almıyan, eksik ve hataların tek yanlı abartılarak parti hareketinin reddine yol açabilecek bir yaklaşımı, Parti'nin ideolojik, politik, örgütsel gelişmesinin gereklerinin yerine koyan, bu anlamda inkarcı ve tasfiyeci bir anlayışı ifade eden özü bakımından bir bütün olarak reddine karar verildikten sonra oluşturulan MYK komisyonunun hazırladığı karar tasarısı taslakları daha sonraki oturumda görüşülerek kabul edildi.

Aynı oturumda, «Merkez Yönetim Kurulu'muz, Kurulumuzca kabul edilen «Parti Birliği» karar tasarısı'ndan sonra, bu benimseme ile tutarlı olmak, ayrıca kendi içinde kollektif çalışma olanağı sağlanmış bir Başkanlık Kurulu oluşturmanın, Kongre öncesinde MYK çalışmalarının ivedi gerekleri açısından taşıdığı önemi de dikkate almak durumundadır. Bu nedenlerle, kabul edilen karar tasarısında söz konusu edilen, daha önce Kurul'da red edilmiş olan karar tasarılarını birlikte oluşturmuş üç Başkanlık Kurulu üyesi Orhan Silier, Gündüz Mutluay ve Yavuz Ünal'ın seçildikleri merkez büro sekreterliği ve yardımcılığı görevlerinden alınmasına olanak sağlanması konusunun öncelik ve ivedilikle ele alınmasını öneririz» diyen 7 Kurul üyesinin imzasıyla verilmiş öneriyle adı geçen Başkanlık Kurulu üyeleri için sırayla güven oyuna başvuruldu. 18 üyenin hazır bulunduğu toplantıda Eğitim, Bilim ve Araştırma Bürosu sekreteri için yapılan oylamada 6 «evet», 12 «hayır» oyuyla Kurul'un güveninin kalmadığı anlaşıldı. Haberalma, Propaganda ve Basın Bürosu sekreteri için yapılan güven oylaması da aynı sonucu verdi. Sendikalar Bürosu sekreter yardımcısı için yapılan oylamada 6 «evet», 11 «hayır» ve 1 boş oyun çıkmasıyla Y. Ünal için de Kurul'un güveni olmadığı anlaşıldı.

Kurul'un, daha önce aldığı, «Dış İlişkiler Bürosu ile Sendikalar Bürosu'nun MYK üyeleri arasından seçilecek sekreter yardımcılarının Başkanlık Kurulu çalışmalarına oy hakkı olmaksızın katılmalarına» ilişkin kararının da yeniden gözden geçirilerek Kongreye kadar sürecek geçici sürede bu büroların sekreterlerinin, tüzükte belirlenen büro sekreterlerine bağlanması kabul edildi.

Bundan sonra Can Açıkgöz, kendisinin, boşalan Haberalma, Propaganda ve Basın Bürosu sekreterliğine aday olduğunu, bundan dolayı Örgüt Bürosu sekreterliğinden ayrıldığını bildirdi. Ayrıca Örgüt Bürosu sekreterliği için Osman Sakalsız'ı, Eğitim, Bilim ve Araştırma Bürosu ile Sendikalar Bürosu sekreterliği için de Dinçer Doğu'yu aday gösterdi. Başkaca aday gösterilmediğinden her büro sekreterliği için önerilen tek adaylarla seçime geçildi. 18 üyenin hazır bulunduğu toplantıda tüzükteki sırasıyla yapılan seçimlerde 6 boş oy dışında 12'şer oyla O. Sakalsız'ın Örgüt Bürosu, D. Doğu'nun Eğitim, Bilim ve Araştırma Bürosu, C. Açıkgöz'ün Haberalma, Propaganda ve Basın Bürosu sekreterliğine, gene D. Doğu'nun 5 boş oy dışında 13 oyla Sendikalar Bürosu sekreterliğine seçildiği anlaşıldı.

Böylece eskiden mevcut ve yeniden seçilmiş olan üyeleriyle Başkanlık Kurulu'nun bileşimi aşağıdaki biçimde ortaya çıkmış bulunmaktadır:

Genel Başkan: Behice Boran,

Genel Sekreter: Nihat Sargın,

Genel Sayman: Peyami Arıırk,

Örgüt Bürosu sekreteri: Osman Sakalsız,

Eğitim, Bilim ve Araştırma Bürosu sekreteri: Dinçer Doğu,

Haberalma, Propaganda ve Basın Bürosu sekreteri: Can Açıkgöz,

Kitle Örgütleri Bürosu sekreteri: Zeki Kılıç.

Öncedenberi O. Sakalsız'ın üzerinde bulunan Dış İlişkiler Bürosu ile Z. Kılıç'ın üzerinde bulunan Gençlik Bürosu ve Köy Çalışmaları Bürosu bu üyelerin sekreterliğinde yürütülmeye devam etmekte, yapılan son seçimlerle D. Doğu, Eğitim, Bilim ve Araştırma Bürosu sekreterliğiyle birlikte Sendikalar Bürosu sekreterliği görevini de üstlenmiş bulunmaktadır.

Büyük Kongreye Sunulacak Karar Tasarıları Hakkında Örgütün Görüşünün Alınması için Genelge No. 15

25 Ağustos 1980 gün ve 343 sayı ile Örgüt'e gönderilmektedir.

Bütün il ve ilçe başkanlıkları, Merkez ve il disiplin kurulları başkanlıkları ile, çalışma ekip ve grupları, merkez büroları ve seksiyonları sekreterliklerine;

I) Merkez Yönetim Kurulu'nun 3. Büyük Kongremize sunacağı «karar tasarıları» taslakları, tüzüğün 16 madde (f) fıkrası uyarınca «Örgüt'ün görüşünün alınması için» ilişikte iletilmektedir. Merkez Yönetim Kurulu'muzun daha önce aldığı ve azınlıkta kalan görüşlerin de Örgüt'e iletilmesi kararı uyarınca, Kurul'da esasından reddedildiği ve böylece azınlıkta kaldığı halde bu görüş'erin belirtildiği karar tasarısı taslakları da bu genelge ekinde birlikte iletilmektedir.

II) Merkez Yönetim Kurulumuz 3 Şubat 1980 günü aldığı 83 sayılı Tek Parti, Tek Cephe Kararında şöyle diyordu:

«Sınıf mücadelesinin hızlı bir şekilde keskinleştiği, sınıf düşmanlarının saldırılarını yoğunlaştırdığı bir süreci yaşıyoruz. Bugün için 'kat kat üstün bir düşmana karşı, düşman bütün gücünü tek bir noktaya topladığında açık bir meydan savaşından kaçınabilecek, ama öte yandan, düşmanın yetersizlik ve yanlışlarından yararlanabilecek, ona karşı en beklemediği yerde ve anda hücuma geçebilecek kadar esnek bir partiye her zamandan çok ihtiyaç vardır. Görevler, çok yanlı, ama aynı anda oluşan görevlerdir; önemleri kat kat artmaktadır.

«Sınıf mücadelesi nesnel bir süreçtir, nesnel bir gerçekliktir. İşçi sınıfı partileri için bu sürecin kıyısında, kenarında o'manın, giderek ister istemez gelişmeleri yorumlayan durumda kalmanın söz konusu olamıyacağı açıktır. Gereken, bu sürecin tam içinde olmak, işçi sınıfı ve emekçi kitlelerin sorunlarının ve istemlerinin temsilciliğini yapmak, sınıfın önderliğini yürütmek ve bu durumunu sürekli kılarak güçlendirmektir.

«Merkez Yönetim Kurulumuz bu çok yanlı ve aynı anda oluşan görevlerin üstesinden gelinebileceğinin kesin inancı içindedir. Çünkü, işçi sınıfımızın bilimsel sosyalist öncüsü olan Partimiz Türkiye İşçi Partisi bunu başaracak güçtedir.

«En geniş kitleleri anti-faşist mücadelede biraraya getirmek, anti-faşist cepheyi örmek, anti-faşist mücadelenin güncel görevlerini başarıyla yerine getirmek en başta Partimizin sorumluluğu altında bulunan sınıfsal bir görevdir. Aynı derecede Partimizin sorumluluğu altında bulunan diğer bir sınıfsal görev de bilimsel sosyalist hareketin tekleşmesinin sağlanması görevidir.

«Merkez Yönetim Kurulumuz, Partimizin daha da güçlendirilmesini ve çelikleştirilmesini, bu iki alandaki görevlerin yerine getirilmesinde ve kalıcı sonuçlara ulaştırılmasında temel bir faktör görmektedir. Bu alanlarda ilkeli ve kalıcı adımların atılması Partimizin daha da güçlendirilmesine koşut olarak sağlanacaktır.»

Merkez Yönetim Kurulumuzun yukarıda bir bölümü aktarılan kararının yayınlanmasından bu yana geçen süre, anılan kararda yapılan değerlendirmelerin ve saptamaların önemini tekrar tekrar doğrulamış bulunmaktadır. Daha da ötesi, geçen süre, görevlerin yaşamsal değerde olduğunu ve kaybedecek bir dakikanın bile bulunmadığını tekrar tekrar göstermektedir.

Sınıf mücadelesinin koşulları, bütün karmaşıklığı içinde hızla değişmekte ve gelişmektedir. Hızla değişen ve gelişen koşulları zamanında ve doğru bir şekilde kavramak, öne çıkan görevleri zamanında belirlemek gerekiyor. Bunu Parti bütününde kollektif bir biçimde başarabilmek, bütün örgüt birimlerini ve örgütsel güçleri görevlerin üzerine tek bir vücut olarak sevkedebilmek, günümüz koşullarında her zamandan çok daha önem kazanıyor.

Çünkü, işçi sınıfımızın, emekçi halk kitlelerinin, tüm demokratik güçlerin yetkin bir ideolojik-politik önderliğe ve bunu sağlayacak güçlü bir bilimsel sosyalist öncüye her zamandan çok ihtiyaç duydukları bir dönem yaşanıyor.

Programı, Kongre Kararları, diğer temel belgelerinde somutlanan bilimsel sosyalizme ve proleter enternasyonalizmine dayalı ideolojik-politik platformu ile, örgüt birimleri, kadroları ve mücadelesi ile Partimiz Türkiye İşçi Partisi bu ihtiyaca cevap vermenin nesnel ve öznel olanaklarını ortaya koymaktadır. Bu ihtiyaca cevap vermenin nesnel ve öznel olanakları vardır ve bu Partimizde somutlanmaktadır.

Parti birliğinin güçlendirilmesi, içinde bulunulan koşullarda, Partimizin güçlendirilmesinin başlıca alanıdır. Parti birliğinin, Partimizin ideolojik-politik platformunun en ufak bir bulanıklığa yer bırakmayacak şekilde ortak kavranışına dayanarak güçlendirilmesi, içinde bulunduğumuz koşullarda üstün bir değer taşımaktadır. Bu temelde yükselen ve güç'enen Parti birliği, Partimizin güçlendirilmesine ilişkin tüm alanlardaki görevlerin yerine getirilmesinde belirleyici bir önem kazanmıştır.

Faşist bir diktatörlüğü toplumun başına bela etmek için kapı ağzında bekleyenlerin olduğu, veya burjuva parlamenter görünümlerin korunarak yarı-askeri faşist bir yönetimi «yumuşak» inişle gerçekleştirmeye ve sürekli kılmaya çalışanların adımlar attığı koşullarda sınıf hareketinin sorunlarının merkezinde bilimsel sosyalist hareketin birliği-tekleşme sorunu yer almaktadır.

Genel demokratik hareketin sorunlarının merkezinde, bilimsel sosyalist hareketin birliği sorununun önemli etkilerini taşıyarak, anti-emperyalist, anti-faşist, anti-şovenist ve anti-tekel demokrasi cephesinin örü'mesi görevi yer almaktadır.

Bu iki alandaki sorun ve görevler dahil, sınıf hareketinin tüm sorunlarının aşılmasında ve devrim hareketinin daha ileri mevzilere sıçratılmasında Partimiz Türkiye İşçi Partisi belirleyici bir role sahip bulunmaktadır.

Partimizin bu konumu hakkındaki değerlendirme nesnel bir gerçekliktir.

Partimizin bu konumu, kıvanç kaynağımızdır.

Partimizin bu konumu, öte yandan, elbetteki görev ve sorumluluklarımıza da işaret etmektedir.

3 Büyük Kongremiz, Partimizin sınıf hareketi içindeki konumunu daha da güçlendirecektir!

3. Büyük Kongre'mizle Partimiz, görev ve sorumluluklarının bilincinde olduğunu, işçi sınıfımıza layık bir parti olduğunu bir kez daha ispatlamış olacaktır.

III) Parti'nin en üst organı olan Büyük Kongre, her zaman gerek parti yaşamı, gerekse onun da üstünde tüm politik yaşam açısından çok büyük önem ve değer taşır. 3. Büyük Kongre'mizin önemi ve değeri ise Türkiye'nin içinde bulunduğu politik ortam ve Genel Tartışma'dan bu yana gelişen ve bugün Parti'nin karşı karşıya bulunduğu ve aşmak zorunda olduğu durum ve sorunlar açısından bir kat daha artmış bulunuyor.

Kongreleri önemli ve değerli kılan da, sunulan raporlar ve bunlar üzerinde yapılan görüşmelerin, bu görüşmelerde ileri sürülen görüşlerin katkısı kuşkusuz olmakla birlikte asıl, seçim sonuçlarını da içeren tüm kararlarıdır. Bu kararlar arasında da önemli yeri «kongre kararları» olarak bilinen kararlar oluşturmaktadır. Bu kararların oluşturulmasına doğru giden süreçte, bu genelgeyle birlikte sunulan taslakların üzerinde tüm örgüt birimlerimizin görüş ve değerlendirmeleri, eleştiri ve teklifleri önemli aşama olmaktadır. Bu bilinçle ve yaklaşan kongre gününün elverdiği zamanı en iyi biçimde değerlendirerek, Örgüt'te karar tasarıları taslaklarının görüşülmesi ve raporların hazır-

lanması aşağıdaki biçim ve zamanlama ile yapılacaktır:

a) Taslaklar üzerinde görüşme ve görüşlerin değerlendirilmesi, çalışma ekiplerinden başlamak üzere kademeli olarak tüm örgüt birimlerinde yapılacaktır.

b) Görüşme, Büyük Kongre'nin toplanma günü gözönüne alınarak tüm birim ve kademelerde, aşağıda belirtilen, belli zaman dilimleri içinde yapılıp bitirilecektir.

c) Tüm birimlerde, görüşmelerden sonra ortaya çıkan sonuç, iki nüsha yazılı rapor haline getirilecek ve bu raporda —eğer varsa— azınlıkta kalan görüş ve değerlendirmeler de mutlaka ve bu görüş etrafında çoğunluğun birleşmediği belirtilmek kaydıyla rapora eklenecektir.

d) Hazırlanacak raporlarda, maksadı, olayları ve grupları ifade etmek üzere, Parti'nin bugüne kadar kullanageldiği ve bu taslaklarda da yer almış bulunan terminolojiye sıkı sıkıya bağlılık mutlaka gözetilecek, çalışma ekip ve grupları, bürolar raporlarının altına onu tanıtacak numara veya adı belirtmekle yetinecek, ancak ilçe ve il yönetim kurulları ve disiplin kurullarının raporları kurul başkanı tarafından ayrıca imza edilecektir.

e) İlçe ve il yönetim kurulları, kendilerine bağlı birimlerin görüş ve değerlendirmelerinden de yararlanarak hazırlayacakları raporlarına ek olarak kendisine sunulan raporları da iletecektir.

f) Bu genelgeyi alan üst birimler, bir yandan bağlı birimlerine genelgeyi derhal iletirken, bir yandan da kendi içinde konuyu görüşmeye başlayacak, bağlı birimlerinin raporlarını alıp inceledikten sonra kendi raporuna son biçimini verecek, bu arada raporunun giriş bölümünde bağlı birimlerinin raporlarındaki görüşleri ve azınlık görüşlerini de topluca özetleyecektir.

IV) 25 Ağustos 1980 günü son biçimi verilen genelgenin basım ve dağıtım süresi de gözönünde tutularak, diğer yandan raporların değerlendirilmesi ve ona göre Kongreye sunulacak karar tasarılarına son biçiminin verilmesi için Genel Merkez'e de belli bir zaman süresini bırakmak üzere, taslakların örgüt birimlerinde görüşülmesinde kademeli bir süre tanınması öngörülmüştür. Buna göre:

a) Ekipler için son rapor verme süresi, 16 Eylül Salı günü olarak saptanmıştır.

b) İlçelerimizin üst kurullarına (Genel Merkez'e bağlı ilçelerimizin Genel Merkez'e) raporlarını iletmelerinin son günü olarak 22 Eylül Pazartesi günü saptanmıştır. Aynı süre içinde il disiplin kurulları ve varsa il büroları ve çalışma grupları da raporlarını iki nüsha halinde il başkanlıklarına sunmuş olacaklardır.

c) Genel Merkeze bağlı büro ve seksiyonların ve Merkez Disiplin Kurulu'nun Genel Başkanlığa sunacakları rapor için de son tarih gene 23 Eylül Salı günüdür.

d) İllerimizin Genel Başkanlığa sunacakları rapor için de son tarih olarak 30 Eylül Salı günü saptanmıştır.

Yukardaki fıkralarda belirtilen tarihlerden sonraya kalmış olan raporlar üst kurulların değerlendirilmesi sırasında hesaba katılmayacaktır.

e) Raporlar elden iletilecektir.

f) Yukarda (b) fıkrasında belirtilmiş olan birimlerinin raporlarını alan il başkanlıkları, bu raporların bir nüshasını incelemek için alıkoyarken bir nüshasını da topluca derhal en seri yoldan ve elden Genel Başkanlığa ileteceklerdir.

Bilimsel sosyalizm ve proletarya enternasyonalizmi ilkelerine bağlılığı, işçi sınıfı partilerine özgü örgütlenme anlayışı ile işçi sınıfımızın bilimsel sosyalist politik örgütü olan Partimizin tüm birimlerinde, sunulan taslakların görüşülmesi ve raporların hazırlanması sürecinde demokratik merkeziyetçilik ilkelerine sıkı sıkıya bağlı kalınacağı inancı ve güvenci içinde gereğini önemle rica ederim.

Saygılarımla,

Nihat Sargın
Genel Sekreter

Ekleri:

1) MYK'nın sunduğu «karar tasarısı» taslakları:

I — Parti birliği,
II — Bilimsel sosyalist hareketin birliği - Tekleşme,
III — Devrim süreci,
IV — Demokrasi mücadelesi ve cephesi,
V — Şovenizme karşı mücadele,
VI — Parti yapısını ve çalışmaları daha da güçlendirmek için başlıklı karar tasarısı taslakları;

2) Esasından reddedilen karar tasarısı taslakları:

I — İşçi sınıfının sendikal birliği ve bilimsel sosyalist hareketin birliği üzerine,
II — Devrim, Cephe ve Ulusal sorun üzerine,
III — Parti yaşamı üzerine,
IV — Politik durum üzerine başlıklı karar tasarısı taslakları.

MYK'nın Sunduğu «Karar Tasarısı» Taslakları

I

PARTİ BİRLİĞİ

GEREKÇE

Parti birliğinin bütün bilimsel sosyalist partilerde ne kadar büyük önem taşıdığı, parti için «olmazsa olmaz» bir koşul durumunda bulunduğu herkesçe bilinmektedir. Bilimsel sosyalist partilerde doğal olarak var olması gereken birlik'le ilgili olarak Büyük Kongre'nin ayrı bir kararına gerek olmayabilirdi. Ancak bugün Parti birliği ciddi tehdit altındadır. Ve Büyük Kongre konuyu kesin hükme bağlayarak Parti birliği'ni zedeleyen, giderek kaçınılmaz bir likidasyon sürecine yol açacak bu duruma son vermelidir.

Gerçekten bugün, Genel Tartışma'dan bu yana ivmesini artırarak gelişen, son olarak Örgüt'te tartışılmak ve Büyük Kongre'de karara bağlanmak üzere Merkez Yönetim Kurulu'na sundukları karar tasarıları ile yeni bir niteliğe bürünen ve bu niteliği ile Parti'nin ideolojik, politik, örgütsel birlik ve bütünlüğünü ciddi tehdit altına sokan bir gruplaşma ile karşı karşıya bulunmaktayız. Başkanlık Kurulu ve Merkez Yönetim Kurulu'nun bazı üyelerinin oluşturduğu bu gruplaşmanın niteliklerini açıklamadan önce, gruplaşmanın oluşum ve gelişimine ilişkin somut olguları sırasıyla belirtmekte yarar görüldü. Böylece, aynı zamanda, Örgütümüzde yaklaşık bir yıldanberi merkez kurullarıyla ilgili olarak dikkatleri çeken, kavranmasında güçlük çekilen veya kavranılmasına olanak bulunmayan kimi olguların, bu olgular hakkında resmi bir açıklama da çoğu kez yapılmamış olduğundan ister istemez kendini gösteren kimi yanlış algılamaların ve buna dayalı olduğu için çok defa gerçeği yansıtmayan, kimi durumlarda da tersini ifade eden söylentilerin yerine çıplak gerçeğin etraflıca gözler önüne serilmesine de olanak verilmiş olacaktır.

Gruplaşma asıl Genel Tartışma sırasında kendini göstermiş ve arada geçen sürede gelişerek son karar tasarıları ile yeni bir boyut kazanmış olmakla birlikte, bugün geriye dönüp bakıldığında ve olaylar bu gözle yeniden değerlendirildiğinde, henüz bir gruplaşma olarak nitelenemiyecek, fakat böyle bir oluşuma doğru yol alabilecek ilk belirtilerin daha II. Büyük Kongre'nin hemen sonrasında ortaya çıkmış olduğu görülmektedir. Gerçekten, Büyük Kongre'den sonra yapılan ilk Merkez Yönetim Kurulu toplantısında Kongre'nin genel değerlendirmesi üzerinde üyeler görüşlerini belirttikten sonra toplantının asıl gündem maddesi olan, Başkanlık Kurulu'nu oluşturacak olan Genel Başkan, Genel Sekreter ve Büro sekreterlerinin seçimine geçilmiş ve Genel Başkan, daha sonra da tüzük uyarınca onun tarafından gösterilen aday olarak Genel Sekreter oy birliğiyle seçilmiş'lerdi ki, Y. Ünal'ın söz olarak, diğer büro sekreterlerinin seçiminden önce, Genel Başkan'ın sekreter adayı olarak gösterilmesini öngördüğü diğer üyelerle birlikte özel bir toplantı yapmasının uygun, hatta gerekli olduğunu ileri sürdüğü görüldü. Bu öneriyi, G. Mutluay ve Y. Cerit de desteklediler. Bunun üzerine MYK toplantısına kısa bir ara verilerek bu görüşme yapıldı. Sonuçta, adı geçen üyelerin daha önceki Başkanlık Kurulu çalışmalarından ve bu çalışmalar sırasında diğer büro sekreterlerinin, özellikle de Genel Sekreter'in tutumundan, nedeni pek

açıkça ifade edilmemekle birlikte şikayetçi oldukları görüldü. Bu şikayetler bir görüş farkına değil biçimsel noktalara dayanıyordu. Bir yanıyla da Başkanlık Kurulu'nun kurul olarak fonksiyonlarının ne olup ne olmadığı konusunda kendini gösteriyordu. Sorunun, seçilecek Başkanlık Kurulu'nun ilk toplantısında etraflıca ele alınması öngörülerek Merkez Yönetim Kurulu'nda seçimlere devam edildi. Y. Cerit'in bir tereddüt döneminden sonra Genel Başkan'ın ısrarıyla adaylığı kabul etmesi ve sırasıyla diğerlerinin de Genel Başkan tarafından aday gösterilip tek aday olarak seçime katılması ve oy birliğiyle seçilmeleriyle Başkanlık Kurulu'nun seçimi tamamlandı. Ve Başkanlık Kurulu, ilk toplantılarında konuyu gündemine alarak derinlemesine irdeledi. Başkanlık Kurulu'nun tüzük açısından durumunu ve Merkez Yönetim Kurulu ile ilişkilerini, aradaki görev ve yetki bölüşümünü bir kez daha değerlendirdi. Genel Sekreter de, büro sekreterleri arasında kendilerine danışma ve fikir alışverişinde bulunma bakımından, böyle bir durumu hiç de düşünüp öngörmediği halde farkına varmaksızın, iddia edildiği gibi eğer bir ayrım gözettiği izlenimi doğmuşsa bunu önlemeye çalışacağını belirtti ve konu kapandı. Daha doğrusu öyle sanıldı. Konunun niçin asıl yeri olan Merkez Yönetim Kurulu'nda ve Genel Sekreter seçiminden önce ele alınmadığı üzerinde ayrıca durulmadı ve yeniden Merkez Yönetim Kurulu'nda görüşülmesine de konnu kapanmış sayıldığından gerek duyulmadı.

Doğal bir olgu olan, gündeme gelen konularda üyelerin farklı görüşler ileri sürebilmeleri ve sonunda karşılıklı ikna ile hemen her konuda görüşlerin birleştirilerek oy birliğine varılması biçiminde yürütülen çalışmalar sürdürüldü.

1 Mayıs 1979 öncesi tartışmalarda da böyle oldu. Ancak Merkez Yönetim Kurulu'nda süren tartışmalar sırasında çeşitli olasılıklar üzerindeki değerlendirmelerin sonucu uygulamaya konulacak karar ve uygulama yöntemi konusunda ilk kez olarak biri Başkanlık Kurulu üyesi de olan iki üyenin, G. Mutluay ve O. Silier'in, değişik görüşler ileri süren üyelerin dışında konuya esasından farklı yaklaştıkları da gözden kaçmadı. Dışımızdaki sol'un değişik kesimlerinin, 1 Mayıs'ta, terkedilmemesi gereken ve terkedilmeyecek olan İstanbul'da, partililerle birlikte ve birliktelik içinde çalışmalara katılmaları için tüm olanakların değerlendirilmesi gerektiğinde herkes görüş birliği içindeydi. Ama bu kesimlerle veya önem'ice bir bölümü ile birlikte davranış sağlanamazsa eğer, bizim de tek başımıza yapabileceğimiz herhangi bir çıkış söz konusu olmamalıydı; bu, soyutlanma demekti. Ancak uzun tartışmalar ve konunun hassasiyeti, sonunda oy birliğini sağladı ve 1 Mayıs 1979'da İstanbul'da yalnız Partimizin değil, kuşkusuz Türkiye'de hareketin tarihine de unutulmayacak bir sayfa eklendi.

Bir iki tamamen biçimsel karar dışında, kendilerinin önermediği hemen her konuda «karşı oy» kullanmaya ek olarak «karşı oy yazısı yazma» alışkanlığı, Genel Tartışma sonrasından itibaren adım adım gelişerek bugün nerdeyse bir âdet hükmüne getirilmiş bulunuyor. Böyle bir durum, kuruluş ve I. Büyük Kongre dönemlerinde hiç söz konusu olmamıştı. Bunun ilk belirtileri de geçen yaz, ilerici sendikal harekette görülen bunalım ve seçim propagandamızın dayandırılacağı esasların tartışılması sırasında ortaya çıkmıştır. İlerici sendikal harekette görülen «bölücü girişimlerin iki yönlü olarak ve karanlık, ya da sapkın unsurların da büyük katkılarıyla hızlı bir gelişme gösterdiği» sırada konuya ilişkin saptama ve kararların son bölümüne G. Mutluay ve O. Silier katılmayarak, kendi önerilerini karşı oy yazısı haline getirdiler. Eğer bir bölünme kaçınılmaz olarak ortaya çıkacak olursa, sonuçta, ayrılıkçıların yanında saf tutmayı gerektiren bu öneriye Merkez Yönetim Kurulu'nun büyük çoğunluğu itibar etmemiş; Parti'nin eskidenberi ileri sürdüğü ve bu uğurda, bugünkü ayrılıkçıların dar grup çıkarları adına gerçekleştirdikleri akıl almaz davranışlar sonucu sendikal alanda önemli mevziler yitirme pahasına da olsa ısrarla savunduğu «ilerici sendikal hareketin birliğinin DİSK içinde sağlanacağı» görüşünü korumuştu. Diğer faktörlerle birlikte asıl, bu konudaki kararlı tutumuy'a Parti'nin ağırlığının ve sendikal alanda çalışan partililerin üstün çabalarının belirleyici rol oynamasıyla, ayrılıkçılara da, ayırıcılara da fırsat verilmedi ve bölünme önlendi.

Daha sonra, 14 Ekim öncesi bu seçimden beklediklerimiz ve buna göre seçim propagandamızın dayandırılacağı esasların belirlenmesine ilişkin olarak yapılan tartışmalarda görüş farkı daha somutlaşmış olarak ortaya çıktı. Genel Sekreterin sunduğu rapor çerçevesinde uzun tartışmalardan ve ileri sürülen görüşlerin değerlendirilmesinden sonra bunların birer karar tasarısı biçimine dönüştürülmesi için toplantıya ara verildi. C. Açıkgöz, O. Silier ve G. Mutluay önergelerini hazırladılar. G. Mutluay önerisini O. Silier'inki lehine geri çekti. Kalan iki önergeden Açıkgöz'ün önerisi, yukardanberi adları geçenlerin de içinde olduğu 6 karşı ve 1 çekimser oy dışında diğer üyelerin olumlu oyu ve oy çokluğuyla kabul edildi. O. Silier'in önerisi ise karşı oy yazısı olarak O. Silier ve G. Mutluay tarafından benimsendi. Aradan uzun süre geçtikten sonra G. Mutluay ve O. Silier birlikte, Y. Ünal ise tek başına hazırladıkları yeni karşı oy yazıları ile kabul edilen önergenin, Büyük Kongre'nin kararına da aykırı olduğunu ileri sürdüler.

Karar haline gelen önerge ile kabul edilmeyen diğeri arasında ilk bakışta özellikle kapsadıkları konular açısından açık bir fark yoktu. O. Silier kendi önerisini, mümkün olduğu kadar görüşleri birleştirici olarak hazırladığını belirttiğinden, örneğin geri çekilen G. Mutluay'ın önerisine oranla aradaki ayrım noktaları gerçekten tartışmanın harareti oranında değildi. Sonradan ileri sürülen Kongre kararlarına aykırılık gibi iddialar bir yana, ancak gene de iki öneri arasında ince bir ayrım vardı. Kabul edilen ilk öneri, her iki önergede de yer alan tüm propaganda konularını belli bir bağlam içinde, önerinin ilk paragrafında yer alan «Parti'nin bilimsel sosyalist niteliği»ne bağlayarak ele almayı öngörmekteydi. Bu bağlamın, tartışmalarda daha açık olarak ortaya konan gerekçesi ise, demokratik mevzilerin bu fırsattan da yararlanarak daha genişletilmesi ve geliştirilmesiyle birlikte, asıl giderek tırmanan faşizmin önümüzdeki dönemde Parti'nin legal varlığı için yaratacağı tehlikeler karşısında Partimizin, II. Büyük Kongre'nin bir bütün oluşturan tüm kararlarında ifadesini bulan bilimsel sosyalist niteliği ile, öncelikle bu niteliği ile kitlelerce kavranmasının propagandasını esas almış olması, asıl önemi buna vererek seçim propagandası olanaklarından öncelikle bu kavrayış için yararlanmayı öngörmesiydi.

Seçimlerde de öncelikle bu yapılmaya çalışıldı. Bunun somut uygulamaya yansıyan açık örneği Genel Başkan'ımızın ilk TRT konuşması olmuştur. Yalnız bu konuşma bile, kabul edilen ve edilmeyen önergeler arasındaki ayrım çizgisini somutlaştırmaktadır.

14 Ekim seçimleri sonrasında hemen toplanan Başkanlık Kurulu, seçim sonuçlarının ilk değerlendirilmesiyle birlikte Örgüt'te bir genel tartışma açılması önerisini Merkez Yönetim Kurulu'na iletmeyi oy birliğiyle kararlaştırdı. MYK'nın diğer üyelerinde de aynı görüş yaygın olduğundan bu konuda herhangi bir tartışma çıkmaksızın C. Açıkgöz'ün formülasyonuyla «ideolojik, politik, örgütsel tüm sorunlarımızın tartışılması» hemen benimsendi.

Ancak seçim sonuçlarının değerlendirilmesinde esastan farklı yaklaşımlar kendini göstermekteydi. Bu konuya ilişkin tartışmalar henüz bir sonuca ulaşmaksızın sürdürülürken Genel Başkan, İstanbul Genişletilmiş İlçe Temsilcileri Toplantısı'na davet edilerek konuştu. (Bu konuşma 14 sayılı genelgeyle birlikte Çark Başak'ta yayınlandı.) Genel Başkan bu konuşmasında seçim sonuçlarının değerlendirilmesiyle birlikte özellikle «tekleşme» olarak kısaca ifade edilen ülkemizde işçi sınıfının bilimsel sosyalist politik hareketinin birliği sorununa yer verdi. Bu toplantıdan da sonra sürdürülen Merkez Yönetim Kurulu toplantılarında bu konuşma Kurul'un tümünün üzerinde birleştiği görüşleri yansıtan bir konuşma olarak benimsendi ve bu birleşilen görüş çerçevesinde MYK komisyonunca oluşturulan metinler, 14 sayılı genelgenin girişi ve seçim sonuçları değerlendirmesi olarak yayınlandı.

Örgüt'ten gelen raporlardan da büyük ölçüde yararlanılarak Merkez Kurullarında yapılan Genel Tartışma, önce İl Temsilcileri Toplantısı'na sunulan Rapor'u ve bunun kimi alanlarda daha netleştirilerek açıklığa kavuşturulmuş ve eklentilerle zenginleştirilmiş biçimi olan Sonuç Belgesi'ni, Tek Parti, Tek Cephe kararını ortaya çıkardı. Hemen belirtmek gerekir ki, geniş tartışmalardan sonra görüşlerin birleştirilmesiyle ilk rapor Kurul'dan oy birliğiyle çıkmış; Sonuç Belgesi ise bir üyenin bu raporu «tartışmayı noktalayan ve Merkeze yöneltilen eleştirileri karşılayan kapsamda görmediği ve MYK'nin gerek kendi, gerekse örgüt birimleri adına yeterli bir özeleştiri yapmadığı» kişisel düşüncesiyle bir karşı oy ve bir de çekimser oy dışında diğer üyelerin tümünün olumlu oyu ile kabul edilmiştir.

Gerek Rapor, gerekse onun geliştirilmiş biçimi olan Tek Parti, Tek Cephe kararında temel olarak iki nokta ele alınmakta ve daha önceki Parti belgelerinde yer almadığı biçimde işlenmektedir. Bunlardan birincisi, Genel Başkan'ımızın yukarda sözü edilen konuşmasında ilk olarak ve çok açık yüreklilikle, üstelik o güne kadar Parti'nin tümünün görüşü durumunda iken öncelikle kendi üzerine alarak belirttiği «tekleşme» konusundaki görüş ve politikamızın yeniden gözden geçirilmesi ve saptanmasıdır. İkincisi ise, Rapor ve Sonuç Belgesi'nde de yer aldığı ve Sonuç Belgesi'nin Örgüt'e iletildiği İl Temsilcileri Toplantısı'nda gene Genel Başkan'ımızın ayrıntılarıyla açıkladığı üzere, Program'da cephe konusunun açıkça ifade edilip işlenmemiş olmasının yarattığı eksiklik ve boşluğun, gene Program ve diğer Parti belgeleri ışığın-

da açık bir formülasyona kavuşturulmuş olmasıdır. Tek Parti, Tek Cephe kararında her iki konu da etraflıca incelenmiş, buna uygun yeni politik gereksinimler genel çizgileriyle saptanmaya çalışılmıştır. Kararın Giriş'indeki politik durum değerlendirmesi bir yana, Örgüt çalışmalarına ilişkin saptama ve önerileri kapsayan son bölüm ise —kuşkusuz Tartışma sırasında Örgüt'ten gelen raporlardaki önerilerden asıl bu bölümde büyük ölçüde yararlanılarak ve yeni açılımlar eklenerek— esas itibariyle daha önce Merkez Kurullarında çokça dile getirilen, son olarak da Başkanlık Kurulu'nca hazırlanarak seçim öncesinde görüşmesi tamamlanan raporda veya bu görüşmeler sırasında ele alınan ve örneğin «aylık rapor mekanizması»nda olduğu gibi kararı alınmış, fakat henüz uygulamaya geçilememiş konuları bir bütünlük içinde işlemektedir.

Yukarıda belirtildiği üzere her iki belge de oy birliği (veya ona yakın çoğunluk) sağlanarak çıkmış olmakla birlikte bu oy birliğinin gruplaşma içindeki üyelerce herhalde şimdilik kaydıyla öngörülmüş olduğu, gerçek düşüncelerinin bu belgelerde belirtilenlerden çok ötelerde bulunduğu, veya o günden bu yana bu doğrultuda geliştiği bugün ileri sürdükleri «karar tasarıları» önerileriyle ortaya çıkmış bulunuyor. Gerçi bu ölçüde geliştirilmiş ve sistemleştirilmiş olmamakla birlikte kimi benzer görüşler tartışmalar sırasında da ileri sürülmüştü; ancak bunların üzerinde durulmamıştı. Yalnız bu tartışmalar, ileri sürülen bu uç görüşlerin ötesinde asıl bir noktayı açıkça göstermiş bulunmaktaydı. O da, bu üyelerin eleştirilerini derhal kişiselleştirerek ve kişilere bağlayarak bu kişilerin tasfiyesini tek çıkar yol olarak öngörmeleri ve ellerinden gelse bu tasfiyeyi derhal gerçekleştirmek istemeleriydi.

Nitekim tartışmaların daha başlangıcında, henüz tüm görüşler etraflıca ortaya konup karşılıklı ikna çalışmasına girişilmeden, tüm sorunlarımızın «bütünsel» olarak ele alınması gereği ileri sürülerek bu bütünsel ele alışta, ne olduğu o sırada açık seçik belirtilmemekle birlikte bir «anlayış farkı»nın (bugün bu farkın, kendilerince bilimsel sosyalistlerin karşısında sosyal demokratların farkı görüşünde olduk'an ortaya çıkmaktadır) tüm sorunlarımıza yol açtığı belirtilerek «Parti'nin boğazını sıkan» bu anlayışın başlıca temsilcisi olarak da Genel Sekreter gösterilmiş ve gruplaşma içindeki üyelerce birçok kez Genel Sekreter'in istifa etmesi gerektiği yinelenmişti.

Aslında tasfiye isteminin Genel Sekreter'le sınırlı kalmadığı, onunla birlikte Örgüt Bürosu ve Kitle Örgütleri Bürosu sekreterlerinin, hatta Genel Başkan'ın dahi hedef alındığı farkediliyordu. Ancak Genel Başkan'ımızın Örgüt'ün, hatta bilimsel sosyalist hareketin de çok ötelerine uzanan kişiliği dolayısıyla, Genel Başkan'ın Parti'nin ideolojik biçimlenmesine esas olmuş, Program'dan kongre kararlarına kadar Parti belgelerinde ifadesini ve yansımasını bulmuş görüşlerine karşı nisbeten daha dikkatli olmaya çalışan eleştirilerle yetiniliyordu.

Tartışmanın gösterdiği bu seyir üzerine Genel Sekreter söz alarak güven oyu isteminde bulundu. Ancak Genel Başkan'ın rapor hazırlama görevinin öncelikle önümüzde durduğunu belirtmesiyle istemin gerçekleştirilmesi Rapor'un Temsilcilere sunuluşundan sonraya ertelendi.

İl Temsilcileri Toplantısı'ndan sonraki Merkez Yönetim Kurulu oturumunda Genel Sekreter ertelenen istemini yineledi ve güven oylaması yapıldı. MYK üyelerinin tümünün katıldığı oylamada 3 «hayır», 1 «çekimser» yazılı, 3 de boş oyun dışında 14 «evet» oyuyla ve üye tam sayısının üçte iki çoğunluğuyla Genel Sekreter'in güven oyu aldığı görüldü. Bunun üzerine G. Mutluay, Y. Ünal ve Y. Cerit büro sekreterliklerinden yazılı istifalarını Genel Başkanlığa sundular. Daha sonra Örgüt Bürosu sekreteri ile Kitle Örgütleri Bürosu sekreteri de istifalarını ilettiler; ama bu istifaların Genel Sekreter'in güven oyu sonucu ile doğrudan bir ilişkisi bulunmadığını, bu durumda Başkanlık Kurulu'nun yeniden oluşturulması sırasında en azından sekreterler arasında yer değişimi gibi Genel Başkan'ın olanaklarını artırmak düşüncesinden kaynaklandığını da belirttiler.

Toplantıya ara verildi. Genel Başkan üyelerle tek tek konuşarak görüşlerini aldı ve sonuçta büyük çoğunluğun birlikte çalışmaya devam arzusu ve gereğini belirttiklerini açıkladı. N. Kocabıyıkolu ve P. Arıırk'ın birlikte hazırladıkları ve daha önce Başkanlığa iletilmiş olan önerge Kurul'a sunuldu. Bu önerge «Merkez Yönetim Kurulu'muz tarafından hazırlanan Rapor'u bir değerlendirme birliğine varabileceğimizin somut bir kanıtı olarak» göstermekte, «ideolojik farklılıklardan kaynaklanmayan bir iç mücadeleye gerek olmadığı» düşüncesiyle «çalışma biçimlerine ilişkin bir anlayış farkının ise giderilemez» görülmeyerek sonuçta Başkanlık Kurulu'nun aynı kompozisyonla görevini sürdürmesini istemekteydi. Bu gerekçenin belirtilen bölümlerine de adı geçenlerce itiraz edilmesi üzerine önerge sahipleri gerekçenin kendilerine ait olduğunu belirttiler ve önerge 3 karşı ve 3 çekimser oy dışında diğerlerinin olumlu oyu ile kabul edilerek Başkanlık Kurulu'nun aynı bileşimle görevini sürdürmesi sağlandı.

Merkez Yönetim Kurulu ve Başkanlık Kurulu üyelerinin çoğunluğunda arada bir ideolojik farklılık görmeme değerlendirmesi ve buna dayalı olarak birlikte çalışmaları sürdürme arzusu o kadar kuvvetliydi ki, Genel Merkez'in güçlendirilmesi ve çalışmalarının etkinleştirilmesi gerekçesi altında ileri sürdükleri yedeklerin de toplantılara katılarak görüşlerini belirtebilmeleri, Sendikalar Seksiyonu'nun bir ayrı büro haline getirilmesi ve daha önce Genel Sekreter'e bağlı olarak kurulan Dış İlişkiler Bürosu'yla birlikte bu iki büronun MYK üyeleri arasından seçilecek sekreter yardımcılarının Başkanlık Kurulu çalışmalarına yalnız oy hakkı dışında katılmaları önerileri, üzerinde uzun boylu görüşme yapılmadan aynen benimsendi. Tekleşme ve anti-faşist eylem birliği konularında birlikte hazırlanan raporlar da, uygulamaya ilişkin farklılıklar, ki giderek büyüyecektir, bir yana oy birliği ile kabul edilerek yürürlüğe kondu. Bu konularda yürütülecek ikili ve çoklu ilişkiler için bu üyeler görevlendirildi.

Başkanlık Kurulu'nun fiilen genişletilmesine ilişkin olarak önce Başkanlık Kurulu, daha sonra da Merkez Yönetim Kurulu'nda sürdürülen görüşmelerde, Genel Merkez çalışmalarının güçlendirilmesinin ötesinde bu üyelerin «konunun bütünsel olarak ele alınması ve tüm büro ve sekreterlerinin durumlarının yeniden gözden geçirilip değerlendirilmesi» adına Başkanlık Kurulu'nda yeni bir düzenleme istedikleri ortaya çıktı.

Merkez Yönetim Kurulu'nun Şubat sonunda yaptığı toplantıda «Dış İlişkiler ve Sendikalar Büroları sekreter yardımcılarının seçimi» gündem maddesinin, önerilerinin kabulü ile «bütün büro sekreterlerinin durumunun topluca değerlendirilmesi»ne olanak verecek biçimde genişletilmesinden sonra «bu gözden geçirmeye olanak vermek» gerekçesiyle G. Mutluay, Y. Ünal ve Y. Cerit yeniden istifa ettiklerini açıkladılar. Örgüt ve Kitle Örgütleri Bürolarının sekreterleri ise böyle bir istifaya gerek duymamışlardı. Bunun üzerine yalnızca Kitle Örgütleri Bürosu sekreteri için güvensizlik önergesi verilerek çekilmesi veya düşürülmesi sağlanmak istendi. 19 üyenin hazır bulunduğu toplantıda yapılan güven oylamasında O. Sakalsız'ın 12 «evet» ve 7 «hayır» oyuyla güven oy aldığı görüldü. (Genel Sekreter'le ilgili olarak 1 ay önce yapılan güven oylamasında ortaya çıkan 1 çekimser ve 3 boş oyun da şimdi 3 karşı oya katılacak biçimde bloklaştığı görülüyordu).

Sonucun böyle çıkması üzerine istifa eden üyelerin istifa'arında direndikleri ve bunu, Kurul üyelerinin birlikte çalışmak konusundaki içtenlikli arzularından yararlanarak, isteklerini gerçekleştirmek için Kurul üzerinde bir baskı aracı olarak kullandıkları görüldü. Ve bu durum üzerine O. Sakalsız, Kurul, kendi hakkındaki güvenini biraz önce tazelemiş olduğu halde «Parti birliğine katkıda bulunmak için» Kitle Örgütleri Bürosu sekreterliğinden istifa ettiğini açıkladı. Toplantıya ara verilerek Genel Başkan Başkanlık Kurulu üyeleriyle topluca görüştü. Sonuçta Saymanlık ve Haberalma, Propaganda ve Basın Bürosu sekreterlikleri için aynı isimlerde; Eğitim, Bilim ve Araştırma Bürosu sekreterliği için O. Siller ve Sendikalar Bürosu sekreter yardımcılığı için de Y. Ünal isimlerinde anlaşmaya varıldı. Ancak biraz önce Kitle Örgütleri Bürosu sekreteri olarak güvensizlik beyan ettikleri ve çekilmeyince istifalarında direndikleri O. Sakalsız'ın Kurul dışında kalma isteğine karşın şimdi Dış İlişkiler Bürosu sekreter yardımcılığını kabul etmesi için direniyorlar, Kitle Örgütleri Bürosu sekreter adayı olarak da V. Pekel'i öneriyorlardı.

Birçok kitle örgütünün merkezinin Ankara'da bulunması ve bu büronun üyesi olarak uzun süredenberi zaten konunun içinde olmasını da gözönünde tutarak Genel Başkan ve diğer üyeler Z. Kılıç'ın adı üzerinde durdular. Sonuçta istemiyerek de olsa buna razı olundu. Dış İlişkiler Bürosu sekreter yardımcılığı seçiminin ise daha sonraki toplantıda ele alınması kabul edildi. Bu önerilerle MYK karşısına çıkan Genel Başkan adaylar açıkladı. Yapılan ayrı oylamalarda, toplantıda hazır bulunan 19 üyeden 1 çekimser dışında 18'inin oylarıyla Y. Cerit ve O. Siller'in, 2 çekimser oy dışında 17 oy'la Y. Ünal'ın ve 3 çekimser oy dışında 16 oyla da G. Mutluay'ın, önerildikleri bürolara seçildikleri görüldü. Kurul'un tümüne yakını bu üyelere oy vermeye devam ediyordu. Kitle Örgütleri Bürosu için ise Genel Başkan'ın Z. Kılıç'ın adaylığını açıklamasından sonra O. Siller V. Pekel'i aday gösterdi ve sonuçta Z. Kılıç, V. Pekel'in aldığı 5 oya karşı 14 oyla seçildi.

Büro sekreterlerinin seçiminin yapıldığı bu toplantıda Başkanlık Kurulu'nun 'sunuş'u da görüşülerek, bir yandan özellikle tekleşme ve anti-faşist eylem birliği konularında bölgesel çalışmaların topluca irdelenmesi, bir yandan da Tek Parti, Tek Cephe kararının Örgüt'le özüm-

şenmesine katkıda bulunmak üzere tüm bölgelerde Bölge Temsilcileri Toplantıları yapılması ve daha sonraki toplantıda kongre takviminin saptanması kararlaştırıldı.

Z. Kılıç'ın Kitle Örgütleri Bürosu sekreteri olarak Başkanlık Kurulu'na seçilmesinin hemen sonrasında Ankara ilinde bilinen durum ortaya çıktı. İl Yönetim Kurulu, 4 üyesinin verdiği güvensizlik önergesi ile Z. Kılıç'ı il başkanlığından düşürmüştü. Önergenin gerekçesinde de diğer noktalarla birlikte «il örgütümüzün bilimsel sosyalistleşmesi» ifadesi ile Tek Parti, Tek Cephe sonuç kararına karşın, Genel Tartışma sırasındaki raporlarında belirtilen görüşler doğrultusunda Partimizin bilimsel sosyalist niteliğini bir kez daha tartışma konusu yapmaktan geri durulmamıştı.

Z. Kılıç'ın, gruplaşmada yer alan üyelerin kendi önerdikleri aday üzerinde uzun boylu diretmelerine ve istememelerine karşın seçilmiş olmasının hemen ertesinde böyle bir olayın patlak vermiş olması anlamlıdır. Konuya ilişkin olarak yayınlanmış olan Merkez Yönetim Kurulu kararı, Kurul'dan 5 karşı ve 1 çekimser oy dışındaki diğer üyelerin olumlu oyu ve oy çokluğuyla çıktı. O. Siller, G. Mutluay, Y. Ünal, İ. Sönmez ve V. Pekel'in birlikte verdikleri karşı oy yazılarında «güvensizlik önergesini açık bir yanlış» olarak değerlendirmekle birlikte «MYK'nin Ankara'daki daha önceki olumsuzluklar karşısında ikna ve yönlendirme görevlerini yerine getirememiş ve sorunların birikmesine büyük ölçüde katkıda bulunmuş olduğunu gözardı ettiği» ve «Z. Kılıç'ın bu konudaki teamüle Başkanlık Kurulu'nun ortak anlayışına dayanan kararına aykırı olarak İl Başkanlığı görevini devretmemiş» olması ve ayrıca Parti'nin bilimsel sosyalist niteliğini bir kez daha vurgulayan bu kararın «Partimizin önündeki temel ve acil görevleri yok saymaya fırsat verecek bir yönde yorumlanabileceği kuşkusu» gibi gerekçeler taşıyordu.

Belirtildiği üzere Bölge Temsilcileri Toplantılarının ikinci gün çalışma anında Tek Parti, Tek Cephe kararının özümsenmesine katkı öngörülmüştü. Ancak kimi toplantılarda daha açık olarak hissedildiği üzere, üst kurul temsilcilerinin konuşmaları, görüş farklarını ve hatta Tek Parti, Tek Cephe kararının ötesindeki yorumları Örgüt'ün gözleri önüne serdi. Örneğin İstanbul ve kısmen Ankara toplantılarında böyle oldu. Bunun İstanbul'da yarattığı tepki, ilerde ortaya çıkacak daha büyük gelişmelerde de, tek başına olmamakla birlikte önemli nedenlerden birini oluşturdu.

İstanbul İl Yönetim Kurulu, Genel Merkez'in İstanbul'da olması, hatta il merkezi ile aynı binayı paylaşmasının da etken olduğu bölük pörçük bilgiler ve Merkez çalışmalarını daha yakından izlemenin duyarlılığı ile il örgütünde kendini gösteren tedirginliği bir ölçüde giderebilmek amacıyla, tüm yönetim kurulu üyelerinin imzasını kapsayan bir önergeyle Toplantı Başkanlığına başvurmuştu. Önerge, «Parti içindeki gelişmelerin Parti içi kanallarla Örgüt'e duyurulmasında yarar» bulunduğu belirtilerek Bölge Temsilcileri Toplantısı vesilesiyle «Başkanlık Kurulu'ndaki son değişiklikler ve gerekçeleri ile Ankara ilinde ortaya çıkan son durum ve gelişmeler ve MYK'nin son kararına ilişkin olarak Parti örgütünde eğer varsa hizipsel girişimler hakkında» toplantıda bulunan Bölge Temsilcilerine resmi açıklamada bulunulmasını dilemekteydi. Toplantı başkanı olarak Genel Sekreter, zaten bilinenleri yinelemekten öteye geçmeyen ve dinleyenleri tatmin etmeyeceği belli bir açıklama ile yetinme durumunda oldu. (Daha önce, O. Sakalsız'ın yukarda belirtilen güven oyu ve sonrasındaki istifasını belirtecek ve Çark Başak'ta çıkması öngörülen bir haber yazısının yayınlanmasından bile, konu Başkanlık Kurulu'na getirildiğinde bu üyelerin o'ayları tek taraflı yansıtıyor gerekçesi ile ısrarlı muhalefeti karşısında vazgeçilmiş bulunuyordu).

Ancak bütün bu konularda Örgüt'ü habersiz bırakmanın ister istemez Parti kanalları, hatta Örgüt dışı haber kaynaklarının ortaya çıkması ve bunların değerlendirilmesine zemin hazırladığı veya zaten varolan zemini ne derece güçlendirdiği daha sonra, İstanbul İl Kongresi öncesinde açıkça su yüzüne çıkacaktır. Ancak Merkez Yönetim Kurulu, kendi içindeki bütün bu oluşumların geçici olduğu ve birlikte çalışma sırasında düzelebileceği umuduyla olup bitenden Örgüt'ün resmen ve tüm açıklığıyla haberdar edilmesini şimdilik öngörmüyordu.

Diğer yandan gene İstanbul İl Yönetim Kurulu, Bölge Temsilcileri Toplantısı'nın ikinci gününde Y. Ünal'ın eğitim konuşmasının Örgüt'te yarattığı çalkantıyı gözönünde bulundurarak konuya ilişkin değerlendirmesini Genel Başkanlığa iletmişti. Konuyu inceleyen Merkez Yönetim Kurulu, «konuşmanın tüm Parti belgeleri ve konuşmanın bütünlüğü içinde değerlendirilme zorunluluğu» gibi çok dikkatle formüle edilen ve bir fark olduğu izlenimini vermekten kaçınan bir karar aldı; ayrıca «bir üst kurul ile yapılan yazışmalarda olması gereken üslup konusunda titizlik gösterilmesi gereğine» de dikkati çekti. Bu karar da gene gruplaşma içindeki üyelerin karşı oyları ve oy çokluğuyla çıktı. Y. Ünal bununla da kalmadı, böyle bir kararın alınmasını bir güven sorunu sayarak güven oyu isteminde bulundu. Toplantıda hazır bulunan 20 üyeden 1 «hayır» ve 1 «çekimser» oy dışında 18 «evet» oyuyla güven oyu aldı. Ancak gösterilen güvene teşekkür edip istifa ettiğini bildirdi. Genel Başkan'ın Kurul'daki temayülü belirterek istifa kararını yeniden gözden geçirip geri almasını istemesi üzerine mehil isteminde bulundu. Aradan 4 gün geçtikten sonra toplantının son günü sunduğu yazılı başvuru ile, sonuç olarak «sadece Parti'nin birliği ve yüksek çıkarları» ve «Parti içinde oluşmaya başlayan şekilsiz gruplaşmalara katkıda bulunmamak» gerekçesiyle istifasını geri aldığını belirtti.

İzmir'de yapılan Bölge Temsilcileri Toplantısı'nda okunan İzmir İl Yönetim Kurulu raporuna ilişkin olarak da Genel Başkan'ın Sonuç Belgesi'ni açıklamak üzere İl Temsilcileri Toplantısı'nda yaptığı konuşmanın bir bölümüne «bu ele alışa katılmadığını belirten» ifadelere raporda yer vererek demokratik merkeziyetçi işleyiş kurallarına aykırı hareket edilmesinden dolayı ve Tek Parti, Tek Cephe kararına ilişkin olarak Merkez Yönetim Kurulu'nun yetkileri içindeki kimi önerileri uygun olmayan bir üslupla dile getirerek yetkisini aştığı ve görüşlerini iletmek için yanlış bir yolu kullandığı konusunda Kurul'un yazılı olarak uyarılmasına» gene aynı üyelerin karşı çıkışı ve oy çokluğuyla karar verildi.

Aynı toplantıda «sınıf mücadelesinin bugün ulaştığı boyutlarda Parti birliğini koruyup geliştirmenin çok daha önem taşıdığının bilinciyle, Partimizin bilimsel sosyalist niteliğinin çelikleştirilmesinin Parti birliği içinde sağlanmasının önemi ve gerekleri konusunda bir mesajın yayınlanması ve bu mesajın Genel Başkan'ımızca hazırlanarak tüm örgüt birimlerine, üyelere ve aday üyelere duyurulması» da kararlaştırıldı. (Bu karar uyarınca Genel Başkan'ın hazırladığı yazı Çark Başak'ın 1-16 Nisan 1980 tarihli sayısında yayınlanmış bulunmaktadır).

Bu toplantıda ayrıca Dış İlişkiler Bürosu sekreter yardımcılığı seçimi de yapıldı. Genel Başkan'ın ısrarı sonucu O. Sakalsız'ın adaylığı kabul etmesiyle yapılan seçimde bir boş oy dışında hazır bulunan 20 üyeden 19'unun oyuyla O. Sakalsız Dış İlişkiler Bürosu sekreter yardımcılığı görevine getirildi.

Genel Başkan'ın yurt dışında bulunduğu sırada yapılan ve ancak teknik bazı konuların ele alındığı Mayıs toplantısından sonraki ilk toplantıda Merkez Yönetim Kurulu gene uzun tartışmalarla İstanbul Kongresi öncesi ve sonrasına ilişkin konuları değerlendirip mümkünse birlikte karara bağlamaya çalışmıştır.

Toplantının ilk günü İstanbul İl Yönetim Kurulu'nun, Başkanlık Kurulu'nun il kongresini erteleme kararının gözden geçirilerek kaldırılmasını isteyen başvurusunu görüşmekle geçmiştir. Genel Başkan, Genel Sekreter ve Dış İlişkiler Bürosu sekreter yardımcısının yurt dışında bulundukları bir sırada yapılan bir Başkanlık Kurulu toplantısında 2 karşı oya karşı gruplaşma içindeki üç üyenin olumlu oyu ve oy çokluğuyla, il kongresinin görevlerini daha rahatlıkla yerine getirebilmesi için ertelenerek iki gün sürecek biçimde plânlanması kararı verilmiş bulunuyordu. Daha önce birkaç kez Kurul oturumlarında ortaya çıkan vesilelerle İstanbul ilinin kongre tarihi ve süresi de üyelerin resmen olmasa da bilgisine sunulmuş o sırada herhangi bir erteleme söz konusu edilmemiş ve İl de o tarihe göre hazırlıklarını yoğunlaştırmışken alınan bu karardan sonra, kararın yeniden gözden geçirilmesi istemi de sonuçsuz kalan İl hazırlıklarını sürdürmeye devam etmiş, bir yandan da Merkez Yönetim Kurulu'na başvurmuştu.

Konuya ilişkin olarak Kurul'da gene oy çokluğuyla alınan kararda, Başkanlık Kurulu'nun söz konusu kararı «Parti birliği, taşıdığı politik öz, tüzüksel işleyiş bakımından yerinde görülmeyerek» kaldırılıyor, ayrıca «bu yerinde olmayan karara rağmen kongre gününde kongreyi ertelemeyi esas alarak da olsa çalışmaların sürdürülmesinin yanlışlığı» tesbiti yapılıyordu.

Diğer yandan, İstanbul İl Yönetim Kurulu, Eminönü kongresinin ortaya serdiği olumsuzlukları ve parti kanalları dışında yaygınlaşan söylentileri de dikkate alarak, Örgüt'te tesbit ettiği bazı olumsuz gelişmeler ve öncelikle kongreye yönelik olarak saptadığı saflaşma belirtileri karşısında örgütü bilgilendirme için resen harekete geçme gereğini duyduğunu belirterek, örgütte tesbit ettiği zararlı eğilim konusunda ilçe yöneticilerini bilgilendirme kararı almıştı. Bu bilgilendirmenin ne kadar il çerçevesiyle sınırlı olarak ve il yönetim kurulu-

nun görev ve sorumluluk alanı içinde ortaya çıkan olaylar değerlendirilerek yapılmaya çalışılırsa çalışılsın, Merkez Kurullarının suskunluğu ile daha da yaygınlaşan söylenti ortamında, çizilen çerçeveden daha ötede boyutlara erişeceği açıktı; öyle de olmuştu.

Merkez Yönetim Kurulu'nun, İl kongresinin sonrasında, bu kez Genel Başkan'ın başkanlığında sürdürülen toplantısında İstanbul ilinde kongre öncesi ortaya çıkan bu durum değerlendirildi. Sonuçta «Parti üyelerinin, açıklanmasına karar verilen konuları ve gelişmeleri Parti organlarından ve tüzükte belirlenmiş kanallar aracılığıyla öğrenmelerinin demokratik merkeziyetçi işleyişin bir gereği olduğu», «bununla birlikte bu uygulamanın tüzüğün öngördüğü kurallar bütünlüğü içinde yapılması gerektiği» ileri sürülerek bu açıdan «İstanbul İl Yönetim Kurulu'nun, yazısında belirtilen nitelikte bir olumsuz gelişme söz konusuysa bunu derhal Genel Merkez'e iletip duruma el konulmasını sağlaması gerekliyken bunu yapmamakla hatalı olduğu»; «buna ek olarak kendisinin doğrudan harekete geçmesinin yanlışlığı»; «bilgilendirme çalışmasının amacının dışına taşırılmasını önleyecek kesin önlemler almadığı»; «bazı MYK üyelerinin de adlarının geçtiği bu gelişmelerin neden olduğu ve olacağı olumsuzlukları önleyemediği» saptanarak «İstanbul İl Yönetim Kurulu'nun bu hususlarda dikkatinin çekilmesine» ve ayrıca «İl Yönetim Kurulu'ndan, dolaşan söylentiler ve iddia edilen zararlı eğilim konusunda ayrıntılı bilgi ve kanıtların derhal istenmesine ve yapılacak soruşturma ile konunun sonuca bağlanmasına» gene aynı üyelerin bu kararı yeterli bulmayarak karşı çıkması ile ve oy çokluğuyla karar verildi.

Karar öncesi yapılan görüşmeler sırasında Y. Cerit, İstanbul İl Yönetim Kurulu'nun kendiliğinden ve resen böyle bir bilgilendirme çalışmasına geçemiyeceği düşüncesiyle bundan mutlaka Genel Başkan'ın haberli olduğu, hatta onayı bulunduğu iddiasını yineledi, daha sonra da Kurul'dan istifa etti. Genel Başkan'ın kendisi hakkındaki asılsız iddialarına karşın, istifasını geri aldırma girişimleri de sonuçsuz kaldı. Y. Cerit daha sonra gönderdiği yazılı istifa gerekçesinde ise Merkez Yönetim Kurulu'nu ağır biçimde itham ediyor, «üç ayı aşkın bir süredir devam eden ve İstanbul kongresi öncesinde bilinen kampanya ile yoğunlaştırılan» ve «sözde Partimizin erimesi ve likidasyonuna engel olmak adına yapılan bu kampanya (etkili önlemler hemen alınmazsa) 'tersinden likidasyon' sonucunu doğuracaktır. Ayrıca kimilerine göre belki de 'çok yönlü yararlar' düşünülerek başlatılan ve engellenmeyen bu 'ince' manevra; tersinden likidasyonla birlikte 'tersinden götürme' sonucu doğuracaktır» diyordu.

Merkez Yönetim Kurulu'nun yukarda açıklanan kararı uyarınca İstanbul ilçe başkanları ve İl Kongresi'nde konuşma yapan delegelerin yazılı bilgisine başvurularak sürdürülen Soruşturma, ilginç sonuçlarıyla bazı gerçeklerin ortaya çıkmasına veya resmen belgelenmesine olanak verdi. Soruşturma raporunda belgelerle ortaya konduğuna göre; «bu soruşturma sırasında alt kademe yöneticileri ve doğrudan üyelerin ağzında çok öncedenberi yaygın söylentilerin dolaştığı ve bu söylentilerin iki taraflı olarak, Genel Başkan ve Başkanlık Kurulu ile Merkez Yönetim Kurulu üyelerini de içine alacak biçimde genişlemiş olduğu saptanmıştır». «Bu söylentiler içinde politik olanlarla birlikte apolitik ve sadece karalama biçiminde kişilerle ilgili söylentiler de vardır. Bu söylentilerin bir menşei, Tek Parti, Tek Cephe kararından sonra Parti'den ayrılan, II. Büyük Kongre'nin mahkum ettiği hizbin yandaşları, bir bölüğü ise dışımızdaki bilimsel sosyalist örgütlenmelerden naklendir. Ancak onların kulağına da partililerden gittiği açıktır. Alt kademe yöneticileri önce bu söylentiler karşısında gülüp geçerek ciddiye almamak eğilimi göstermişler ve üyelere bu havayı aktarmaya çalışmışlarsa da, bir yandan söylentiler yaygınlaşarak sürüp gitmiş; bir yandan da, Bölge Temsilcileri Toplantısı'nda Y. Ünal'ın konuşması, daha sonra Ankara hakkında alınan kararın yayınlanması, Büyük Kongre'nin erkene alınması kararı ve Genel Başkan'ın Çark Başak'ta çıkan yazısı birleştirilince Parti'de birşeylerin olduğu kuşkusunu haklı olarak uyandırmıştır. Bunun üzerine, sorulan sorulara verdikleri cevaplar kendilerini de tatmin etmeyen ilçe yöneticileri gerçek durumu üst kurullarından öğrenmek ihtiyacını hissetmişlerdir. Bazılarına göre İl'in bilgilendirmesi geç bile kalmıştır. Bu sırada Eminönü ilçe kongresi yapılmıştır. Başkanlık Kurulu üyelerinden Y. Cerit, G. Mutluay ve Y. Ünal Eminönü üyesidirler. Eminönü Kongresinde bir bölük üyenin birlikte hareketi, ilçe üyesi Başkanlık Kurulu üyelerinin de onlarla birlikte olduklarının belli olması, kongrede yapılan seçimlerin ortaya çıkardığı bazı olumsuz sonuçlar hakkındaki değerlendirmelerde onların da adlarının birinci derecede geçmesine neden olmuştur. İl Kongresi'nde toplam 33 üye rapor üzerine söz alıp konuşmuştur. Bu 33 üyeden birkaçı her kongrede söylenebilecek genel konulara, bir iki üye de kadın ve teknik eleman sorunları gibi çok özgün sorunlara konuşmalarının tümünü ayırmışlardır. Geriye kalanın kabaca üçte ikisi son bilgilendirmesinden dolayı İl'i destekler, üçte biri de karşı görüşte olduklarını belli eder biçimde konuşmuşlardır. Ancak bu konuşmalarda dikkati çeken, ilk bölümde yer alanların İl'in diğer sorunlarını ağırlıklı olarak değerlendirdikten sonra konuşmalarının bir bölümünde bu konuya kısaca değinip doğru ve yararlı bulduklarını belirtmiş olmalarına karşın, diğer üçte birin ise hemen tüm konuşmaları boyunca yalnız bu konuya yer vermeleri ve İl yönetimini ağır biçimde suçlamış olmalarıdır. Gene çok ilginç ve dikkati çeken bir olgu da, bu derece ağır suçlamalarına karşın, bu bölümde yer alanların da, hemen tamamen eski yönetim kurulu üyelerinin adlarından oluşan İl yönetim kurulu tavsiye listesi dışında aday önermemeleri ve seçilecek İl yönetim kuruluna ilişkin tavsiye listesinin bu üyelerin de katılmasıyla oybirliğiyle kongrenin onayını almış olmasıdır. Buna karşın, bu kesimden, seçilecek Büyük Kongre delegesi sayısı kadar aday, İl'in tavsiye listesi dışında ortaya atılmıştır. Bu garabet, İl'in suçlanmasının ötesinde asıl Büyük Kongre'ye ilişkin hesapların Kongre'de rol oynadığını göstermektedir.»

Gene soruşturma dosyasındaki belgelerden anlaşıldığına göre, daha çok önceleri, genel Tartışma dönemine kadar uzanan bir zaman boyutu içinde gruplaşma içindeki bazı üye (veya üyeler) MYK içindeki tartışmaları kendi görüşleri doğrultusunda yansıtmak ve tasfiyelerini öngördükleri üyeler hakkındaki kişisel düşüncelerini ve olumsuz değerlendirmelerini, kimi parti üyelerine sorumsuzca aktarmak durumunda olmuşlardır.

Yukarda somut olguların sırasıyla aktarılması sırasında ortaya konan gerçekler, başkaca yoruma yer bırakmıyacak derecede yeteri kadar açıklayıcı ve öğreticidir. Başkanlık Kurulu ve Merkez Yönetim Kurulu içinde, gruplaşmanın hemen hemen her konuda yol açtığı uzun ve kısır tartışma ve kilitlenmeler, herhangi bir karar alınabilmesini çok güçleştirmek bir yana, alınabilen bir kararın uygulanma gereklerini yerine getirebilmek için asgari zamanı dahi kurul üyelerine nerdeyse bırakmıyacak kadar vakit yitirilmesine de neden olmuştur. Gerçekten 1 Mayıs 1975'den 1979 Ekimine kadar geçen 4 yıl 5 aylık sürede MYK, toplam 135 gün toplantı halinde bulunmuştur. Bu ise 12 günde 1 gün toplantı demektir. Tüzük uyarınca olağan olarak ayda bir toplanıldığına ve toplantı süresi iki gün olarak plânlandığına, arada olağanüstü toplantılar da yapıldığına göre bu rakam doğaldır. Oysa Ekim'den bu yana geçen 10 ay içinde 63 gün toplantıyla geçmiştir; böylece her 4,7 günde 1 gün toplantıyla geçmiş olmaktadır. Ayrıca toplantı süreleri de normal iki günü çok aşarak toplantı sayısına düşen ortalama gün sayısı 5 günün üstüne çıkmıştır. Başkanlık Kurulu'nun ayrı bir kurul olarak toplantıları da bu 10 içinde 47 gün sürdüğünden Başkanlık Kurulu üyeleri için her 2,7 günde bir gün, yani aradan daha iki gün geçmeden üçüncü gün Merkez kurullarının toplantılarında geçmiş olmaktadır. Büro toplantıları, İl ve Bölge Temsilcileri Toplantıları, kongrelerde üst kurul temsilcisi olarak görevli bulunma, bunun için zorunlu seyahat günleri gibi diğer görevlerin gerektirdiği günler bu hesabın dışındadır. Başkanlık Kurulu üyesi olmayan MYK üyelerinin önemli bir bölümünün de İl yöneticiliği, Merkez görevliliği gibi ek görevleri olduğu ve bunlara ayırmak zorunda bulundukları zaman gözönünde tutulursa durumun onlar için de farklı olmadığı anlaşılacaktır.

Ancak bütün bu olumsuzluklara, var olduğuna inanılan ideolojik birlik temelinde birlikte çalışma ve diğer sorunları bu çalışma içinde adım adım çözebilme arzusu ile göğüs gerilmiş, bu umut son ana kadar korunmaya çalışılmıştır. Ancak bu gruplaşma içindeki 3 Başkanlık Kurulu üyesi O. Siller, G. Mutluay ve Y. Ünal'ın birlikte hazırladıkları ve Merkez Yönetim Kurulu üyesi yandaşları V. Pekel, İ. Sönmez ve M. Aközer'in hemen benimseyip oy verdikleri son karar tasarıları, kalabilmiş ufacık umut ışığını da söndürmüştür.

Bu karar tasarılarında, Parti tarihinde ve gruplaşma açısından da ilk kez Parti'nin devrim anlayışının yanlıştığı ve tüm olumsuzlukların, ideolojik, politik, örgütsel tüm sorunların esas itibariyle bu yanlıştan kaynaklandığı iddia edilmektedir. Yanlış buldukları bu devrim anlayışının, son çözümlemede işçi sınıfı ve müttefiki emekçi kitlelerin sosyalist bilince ulaşarak iktidarı alabileceğini öngördüğü, bilinçlenmenin ise mücadele içinde gerçekleşip olgunlaşarak değil, genel sosyalist propaganda ile olanaklı olduğunu ileri sürdüğü ve sonuçta aynı anlayışın Parti'yi, toplumun nesnel gelişmelerini pasif bir biçimde beklemeye ve seyirci kalmaya ittiği ifade edilmektedir. Bu yanlış devrim anlayışının tâ eski Türkiye İşçi Partisi dönemindenberi süre-

geldiği, yeni kuruluşta da bunun aşılamadığı; bugün Parti'de yanlışlarla doğruların, yanlış anlayışta direnen tutucularla doğruyu savunan ilericilerin birarada bulunduğu, tutucuların Parti'nin yeni atılımlar ve açılıklar yapmasına olanak vermediği; Tek Parti, Tek Cephe kararında olduğu gibi kimi açılımların da hemen önü tıkanmak, hatta geriye çekilmek istendiği ve bu tutucuların Parti'yi bürokratik yöntemlerle yönetme, sorunları ideolojik, politik zeminde değil, örgütsel zeminde ve örgütsel önlemlerle çözme alışkanlığında oldukları ileri sürülerek Parti'nin önünün açılabilmesi ve önündeki görevlerin üstesinden gelebilmesinin ancak bu tutucu, yanlış ve olumsuz eğilimler ve bu eğilim ve davranıştaki kişilerin tasfiyesi ile mümkün olacağı iddia edilmektedir.

Merkez Yönetim Kurulu'nun sunduğu diğer karar tasarılarıyla yapılacak karşılaştırmalarla ve asıl bizzat gruplaşmanın karar tasarılarının incelenmesiyle konu yeteri kadar aydınlanmış olacağından burada üzerinde daha fazla durulmayacak olan bu karar tasarılarına egemen olan düşünce, dünü ve bugünüyle, Program'ı, Kongre kararları ve diğer belgeleri ve bunların yaşama geçirilmesi demek olan şimdiye kadar ki çalışmalarıyla, kısacası, doğruları savunmak adına, tümüyle Parti'nin red ve inkârıdır. Artık Merkez Kurulları olarak yapılacak birşey kalmamıştır. Diğer kararlarıyla birlikte Parti birliği için alacağı kararla da son ve kesin çözümü en üst organımız, Büyük Kongremiz gösterecektir.

KARAR TASARISI

Türkiye İşçi Partisi III. Büyük Kongresi;

Bu kararına ilişkin olarak Merkez Yönetim Kurulu'nca iletilen karar tasarısının gerekçesinde ortaya konan gerçekleri, son yıl içinde Merkez Kurullarında kendini gösteren ve buna bağlı olarak adım adım Örgüt'e yayılma istidadı gösteren gruplaşma oluşum ve gelişimine ilişkin diğer nesnel bilgileri dikkat ve titizlikle değerlendirerek ve

Tüm bilimsel sosyalist partilerde olduğu gibi Partimiz için de olmazsa olmaz koşul durumunda bulunan «Parti Birliği»nin yaşamsal önemine bir kez daha işaret ederek

1) Gruplaşma içinde yer alan ve Parti birliği ve bütünlüğü ile bağdaşmıyacak görüş ve davranışlar içinde bulunan yoldaşları en küçük yeni bir belirtiye olanak vermeyecek biçimde gruplaşma durum ve tutumlarından derhal vazgeçmeye çağırır.

2) Bugüne kadar savunageldikleri görüşlerini Parti belgelerinin ideolojik zemininde yeniden gözden geçirip düzeltmeye ve Parti birlik ve bütünlüğü içinde tüm güçleriyle Parti çalışmalarına katkıda bulunmaya çağırır.

3) Son yıl içinde sarsılmış bulunan Parti birliği'nin, Program, Kongre kararları, diğer Parti belgeleri ve nihayet bu kararla birlikte alınan diğer kararların oluşturduğu ideolojik zeminde yeniden sağlanması ve güçlendirilerek pekiştirilmesi için tüm üye ve birimlerini özellikle görevlendirir.

4) Bu karar ışığında en kısa sürede Parti birliği'nin daha üst düzeyde yeniden güçlenip pekişeceği konusunda sarsılmaz inancını belirtir.

II

BİLİMSEL SOSYALİST HAREKETİN BİRLİĞİ - TEKLEŞME

GEREKÇE

İşçi sınıfı hareketi, özellikle sınıf mücadelesinin içinde bulunduğu koşullarda, yaşamsal değerde görevlerle karşı karşıya bulunuyor. Bu görevlerin yerine getirilmesi çok yanlı ve farklı düzeylerdeki sorunların aşılmasını ivedi kılıyor, yaşam bu sorunların aşılmasını her zamandan daha güçlü olarak dayatıyor. Yaşamın dayattığı ve olgunlaştırdığı sorunların aşılması ve görevlerin yerine getirilmesinde bilinçli bir çaba içinde olmanın rolü her zamandan daha çok önem kazanıyor.

Bu sorunların başında işçi sınıfının birliğinin sağlanması yer alıyor. Faşizm tehlikesinin önlenmesi ve devrim sürecinin güncel ve uzun vadeli görevlerinin yerine getirilmesiyle belirleyici olan faktörlerin arasında işçi sınıfının birliğinin sağlanması en başta yer alıyor. Çünkü, işçi sınıfının birliği, işçi sınıfıyla emekçi sınıf ve katmanların, tüm demokratik, ilerici, yurtsever güçlerin iş ve eylem birliğinin, faşizme karşı demokrasi cephesinin, ekseni olma işlevine sahip bulunuyor.

İşçi sınıfının birliğinin ekseninde ise, bilimsel sosyalist hareketin birliği, bu birliğin güçlendirilmesi bulunuyor. Sınıf mücadelesinin eriştiği boyutlar ve devrim hareketinin içinde bulunduğu koşullar, güçlü bir bilimsel sosyalist öncüye olan ihtiyacı, bu devrimci öncünün sahip olduğu işlevi ön plâna çıkarıyor. Sorunlar ve görevler, her geçen gün daha geniş kitlelerce bilince kazınan ve Partimizin belirlediği «Tek Parti, Tek Cephe» hedefinde özlü bir biçimde ifadesini buluyor.

Bilimsel sosyalist hareketin birliği-tekleşme sorununun dayandığı nesnel durum nedir? hangi durum bu sorunu ağırlıklı olarak gündemin birinci maddesine yerleştiriyor?

Hemen belirtmek gerekiyor ki, bu sorunun cevabını doğru olarak vermek, birlik-tekleşme sürecinin ilkeli, işlevli ve gerçekçi bir sonuca yönlendirilmesiyle doğrudan bağıntılı bulunuyor.

İşçi sınıfımızın bilimsel sosyalist hareketi, burjuvazinin acımasız saldırıları ile sürekli boğuşarak, doğrudan ve hareketin içinden sağ ve 'sol' konumlardan yöneltilen saldırılara karşı yoğun mücadelelerle bugünlere gelmiştir. Hareketin ideolojik-politik-örgütsel yetersizlikleri, yanılgıları ve zaafları, bu saldırıların, burjuvazi bakımından olağandan daha etkin ve sonuç alıcı olmasında önemli bir etken olmuştur. Bu saldırıların en kapsamlılarından birisi olan 1951 saldırısı, Türkiye bilimsel sosyalist hareketini sonuç olarak örgütsel plânda bir dağılma süreci ile karşı karşıya bırakmıştır.

1961'de doğrudan işçi sınıfı içinden uç veren politik bilincin ilk basamaklarının ifadesi olarak kurulan Türkiye İşçi Partisi'nin on yılı, bilimsel sosyalist hareketin tarihinde önemli bir yere sahiptir. İşçi sınıfının politik hareketinin büründüğü örgütsel biçim olarak on yıl boyunca bilimsel sosyalistleşme süreci yaşıyan Türkiye İşçi Partisi, işçi sınıfının çıkarlarını savunmada ve bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm mücadelesinde büyük görevleri yerine getirdi. Bu dönem, bir yanıylada, geçmişten gelen kadrolardan yasal durumları elverenlerin Parti'ye katıldığı ve yeni bilimsel sosyalist kadroların yaratıldığı bir dönem oldu. Türkiye İşçi Partisi'nin yaşadığı bilimsel sosyalistleşme sürecini, bu yanıyla, bilimsel sosyalist kadroların burjuvazi karşısına tekrar örgütlü olarak dikildiği ve yeni bilimsel sosyalist kadroların yetiştiği bir süreç olarakta tanımlamak, yanlış olmayacaktır.

Türkiye İşçi Partisi, buna karşılık, bilimsel sosyalistleşme sürecini, her alandaki görevlerini yerine getiremeden 1971'e ulaştı ve 12 Mart faşist döneminde yasal varlığına son verildi. Bilimsel sosyalistleşme sürecinde hareketin örgütlü sürekliliğini sağlamaya ilişkin görevlerinin 1971'de henüz yerine getirilmemiş olması, ağır maliyetleride beraberinde getirerek, 1971 sonrası bir örgütsel boşluğun doğmasına neden oldu.

Türkiye İşçi Partisi, çalışma platformlarından birindeki, —legal plandaki— bir boşluğun doldurulmasıyla sınırlı olmayan, çok daha kapsamlı bir ihtiyacın sonucu olarak, ideolojik-politik-örgütsel gerekçelerle, 1975'de yeniden kuruldu. Partimiz 1975'de bilimsel sosyalizmin ülke koşullarına doğru bir biçimde uygulandığı ideolojik-politik-örgütsel bir platformla ve bu alanda varolan bir boşluğu doldurmak üzere ve işçi sınıfımızın bilimsel sosyalist partisi olarak yeniden kuruldu.

Partimizin 1975'de yeniden kuruluşuna ilişkin değerlendirme Tek Parti, Tek Cephe Kararında şu şekilde ifade ediliyor: «1975'de Türkiye İşçi Partisi, 1971'de kapatıldığı dönemkinden daha da açık ve kesin bir çizgi ve yapıda kurulurken bir boşluğu doldurma, işçi sınıfımızın bilimsel sosyalist hareketinin partisi olma görevini yerine getirmiştir. Bilimsel sosyalizmin Türkiye koşullarına doğru bir biçimde uygulanması niteliğini taşımayan politikalara sahip, örgütsel yapı ve işleyişinde ilgili ilkeleri gözetir durumda olmayan çeşitli örgütlerin varlığı ile dolmayan bir boşluğu doldurmuştur. Ve bugün işçi sınıfının bilimsel sosyalist partisi olma onuru ve sorumluluğu ile mücadelesini sürdürmeye devam etmektedir.»

Tek Parti, Tek Cephe Kararında da yer alan Partimizin 1975'de yeniden kuruluşuna ilişkin bu değerlendirme, bilimsel sosyalist hareketin birliği-tekleşme sorununun gerçekçi ve işlevli bir şekilde aşılması için büyük bir değer taşımaktadır. Çünkü Türkiye İşçi Partisi'nin kuruluşu ve niteliği konusunda bu değerlendirmenin dışında yer alan ve gerçeklere dayanmayan görüşler, birlik-tekleşme sürecinin geliştirilmesinin önüne dikilen engeller durumuna gelmiştir, gelmektedir. İşçi sınıfının ekonomik ve politik mücadelesine, faşizme ve emperyalizme karşı mücadeleye çok önemli zararlar veren Türkiye İşçi Partisi Düşmanlığı Kampanyasında olduğu gibi, aynı düzeyde olmamakla beraber, günümüzde öne sürülen «legal, birleşik, yığınsal işçi sınıfı partisi» türü önerilerin altında da, 1975 kuruluşuna ve Partimizin niteliğine ilişkin

gerçek durumu gözden kaçırmak veya bunu kabul etmemek yatmaktadır. Bu gözden kaçırmanın Parti içine yönelik bir sonucu da, sınırlı ölçülerde de olsa, inkârcı eğilimleri beslemesidir.

Bununla beraber, 1975'deki yeniden kuruluşun, tüm bilimsel sosyalist kadroları ve bilimsel sosyalist kadro niteliği taşıma potansiyeline sahip başka kadroları bütünüyle kucaklaması da mümkün kılınamamıştır. 1975 koşullarının bir gerçeği işçi sınıfımızın bilimsel sosyalist partisi olarak kurulan Türkiye İşçi Partisi ise, bir diğeride çeşitli örgütlere dağılmış Parti dışındaki bilimsel sosyalist kadroların varlığı idi.

Bu bakımdan, «bilimsel sosyalist hareketin birliği» politikası 1975 Türkiye koşullarında geçerli bir gerekliliğe ve nedene dayanıyordu. Partimizin önünde duran görevleri arasında en önemlilerinden birini de, varolan kadroların tek bir merkez etrafında birleştirilmesi için mücadele edilmesi oluşturuyor ve 1975 koşullarındaki nesnel durum, «bilimsel sosyalist hareketin birliği» sorununu, ağırlıklı olarak, kadroların tek bir merkez etrafında birleştirilmesi kapsamında gündeme sokuyordu. Başka bir deyişle, 1975 koşullarında sözkonusu olan birlik yolu, «bilimsel sosyalizmin Türkiye koşullarına doğru bir biçimde uygulanması niteliğini taşımıyan politikalara sahip, örgütsel yapı ve işleyişinde ilgili ilkeleri gözetir durumda olmayan çeşitli örgütlerle» birleşmekten değil, ağırlıklı olarak, kadroların tek bir merkez etrafında toplanması için mücadeleden geçiyordu.

Partimizin bu ele alışı, en azından hareketlerden birinin uluslararası konumundan dolayı elbette tek yanlı değildi; ama ağırlıklı olarak böyleydi. 1. Büyük Kongre'deki açış konuşmasında Genel Başkan Behice Boran yoldaş Partimizin görüşlerini şöyle dile getiriyordu: «Dünyaya baktığımız zaman görüyoruz ki, bazı ülkelerde işçi sınıfının partisi olmak iddiasında birden fazla parti ortaya çıkmıştır ve hatta bunlardan bir kaçının işçi sınıfı içinde kitle tabanı da oluşmuştur, kitle tabanı da vardır. Ve bu durum bir süre de, hatta uzunca bir süre de devam edebilir. Ama eninde sonunda işçi sınıfı içinde örgütlenip güçlenebilen, işçi sınıfının ekonomik, politik, ideolojik mücadelesini bilimsel sosyalizm düzeyinde yönlendirebilir duruma gelen parti, hareketi alır götürür; egemen çizgi, egemen hareket o olur. Diğerleri küçük anafor akımlar halinde kenarda kalır. Bu süreç içinde şöyle durumların varlığı da görülüyor. Eğer birden fazla partilerden bazılarının gerçekten işçi sınıfı içinde bir tabanı varsa, yani sınıfsal gücü varsa ve politik çizgileri arasında da uzlaşmaz farklar bulunmuyorsa, o zaman bu partilerin birleştiği de görülür ve tek bir akım halinde, egemen akım halinde işçi sınıfı hareketi olarak sürer gider.»

Şimdi, 1980 koşullarında durum nedir?

Bilimsel sosyalist hareketin birliği-tekleşme sorunu bakımından 1980 koşullarını belirleyen başlıca faktörler, Partimizin bilimsel sosyalist kadroları tek merkez etrafında toparlamadaki başarısızlığı ile bilimsel sosyalist platformdaki iki hareketin ideolojik-politik-örgütsel evrimleridir. Başlıca bu iki faktör, bilimsel sosyalist hareketin birliği sorununa yaklaşımda 1975 ve 1980 koşullarındaki farklılığı yaratan özellikler taşımaktadır.

Partimiz, kuruluşundan bu yana yürüttüğü çalışmalarla sol içinde egemen, sürükleyici ana hareket durumuna gelmekte ve Tek Parti, Tek Cephe Kararında da belirtildiği üzere, kadroların tek bir merkez etrafında birleştirilmesi yönünde kapsamlı ve aktif bir politikayı geliştirip uygulamada yetersiz kalmıştır.

Partimiz, 1975'de kuruluşu ile beraber, uluslararası düzeye sıçratılmak çabasında içeren biçimde çok keskin ve kapsamlı bir düşmanlık kampanyasını, Türkiye İşçi Partisi'nin 1961-1971 dönemindeki işlevini ve katkılarını inkara, devrim sürecinin tekliğini, bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm mücadelesinin bütünlüğü görüşlerini redde dayanan bir karalama çalışmasını karşısında bulmuştur.

Buna karşılık, TİP düşmanlığı kampanyasının etkilerini en azından sınırlamayı da içerecek biçimde kadroların tek bir merkez etrafında birleştirilmesine yönelik aktif bir politikanın yaşama geçirilmemesinde doğrudan Partimize ilişkin yanlar vardır. Bunlar, başlıca, Parti dışında kalan kadroların azımsanması, 1971-1975 örgütsel boşluk döneminin sonuçlarını doğru değerlendirememe ve Parti dışındaki sağ ve «sol» sapmalara karşı kapsamlı ve örgütlü bir ideolojik mücadelenin Parti yaşamında gereğince yerini alamamasından kaynaklanmıştır. İdeolojik mücadele konusunda, Partimizin ideolojik-politik platformunun diğerleri arasında belirli kılınmasının zorunluluğun yanı sıra, aktif bir ideolojik mücadele yerine, özellikle işçi ve emekçi kitleleri geniş olarak saran sosyal demokrat ve reformist etkilemelere karşı mücadeleyi haklı bir biçimde ön plâna alarak, daha çok kendimizi anlatarak sol içi tartışmayı yürütmenin esas alınması önemli bir yanlışı oluşturmuştur. O kadar ki belli çevrelerce yürütülen TİP Düşmanlığı Kampanyasına karşı, aynı nitelikte bir tavra, bir karşı-düşmanlık çizgisine düşülmemesine gösterilen haklı ve doğru dikkat, giderek bu kesime yönelik ideolojik mücadeleden vazgeçilmesi noktasına kadar varmıştır.

Özellikle 1971-1975 dönemi örgütsel boşluğunun sonuçlarının doğru değerlendirilememesi, gerek Parti dışında kalan unsurların, gerekse bunların kazanılmasına yönelik ideolojik mücadelenin önemsenmemesinde belirleyici rol oynamıştır. CHP dışındaki sol partilerle işbirliği yapılmasından uzak durulmasının da —bu parti ve hareketlerin işbirliğine yaklaşımlarındaki olumsuzluk ve yanlışlar bir yana— altında bu doğru değerlendirememenin etkileri olduğu söylenebilir.

Bu olumsuzluk, eksiklik ve yanlışlara karşın Partimiz, işçi sınıfımızın bilimsel sosyalist partisi olarak ülke politikasında nesnel bir gerçekliğe sahip bulunmaktadır. Bu durum, uluslararası bilimsel sosyalist hareket düzeyinde de böyledir. Öte yandan, Partimiz, bilimsel sosyalizme ve proletarya enternasyonalizmine dayanan ideolojik-politik platformunu sürekli olarak geliştirmekte ve zenginleştirmektedir. Çeşitli düzeylerdeki birlik süreçlerinin geliştirilmesine «sol» sekter açıdan yaklaşan anti-komünist, anti-sovyetik sapmanın Parti'den dışlanması, Genel Tartışma'dan sonuç olarak yapılan geliştirme ve zenginleştirmeler, Partimizin bütününde, birlik süreçlerine ilişkin görevlere daha bilinçli ve kapsamlı olarak bakmasını sağlamıştır.

İkinci faktörü oluşturan Partimiz dışındaki iki hareketin 1975-1980 evrimi ise, en genelinde, ideolojik-politik-örgütsel yanlış ve olumsuzluklardan arınma eğilimi ve yönelişi, kimi alan ve konularda ise daha köklü bir değişme ve gelişmede ifadesini bulmaktadır.

Partimiz, Türkiye Sosyalist İşçi Partisi ile birleşme görüşmelerini başlatırken bu girişimini şu değerlendirmeye dayandırıyordu: «Partimiz Türkiye İşçi Partisi, TSİP'in kuruluşundan sonra yaşamakta olduğu ve belli başlı dört gurubun partiden uzaklaşması veya uzaklaştırılmasını da kapsayan süreci,. birliğin koşullarının oluşması bakımından asgari olumlu gelişmeler olarak kabul etmiştir.» Bu süreci özelle, bilimsel sosyalizm dışı «ideolojik» yapıların terk edilmesi, bilimsel sosyalist örgütlenme ilkelerine daha bir yaklaşma, örgütlü politik mücadelenin bütünselliği konusundaki çarpık anlayışlardan sıyrılma olarak tanımlayabiliriz.

Diğer hareket ise, özellikle 1978'den beri, sınıf mücadelesinin açığa çıkardığı gerçeklerle karşı karşıya gelmenin öğrettiklerini yaşıyor. Bu öğrenme, devrim sürecinin tek ve birleşik karakterini kavramaya yönelme, burjuva reformizmi ve «ulusal burjuvazi»ye gerçek dışı misyonlar yükleme politikalarının iflas etmesi, TİP düşmanlığı kampanyasının terk edilmek zorunda kalınması, en azından 1975 sırası ve sonrası gelişmelerde bu kampanyanın oynadığı yıkıcı rolün giderek kabûl edilmeye başlanması gibi noktaları içermektedir.

Bilimsel sosyalist platformdaki iki harekete ilişkin olarak eklenmesi gereken diğer bir nokta ise, bu hareketlerin işçi sınıfı ve emekçi kesimler içinde değişik ölçü ve niteliklerde bir etkinliğe sahip olmalarıdır.

Sonuç olarak, bu iki faktör; özellikle bilimsel sosyalist platformda yer alan iki hareket içinde yer alan olumsuzluklardan sıyrılma yönelişi, bilimsel sosyalist hareketin birliği-tekleşme sorununun aşılmasında yeni perspektiflerin ve biçimlerin dikkate alınmasına olanaklar yaratıyor. Bu gelişmeler birlik-tekleşme süreci içinde örgütsel oluşumlar düzeyinde bir ele alışın ağırlık kazanması yönünde etkide bulunmaktadır. 1975 koşulları ile 1980 koşulları arasındaki ve birlik-tekleşme sorununda dikkate alınması gereken fark burada düğümlenmektedir. Günümüzde, bilimsel sosyalist hareketin birliği-tekleşme sorunu, kadroların tek bir merkez etrafında birleştirilmesini de kapsamak üzere, ağırlıklı olarak, örgütlerin birleştirilmesi-tekleşme düzeyine yükselmiş bulunmaktadır.

1980 koşulları bilimsel sosyalist hareketin birliği-tekleşme sorununun aşılması için önümüze böyle bir tabloyu ve perspektifi koyuyor. Görevler, bu tablo ve perspektifi dikkate almayı gerektiriyor. İşçi sınıfımızın ve emekçi kitlelerin acil ve yaşamsal talebi olan birlik-tekleşme, sürecin önündeki engellerin ve olumsuzlukların aşılarak bunların ortadan kaldırılması ile, olumlulukları egemen kılmayı esas alarak sağlanabilir, sağlanacaktır. Merkez Yönetim Kurulumuzun 3 Şubat 1980 tarihli Tek Parti, Tek Cephe Kararında da belirtildiği gibi, «bu süreç elbette çetin bir süreçtir. Büyük sorunları olan bir süreçtir; aşılacak çok engel vardır.»

Bu olumsuzluklar, «karşılıklı saygı ve eşitliğe, her türlü dar hesaplardan, ayrımcılıktan uzak olarak, bilimsel sosyalist parti normlarına

gölge düşürmeyen, işçi sınıfımızın çıkarlarına uygun bir birliğin» tüm taraflarca ortaklaşa hedeflenmesi, bunda içten olunması ile aşılacaktır. Birlik-tekleşme sürecini hızla geliştirme tarafların ortaklaşa çabalarına bağlıdır.

Geçmişte varolan olumsuzlukların bir kısmının ortadan kalkma eğilimi göstermesi ile bu olumsuzlukların yeni görünümler olarak tekrarlanması birlikte yaşanmaktadır. «Legal, birleşik, yığınsal işçi sınıfı partisi» sözleriyle formüle edilen ve işçi sınıfının politik birliğinin sağlandığı bir parti olacağı iddia edilen öneri bu yöndeki gelişmelerin en son örneğini oluşturmaktadır. İtibar edilmesi ve ciddiye alınması mümkün olmayan bu öneri, esas itibariyle, bilimsel sosyalist hareketin birliği-tekleşme görevinin özünü saptırıcı, görevin niteliğini kavramaktan uzak bir yaklaşımın ifadesi olmaktadır.

Çünkü:

Birincisi; bilimsel sosyalist hareketin birliği-tekleşme sorunu hareketlerden herhangi birinin, çalışma yürütmek durumda olduğu iki konumdan birindeki eksikliğinden kaynaklanan bir sorun değildir. Sorunun bu kapsamda bir sorun olmasının öne getireceği görev, birlik-tekleşme görevi değil, eksikliğin ortadan kaldırılması yolunda ilgili tarafın gereklerini yerine getirmesidir.

İkincisi; bilimsel sosyalist hareketin birliği-tekleşme görevi, aralarındaki ilişki ne olursa olsun, iki merkezin varlığını koruduğu ama görev alanlarını paylaştığı koşullarda çözüme kavuşturulamayacak bir görevdir. Birlik-tekleşme sorunu, birden çok merkezin kendini koruduğu koşullarda değil, tam tersine birden çok merkezin ortadan kaldırıldığı ve üst düzeyde tek parti içinde tek merkeze ulaşıldığı oranda çözüme kavuşturulmuş olacaktır.

Üçüncüsü ve en önemlisi; «birleşik, yığınsal, legal işçi sınıfı partisi»nin ideolojik, politik platformu ile bilimsel sosyalist hareketin birliğini-tekleşmeyi sağlıyacak Tek Parti'nin ideolojik, politik platformu arasındaki farklılıktır. Adı geçen öneri kapsamındaki partinin ideolojik-politik platformunun, «bilimsel sosyalizm ve proletarya enternasyonalizmi ilkelerine ters düşmeyen» bir platform olacağı belirtilmektedir. Bilimsel sosyalist harekette birliğin tekleşmenin sağlanması ise, bilimsel sosyalizm ve proletarya enternasyonalizmine ters düşmeyen bir platformda değil, bu ilkeler temelinde, bilimsel sosyalizmin ülke koşullarına yaratıcı bir biçimde uygulandığı gelişkin bir ideolojik-politik-örgütsel platform üzerinde yükselecektir. Birlik-tekleşme, bütün mücadele biçimlerini ve örgütsel çalışma konumlarını kucaklayan, toplum kesimlerinin ve kurumlarının tüm alanlarında etkin, örgütlü çalışma yürüten, üst düzeydeki birleşik tek partinin gelişkin ideolojik-politik-örgütsel platformunun ilkeli, işlevli ve gerçekçi bir birlik süreci içinde yaratılması demektir.

Geçmişten gelen olumsuzlukların, değişik görünümlere bürünerek sürgit varolma eğilimi göstermesi, bu tersliklerin şu veya bu biçimde uç vermesi, bunların aşılması yolunda yoğun bir çalışma ve mücadeleyi birlik-tekleşme sürecinin geliştirilmesinin temel gereği olarak gündemin başında tutmaktadır.

Varolan sorunlara ve aşılacak engellere karşın Tek Parti, Tek Cephe Kararında da belirtildiği gibi, «bu sürece takvim ölçüsüyle bakmamak uzun veya nisbeten kısa vadede sonuçlar elde etmenin olanaklı olup olmadığı hakkında peşin hükümlere yönelmemek, sürecin gerektirdiği görevlerin sıralanmasını ve aşılmasını, engellerin temizlenmesini, yanlışlardan kurtunulmasını, bilimsel sosyalist harekette ilkeli, işlevli, gerçek bir birliğin adımlarının mümkün olan en büyük hızla atılmasını sağlamak gerekmektedir. «Ve Merkez Yönetim Kurulumuz bu yöndeki çalışmaların sonucu yakınlaştırma olanaklarının bugün geçmişten daha büyük olduğu görüşündedir. Partimiz, Tek Parti, Tek Cephe Kararından sonra, uzun zamandır sürdürdüğümüz ısrarlı girişim ve çabaların kimi alanlarda olumlu sonuçlara ulaşması ve bilimsel sosyalist hareketin birliği-tekleşme sürecinin kimi görevlerinin daha somut tartışılır duruma gelmesine yüksek değer biçmektedir.

Partimiz ve bilimsel sosyalist platformdaki iki hareket arasındaki ortak temeller geçmişten daha güçlü ve daha açık duruma gelmektedir. İşçi sınıfının çıkarları doğrultusunda çalışmalarını yürüten, sosyalizmi ve sınıfsız toplumu amaçlayan örgütler olarak varolan ortak temeller, Türkiye'nin değerlendirilişi, program farkı ve aralarındaki kimi ayrılık noktalarını ve farkları ortadan kaldırıcı bir çalışmayı bu temeller üzerinde süratle geliştirmeyi, bu ayrılık ve farklılık noktalarını bilimsel sosyalizm ve proletarya enternasyonalizmi ilkeleri temelinde gidermeyi her geçen gün daha olanaklı kılmaktadır. Merkez Yönetim Kurulumuzun Tek Parti Tek Cephe Kararında söylendiği gibi, «Partimiz tavizsiz bir ideolojik mücadelenin politik esneklik, anlayış ve karşılıklı güvenle birleştirilebileceği görüşündedir. İşçi sınıfının bilimsel sosyalist partisi olmanın ideolojik, politik, örgütsel gereklerine gölge düşürmeksizin, bu yöne doğru mücadele ile sağlanacak bir yönelişi başararak bilimsel sosyalist kadroların tek bir merkez etrafında birleştirilmesinin, tekleşme görevinin başarılmasının olanaklı olduğu görüşündedir.»

Partimiz ve bilimsel sosyalist platformdaki iki hareketin emperyalizme, faşizme, şövenizme ve tekellerin egemenliğine karşı her kademede geliştirecekleri eylem birliği en geniş demokratik güçlerin birliği için güçlü bir çekim merkezi olma işlevine sahip bulunuyor. Bilimsel sosyalist hareketin birliği-tekleşme görevini temel alan ve bu temel alışla bütünleştirilen anti-faşist mücadelede eylem birliği, birlik-tekleşme sürecinin geliştirilmesi için varolan olanakları güçlü kılıyor. Partimiz, işçi sınıfının birliği perspektifinde ve eylem birliği süreci içinde yürütülecek ve ortak temellere dayanan ideolojik tartışma ve mücadele ile, Tek Parti'nin bilimsel sosyalizme ve proletarya enternasyonalizmine dayanan ve bilimsel sosyalizmin ülke koşullarına yaratıcı bir şekilde uygulanması sonucu oluşacak gelişkin ideolojik-politik-örgütsel platformun yaratılabileceğini öngörüyor.

Tek Parti, Tek Cephe Kararında belirtildiği gibi, «En geniş kitleleri anti-faşist mücadelede bir araya getirmek, anti-faşist cepheyi örmek, anti-faşist mücadelenin güncel görevlerini başarıyla yerine getirmek en önde Partimizin sorumluluğu altında bulunan sınıfsal bir görevdir. Aynı derecede Partimizin sorumluluğu altında bulunan diğer bir sınıfsal görev de bilimsel sosyalist hareketin tekleşmesinin sağlanması görevidir.

Bu sorumluluğun nesnel temeli, Partimizin işçi sınıfının bilimsel sosyalist partisi olma özelliğidir, bilimsel sosyalist niteliğidir. 2. Büyük Kongre Kararlarının kapsamlı tanımlamasında bu nitelik, «Türkiye'nin somut koşullarının bilimsel sosyalist açıdan somut tahliline dayanan programı ve işçi sınıfı partisine özgü tüzüğü ile, saptadığı strateji ve uyguladığı taktiklerle, denenmiş kadroları ve başarılı geçmişiyle, işçi sınıfımızın uzun bir tarihi olan politik mücadelesinin günümüz koşullarında örgütlenişi ve bu mücadelenin yürütücüsü ve geliştiricisi» olarak ifade ediliyor. Görevin en başta Partimize düşmesi, sorumluluğun en büyük payının Partimizde olması, işte bu niteliğinden kaynaklanıyor.

Verili bir toplumun verili koşullarında bilimsel sosyalist açıdan bir tek doğru politik çizgi vardır. Her ülkenin bu doğru politik çizgide tek bir bilimsel sosyalist partisi olur. Tek Parti, Tek Cephe Kararında dikkat çekildiği gibi, «Her ülkede işçi sınıfının o ülke koşulları içinde, bilimsel sosyalizmi kılavuz edinmiş, bunun gereği olan örgütsel yapıya sahip bir tek bilimsel sosyalist partisi vardır. Her ülkede bu nitelikte tek bir partinin bulunması bilimsel sosyalizmin tekliğinin ve uluslararası niteliğinin zorunlu bir sonucudur.»

Bu, bilimsel bir doğru olmakla beraber, belirli tarihsel koşullarda, işçi sınıfının politik hareketindeki aksamalar, kesintiler sonucu, kimi öznel faktörlerin de eklenmesiyle, birden fazla politik örgütün ortaya çıkması mümkün olabiliyor. Bu bilimsel doğru ile yine ülkemizin verili koşullarında, işçi sınıfımızın bilimsel sosyalist partisi olan Partimiz dışında bilimsel sosyalist platformda olan iki hareketin varlığı ve bu durumun çözülmek üzere gündeme soktuğu bilimsel sosyalist hareketin birliği-tekleşme sorunu birbiri ile çelişmez. Tam tersine, bu durum, birliği-tekleşmeyi sağlama ve böylece bu bilimsel doğruyu yaşamda daha güçlü ve açık bir biçimde gerçek yapma görevine işaret eder.

Bilimsel sosyalist hareketin birliği-tekleşme sürecini geliştirme, bu süreci ilkeli, kalıcı, gerçekçi sonuçlara ulaştırma görevi, yani aktif bir birlik politikası ile Partimizin bilimsel sosyalist niteliğinin daha da güçlendirilmesi ve onun çelikleştirilmesi görevi, aralarında diyalektik ilişkiler olan görevlerdir. Aktif bir birlik politikası ile bütünleştirilmiş Partimizin çelikleştirilmesi görevi, kalıcı sonuçlara ulaşmada temel bir faktör durumundadır ve sürecin geliştirilmesi buna koşut olarak ve içiçe sağlanacaktır. Günün görevleri, Partimizin ideolojik, politik, örgütsel hızlı bir çalışma içine sokulduğu, kitle bağlarının ve etkinliğinin hızla geliştirildiği, sağ ve «sol» oportünizme karşı yoğun bir ideolojik mücadelenin örgütlendiği, bilimsel sosyalist platformdaki iki örgütsel oluşumu dikkate alan aktif bir birlik politikasının geliştirildiği bütünsellikte oluşmaktadır.

Bu bütünsellikten yoksun ele alışlar, genel olarak işçi sınıfımızın ve uluslararası bilimsel sosyalist hareketin çıkarlarına, özel olarak bilimsel sosyalist hareketin birliği-tekleşme görevinin gereklerine ters ve zararlı ele alışlardır.

Bilimsel sosyalist hareketin birliği-tekleşme konusunda Partimizin üstlendiği tarihsel sorumluluğun kaynağı olan Partimizin niteliğini tartışma konusu yapan, bu niteliği inkara yolaçan yaklaşım ve değerlendirmelere sahip, Partimizin varoluş nedenleri ve niteliği üzerinde tereddütler yaratan eğilim bu ters ve zararlı eğilimlerin başında gelmektedir. Partimizin eksik ve yanlışlarını öznelci bir yaklaşımla abartan, bu yaklaşımıyla eksik ve yanlışların aşılmasının yolunu tıkayan veya zorlaştıran, Partimizin geçmişine bu geçmişin değerlendirilmesine «sol»dan yürüttüğü eleştirilerle saldırı olanakları arayan, tartışma konusu olmayan konuları «tartışarak» Parti içinde kuşku ve merak ortamı yaratmayı amaçlayan bu ters ve zararlı eğilim, bu özellikleriyle ilkesiz, kolaycı, teslimiyetçi eğilimleri beslediğinden, birlik-tekleşme sorunu bakımından sağ bir eğilimdir.

Ülkenin içinde bulunduğu koşulların yarattığı küçük burjuva morafsizliği ve yılgınlığıyla yüklü, birlik-tekleşme konusunda kendisinde «partiler üstü» misyonlar vehmeden, sorunların çözümü için somut katkıda bulunma yerine kaba bir entellektüelizmi yeğleyen, olumsuzlukların peşinden sürüklenmeye dayanan ilkesiz birlik anlayışına sahip bu ters ve zararlı sağ eğilimin etkisizleştirilmesi ve ortadan kaldırılması birlik-tekleşme sürecinin geliştirilmesi bakımından da önemlidir. Çünkü bu eğilim, bu özellikleriyle, öte yandan, birlik-tekleşme sürecinin önüne dikilen bir engel durumuna gelmekte, bu sürecin en etkin, en sağlıklı ve en ivedi bir biçimde geliştirilmesinin önünü nesnel olarak tıkayıcı bir işlev görmektedir.

Partimizin bilimsel sosyalist niteliğinin tartışma konusu yapılmasına neden olan bu inkarcı, kolaycı sağ eğilimin bir diğer zararlı sonucu da, ters uçta ve birlik-tekleşme sürecinin görevlerini küçümseyen, Partimizin çelikleştirilmesini aktif bir birlik politikasının karşısına koyan bütünsellikten uzak eğilimleri kışkırtmasıdır. Bilimsel sosyalist platformdaki iki hareketin kimi alanlarda özellikle devam eden olumsuzluklarına karşı doğan tepkilerle bütünleşen bu eğilimi yeşertmemek de, yine birlik-tekleşme görevlerinin kapsamında önemli bir yer tutmakta, bu görevi, burjuvazinin ve Partimiz dışına çıkarılan anti-komünist, anti-sovyetik, «sol» sekter sapmanın birlik-tekleşme sürecinin gelişmesine yönelik saldırılarını da karşılayacak şekilde tamamlamak gerekmektedir.

Bilimsel sosyalist hareketin birliği-tekleşme görevi, Partimiz ile en genelinde bilimsel sosyalizmi ve proletarya enternasyonalizmini kendi teorik ve pratik temeli olarak ele alan iki hareketin günümüz koşullarında ağırlıklı olarak örgütsel oluşumlar düzeyinde birliğini hedeflemeyi içermekle beraber, yoğun bir ideolojik mücadele ile bilimsel sosyalist örgütlü harekete kazanılacak ve bilimsel sosyalist kadro niteliğini taşıma potansiyeline sahip başka kadrolar da bulunmaktadır. Kadro potansiyelini taşıyan bu unsurların örgütlü bilimsel sosyalist harekete kazanılması görevi, bilimsel sosyalist hareketin birliğini güçlendirme politikasına süreklilik kazandıran bir sonuç yaratır.

Bu unsurların biriktiği ve yöneldiği esas alan «sol» oportünist, maceracı, küçük burjuva devrimciliğidir. Bu akımın, daha çok küçük ölçekli işyerlerinde olmakla beraber kimi işkollarında daha büyük birimlerde de etkinlik kazanma süreci içinde olduğu, özellikle genç işçi ve emekçiler arasında taban edindiği dikkate alınırsa, bu unsurları örgütlü bilimsel sosyalist harekete kazanmaya yönelik bir birlik politikasının ve ideolojik mücadelenin önemi açıkca ortaya çıkmaktadır. Küçük burjuva sosyalizminin etkisinde olarak CHP tabanında yer alan bir bölüm işçi ve emekçi unsurun bu sınırları aşarak daha ileri konumlara sıçrama eğilimini güçlendiren koşulların varlığını ayrıca vurgulamak gerekmektedir.

Bilimsel sosyalist harekete kazanılma durumunda olan kadro potansiyelini taşıyan unsurların yoğun olarak bulunduğu ikinci alan ise Doğu ve Güneydoğu bölgesi yöre halkının demokratik hareketi, bu hareketin özellikle belli kesimleridir. Bu kesimlerde bilimsel sosyalizmden genel bir etkilenmenin yanında bilimsel sosyalizmin bütün kapsamıyla özümsenememesi, ideolojik yetersizlik ve ülkemizdeki bilimsel sosyalist hareketin güçlü bir çekim merkezi oluşturmasını önleyen genel sorunlarının olumsuz etkileri biraradda bulunmaktadır. Ulusal demokratik hareketin özellikle belli kesimlerinin salt yörede değil ülkenin büyük sanayi merkezlerinde işçi sınıfı arasında birikimler sağlama eğilimi, bu alandaki görevleri daha önemli kılmaktadır.

Bu iki alandaki örgütlenmeler ve hareketler ile demokrasi cephesinin örülmesine ilişkin ittifak ve birliklerin öneminin yanında, bilimsel sosyalist hareketin birliğini güçlendirme ve bilimsel sosyalist kadroların veya böyle kadro olma potansiyelini taşıyan unsurların kazanılması görevi yer almaktadır.

Sınıf mücadelesinin sürekli olarak keskinleştiği, çeşitli mücadele biçimlerinin emekçi kitlelerin yaratıcı gücü ile birleşme sürecine girdiği günümüz koşullarında işçi sınıfımız bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm mücadelesinin öncü gücü olduğunu somut yaşamda durmadan yeniden kanıtlıyor. Hareketliliği, kararlılığı ve üretim alanında en açık biçimde somutlanan mücadeleciliği ile tüm emekçilere, ilericilere, demokratlara, yurtseverlere faşizme karşı mücadelenin yolunu gösteriyor. Emperyalizme, faşizme, şövenizme ve tekellerin egemenliğine karşı mücadelede, işçi sınıfının öncülüğünde tüm demokratik güçlerin ortak iktidarını kurmak ve sosyalizme ulaşmak yolunda işçi sınıfının birliğini sağlamak yaşamsal değerde öneme sahip bulunuyor.

Tek Partiyi yaratmak, öncelikle Partimizin sorumluluğunda olan bu sınıfsal görevi yerine getirmek, giderek ivedilik kazanıyor.

Bilimsel sosyalist hareketin birliğini tek parti içinde yaratmak sorumluluğunu üstlenmek, Partimizin başlıca onur kaynaklarından birini oluşturuyor. Ama bununla yetinilmesi mümkün değildir. Partimiz, bu onuru, aynı zamanda, bilimsel sosyalist platformdaki iki hareketle, tüm bilimsel sosyalist kadrolarla paylaşmak istiyor. Çünkü Partimiz, bilimsel sosyalist hareketin birliğinin-tekleşmenin, tüm tarafların ortak çabalarıyla ve elbirliğiyle gerçekleştirileceğini biliyor; buna inanıyor.

Partimiz bu isteğinde içtendir, bu tesbitinde gerçekçidir.

Partimizin içtenliği işçi sınıfımızın bilimsel sosyalist partisi olma niteliğinden, gerçekçiliği bilimsel sosyalist hareketin içinde bulunduğu durumu doğru tesbit etmesinden ve birliğin-tekleşmenin güncelliğinden kaynaklanıyor.

Bilimsel sosyalizmin ülke koşullarına yaratıcı bir şekilde uygulanması sonucu oluşan, sağ ve «sol» oportünizme karşı mücadele süreci içinde sürekli gelişen ve zenginleşen ideolojik, politik, örgütsel platformuna, sahip olduğu seçkin kadrolarına, işçi sınıfımıza ve uluslararası bilimsel sosyalist harekete duyduğu derin güvenden dolayı Partimiz içtendir, gerçekçidir.

Partimizin bu içtenliği ve gerçekçiliği, öte yandan, önde duran görevlerle, bu görevleri yerine getirme azmiyle dolu bir içtenlik ve gerçekçiliktir.

KARAR TASARISI

1) Emperyalizm, tekelci büyük sermaye, büyük toprak sahipleri doğrudan bir faşist diktatörlüğü toplumun başına bela etmek için kapı önünde bekliyor. Bunun yanında, burjuva parlamenter kurumların görünürde korunduğu yarı-askeri faşist bir yönetimi yumuşak bir inişle gerçekleştirme ve bunu sürekli kılma girişimleri sistemli ve plânlı bir biçimde sürdürülüyor.

Tehlike ve devrimci olanakların birlikte geliştiği günümüz koşullarında sınıf mücadelesi sürekli olarak keskinleşiyor; emekçi halk kitlelerinin yaratıcı gücü ile çeşitli mücadele biçimleri yaşamda birleşiyor.

Faşizm tehlikesinin önlenmesi, demokratik hak ve özgürlüklerin korunup geliştirilmesi, varolan ve doğabilecek olanakların devrimci bir tarzda değerlendirilerek devrim sürecinde sıçramalar yapılması, tek bir demokrasi cephesinde birleşen işçi sınıfı ile emekçi halk kitlelerinin, tüm ilerici, demokratik, yurtsever güçlerin ortak demokratik iktidarının bir gerçek yapılması yolunda işçi sınıfının birliği yaşamsal değerde önem kazanıyor.

İşçi sınıfının birliğinin ekseninde, sınıf hareketinin tüm sorunlarının merkezinde bilimsel sosyalist hareketin birliği-tekleşme sorunu yer alıyor. Sınıf mücadelesinin eriştiği boyutlar ve devrim hareketinin içinde bulunduğu koşullar, güçlü bir bilimsel sosyalist öncüye olan ihtiyacı, bu devrimci öncünün sahip olduğu işlevi devamlı ön plâna çıkarıyor.

Bu gerçeklerden hareket eden 3. Büyük Kongre:

a) Bilimsel sosyalist hareketin birliği-tekleşme sorununun aşılması ve çözüme kavuşturulmasının güncelliğine ve ivediliğine tekrar dikkati çeker.

b) Dar grupçu hesapların ve işçi sınıfının genel çıkarlarını ve mücadelenin içinde bulunduğu koşulların gereklerini en üstte tutma dışındaki yaklaşımların doğurduğu zaman kaybının ağır bir tarihsel sorumluluğu taşıdığına işaret eder.

c) Bilimsel sosyalist hareketin birliğinin-tekleşmenin sağlanması yolunda, bu ivedilik ve önemle bağdaşmayan olumsuzlukların aşılması için ilgili tarafları katkıda bulunmaya çağırır.

d) Partimizin, bilimsel sosyalist hareketin birliğini-tekleşmeyi en az gecikmeyle ve en az kan kaybıyla gerçekleştirmek için yürüttüğü mücadeleye bilinçle ve kararlılıkla devam etme azmini teyid eder.

2) 60 yıllık geçmişe sahip Türkiye bilimsel sosyalist hareketi bugünlere, burjuvazinin acımasız saldırıları ile sürekli boğuraşak, hareketin içinden sağ ve «sol» konumlardan yöneltilen saldırılara karşı yoğun bir mücadele ile geldi.

Hareketin ideolojik, politik, örgütsel yetersizlikleri, yanılgıları ve zaafları bu saldırıların çaplarından daha büyük tahribat yapmalarına neden oldu. Bu saldırıların en kapsamlılarından biri olan 1951 saldırısı, Türkiye bilimsel sosyalist hareketini, sonuç olarak, örgütsel planda bir dağılma süreci ile karşı karşıya bıraktı.

1961'de kurulan ve doğrudan işçi sınıfı içinden gelen politik bilincin alt basamaklarına ulaşmanın ifadesi olarak uç veren Türkiye İşçi Partisi'nin on yılı, bilimsel sosyalist hareketin tarihinde önemli bir yere sahiptir. Bu önemli yer, bir yanıyla da, sınıf hareketinin sürekliliğinin büründüğü biçim olan Türkiye İşçi Partisi'nin, on yıl boyunca yaşadığı bilimsel sosyalistleşme sürecinde ifadesini bulur.

1971'de kapatıldıktan sonra 1975'de yeniden kurulan Türkiye İşçi Partisi, bilimsel sosyalizmin ülke koşullarına doğru bir biçimde uygulandığı ideolojik, politik, örgütsel platformu ile bu planda varolan bir boşluğu doldurmak üzere ve işçi sınıfımızın bilimsel sosyalist partisi olarak kuruldu. Ve bugün işçi sınıfımızın bilimsel sosyalist partisi olma onuru ve sorumluluğu ile mücadelesini sürdürmeye devam ediyor.

Partimiz dışındaki iki hareket, Partimizin kuruluşundan bu yana geçen süre içinde yaşadıkları ideolojik, politik, örgütsel evrimle, en genelinde bilimsel sosyalizm ve proletarya enternasyonalizmini kendi teorik ve pratik temelleri olarak ele alan hareketler olarak bilimsel sosyalist platformda yer alıyor.

Partimizin bilimsel sosyalist kadroları tek bir merkez etrafında toparlamadaki başarısızlığı ile Partimiz dışındaki iki hareketin 1975-1980 evrimi, ideolojik, politik, örgütsel yanlış ve olumsuzluklardan arınma eğilimi ve yönelişi, bilimsel sosyalist hareketin birliği-tekleşme konusunda günümüz koşullarını belirliyor.

Bu durumu dikkate alan 3. Büyük Kongre:

a) Bilimsel sosyalist hareketin içinde bulunduğu 1980 koşullarının, hareketin birliği-tekleşme sürecine, örgütsel oluşumlar düzeyinde bir ele alışa ağırlık kazandırma yönünde etkide bulunduğunu,

b) Bilimsel sosyalist hareketin birliği-tekleşme sorununun, bilimsel sosyalist kadroların ve kadro potansiyelini taşıyan unsurların Partimize kazanılması görevini de içermek üzere, ağırlıklı olarak, örgütlerin birleştirilmesi-tekleşme düzeyine yükselmiş olduğunu saptar.

3) Bilimsel sosyalist hareketin birliği-tekleşme sürecini geliştirmek için tek yanlı karar ve istekler yeterli değildir. Çünkü süreç, aşılacak engelleri ve olumsuzlukları da içermektedir. İşçi sınıfımızın ve emekçi kitlelerin acil ve yaşamsal talebi olan birlik-tekleşme, sürecin önündeki engellerin ve olumsuzlukların aşılarak bunların ortadan kaldırılması ile, olumlulukları egemen kılmayı esas alarak sağlanacaktır.

Bilimsel sosyalist hareketin birliği-tekleşme sorununun önünde duran olumsuzluklardan belli başlılarından birincisi, birlik sorununu politik çıkar sağlama aracı olarak gören, sorunların aşılmasında ideolojik tartışmayı sonuna kadar götürmekten kaçınan, bunun yerine tartışmaların önünü tıkayan tutumları yeğleyen eğilimdir.

Olumsuzlukların kaynağı olan bir diğer eğilim ise, birlik-tekleşme sorununun özünü kavramamakta direnen, gerçeklerin yaşamda dayatması karşısında bu kere görevin özünü saptıran önerileri ileri süren, eğilimdir. «Birleşik, yığınsal, legal işçi sınıfı partisi» önerisi, bu eğilimin en son örneğidir.

Bu öneri, bilimsel sosyalist hareketin birliği-tekleşme sorununu, hareketlerden herhangi birisinin çalışma yürütmek durumunda olduğu iki konumdan birindeki eksikliğinden kaynaklanan bir sorun olarak görme, iki ayrı merkezin varlığını sürdürdüğü koşullarda görev alanlarının paylaşılmasını öngörme, birlik-tekleşme görevinin bilimsel, sosyalizm ve proletarya enternasyonalizmi ilkeleri temelinde ve bilimsel sosyalizmin ülke koşullarına doğru bir biçimde uygulanmasıyla oluşacak gelişkin ideolojik, politik, örgütsel platforma dayanarak yerine getirilebileceğini gözden kaçırma gibi yanılgıları içermektedir.

Türkiye İşçi Partisi 3. Büyük Kongresi,

a) Birliğin-tekleşmenin, bilimsel sosyalizm ve proletarya enternasyonalizmi ilkeleri temelinde, uluslararası strateji ve taktiklerin zengin deneyimleri ışığında ve bilimsel sosyalizmin ülke koşullarına doğru bir biçimde uygulanmasıyla oluşacak ideolojik, politik, örgütsel platform üzerinde yükseleceğini;

b) Birliğin-tekleşmenin, tek bir merkez altında iki konumda da mücadele ederek her hal ve şartta örgütlü olarak görev başında olan, çeşitli mücadele biçimlerini ustalıkla birleştiren, toplum kesimlerinin ve kurumların tüm alanlarında etkin örgütlü çalışma yürüten, bilimsel sosyalist parti normlarına gelişkin olarak sahip Tek Parti'nin, işçi sınıfının ve bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm mücadelesinin genel çıkarlarını en üstte tutarak karşılıklı saygı ve eşitlik temelinde birlikte yaratılmasıyla gerçekleşeceğine işaret eder.

c) 3. Büyük Kongre, birlik-tekleşme sürecinin önünde varolan ve değişik alanlarda değişik görünümlere de bürünerek devam etme eğilimi gösteren olumsuzluklara karşı, bunların aşılarak ortadan kaldırılması yolunda mücadele edilmesini, olumlulukların sürece egemen kılınmasının esas alınmasını, birlik-tekleşme sürecinin işlevli, kalıcı ve gerçekci bir şekilde sonuçlandırılmasının temel bir gereği olarak görür.

4) Partiler arasında, Türkiye'nin değerlendirilişi, program farkı ve diğer bazı ayrılık noktaları bulunmaktadır. Buna karşılık, Partimiz ile bilimsel sosyalist platformdaki iki hareket arasında varolan ortak temeller geçmişten daha güçlü ve daha açık duruma gelmektedir. Partimizce yürütülen çalışmaların ve girişimlerin birlikte atılan olumlu adımları sağlaması bunda önemli rol oynuyor.

Bu durum, varolan ortak temellere dayanarak, bu ayrılık ve farklılık noktalarını bilimsel sosyalizm ve proletarya enternasyonalizmi temelinde gidermek olanaklarını artırıyor.

Öte yandan Partimiz ile bilimsel sosyalist platformda yer alan iki hareket arasında eylem birliği çalışmaları sürekli gelişiyor. Partimiz, bilimsel sosyalist hareketin birliği-tekleşme görevini temel alan bir anlayışla eylem birliği çalışmalarının geliştirilmesine önem veriyor. Birlik-tekleşme görevini temel alan ve bu temel alışla bütünleştirilen eylem birliği sürecinin birliğe-tekleşmeye ilişkin görevlerin yerine getirilmesi için de olumlu etkilerde bulunacağına inanıyor.

Türkiye İşçi Partisi 3. Büyük Kongresi:

a) Partimiz ve bilimsel sosyalist platformdaki hareketlerin, işçi sınıfının çıkarları doğrultusunda çalışmalarını yürüten, sosyalizmi ve sınıfsız toplumu amaclayan örgütler olarak sahip oldukları ortak temellerin, aralarında ayrılık ve farklılık noktalarını, bilimsel sosyalizm ve proleterya enternasyonalizmi ilkeleri temelinde ideolojik tartışma ve proletarya enternasyonalizmi ilkeleri temelinde ideolojik tartışma

b) İşçi sınıfının birliği perspektifinde ve eylem birliği sürecinde yürütülecek bu tartışma ve mücadelenin bilimsel sosyalist hareketin birliği-tekleşmenin gelişkin ideolojik, politik, örgütsel platformunun yaratılması hedefine bağımlı kılınması gerektiğini saptar.

c) 3. Büyük Kongre, Genel merkez, il, ilçe, semt, işyeri, mahalleler düzeyinde geliştirilecek bir eylem birliğinde Partimiz ve bilimsel sosyalist platformdaki iki hareketin süreklilik kazanmış kollektif öncülüğünün, en geniş birleşik hareketin örülmesi için bir çekim merkezi oluşturmasının yanı sıra birlik-tekleşme sürecinin geliştirilmesi bakımından da önem taşıdığına ve bu süreklilik kazanmış kollektif öncülük ve birlikteliğin sendikalar ve diğer tüm kitle örgütlerinde de sağlanmasının gerekli olduğuna dikkati çeker.

d) 3. Büyük Kongre, birlik-tekleşme sürecinin önündeki olumsuzluk ve engellerin etkisizleştirilmesi için verimli sonuçlar yaratacağı şüphesiz olan bu çalışmaların yanında, kitleler önünde yürütülen ideolojik tartışma ve mücadelenin bu çalışmalarla bütünleştirilmesinin önemine işaret eder.

5) Bilimsel sosyalist hareketin birliğini-tekleşmeyi sağlama, bunu işçi sınıfımızın çıkarlarını en üstte tutarak gerçekleştirme, öncelikle Partimizin sorumluluğu altında bulunan sınıfsal bir görevdir.

Partimizin bu sorumluluğu, onun ülke politikasında ve uluslararası bilimsel sosyalist hareket arasında sahip olduğu nesnel gerçekliğin nedeni olan niteliğinden kaynaklanıyor. 2. Büyük Kongre Kararlarının kapsamlı tanımlanmasında bu nitelik, «Türkiye'nin somut koşullarının bilimsel sosyalist açıdan somut tahliline dayanan programı ve işçi sınıfı partisine özgü tüzüğü ile, saptadığı strateji ve uyguladığı taktikler le, denenmiş kadroları ve başarılı geçmişiyle, işçi sınıfımızın uzun bir tarihi olan politik mücadelesinin günümüz koşullarında örgütlenişi ve bu mücadelesinin yürütücüsü ve geliştiricisi» olarak ifade ediliyor.

Partimizin üstlendiği bu sorumluluk, çetin ama onurlu görevleri de beraberinde getiriyor. Günün görevleri, Partimizin ideolojik, politik, örgütsel hızlı bir gelişme içine sokulduğu, kitle bağlarının ve etkinliğinin hızla geliştirildiği, sağ ve «sol» oportünizme karşı yoğun bir ideolojik mücadelenin örgütlendiği, bilimsel sosyalist platformdaki iki örgütsel oluşumu dikkate alan aktif bir birlik politikasının geliştirildiği bütünsellikten oluşuyor.

Bilimsel sosyalist hareketin birliği-tekleşme sürecini aktif bir birlik politikası ile ilerletme ilkeli, kalıcı, gerçekçi bir sonuca ulaştırma ile Partimizin bilimsel sosyalist niteliğinin güçlendirilerek onun ce-

likleştirilmesi aralarında diyalektik bağlar olan görevler bütünüdür.

Türkiye İşçi Partisi 3. Büyük Kongresi:

a) Partimizin ideolojik, politik, örgütsel planda daha da güçlendirilmesi ve çelikleştirilmesinin birlik-tekleşme sürecinin görevlerinin yerine getirilmesi ve sürecin kalıcı sonuçlara ulaşması bakımından temel bir faktör olduğunu, ilkeli ve kalıcı adımlar atılmasının Partimizin daha da güçlendirilmesine koşut olarak sağlanacağını saptar ve merkez organlarından başlayarak tüm örgüt birimlerinin Partimizin daha da çelikleştirilmesine ilişkin görevlerin önemine dikkatlerini çeker.

b) 3. Büyük Kongre, Partimizin daha da çelikleştirilmesi görevini aktif bir birlik politikasının yerine konulamıyacağı gerçeğinden hareketle, Partimizin daha da çelikleştirilmesi görevinin birlik-tekleşme politikası ile çelişmediğini, tam tersine böyle bir politika ile bütünleştirilmesi gerektiğine işaret eder ve yine merkez organlarından başlayarak tüm örgüt birimlerinin birlik-tekleşme sürecinin görevlerinin etkin bir biçimde yerine getirilmesinin önemini belirtir.

c) 3. Büyük Kongre, Tek Parti'nin gelişkin ideolojik, politik, örgütsel platformunun yaratılması bakımından taşıdığı önemi de göz önüne alarak Parti'nin genel merkezden başlayarak tüm birimlerinde yürütülen ideolojik çalışmanın hızla yükseltilmesinin, sağ ve «sol» oportünizme karşı mücadelenin yoğunlaştırılmasının, Partimizden dışlanan anti-komünist, anti-sovyetik, «sol» sekter sapmanın birlik-tekleşme sürecinin gelişmesine yönelik saldırılarının püskürtülmesinin önemine dikkati çeker.

d) 3. Büyük Kongre, bilimsel sosyalist platformdaki hareketlerle yürütülecek ideolojik tartışma ve mücadelede, ortak noktaları öne çıkarıcı, ayrılık noktalarını bilimsel sosyalizm ve proletarya enternasyonalizmi ilkeleri temelinde giderici bir yaklaşımın esas alınarak ideolojik tartışma ve mücadeleden geri durmadan ama kadroların ve kitlelerin ikna edilmesini gözeten bir yaklaşımın sürdürülmesini belirtir.

e) 3. Büyük Kongre, tüm kademe kurullarını ve çalışma ekiplerini, anti-emperyalist, anti-faşist, anti-şövenist ve anti-tekel eylem birliğini yaşamın her alanında sağlamak ve örmek konusunda aktif ve girişken bir çalışmayı yürütürken, birlik-tekleşme görevini temel alan bir anlayışla, Partimiz ile bilimsel sosyalist platformda olan iki hareketle sürekliliği olan kollektif bir öncülüğü yaratmak için ısrarcı ve girişimci olmakla ve bu kollektif öncülüğü yaşamın her alanında, işyerlerinde, mahallelerde, semtlerde, ilçelerde, illerde, sendikalarda, kitle örgütlerinde, meslek örgütlerinde vb. gerçekleştirmekle görevlendirir.

f) 3. Büyük Kongre, birlik-tekleşme sürecinin çok yanlı görevlerinin etkin bir biçimde yerine getirilmesinde, tüm kademe kurullarının ve çalışma ekiplerinin merkezden bilgilendirme, plânlama, sistemleştirme ve yönlendirmeye dayalı bir çalışma içinde olmalarının ve bunun sağlanmasının, böyle topyekün bir çalışmanın örgütlenmesinin önemine dikkati çeker ve merkez organlarını bu konuda görevlendirir.

g) 3. Büyük Kongre, birlik-tekleşme sürecinin görevleri bakımından taşıdığı önemi de dikkate alarak uluslararası ilişkilerin düzenli ve sistemli bir şekilde geliştirilmesinin ve dış ilişkiler bürosunun kurumlaşmış, kadroları geliştirilmiş, ilişkileri zenginleştirilmiş bir çalışma içine sokulmasının önemine işaret eder.

6) Bilimsel sosyalist hareketin birliği-tekleşme sorunu, hareketin geçmişinden gelen yetersizlik, eksiklik ve yanılgılardan, burjuvazinin yıllardır uyguladığı baskı, yasaklama ve saptırmalardan dolayı ağırlaşan bir sorun durumuna gelmiştir.

Buna karşılık, bu ağırlaşan sorunu çözüme kavuşturmak, işçi sınıfı hareketinde önemli bir sıçramanın manivelasını yaratmak, ivediliği hergün artan bir görevdir.

Bu manivelayı oluşturacak Tek Parti, işçi sınıfımızın ve bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm mücadelesinin çıkarlarının ve gereklerinin en üste tutarak, işçi sınıfımıza ve uluslararası bilimsel sosyalist harekete karşı olan derin sorumlulukla yaratılabilir.

İşçi sınıfımızın ve bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm mücadelesinin üstün çıkarları, işçi sınıfının burjuvaziden bağımsız politikası, Partimizin ideolojik, politik, örgütsel platformuna dayanan ve geçmişten gelen mücadelesinde somutlanmaktadır.

Bu özellikleriyle ve niteliğiyle partimiz birlik-tekleşme sorununun ilkeli, kalıcı ve gerçekçi bir biçimde çözüme kavuşturulmasının, tek başına olmasa da, temel güvencesidir.

Türkiye İşçi Partisi 3. Büyük Kongresi:

a) Bilimsel sosyalist hareketin birliği-tekleşme konusunda Partimizin üstlendiği tarihsel sorumluluğun kaynağı olan Partimizin niteliğini tartışma konusu yapan, Partimiz'in eksik ve yanlışlarını öznelci bir yaklaşımla abartarak bu niteliği inkara yol açan değerlendirmelere sahip, Partimizin varoluş nedenleri ve niteliği üzerinde tereddütler yaratan, olumsuzlukların peşinden sürüklenmeye dayanan ilkesiz bir anlayışını içeren özellikleriyle kolaycılığı, yanılgılara teslimiyetçiliği besleyen ters ve zararlı eğilimlerin, birlik-tekleşme görevi bakımından sağ bir eğilimi oluşturduğunu saptar ve bu sağ eğilimi mahkum eder.

b) 3. Büyük Kongre, 2. Büyük Kongrenin Partimizin niteliğine ilişkin 1 Nolu kararını teyid eder.

c) 3. Büyük Kongre, ülkenin içinde bulunduğu koşulların yarattığı küçük burjuva moralsizliği ve yılgınlığıyla yüklü, birlik-tekleşme konusunda kendisinde «partilerüstü» misyonlar vehmeden kariyerist eğilimleri taşıyan bu sağ yaklaşımın, birlik-tekleşme sürecinin en etkin, en sağlıklı ve en ivedi bir biçimde geliştirilmesinin önüne nesnel bir engeli oluşturduğunu;

d) Bu sağ eğilimin, öte yandan, birlik-tekleşme görevlerinin küçümsenmesi, Partimizin çelikleştirilmesinin aktif birlik politikasının karşısına çıkarılması sonucunu yaratacak bütünsellikten uzak tutumları beslemesi ve kışkırtması tehlikesini taşıdığını saptar ve bu yarılış, ters, zararlı eğilimlerin etkisizleştirilmesinin önemine işaret eder.

7) Bilimsel sosyalist hareketin birliğini-tekleşmeyi sağlama görevi bakımından Partimiz ile bilimsel sosyalizmi ve proletarya enternasyonalizmini kendi teorik ve pratik temelleri olarak ele alan bilimsel sosyalist platformdaki iki hareket arasındaki ilişkilerin sağlıklı bir gelişme göstermesi büyük önem taşımaktadır. Ve birlik-tekleşme görevinin çözümünün temel çerçevesi böyle oluşmaktadır.

Bununla beraber, bilimsel sosyalist hareketin birliği politikası çok daha geniş kapsamlı ve uzun süreli bir politikadır. Bilimsel sosyalist kadro niteliğini taşıma potansiyeline sahip başka dağınık kadroların ve unsurların harekete sürekli kazanılması anlamında sürekliliği olan bir politikadır.

Türkiye İşçi Partisi 3. Büyük Kongresi:

a) Özellikle «sol» oportünist, küçük burjuva devrimciliği ve Doğu ve Güneydoğu yöresi halkı ulusal demokratik hareketinde önemli olarak bu kesimin bilimsel sosyalizmden esinlenen bölümü içinde yer alan çok sayıda bilimsel sosyalist kadro potansiyelini taşıyan unsurların bilimsel sosyalist harekete kazanılması için ideolojik mücadelenin sistemleştirilmesinin, eylem birliği süreci içinde bu çabaların yoğunlaştırılmasının önemine dikkati çeker.

III

DEVRİM SÜRECİ

GEREKÇE

Ülkemizdeki devrim sürecinin tanımlanması sorunu, üzerinde yoğun tartışmaların hüküm sürdüğü konulardan birincisini oluşturmaktadır. Özellikle sağ oportünizmin kendini açığa vurduğu alanlardan başlıcası bu konudur.

Bilimsel sosyalist hareketin uzun yıllar ağır baskı ve saldırılar altında tutulmuş olması, günümüzde yoğunlaşan gerici-faşist saldırı ve terör ortamı ile devrim sürecinin tanımlanmasında ve sosyalist devrime yaklaşım sorununda sağ oportünizmin uç vermesi birbiriyle yakından ilişkilidir.

Bu bakımdan 3. Büyük Kongremiz, Partimizin devrim sürecine ilişkin saptama ve çözümlemelerini bulanıklaştırma çabalarını boşa çıkarmak ve ortak kavrayışa zemin olacak bir açıklığı sağlamak görevi ile karşı karşıyadır.

Merkez Yönetim Kurulumuz, bilindiği gibi, Genel Tartışma sonucunda aldığı Tek Parti, Tek Cephe kararı ile anti-emperyalist, anti-faşist, anti-şoven, anti-tekel bir karakter taşıyan demokratik iktidar perspektifi konusunda Programımızda varolan bir boşluğa işaret etmiş ve bu perspektifi açıklığa kavuşturarak böyle bir iktidarın gerçekleştirilmesi yolunda demokratik güçlerin tek cephesinin örgütlenmesi görevini belirlemiştir.

Merkez Yönetim Kurulumuzun anılan kararında şu değerlendirme yer almıştır: «Bilindiği gibi Partimizin programı ilerici-demokratik güçlerin en geniş güç ve eylem birliğini öngörmesine rağmen, bir demokratik cephenin oluşturulması görevinin açık bir çerçevesini çizmiş değildir.» Aynı kararda daha sonra şu eklenmektedir, «bu konuda varolan boşluktan, bazı bulanıklıklardan hiçbir şekilde programımızın, tanımlanmamış olmakla birlikte, uzun vadeli bir cephe politikasını dışladığı, bugün uzun vadeli bir cephe politikasını geliştiremeyeceğimiz biçiminde sonuçlar da çıkarılamaz. Bugün uzun vadeli bir cephe po-

litikası geliştirirken hareket noktamızın Programımız, Kongre Kararlarımız olduğu açıktır. Buna elbette ki, Programımızın sağ ve «sol» oportünizme karşı mücadele süreci içinde gelişip sağlamlaşmış olan yapısı olanak vermiştir.»

Gerçekten de Parti Programımızda, işçi sınıfının yanında, yoksul köylülerin, küçük ve orta toprak sahiplerinin, esnaf ve zanaatkârların oluşturduğu kent emekçilerinin, küçük burjuvazinin aydın kesiminin, orta burjuvazinin durumlarının işçi sınıfının ittifakları açısından ayrıntılı bir çözümlemesi yer almaktadır.

1975'de hazırlanan Programımız, öte yandan «içinde bulunduğumuz dönemde, demokratikleşme sürecini hızlandırıp geliştirme, demokratik hak ve özgürlükleri koruyup genişletme, toplumu demokratikleştirme, kısacası demokrasi için mücadele ve ülkeyi emperyalizmin boyunduruğundan kurtarma görevi ve mücadelesi gündemdedir» saptamasını yapmıştır. Programımız bu saptamaya dayanarak, «sosyalizm doğrultusunda ülkenin demokratikleştirilmesi ve emperyalizmin geriletilmesi için» kapsamlı bir eylem programını geliştirmiştir.

Partimiz, «Türkiye'nin emperyalizmin her türlü baskı ve sömürüsünden kurtarılması» ve «işbirlikçi, tekelci büyük sermaye ve büyük toprak sahiplerinin gerici, baskıcı, sömürücü egemenliklerine son verecek» demokratik görevleri içeren bu eylem programı etrafında «bütün anti-emperyalist ve demokratik güçlerin dayanışmasını ve eylem birliğini sağlama» görevine Programımız Temel Görev bölümünde yer vermiştir.

Programımız yine Temel Görev bölümünde, işçi sınıfı ve emekçi kitlelerin politik eyleminin yol alacağı bu platform ile sosyalizm için mücadelenin ve sosyalizme geçişin karşılıklı ilişkilerini de belirlemiştir.

Programımız, Partimizin, «bağımsızlık ve demokrasi mücadelesini işçi sınıfının sosyalist mücadelesinin gerekleri açısından ele» alacağına, «gerek bağımsızlık ve demokrasi mücadelesini yürütürken, gerekse işçi ve emekçi kitlelerin güncel sorunlarıyla uğraşırken, bütün bu çalışmalarını sosyalizm amacına ve mücadelesine yönelik ve bağımlı kılarak yapacağı»na dikkati çekmektedir.

Programımıza göre, «Türkiye'nin emperyalizmin her türlü baskı ve sömürüsünden kurtarılması» ve «işbirlikçi, tekelci, büyük sermaye ve büyük toprak sahiplerinin gerici, baskıcı, sömürücü egemenliklerine son verecek» bir birleşik eylem ve sağlanacak kazanımlar, «kitlelerin politik bilincini geliştirip yükseltecek ve onları sosyalizm çizgisine sürekli yaklaştıracak, sınıfsal güçler ilişkilerini kitlelerden yana geliştirerek toplum yapısında derin ve köklü dönüşümler oluşturacak ve bu oluşumu hızlandıracaktır.» Programımızın bu bölümünde ifade edildiği gibi, böylece, «sosyalizme giden yollar açılacaktır.»

Anti-emperyalist ve demokratik hedef ve görevler etrafında örgütlenen birleşik eylem, aynı zamanda, işçi sınıfının ittifaklarını oluşturup pekiştireceği bir süreci oluşturacaktır.

Merkez Yönetim Kurulumuzun 3 Şubat 1980 günlü Tek Parti, Tek Cephe kararında formüle edilen «geçici», devrimci bir demokratik iktidar hedefi, kısaca özetlenen işte bu genel mantığın ve kavrayışın içinde olan, bundan dolayı da, Programımızla çelişmeyen, Programımızın dışlamadığı bir hedeftir. Merkez Yönetim Kurulumuz, Programımızın sahip olduğu bu dinamik yapı nedeniyle, böyle bir kararı alırken Büyük Kongremizi toplamak gibi bir gereksinim ile de karşı karşıya kalmamıştır.

Buna karşılık, Partimizin bu kararı almakla programımızı red ettiği, veya böyle bir iktidar hedefinin ortaya konulması için Büyük Kongremizin toplanması gerektiği yolunda kimi görüşlerin ileri sürüldüğü de bilinmektedir. Bu iddiaların geçersiz, mesnetsiz iddialar olduğu açıktır. Denebilir ki, iki uçtan gelen bu görüşler, ortak bir payda, Parti programımızın mantığını, genel kavrayışını ve devrim sürecine ilişkin değerlendirmelerini anlamaktan uzak olmaktır; veya Tek Parti, Tek Cephe kararını vesile yaparak Partimize saldırı olanakları aramanın, böyle kasıtlı bir girişimin işaretleridir.

Devrim sürecinin tanımlanması konusunda açık ve ortak bir kavrayışı tüm Parti örgütünde egemen kılmak, bu kapsamda «geçici» ve devrimci bir karakter taşıyacak demokratik iktidarın devrim sürecindeki yerini belirlemek, 3. Büyük Kongremiz için önemli bir yere sahip olacaktır. Çünkü, devrim sürecinin geliştirilmesine ilişkin görevlerin doğru tanımlanmasını yapmak ve devrim süreci üzerinde sağ ve «sol» saptırmaları etkisiz kılmak böyle mümkün olacaktır.

İlk olarak belirtilmesi gereken nokta, ülkemizde sosyalizmin maddi önkoşullarının varolduğudur. Emperyalist-kapitalist sistemin bütününde varolan olgunlaşma, bu ilişkiler ağı içindeki ülkeler için de önkoşulları yaratmaktadır. Türkiye'nin sosyo-ekonomik yapısı, yani orta derecede gelişmiş bir kapitalist ülke olması ve bu yapı içinde etkinliği her geçen gün artan bir işçi sınıfının yer alması, sosyalizmin maddi önkoşullarının ülkemizdeki işaretleridir.

Sosyalizmin maddi önkoşullarının varlığı herhangi bir ülke için kapitalizmden sosyalizme geçmek için yeterli değildir. Çünkü kapitalizmden sosyalizme geçiş kendiliğinden ve tedrici bir gelişme ile yani bir evrimle gerçekleşmez. Kapitalizmden sosyalizme geçiş, bir devrim sorunudur. Ancak sosyalist bir devrim kapitalizmden sosyalizme geçişi başlatabilir. Bu ise işçi sınıfının ve müttefiki emekçi kitlelerin bu hedefe yönelik bilinçli, örgütlü, çetin bir mücadelesini gerektirir. Programımızda şöyle deniyor: «Toplumlar bireylerin iradesinden bağımsız, objektif yasalara göre, gelişir ve değişir; ama somutta bu toplumsal yasalar, insanların somut davranışlarında, düşün ve eylemlerinde ifadesini bulur. İnsanların, hele bireyler olarak tek tek insanların değil de, belirli topluluklar olarak insanların, bu yasaların bilincine varmaları, davranış ve eylemlerini buna göre düzenlemeleri, toplumun kendiliğinden oluşan evrimine iradi müdahale eden ve giderek onu kontrol altına alıp çabuklaştıran yeni bir öge olarak belirir. Türkiye İşçi Partisi'nin görevi, bu bilinçlenmeyi ve bilinçli eylemi gerçekleştirmektir.»

Sosyalist devrimlerden öncekiler dahil, bütün devrimlerin ana sorunu iktidar sorunudur. Ama, iktidar sorununun ana sorun olması, özellikle sosyalist devrimler için geçerlidir. Çünkü, daha önceki devrimlerin aksine, üretim ilişkilerinde sosyalist değişme ancak iktidarın işçi sınıfı ve müttefikleri tarafından ele geçirilmesinden sonra başlayabilmektedir.

İşçi sınıfının müttefikleriyle beraber iktidarı ele geçirmesi, sosyalizmin kuruluşuna girişmenin ve sınıfsız topluma ulaşmanın tüm dönemleri ve aşamaları işçi sınıfı partilerinin strateji ve taktiklerinin konusudur. İşçi sınıfı partileri kapitalizmden sosyalizme geçme ve oradan da sınıfsız topluma ulaşma sürecinin her aşamasına uygun strateji ve taktikleri geliştirmek durumundadırlar.

Başarıya ulaşmış ve ulaşamamış devrimlerin tarihsel deneyleri, tüm ülkeler işçi sınıflarının değişen ve gelişen koşullarda yürüttükleri mücadelelerin genelleştirilmiş sonuçları, kısacası uluslararası strateji ve taktikler, her bir ülkedeki devrimci hareket için yol gösterici değerdedir. İşçi sınıfı partilerinin başarısının önemli bir koşulu, genel strateji ve taktikleri kendi ülkesinin ekonomik, toplumsal, politik, tarihsel somut koşullarında ete kemiğe büründürmedeki becerisidir. Bu ise, herşeyden önce, işçi sınıfı partilerinin ülkelerinin ekonomik-toplumsal yapısının bilimsel sosyalizmin ışığında doğru bir çözümlemesini yapmalarını sınıfların karşılıklı mevzilenişini ve birbirleri arasındaki ilişkilerin özelliklerini doğru bir şekilde saptamalarını ve uluslararası durumun o ülkedeki etkilerini dikkate almayı gerektirir.

Partimiz, devrim sürecini tanımlarken, en başta, Türkiye'nin ekonomik ve toplumsal yapısının doğru bir biçimde çözümlenmesinin bir örneğini vermiştir.

Kısa bir geçmişte bile hâlâ tartışma konusu olan bir alan, Türkiye'nin gelişmişlik düzeyinin saptanması olmuştur. Bugünkü bazı tartışmalarda bile izleri görülen ve Türkiye'deki orta derecede gelişmiş kapitalizmi gözardı eden ve orta derecede gelişmiş kapitalizmin gelişme yönünü belirleyemeyen değerlendirmeler, devrim sorununa yaklaşımda sağ oportünizmin kaynaklarından birini oluşturmuştur.

Bir diğer tartışma konusu da, Türkiye'deki burjuva demokratik devrim sürecinin değerlendirilmesine ilişkindir. Türkiye'deki orta derecede gelişmiş kapitalizmi gözardı eden ve kapitalizm öncesi ilişkilerin kalıntılarını abartan ele alış, ek olarak, Türkiye'deki burjuva demokratik devrim sürecine yaklaşımda da oportünist bir çizgiyi izlemiş ve devrim sürecinin dolaylı ya da dolaysız olarak burjuva demokratik çerçevede sıkışıp kalması sonucunu doğuracak önerilerin takipçisi olmuştur.

Bu iki alandaki yanılgılar, elbetteki Türkiye'deki sınıfların mevzilenmesini değerlendirmedeki yanlışlık ve işçi sınıfının devrim sürecindeki belirleyici ve öncü rolünü yadsımak veya bunun üstünü örtmek, burjuvaziye veya onun «ulusal burjuvazi» denen kesimlerine gerçek dışı misyonlar yükleme ile tamamlanmıştır. Bu yalpalamaların günümüzde tekel dışı sermaye gruplarına yaklaşımda kendini göstermesi olasılığının devam ettiğini belirtmek gerekir.

Türkiye'nin, egemen üretim ilişkileri bakımından kapitalist bir ülke olduğu ve orta derecede gelişmiş kapitalist ülkeler kategorisinde bir yere sahip bulunduğu tespiti Partimizin devrim sürecine ilişkin tanımlamalarında ağırlıklı olarak önem kazanmıştır. 1975'de hazırlanan Programımızda bu konuda şöyle denmekteydi: «Egemen üretim ilişkileri bakımından Türkiye kapitalist bir ülkedir... Cumhuriyet dönemi, feodalizmin tasfiyesi, kapitalizmin ve onunla birlikte burjuva

iktidarının güçlenmesi ve Türkiye'nin bütününde, dışa bağımlı ve geri de olsa, kapitalist bir topluma dönüşmesi dönemi olmuştur. **Türkiye**, emperyalizmin baskı ve sömürüsü altında geri ülkeler arasında olmakla birlikte, onların birçoklarına göre daha ileri, üretim güçleri daha gelişmiş bir ülkedir.»

Yine programımızda belirtildiği gibi, «Türkiye'de geri ve bağımlı kapitalizmin burjuvazisi **kendi çapında** bir burjuva demokratik devrimini yapmıştır.» Ülkemizdeki burjuva demokratik devrim tarihsel özelliklere sahiptir. Türkiye'deki kapitalistleşmenin iç dinamiğinin yanında ağırlıklı olarak emperyalist ekonomilerin baskısı ve zorlaması altında ve gecikmiş olarak yer alması, bununla da ilişkili olarak 1908 burjuva devriminin emperyalist çağa sarkmış ve gecikmiş klasik tipte bir burjuva devrimi örneğini oluşturması, burjuva demokratik devrim sürecinin halk kitlelerinin aktif katılımının sınırlılığı ve bunun sonucu olarak burjuvazinin iktidarı aldıktan sonra, hak ve özgürlükleri sadece kendisine saklamakta elde ettiği avantaj, bunların burjuva demokratik devrim sürecinin daha sonraki evrelerine de yansıması, ülkemizdeki burjuva demokratik devrimin tarihsel özelliklerini oluşturmaktadır. Bu özelliklerin ve bunların sonuçlarının, burjuva demokratik devrimin esas itibariyle tamamlanmamış olduğu noktasına götürülmesinin geçersizliği ise açıktır.

Bu iki saptama, Partimizin devrim sürecine ilişkin tanımlamasında doğruların egemen kılınmasını sağlayan başlıca faktörler olmuştur.

Türkiye'deki sosyo-ekonomik yapının temel sınıfları işçi sınıfı ile burjuvazi, temel çelişkisi ise —bu sınıflar arasındaki çelişkiyi ifade etmek üzere— emek-sermaye çelişkisidir. Toplumdaki sınıf mücadelesi, son tahlilde, bu iki sınıf, işçi sınıfı ile burjuvazi arasında ve belirleyici olarak emek-sermaye çelişkisi temelinde yükselmektedir. Sosyalist devrimin gerçekleştirilerek sosyalizme geçişin sağlanması, emek-sermaye temel çelişkisinin çözümü, bu sınıflar arasındaki mücadelenin sonucu sağlanacaktır.

Türkiye'deki orta derecede gelişmiş kapitalizm olgusunu görmezden gelen, devrim sürecinde işçi sınıfının konumunu ve rolünün üstünü örterek burjuvaziye veya belli burjuva kesimlere gerçek dışı misyonlar yükleyen, burjuva demokratik devrimin esas itibariyle tamamlanmış olması ile yetinmeyerek bu süreci sonuna kadar götürdükten sonra ancak sosyalizm için mücadeleyi öngören sağ yaklaşımlara karşı, Partimiz Programda yarı sömürge, yarı bağımlı, kapitalizmin ya hiç olmadığı veya çok cılız olduğu toplumlar için öngörülen devrim tiplerine karşı, «toplumsal evrimin gündeminde olan kaçınılmaz sosyalizm aşamasını, bilinçli, örgütsel çalışmalarının doğrultusunu saptayan hedef» kabul ederek, Türkiye'deki devrimin «gündeme geldiğinde, bu(nun), sosyalist devrim» olacağı saptamasını yapmıştır.

Partimizin yaptığı bu sosyalist devrim saptaması ile sosyalizme ulaşma yolunda öngördüğü anti-emperyalist ve demokratik politik eylem çizgisini birlikte ele almak —formülasyonların saptırma girişimlerine açık olup olmadığı tartışması bir yana— devrim sürecinin kavranması bakımından gereklidir.

Partimizin yaptığı bu saptamanın, sağ oportünizme karşı ideolojik mücadele unsurlarını ağırlıklı olarak içinde taşıdığı açıktır. Devrimin özü itibariyle burjuva demokratik devrim çerçevesini aştığını öngörmek, yine açıktır ki, asla mücadeleyi «saf» bir sosyalist devrim mücadelesine indirgemek, toplumdaki sınıf mücadelesini işçi sınıfı ile burjuvazi arasındaki «saf» ve dolaysız bir mücadele olarak görmek, işçi sınıfının ittifakları sorununa göz yummak, burjuvazi içindeki ayrışımları dikkate almamak, sosyalist devrimin dümdüz giden yolun bir yerinde iki temel sınıfın karşı karşıya gelmesi ile sonuçlanacağını beklemek değildir. Partimize yöneltilen bu yöndeki eleştirilerin esasını, sağ oportünist eğilim ve yaklaşımların kendini gizleme çabalarının oluşturduğu da açıktır.

Ülkemizdeki orta derecede gelişmiş sosyo-ekonomik yapıyı şu noktalarla beraber tanımlamak gerekmektedir:

Birincisi; Türkiye'deki orta derecede gelişmiş yapı dünyadan soyutlanmış değildir. Programımızda belirtildiği gibi, «Türkiye, emperyalizm aşamasındaki kapitalizmin ilişkiler ağı içindedir ve emperyalizmin politik, ekonomik ve askeri baskı ve sömürüsü altındadır.» Ülkemiz, bu sosyo-ekonomik yapının egemen sınıfları, özellikle de işbirlikçi, tekelci, büyük burjuvazi eliyle emperyalizmle çok yanlı ilişkiler, ekonomik, politik, askeri bağımlılık ilişkileri içine sokulmuştur.

İkincisi; orta derecede gelişmiş kapitalizm «saf» bir kapitalizm değildir. Ülkemizde kentte ve kırda yaygın bir küçük üretim ve işletmecilik vardır. Feodal artıklar özellikle belli bir bölgede ve devamlı bir çözülme sürecini yaşayarak varlığını sürdürmektedir.

Üçüncüsü; feodal kalıntılar kapitalist sosyo-ekonomik yapının yanında **ikinci bir toplumsal yapıdan** söz ettirecek ölçüde değildir. Doğu ve Güneydoğu'da feodal kalıntılardan kaynaklanan bu bölgedeki toprak sorunu ve üst yapıda kendini sürdüren sorunlar ile, bu bölge halkının ulusal demokratik sorunları içiçe geçmiştir ve bu durum ülkemiz bakımından bir özgüllüğü oluşturmaktadır.

Dördüncüsü; ülkemizde orta derecede gelişmiş kapitalist sosyo-ekonomik yapı içinde yaşanan tekelleşme sürecidir. Programımızda belirtildiği gibi, geri ve bağımlı kapitalizmin özelliklerini taşıyan bu tekelleşmenin sonucu, «çeşitli alanlarda birikmiş büyük sermaye, tekelci sermayeye dönüşerek ve yabancı sermaye ile işbirliği yaparak sanayi dışındaki çeşitli ekonomi dallarına da el atmıştır.»

Ülkemizdeki tekelleşme sürecinin son yıllarda eriştiği boyutlar özellikle önem kazanmaktadır. Hızlı bir gelişme içine giren tekelleşme, bir yanında emperyalizm, diğer yanında büyük toprak sahiplerinin bulunduğu bir ittifak içinde tekelci büyük sermayenin ekonomik ve politik yapıda gücünü ve yönlendiriciliğini sürekli ve hızla artırmasını da beraberinde getirmektedir.

Beşincisi: emperyalizm, tekelci büyük sermaye, büyük toprak sahipleri üçlüsünün egemenliklerini sürdürme yolunda faşist bir diktatörlük arayışı içinde olmaları, bu yönde planlı ve sistemli bir uygulama içinde bulunmalarıdır.

Yukarıda belirtilen özellikleri, ilişkileri ve gelişmeleri ile bir bütün olarak ülkemizde varolan orta derecede gelişmiş kapitalizm, temel çelişki olan emek-sermaye çelişkisinin yanı sıra, yine esas olarak aynı sosyo-ekonomik yapıdan kaynaklanan, çeşitli düzeylerde çelişkilere ve sorunlara ve bunların ağırlaşarak gelişmesine de kaynaklık etmektedir. Tek Parti Tek Cephe kararında da belirtildiği gibi, «sosyalist devrimle beraber çözüme kavuşma olanağını bulacak olan emek-sermaye çelişkisi, Türkiye'deki toplumsal yapıdan kaynaklanan tek çelişki değildir.»

Bu çelişkiler arasında: ülke ekonomisini ve kaynaklarını uluslararası tekellerin yağmasına açan, ekonominin iplerini uluslararası emperyalist mali kuruluş ve örgütlerin eline veren, ulusal savunmayı emperyalist çıkarların savunulmasının ve savaşçı ve saldırgan bir politikanın halkası durumuna getiren, ulusal gelirin önemli bir bölümünün askeri harcamalara ayrılmasına neden olan bağımlılık ilişkilerinden dolayı emperyalizmle geniş halk yığınları, tüm yurtsever güçler arasındaki çelişki; büyük toprak sahipleri ve kapitalizm öncesi kalıntıların bulunduğu yörelerdeki toprak ağaları ile, topraksız ve az topraklı köylüler arasındaki çelişki; ırkçı, baskıcı, şoven-milliyetçi ve asimilasyoncu bir politikanın yürütücüsü emperyalizm —büyük burjuvazi— büyük toprak sahipleri ile yöre halkının ulusal demokratik güçleri arasındaki çelişki; daha yoğun bir sömürüye, kent ve kır küçük işletmelerinin yıkıntısına, enflasyonist bir politikanın yarattığı işsizlik ve pahalılığa neden olan tekelleşme ve tekelcilik ile geniş halk yığınları (işçiler, yoksul köylüler, küçük ve orta toprak sahipleri, esnaflar, zanaatkârlar, küçük ve orta işletmeciler, memur, öğretmen, teknik eleman gibi ücretliler) arasındaki çelişki başlıcalarını oluşturuyor.

Ülkemizdeki orta derecede gelişmiş kapitalist yapının temel çelişkisi olan emek-sermaye çelişkisinin yanında yeralan bu çelişkiler somutta sınıflararası ilişkilere ve mücadelelere yansımaktadır. İşçi sınıfı ve burjuvazi arasındaki temel karşıtlığı ve mücadeleyi içinde ve merkezinde koruyarak, kapitalist egemenliğe karşı, işçi sınıfı ve yoksul köylüler dışındaki kent ve kır ara katmanlarının yer aldığı ve burjuvazi içinde gelişen ayrışımların rol oynadığı daha geniş bir yelpazedeki saflaşma oluşmaktadır.

Emek-sermaye çelişkisi yanında ve bir bölümü bu çelişkiden kaynaklanan ve onunla içiçe geçen diğer çelişkiler toplamı, emekçi yığınların en genelinde demokratik nitelikli talepler etrafında hareketlenmelerini ve bu demokratik talep ve hedefler etrafında kapitalist egemenliğe ve düzene karşı, ama henüz sosyalizm perspektifine sahip olmayan, muhalefetini doğurmaktadır.

Ülkemizdeki orta derecede gelişmiş kapitalizm, benzer durumda olan ülkelerde olduğu gibi, iki düzeyde gelişen bir toplumsal muhalefetle karşı karşıya bulunmaktadır. Bunlardan birincisi, emek-sermaye çelişkisinin doğurduğu işçi sınıfının sosyalizm perspektifini esas olan ve sosyalizm alternatifine sahip proleter karakterli muhalefet; ikincisi ise, emperyalizm, tekelci büyük sermaye ve büyük toprak sahipleri üçlüsüne karşı ve proleter olmayan sınıf ve katmanların en genelinde demokratik nitelikli taleplerini içeren ve demokratik nitelikli hedeflere sahip muhalefettir.

Hemen belirtmek gerekir ki, demokratik ve sosyalist görevlerin içiçe geçme durumundan dolayı aralarında diyalektik bir bağ olan bu iki düzeydeki muhalefetin de odağında işçi sınıfı yer almaktadır.

Çünkü işçi sınıfı salt sosyalist hedefleri gerçekleştirecek temel sınıf değil, aynı zamanda, çağımızda demokratik görevlerin de gerçekleştirilmesinin öncü ve temel gücüdür.

Sosyalist perpspektifli muhalefet ile, odağında yine işçi sınıfının yer aldığı demokratik nitelikli muhalefetin, bir başka deyişle, demokrasi ve sosyalizm mücadelesinin, birleşik ve aynı devrim süreci içinde, tek bir devrimci dalga halinde birleştirilmesi, bu birleşik hareketin kapitalist egemenliğin ekonomik ve politik kalelerine yöneltilmiş düzenli ve örgütlü bir saldırıya dönüştürülmesi, ortak bir platform yaratılarak iktidara yönelinmesi, sosyalist devrime yaklaşma konusunda devrimci bir perspektifi ortaya koymaktadır.

Tek ve birleşik devrim sürecinin hem demokratik, hem sosyalist görevleri; hem demokrasi, hem sosyalizm mücadelesini içermesi, neden doğrudan ve yalnızca sosyalist hedefler ve görevleri değil de, onlarla birlikte demokratik hedef ve görevleri de kapsamaktadır?

Birincisi, demokrasi koşullarında işçi sınıfının sosyalizm mücadelesi daha elverişli, kolaylaştırıcı bir ortam bulur; «demokratik cumhuriyet işçi sınıfı mücadelesi için en uygun rejimdir.» Buna koşut olarak Tek Parti Tek Cephe belgemizde belirtildiği üzere «... proletarya, burjuvazi üzerindeki zaferine demokrasi için ısrarlı, tutarlı ve devrimci bir mücadele vermeden hazırlanamaz.» İkincisi, işçi sınıfı demokrasi mücadelesi içinde pişip pekiştiği, daha üst bilinç düzeylerine yükseldiği gibi onun dışındaki kitleler, sınıf ve katmanlar da politik bir gelişme gösterir, sosyalizm hedef ve çizgisine yaklaşırlar. İşçi sınıfıyla emekçi sınıf ve katmanların birleşik mücadelesinin birliği daha da pekişir, birleşik mücadele daha da güçlenir. Üçüncüsü, kimi demokratik görevler dolaylı olarak sosyalizm mücadelesine yararlı olmanın ötesinde, doğrudan sosyalist devrim görevlerinin ayrılmaz bir parçasını oluştururlar. Ve nihayet, tekelci, büyük burjuvazi ile diğer sınıf, katman ve kesimler arasındaki çelişkinin derinleşmesiyle, toplumda, sosyalist görevlere, dönüşümlere henüz hazır veya yatkın olmayan, ama demokratik talepleri bulunan ve bu uğurda mücadele veren veya verebilecek sınıf, katman ve kesimlerin varoluşu, ayrıca demokratik görevlerin güncelliğini ve ivediliği devrimci sürecin demokratik görevleri de kapsamasını belirler.

Demokratik ve sosyalist mücadele ve görevler arasındaki bu içiçe geçmişlik ve diyalektik bütünleşme dolayısıyladır ki, öte yandan, «asıl olanı —sosyalist devrimi— gözden kaçırmayan, onu başa koyan» ve «asıl olan için mücadelenin kısmi amaçlar için mücadeleyle başlamış bile olsa alevlenebileceğini unutmayan» bir anlayış ve uyanıklıkla tarihsel görevler başarılabilir. Unutulmamalı ki, «demokrasi için mücadele ile sosyalist devrim için mücadeleyi, birinciyi ikinciye bağımlı kılarak birleştirmeyi bilmek gerekir.»

Türkiye'deki sosyo-ekonomik yapıyı bütün özellikleriyle birlikte doğru olarak çözümleyen Partimizin Programında yer verilen anti-emperyalist ve demokratik hedef ve görevlere dayandırılan eylem programı, bu eylem programı etrafında «bütün anti-emperyalist ve demokratik güçlerin dayanışmasını ve eylem birliğini sağlama görevi», Tek Parti Tek Cephe kararı ile formüle edilen «geçici» ve devrimci karakterdeki demokratik iktidar hedefi ve demokratik güçlerin tek cephesinin örülmesi görevi, böyle bir perspektifin somutlanmasıdır.

Kısacası, Partimiz, «emek-sermaye çelişkisi Parti politikasının belirleyici faktörü»dür, «devrim gündeme geldiğinde, bu, sosyalist devrim olacaktır» saptamalarını yaparken bunları devrim sürecinin anti-emperyalist ve demokratik görevleri ile bağları ve ilişkileri içinde ele almış, bu görevlere ilişkin temel politikaları öngörerek bunları sürekli geliştirmiş ve zenginleştirmiştir.

Türkiye'de iki ayrı toplumsal yapıdan kaynaklanan iki ayrı devrim değil, sosyalizmle sonuçlanacak tek bir devrim süreci sözkonusudur. Bu devrimci süreç başlangıcından itibaren özünde anti-kapitalist olacaktır. Çünkü mücadelenin baş hedefi üretim araçları üzerindeki kapitalist mülkiyetin gelişmiş bir biçimi olan tekeller ve burjuvazinin doruk kesimini oluşturan büyük, tekelci burjuvazidir. Bunların tasfiyesi kapitalizmin temellerine yöneltilmiş bir saldırıdır ve bu anlamda kapitalizmin tasfiyesinin başlangıcıdır. Devrimci süreç gelişip de sosyalizmi açık seçik hedef aldığında devrimci sürecin hedefi özünde değişmeyecek ve kapitalist düzenin bütününü ve burjuvazinin tamamını kapsayacak biçimde derinleşecektir. Tekelci burjuvazi ile birlikte büyük toprak sahiplerinin de hedef alınışı durumu değiştirmez; çünkü büyük toprak sahipleri artık feodalizmin artığı toprak ağaları değil, kapitalist işletmecilik yapan büyük çiftlik sahipleridir. Tarımda hâlâ görülebilen, özellikle Doğu ve Güneydoğu bölgesinde varolan feodal kalıntılar ise devrimin demokratik görevleri arasında çözülüp gidecektir.

Devrim sürecinin baştan beri kapitalizmin temellerine yönelmesi ve kapsamını zamanla genişleterek, üretim araçları üzerindeki kapitalist mülkiyeti hedef alması ve sürecin bu hedefin ortadan kaldırılmasıyla —sosyalizmin kuruluşuyla— sonuçlanacak olması, kapitalist ülkelerde ve bu arada Türkiye'de de devrim sürecinin tekliğinin ve bütünselliğinin temel nedenini oluşturur. Devrim sürecinin kesintiye uğramadan mantıki ve doğal sonucuna —sosyalizmin kuruluşu— ulaşabilmesi işçi sınıfının baştan beri öncü, yönlendirici ve yönetici konum ve işlevde olması zorunluluğu, proletaryanın hegemonyası, devrim sürecinin tekliğinin ve bütünselliğinin ikinci temel öğesidir. Aynı olgu, kapitalist ülkelerde devrimin sosyalist ve demokratik görevlerinin birbirine yakınlığının ve içiçe geçmişliğinin baş nedenidir.

Partimiz, bu değerlendirmelerle, Türkiye'deki devrim sürecini, özü itibariyle sosyalist olan ama demokratik görevlerle de yüklü tek ve birleşik bir devrim süreci olarak tanımlamaktadır. Anti-emperyalist, demokratik ve sosyalist görevler, özü itibariyle sosyalist olan tek ve birleşik devrim sürecinin, bir başka deyişle aynı devrim sürecinin içinde çözüme kavuşturulacaktır.

Partimiz, bu tek ve birleşik devrim süreci içinde öngördüğü «geçici», devrimci bir karakter taşıyacak demokratik iktidarı, sosyalist devrim perspektifinden koparmadan, başlı başına bir amaç olarak mutlaklaştırmadan, ona ayrı bir «devrim» niteliği vermeden ele almaktadır. Partimiz demokratik iktidarı, sosyalist devrime geçişin bir ilk evresi haline dönüştürme, devrim sürecinin daha ileri mevzilere sıçramasını sağlayacak nesnel bir olanak haline getirme perspektifiyle yaklaşıyor. Böyle bir iktidar devrimin ilk aşamasını oluşturabilir ve bu aşamaya dayanılarak devrim süreci derinleştirilerek sosyalizme ilerlenebilir.

Sosyalist devrim, Partimizin «temel stratejik hedef»idir. Bu «temel stratejik hedef»e bağımlı kılınan ve anti-emperyalist, anti-faşist, anti-şoven, anti-tekel hedefler altında gerçekleştirilecek, geçici devrimci, demokratik iktidar, tek ve birleşik devrim sürecinin «yakın stratejik hedef»ini oluşturuyor.

Demokratik iktidarda somutlanan «yakın stratejik hedef»e, ülkemizin somut sınıfsal yapısı ve sınıfların karşılıklı ilişkilerinin özellikleri dikkate alındığında, esas olarak, işçi-köylü ittifakı ekseninde işçi sınıfının kent ve kır küçük burjuvazisi ve orta burjuvazi ile veya bunların belli kesimleri ile gerçekleştireceği ittifak ve bu ittifaka dayanan birleşik eylemi ile ulaşılacaktır. Tekel dışı sermaye kesimlerinin tarafsızlaştırılması veya mücadelenin belli evrelerinde ortak birleşik harekete kazanılması ve bunun için çaba gösterilmesi emperyalizm, tekelci büyük sermaye, büyük toprak sahiplerinin soyutlanması bakımından önem kazanmaktadır. İşçi sınıfının geliştireceği ittifaklar içinde hegemonyasını sağlaması ve güçlü bir çekim merkezi olma durumuna ulaşması, devrim sürecinde kaypak, yalpalayan özelliklere sahip müttefiklerin mücadele saflarına çekilmesinde önemli bir rol oynayacaktır.

Yine Türkiye'deki sınıfların karşılıklı ilişkileri ve bu ilişkilerde muhtemel gelişmeler dikkate alınırsa, demokratik iktidarda somutlanan «yakın stratejik hedef»e ulaşılması, sosyalist aşamaya geçilmesi bakımından sınıfların karşılıklı mevzilenmesinde önemli altüst oluşlar ve sınıfsal kümelenmelerde önemli kaymalar ve değişiklikler getirmekten çok, birincisi işçi sınıfının müttefiklerinin sosyalizm çizgisine daha çok yaklaşmaları, ikincisi, emperyalizm, tekelci büyük sermaye büyük toprak sahiplerinin iktidardan uzaklaştırılmış olmalarından esas olarak kaynaklanan yeni ve elverişli bir sınıfsal güçler dengesi yaratılması sonucunu doğuracaktır. Sınıfların karşılıklı kümelenmesindeki esastan değişiklikler yerine, bu sınıfsal kümelenmelerin veya yelpazelerin karşılıklı güç dengelerinde işçi sınıfı ve müttefikleri lehine yeralacak değişiklikler ve gelişmeler, devrimci atılım ruhunun, kararlılığın, örgütlülüğün ve iktidar gücünü kullanmanın sağlayacağı gelişmeler, sosyalist aşamaya geçişin politik ve toplumsal gücünü oluşturacaktır. Demokratik iktidarın programını uygulamaya girişmesi, tekelci büyük sermayenin gücü sınırlanır ve kırılırken geniş emekçi yığınların yaşam düzeylerini yükseltmeye başlayan demokratik dönüşümlerin yer alması, bunların kitlelerin aktif örgütlü gücüne dayanılarak ve onların devrimci katılımıyla gerçekleştirilmesi, demokratik aşamanın ilk evrelerinde özellikle önem kazanacaktır.

Devrim sürecinin tanımlanmasında üzerinde yoğun tartışmaların yer aldığı konulardan birini de bu aşamanın zorunlu olup olmadığı oluşturmaktadır. Burada önemli olan nokta bu «zorunluluğun» neye göre bir zorunluluk olarak anlaşıldığıdır

Devrimin maddi önkoşulları bakımından ekonomik gelişmenin rolü en önemli yeri tutmakla beraber, sınıflararası güç dengeleri ve çelişkilerin şiddetlenme derecesi, bu koşulların olgunlaşması kapsamında, ekonomik gelişmeyle bir bütün oluşturarak belirleyici olarak yer

alırlar. Sağ oportünizmin bu olgunlaşmaya **yaklaşımda** içinde debelendiği yanılgı, ekonomik gelişmenin rolünün **tek** başına alınması veya bunun abartılmasıdır. Sağ oportünizmin «zorunluluk anlayışı» esas olarak toplumun maddi yapısındaki gelişmeyle bağlanmakta ve buradan giderek demokratik aşamanın sosyalist devrimden koparılarak ayrı bir «devrim» olarak ele alınmasına varmaktadır.

Kapitalizm öncesi ilişkilerin ve kalıntıların ikinci bir toplumsal yapıyı oluşturacak düzeyde olmadığı, böyle olduğu için de burjuvazinin veya onun belli bir kesiminin devrimci misyonlar yüklenme şansına sahip bulunmadığı koşullarda, demokratik aşama ile beraber sınıfsal mevzilenmede kökten alt üst oluşların beklenemiyeceği açıktır. Demokratik aşamanın zorunluluğunu, sınıfsal güçler dengesinde bu alt üst oluş ve temelli sınıfsal kaymalara bağlayan anlayış da aslında, bir yanıyla ekonomik gelişmenin rolünün abartılması, diğer yanıyla böyle düşünülmese bile burjuvazinin belli kesimlerine devrim sürecinde güçlü ve aktif olabileceği devrimci misyonlar yükleme anlayışını içermektedir.

Günümüz kapitalist toplumlarında (orta ya da ileri gelişmiş olsun) tek olan devrim sürecinin **hem** demokratik, **hem** sosyalist mücadele ve görevleri içereceği kesindir, mutlaktır. Ama demokratik ve sosyalist mücadele ve görevlerin **zaman boyutunda** değişmez bir sıralamaya girip görevler bakımından devrim sürecinin birbirini dışlayan biçimde **önce** demokratik aşama, **sonra** sosyalist aşamaya ayrışacağı **aynı ölçüde kesin ve mutlak** değildir.

20. Yüzyılda yer alan «hiç bir devrimin "saf" olmadığını (tarih) göstermektedir.» Devrimlerin «her biri demokratik ve sosyalist görevlerin kendisine özgü bir biçimiyle karşılaşmıştır.»

Toplumsal bir devrimin demokratik ve sosyalist ögeleri bugün eskisinden daha çok birbirine yaklaşık, daha iç içe girmiştir. «Bunun ana nedeni dünya devrimci sürecinin derinleşmesi, dünya güç dengesinin sosyalizmden yana daha da değişmesi ve sosyalist dönüşümlerden yana nesnel ve öznel faktörlerin olgunlaşmasıdır. Yeni durum daha kökten dönüşümler ve devrimci gelişmede sosyalist ögelerin yoğunlaşması için daha elverişli koşullar yaratmaktadır.»

Öte yandan, «her devrim demokratik ve sosyalist görevlerini yerine getirmede kendi önceliklerini» oluşturuyor. Demokratik ve sosyalist görevlerin yakınlığı ve içiçe geçmişliği biçimlerinin, bileşiminin ve önceliklerinin ülkeden ülkeye, somut koşullara bağlı olarak değiştiği görülüyor.

Devrimin demokratik ve sosyalist görevlerinin daha da yakınlaşıp **içiçe geçmesi**, bu içiçe geçmişliğin ana nedeni olarak **sosyalist dönüşümlerden yana** nesnel ve öznel faktörlerin olgunlaşması, her devrimde demokratik ve sosyalist görevlerin **kendine özgü bir bileşiminin** ve her devrimin demokratik ve sosyalist görevleri yerine getirmede **kendi önceliklerini oluşturması** ve demokratik görevler ile sosyalist görevler arasında mekanik bir ayrılık değil **diyalektik bir birliğin** olmasından dolayı devrim sürecinin aşamalarının **kesin** ve **mutlak** olarak birbirinden ayrılmak zorunda olduğunu söylemek mümkün değildir. Demokrasi mücadelesinin ve demokratik görevlerin güncel ağırlık ve ivedilik açısından bir önceliği olduğu için, demokratik görevlerin ağırlıkta olduğu bir ön aşama olacaktır. Ama bu, demokratik ve sosyalist görevlerin bileşimi ve öncelikleri, zaman boyutunda, değişmez, mutlak bir sıralama göstermediği için, sosyalist mücadelenin ve sosyalist görevlerin kesin ve mutlak olarak daha sonraya, sosyalist aşamaya erteleneceği anlamına gelmez.

Genel veya ana çizgi olarak şu söylenebilir: **Devrim sürecinin ilk evrelerinde demokratik görevler daha güncel ve ivedi olarak ağır basar ve gerçekleştirilecek süreç ilerledikçe devrimin gündeminden düşerler, sosyalist görevler ise devrimci süreç ilerledikçe daha yoğunlaşır ve sosyalizmin kuruluşuna kadar gündemde kalır**, kuruluştan sonra da yerlerini yeni görevlere bırakırlar.

Partimiz «yakın stratejik hedef»i, demokratik aşamayı, mutlak ve kesin bir zorunluluk anlayışının dışında, bir **gereklilik**, devrimin politik ordularının oluşturulması, bunun için işçi sınıfıyla en geniş emekçi sınıf ve katmanların ittifakının sağlanması ve bunun pekiştirilmesi, anti-emperyalist ve demokratik hedefler etrafında birleşik eylemin örgütlenerek sınıfsal güçler dengesinde iktidar kapılarını açacak oluşumların ve sosyalist aşamaya geçişin sağlanması anlamında bir gereklilik olarak ele almaktadır. 1917 Şubat ve Ekim devrimleri için söylenen şu sözler değer taşımaktadır: «İki devrim arasında suni olarak bir Çin seddi kurmak, ikisini proletaryanın hazırlık derecesiyle, yoksul köylülerle birliği derecesiyle değil de başka bir şeyle birbirinden ayırmak, marksizmin tahrifatını son haddine vardırmaktır, **marksizme hakarettir, marksizmin yerine liberalizmin konmasıdır.**»

Tek ve birleşik bir devrim sürecinde **oluşan** demokratik iktidarı, özü itibariyle **sosyalist olan devrim** sürecinin demokratik **aşamasını**, «yakın stratejik **hedef**»i, **bir devrim** olarak **değerlendirmek ve tanımlamak mümkün müdür?**

Demokratik **aşamanın**, ileri kapitalist ülkeler **kardeş partilerince** genellikle bir devrim olarak tanımlamadıkları, buna karşılık orta derecede **gelişmiş kapitalist** ülkeler kardeş partilerinin tanımlamalarında devrim isimlendirmesine yine genellikle, ya da bazı kayıtlarla yer verdikleri biliniyor. Bu tanımlamalar, tüm kardeş partilerde, ülkelerinin tarihsel ve maddi yapıdaki özgüllükleri dikkate alan ve bu bakımdan da demokratik aşamanın görevlerine yansıyan bu özgüllükler de ifade eden bir çeşitlilik göstermektedir. Kardeş partilerin belgelerinde, devrimin tek ve birleşik karakterine ve sosyalizm hedefine sürekli olarak ağırlık verildiği ve bu yönde vurgulamaların ön plana çıktığı gözlenmektedir.

Partimiz, yukarıda da belirtildiği gibi, «yakın stratejik hedef»i sosyalist devrimin bir öngirişi olarak değerlendirmektedir. Birleşik ve tek olan devrim sürecinin aynı zamanda aynı devrim süreci, özü itibariyle sosyalist olan bir devrim süreci olduğu görüşündedir. Partimiz, yine, demokratik iktidarda somutlanan bu «yakın stratejik hedef»e, anti-emperyalist, anti-faşist, anti-şoven, anti-tekel hedefler etrafında birleşik bir harekette varılmasını öngörmektedir.

Partimiz, sosyalist devrimin öngirişi olacak, tek ve birleşik devrim sürecinin demokratik aşamasının ve demokratik iktidarın bir devrim olarak tanımlanması yerine ülkemizdeki devrim sorununa yaklaşımda kendini ağırlıklı olarak duyuran ve «iki ayrı devrim tezi»nde ifadesini bulan sağ oportünizm ile bilimsel sosyalist devrim anlayışının sınırlarının belirli hale getirilmesi ve sağ oportünist etkilemelere karşı mücadelede, devrim anlayışını tüm kapsamıyla ve birleşik ve tek devrim sürecinin özünü ifade edecek biçimde ele almayı tercih etmiştir.

Sosyalist devrime yönelme, devrimin izleyeceği yol sorunu, sadece ara iktidar hedefleri ve geçici-hazırlık aşamaları sorunu değildir. Bu sorun, aynı zamanda, mücadelenin bürüneceği biçimleri, barışçı veya olmayan yoldan geçiş konularını da kapsar.

İşçi sınıfı partilerinin bu soruna yaklaşımlarındaki ortak noktalar, bilimsel sosyalizmin ve tarihsel deneylerin öğreticiliğinde oluşan uluslararası belgelerde ayrıntılı olarak ifadesini bulmaktadır.

Egemen sınıfların iktidarlarını sürdürmek için doğrudan ve dolaylı şiddete, kurumlaşmış ve devamlı yeni teknik ve araçlarla donatılmış bir şekilde başvurdukları, iktidarı kendi arzularıyla bırakmadıkları, hem bilimsel sosyalizmin hem de tarihsel deneylerin kanıtladığı bir gerçektir. Bu durum, tüm işçi sınıfı partilerinin bir an olsun akıldan çıkarmadıkları ve somut olarak her ülkede, geçiş biçimlerine ilişkin görevlerin belirlenmesinde öncelikle dikkate alınan bir noktadır.

Dikkate alınan diğer bir nokta ise, burjuvazinin baskıcı güçlerini işçi sınıfının ve emekçi halk kitlelerinin üstüne kolayca süremeyeceği bir sınıfsal güç dengesinin iç ve dış etkenlerin elverişli durumunun oluşturulduğu koşulların yaratılması perspektifine de sahip olmak gerekliliğidir. Uluslararası güçler dengesinde sosyalizmden yana gelişmenin bu koşulların yaratılmasına olan katkısı, sosyalizmin bir dünya sistemi haline geldiği günümüzde, böyle bir perspektifi ciddi kılıyor.

Bu iki nokta, işçi sınıfı partilerini, çeşitli mücadele biçimlerini birarada öngörme ve görevleri buna göre belirleme, barışçı olmayan biçimlerin başlatılması için devrimci bir durumun gerekliliğini, barışçı yolun ise salt kendi iradelerine bağlı olmadığını gözden kaçırmama ile karşı karşıya bırakıyor. Çünkü her iki yolda da, sorunu kitlelerin kararlı birliği ve yaratıcı gücü, «dövüşmek isteyen ve dövüşmesini bilen devrimci sınıfların gücü» çözecektir.

Ülkemizin somut koşullarında, bir yanda emperyalizme bağımlılık ilişkilerinin, NATO'nun, ikili anlaşmaların, üs'ler ve askeri birliklerin varlığından kaynaklanan doğrudan emperyalist müdahale zeminleri, diğer yanda yalnız uzaklıkla sınırlı olmayan ve ülkemizin içinde bulunduğu bölgenin özelliklerinden kaynaklanan doğrudan müdahaleyi zorlaştıran faktörler birarada bulunuyor.

Bunun yanında, emperyalizmin iç gerici-faşist güçleri destekleme ve harekete geçirme konusundaki olanakları ile bölgedeki güçler dengesinin sahip olduğu duyarlılık yine birarada yer alıyor.

Çeşitli saptırma ve baskı yöntemlerini ustaca kullanabilen egemen sınıfların sahip oldukları güçlü kurumlar ve bunların emperyalist çıkarlara uygun olarak sürekli güçlendirilmesi, tırmanan faşist saldırılarla beraber toplumda hızla yaygınlaşan silahlanma eğilimi, sınıf mücadelesinin keskinliği ve güçlerin kutuplaşmasındaki hız dikkate devrim sürecinin gelişim yolu bakımından alınmak durumundadır.

Tek Parti Tek Cephe kararında demokratik iktidara ilişkin olarak şöyle deniyor: «Bu iktidarın nasıl oluşacağı, iç ve dış gericiliğin kulla-

DİKKAT!

20. sayfanın «Tek ve birleşik bir devrim sürecinde oluşan demokratik iktidarı, özü itibariyle sosyalist olan devrim sürecinin demokratik aşamasını, "yakın stratejik hedef"i, bir devrim olarak değerlendirmek ve tanımlamak mümkün müdür?» cümlesi ile başlayan ikinci sütunundan önce aşağıdaki bölüm okunacaktır.

←

Demokratik iktidarda somutlanan «yakın stratejik hedef»e Partimiz, sosyalist devrimin bir öngirişi olarak yaklaşmaktadır. Devrimci bir karaktere sahip demokratik iktidar, bu anlamda, bir geçiciliğe de sahip olacaktır. Henüz proletaryanın devrimci iktidarının ifadesi olmayan ve işçi sınıfının öncülüğünde emekçilerin ortak demokratik iktidarını oluşturan politik yapısıyla, «Türkiye'nin emperyalizmin her türlü baskı ve sömürüsünden kurtarılması» ve «işbirlikçi, tekelci büyük sermaye ve büyük toprak sahiplerinin gerici, baskıcı, sömürücü egemenliklerine son verecek» demokratik görevleri içeren programıyla demokratik iktidar, süreklilik kazanabilecek ve böylece kapitalizm ile sosyalizm dışında yeni ve başka bir politik ve toplumsal yapıyı yaratacak bir oluşum değildir. Bu politik ve toplumsal yapı, sınıf mücadelesinin son derecede sert biçimde devam ettiği koşullarda, ya geriye itilerek kapitalizme dönüş tehlikesi ile karşı karşıyadır, ya da hızla derinleşmek ve sosyalist devrimin bir öngirişi olarak işlevini ve görevlerini yerine getirerek sosyalizme kavuşmak zorundadır.

Demokratik ve sosyalist mücadele ve görevlerin zamanla sıralanışı dışında, iktidarın sınıfsal niteliği açısından önce demokratik sonra sosyalist iktidar ayrımı, sıralanışı ve ilişkileri kendini nasıl ortaya koymaktadır?

İşçi sınıfının müttefiki sınıf ve katmanlarla birlikte iktidara gelmesi, iktidarı onlarla paylaşması, bunlar arasında tekeldışı burjuvazinin bir kesiminin de bulunması durumunda ortaya şu sorun çıkmaktadır: Bu paylaşımda, iktidar, sözü geçen sınıf ve katmanların birbirlerini dengelediği, işçi sınıfına karşı diğerlerinin istek ve çıkarlarını dayatabildikleri, pazarlıklar ve uzlaşmalar sonucu **ortalama** bir iktidar biçiminin oluşturulduğu bir iktidar mı olacaktır? Yoksa, işçi sınıfının kendi bilimsel sosyalist partisi eliyle yönlendirici ve yönetici bir konumda bulunduğu, diğer sınıf ve katmanların istek ve çıkarlarını devrim sürecinin sosyalizm doğrultusunda gelişmesi ve kendi sınıfsal ideolojisi açısından değerlendirip karşıladığı bu çerçeve içinde —onların burjuva ideolojileri ve beklentileri çerçevesinde değil— onlara «ödün» verdiği bir iktidar mı olacaktır?

Hangi halin oluşacağını sınıfsal güç ilişkileri, başka deyimle dengeleri, belirleyecektir. Sınıf güçlerinin az çok eşit dengelenmesi durumu sonucunda birinci halin oluşmasında, demokratik iktidar, demokratik görevleri bile yeterince yerine getirememe, devrimin ilk ağızda elde ettiği kazanımların bile tehdit altına düşmesi ve iktidarın göreli kalıcılığını bile gerçekleştirememesi ile karşı karşıya kalabilir. Bu durumda, iktidarı paylaşacak tekel dışı orta burjuva ve küçük burjuva kesimler devrimci süreçte öncü olabilme niteliklerini yitirmiş olduklarından kamulaştırmaların sınırlı kalması ve devlette yapılacak «köklü düzenlemeler»in gerçekleştirilememesi, bunun olanaksızlaşması ile karşı karşıya kalınabilir. Çünkü işçi sınıfı yalnız sosyalizm mücadelesinin ve sosyalist devrimin değil, demokratik mücadelenin ve görevlerin başarılmasının da öncü, temel, itici gücü olma, bu işlevi yerine getirme konumunda olan tek sınıftır.

Bu nedenlerle devrimci sürecin böyle bir ortalamada takılıp kalması mümkün değildir. Ya devrimci süreç gerileyecek, kazanımlarını yitirecek, burjuvazi üste çıkacaktır, ya da işçi sınıfı iktidara damgasını vuracak ve devrimci süreci doğal ve zorunlu sonucuna, sosyalizmin kuruluşuna götürecektir. Sınıfsal güçlerin dengelenir göründüğü **ortalama** bir iktidar iki temel sınıf olan proletarya ve burjuvaziden birinin belirleyici ağırlığını duyurduğu bir iktidar olmaktan kurtulamaz.

Başka, ve daha açık bir deyimle iktidar, son çözümlemede, özünde elbetteki müttefikleriyle beraber, ya burjuva, ya proleter bir iktidar olacaktır. İkisinin arasında dengelenen ortalama bir iktidar istikrarlı hele devrimci süreci sürdürüp ilerleten bir iktidar olamaz. Çünkü, «kapitalist toplumda kesin rol ya burjuvaziye ya proletaryaya düşer»; «esas nokta, kapitalist toplumda, bu toplumun temeli olan sınıf savaşımı az buçuk ciddi bir biçimde gücünü artırır artırmaz, burjuva diktatörlüğü ile proletarya diktatörlüğü arasında hiçbir orta yol olmamasıdır.» Bu tespitler, kapitalist toplumun temel sınıfları olan burjuvazi ve proletaryanın «toplumda kesin rol oynaması»nın, kendi sınıfsal iktidarlarını oluşturmalarının çeşitli biçimleri ve ittifak yelpazeleri olduğunu, bu biçim farklılıklarının önem taşıdığını elbette bize unutturmamalıdır.

Devrim sürecinin kesintisiz gelişerek mantıki ve doğal sonucuna ulaşabilmesi, sosyalizmin kuruluşuyla taçlanabilmesi, daha başlangıçtan —demokratik aşamadan— beri işçi sınıfının, partisi eliyle, devrimci harekete öncülük, yönlendiricilik ve yöneticilik edebilmesine, proletarya hegemonyasına bağlıdır. İşçi sınıfı bu işlevleri yapabiliyorsa, işçi, emekçi sınıf ve katmanların, ilerici demokrat örgütlerin birleşik ortak mücadelesinin genel kurmayı konumuna gelebiliyorsa, işçi sınıfı iktidara damgasını basabiliyor demektir, **bu anlam ve ölçüde** iktidar, özünde bir işçi sınıfı iktidarıdır.

Devrim süreci geliştikçe, işçi sınıfı hegemonyasında gerçekleşecek ortak iktidarın sınıf bileşiminde olası değişiklikler iktidarın özünü, —yani işçi sınıfının belirleyici ağırlıkta olmasını— değiştirmeyecek, onu daha derinleştirerek proletaryanın devrimci iktidarına dönüştürecektir.

İşçi sınıfının ve demokratik güçlerin koparak elde ettikleri demokratik bir iktidarın, çok sert sınıf çatışmaları içinde görevlerini yerine getirmek durumunda olabileceği, ağır sorunlarla karşı karşıya kalabileceği, ülkemiz için, özellikle dikkate alınmak durumundadır. Sonucu iç ve dış koşulların birarada belirleyebileceği ve buna bağlı olarak çok elverişli koşulların yaratılabileceği düşünülebilse bile, bu dikkate almayı önemsememek büyük yanılgı ve yenilgileri doğurabilir. Emperyalizme bağımlılık, ülkemizdeki keskin sınıf çelişkileri Türkiye'nin coğrafi yeri, bu coğrafi yer içinde Ortadoğu bölgesinin de hemen kenarında oluşu, dünya çapındaki kapitalizm-sosyalizm mücadelesinin bu coğrafi yer ve Ortadoğu üzerindeki etkileri ve elbetteki sürekli olarak sosyalizmden yana gelişen uluslararası güçler dengesi, demokratik iktidarın içinde bulunduğu ortamı, tehlikeleri ve olanakları hep birlikte belirleyecektir.

Devrimci, demokratik iktidarın önünde duran görevlere yaklaşımda iki yanlıştan özellikle korunmak önemlidir. Bunlardan birincisi, kitlelerin devrimci atılım ruhunu söndürecek, sonuç olarak kitlelerin aktifliğini ve hareketliliğini geriletecek, demokratik iktidarı bu en büyük gücünden yoksun bırakacak ve böylece demokratik iktidarın burjuvazinin doğrudan etkilemesine yol açacak reformist çizgilere kaymaktır. Sınıfsal güçler dengesindeki, iç ve dış koşullardaki gelişmeleri dikkatle takip etme, bu gelişmeleri dikkate alma devrim sürecinin derinleştirilmesi bakımından özellikle önem taşır.

İkinci yanlış ise iradeciliktir. Tekelci büyük sermaye ve büyük toprak sahiplerini iktidardan uzaklaştırması, sınıf bileşimi, proletaryanın hegemonyasının sağlanması ve programıyla devrimci bir karaktere sahip demokratik iktidarın, demokratik aşamadan sosyalist aşamaya geçiş süresinin günümüzdeki genel kısalma eğilimine karşın, geçiciliğinin iradeci bir yorumundan da kaçınmak gerekir. Bu geçiciliğin, iç ve dış koşullardan soyutlanarak, sınıfsal güçler dengesindeki gelişmeler dışında öznel yaklaşımlarla ele alınması, demokratik iktidarın görevlerine «sol» sekter eğilimlerin egemen olması, devrim sürecinin kesintiye uğratılmasına ve karşı devrimci hareketlerin etkinlik sağlayarak işçi sınıfını müttefiklerinden soyutlayabilmesine olanak vermesi bakımından tehlikelidir. Reformist çizgilere de, «sol» sekter eğilimlere de sımsıkı kapalı bilimsel bir gerçekçilikle yürütülecek bir politika, demokratik iktidarı geçici yapabilir ve böyle bir politika ile ve sınıfsal güçler dengesindeki gelişmeleri doğru değerlendirerek «en kısa yoldan» proletaryanın devrimci iktidarı yaratılabilir.

Partimiz, devrimin toplumsal ve politik önkoşullarının olgunlaştığı devrimci bir durumda, işçi ve emekçilerin mücadeleyi devrimci bir bilinçle sonuna kadar götürme azmi içinde bulunmaları, işçi sınıfının birliğinin ve hazırlık derecesinin yüksek olması, işçi sınıfı ile diğer emekçi sınıf ve katmanların ittifaklarının ve mücadele birliklerinin gelişmesi, işçi ve emekçi sınıfların kurmaylığını yapacak yetenekte ve gelişmişlikte bilimsel sosyalist öncünün varlığı ve gücü ile, «yakın stratejik hedef»e yönelmiş mücadelenin doğrudan «temel stratejik hedef»in gerçekleşmesi yani sosyalist devrimin gerçekleştirilmesi ile sonuçlanabileceği olasılığını dikkate almaktadır.

Çeşitli iç ve dış faktörlerin karmaşık bütünlüğü içinde sınıf mücadelesinin ve çelişkilerinin sürekli bir keskinleşme ve şiddetlenme yönelimi içinde bulunması, bu olasılığın, yani «yakın stratejik hedef»e yönelmiş mücadelenin sosyalist devrim olarak sonuçlanması olasılığının, «yakın stratejik hedef»in devrim sürecindeki yeri, önemi küçümsenmeden, içi boşaltılmadan, ülkemiz için özellikle taşıdığı değer gözden kaçırılmamalıdır. Bu bakımdan, işçi sınıfının anti-emperyalist ve demokratik platformda en geniş ittifaklarını oluşturma görevi ile, çeşitli mücadele biçimlerini ustalıkla birleştirebilecek ve bunun için örgütsel esnekliklere sahip, toplum yaşamının ve kurumlarının hepsinde etkin örgütlü çalışma yürüten bilimsel sosyalist öncünün yaratılması yaşamsal önem kazanmaktadır.

nacağı yöntemlere, sınıfsal güçler dengesine, somut koşullara ve uluslararası koşullara bağlı olacaktır. Her durumda da son sözü söyleyecek olan geniş halk kitleleridir. Kitlelerin örgütlü mücadele güç ve yeteneğidir.»

Devrimi, mücadele biçimlerinden birine bağlı görerek biçimlerin çeşitliliği içinde sahip olduğu özü gözden kaçıran ve «iktidar namlunun ucundadır» anlayışına sahip küçük burjuva devrimciliği ile barışçı geçiş biçimlerini mutlaklaştıran, evrimci, reformcu sağ anlayışlar Partimize yabancı olmuşlardır.

KARAR TASARISI

1) Türkiye İşçi Partisi 3. Büyük Kongresi;

a) Emperyalist-kapitalist sistemin bütününde olgunlaşmış olan sosyalizmin maddi önkoşullarının, bu ilişkiler ağı içindeki tek tek ülkeler bakımından da bu önkoşulları olgunlaştırdığı gerçeğini tekrar hatırlatır.

b) Bunun yanında Türkiye'nin orta derecede gelişmiş kapitalist bir ülke olarak sahip olduğu sosyo-ekonomik yapının ve bu yapı içinde etkinliği her geçen gün artan işçi sınıfımızın varlığının sosyalizmin maddi önkoşullarının ülkemizdeki kanıtları olduğu görüşünü teyid eder.

2) Türkiye İşçi Partisi 3. Büyük Kongresi;

a) Sosyalizmin maddi önkoşullarının varlığının herhangi bir ülke için kapitalizmden sosyalizme geçiş için yeterli olmadığı,

b) Kapitalizmden sosyalizme geçişin bir devrim sorunu olduğu ve sosyalist devrimi zorunlu kıldığı,

c) Her devrimin ana sorununun iktidar sorunu olduğu bilimsel gerçeklerine tekrar işaret eder.

3) Türkiye İşçi Partisi 3. Büyük Kongresi;

a) Türkiye'nin temel sınıflarının işçi sınıfı ve burjuvazi, temel çelişkisinin ise emek-sermaye çelişkisi olduğu,

b) Toplumdaki sınıf mücadelesinin merkezinde bu iki sınıfın bulunduğunu ve sınıf mücadelesinin emek-sermaye çelişkisi temelinde yükseldiği biçimindeki Parti görüşlerinin işçi sınıfının politik mücadelesinin bağımsızlığının sağlanması bakımından taşıdığı öneme tekrar dikkati çeker.

4) Türkiye İşçi Partisi 3. Büyük Kongresi;

a) Temel çelişki emek-sermaye çelişkisinin sosyo-ekonomik yapıdan kaynaklanan tek çelişki olmadığını,

b) Sosyalist devrimden önce çözüme kavuşturulabilecek nitelikli çelişkilerin anti-emperyalist, anti-faşist, anti-şoven, anti-tekel demokratik görevleri ön plana çıkardığını,

c) Bu görevlerin sınıfsal düzeyde, emperyalizm-tekelci büyük sermaye-büyük toprak sahipleri egemen üçlüsü karşısında işçi sınıfının odağında yer aldığı geniş emekçi sınıf ve katmanların kutuplaşmasını yarattığına ve toplumsal güçler arasındaki bu mücadelenin güncelliğine işaret eder.

5) Türkiye İşçi Partisi 3. Büyük Kongresi;

a) Türkiye'deki devrim sürecinin, özü itibariyle sosyalist olan, ama demokratik görevlerle de yüklü tek ve birleşik bir devrim sürecinden oluştuğunu,

b) Anti-emperyalist, demokratik ve sosyalist görevlerin özü itibariyle sosyalist olan tek ve birleşik devrim süreci içinde çözüme kavuşturulacağını,

c) Tek ve birleşik devrim sürecinin iki farklı toplumsal yapıdan değil, esas olarak orta derecede gelişmiş kapitalist yapıdan kaynaklanan demokratik ve sosyalist görevlerin içiçe geçmişliğinin bir sonucu olduğunu;

d) İki ayrı devrim tezinin geçersizliğini, belirtir.

6) Türkiye İşçi Partisi 3. Büyük Kongresi;

a) Tek ve birleşik devrim sürecinin «temel stratejik hedef»inin sosyalist devrim olduğunu,

b) Türkiye'nin emperyalizmin her türlü baskı ve sömürüsünden kurtarılmasını ve işbirlikçi, tekelci büyük sermaye ve büyük toprak sahiplerinin gerici, baskıcı, sömürücü, egemenliğine son verecek demokratik görevleri gerçekleştirmeyi amaçlayan demokratik iktidarın kurulmasının devrim sürecinin «yakın stratejik hedef»ini oluşturduğunu,

c) «Yakın stratejik hedef»in, «temel stratejik hedef»e bağımlı kılınarak ele alınmasının devrim sürecinin tekliğini ve birleşikliğini sağlamanın bir gereği olduğunu,

d) Bu ilişkiyi dikkate almamanın ve bunun da bir sonucu olarak iki ayrı devrimi öngörmenin devrim sürecinin görevlerini belirlemek bakımından sağ bir yaklaşımı oluşturduğunu saptar.

7) Türkiye İşçi Partisi 3. Büyük Kongresi;

a) Yakın stratejik hedefin somutlanışı olan demokratik iktidar hedefinin ve böyle bir iktidarın, özü itibariyle sosyalist olan birleşik ve tek devrim sürecinin birinci aşamasını oluşturduğunu,

b) Demokratik iktidarın sosyalist devrime geçişin bir ilk evresi olabileceğini, bu halde, anti-emperyalist, anti-faşist, anti-şoven, anti-tekel hedefler altında gerçekleştirilen demokratik iktidarın sosyalist devrimin bir öngirişini oluşturacağını,

c) Devrimci bir karaktere sahip demokratik iktidarın bu anlamda bir geçiciliğe sahip olduğunu, toplumsal ve politik yapısıyla süreklilik kazanan kapitalizm-sosyalizm dışında üçüncü bir yolu ifade etmediğini belirtir.

8) Türkiye İşçi Partisi 3. Büyük Kongresi;

a) Henüz proletaryanın devrimci iktidarının ifadesi olmayan ve işçi sınıfının öncülüğünde emekçilerin ortak demokratik iktidarını ifade eden bu hedefe, işçi-köylü ittifakı ekseninde ve işçi sınıfının belirleyici ağırlığında, işçi sınıfının kent ve kır küçük burjuvazisi ve orta burjuvazi ile veya bunların belli bölümleriyle gerçekleştirileceği ittifak ve birleşik eylem ile ulaşılacağını,

b) Tekel dışı sermaye kesimlerinin tarafsızlaştırılması veya mücadelenin belli evrelerinde ortak birleşik harekete kazanılması ve bunun için çaba gösterilmesinin, emperyalizm, tekelci büyük sermaye, büyük toprak sahipleri egemen üçlüsünün soyutlanması bakımından önemine işaret eder.

c) 3. Büyük Kongre, devrimci bir karaktere sahip demokratik iktidarın, iktidara geliş anındaki ittifakların kapsamına da bağlı olarak bu bileşimde olacağını,

d) Demokratik iktidara ulaşılmasının, devrimin sosyalist aşamasına geçiş bakımından sınıfların karşılıklı mevzilenmesinde önemli alt üst oluşlar ve sınıfsal kümelenmelerde önemli kaymalar ve değişiklikler getirmekten çok proletaryanın hegemonyasının da sağlanmasıyla sınıfsal güçler dengesinde işçi sınıfı ve emekçiler lehine elverişli koşullar yaratacağını,

e) Yakın stratejik hedefin anti-emperyalist demokratik görevleri yerine getirecek demokratik bir iktidar olarak belirlenmesinin de, devrimin politik ordularının oluşturulması, bunun için işçi sınıfıyla en geniş emekçi sınıf ve katmanların ittifakının sağlanması ve bunun pekiştirilmesi ve anti-emperyalist demokratik hedefler etrafında örülecek birleşik bir eylemin sınıfsal güçler dengesinde iktidar kapılarını açacak bir oluşumun sağlanması bakımından bir gereklilik olduğunu belirtir.

9) Türkiye İşçi Partisi 3. Büyük Kongresi;

a) İşçi ve emekçilerin, mücadeleyi devrimci bir bilinçle sonuna kadar götürme azmi içinde bulunmaları, işçi sınıfının birliği ve hazırlık derecesinin yüksekliği, işçi sınıfı ile diğer emekçi sınıf ve katmanların ittifaklarının ve mücadele birliklerinin gelişmişliği, işçi sınıfının kurmaylığını yapacak yetenekte ve gelişmişlikte bilimsel sosyalist öncünün varlığı ve gücü, uluslararası koşulların elverişliliği koşullarında yakın stratejik hedefe yönelmiş mücadelenin doğrudan temel stratejik hedefin gerçekleşmesi yani sosyalist devrimin gerçekleştirilmesi ile sonuçlanabileceğine,

b) Çeşitli iç ve dış faktörlerin karmaşık bütünlüğü içinde sınıf mücadelesinin ve çelişkilerinin sürekli bir keskinleşme ve şiddetlenme yönelimi içinde bulunması, bu olasılığın ülkemiz için taşıdığı öneme,

c) Bu olasılığa bağlı olarak, işçi sınıfının anti-emperyalist ve demokratik platformda en geniş ittifaklarını oluşturma görevi ile çeşitli mücadele biçimlerini ustalıkla birleştirebilecek ve bunun iç'n örgütsel esnekliklere sahip, toplum yapısının tüm kurumlarında etkin örgütlü çalışma yürüten bilimsel sosyalist öncünün yaratılması görevinin yaşamsallığına tekrar dikkati çeker.

d) 3. Büyük Kongre, bu olasılığın dikkate alınması ve sınıf güçlerinin bu olasılığı dikkate alarak hazırlanması görevinin, yakın stratejik hedefin devrim sürecindeki yeri ve önemini küçümseme ve onun içini boşaltma, yakın stratejik hedefe ilişkin görevleri atlama gibi «sol» maceracı yaklaşımlara olanak vermediğine önemle dikkati çeker.

10) Türkiye İşçi Partisi 3. Büyük Kongresi;

a) Devrim sürecinin gelişim yolu bakımından, devrimi, mücadele biçimlerinden yalnızca birine bağlı görerek, biçimlerin çeşitliliği içinde devrimin sahip olduğu özü gözden kaçıran ve «iktidar namlunun ucundadır» anlayışına sahip küçük burjuva devrimciliğinin,

b) Barışçı geçiş biçimlerini mutlaklaştıran, evrimci, reformcu sağ anlayışların Partimize yabancı anlayışlar olduğunu saptar.

c) Çeşitli mücadele biçimlerini birarada öngörme ve görevleri buna göre belirleme konusundaki genel ilkeler somut koşullarda ve uzun bir dönem bakımından kitlelerin kararlı birliği ve yaratıcılığı ile bir-

leştiğinde barış, ulusal bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm yolunda olanaklar yaratır.

IV
DEMOKRASİ MÜCADELESİ VE CEPHESİ

GEREKÇE

Bugün tam boy açık faşizmin gerçekleşme olasılığı toplumun ense köküne binmiş baş tehlikedir. Politik cinayetlerdeki kesintisiz artış faşizmin tırmandırılışının ürünüdür. Bu tırmandırılışın kendisi ise dışa bağımlı kapitalizmin çelişkilerinin derinleşmesinin, burjuvazinin tekelci kesiminin, bu çelişkileri bastırıp kendi ekonomik ve politik egemenliğini korumak ve pekiştirmek çabasının ürünüdür.

Türkiye'de tekelleşme süreci gelişmektedir. Sermayenin yoğunlaşma ve merkezileşmesiyle tekeller büyümekte, tekelci büyük sermaye gruplarının ekonomik ve politik egemenlikleri güçlenmektedir. Burjuvazi içinde tekelci ve tekel dışı ayrışımı hızlanmakta, çelişkiler belirginleşmektedir. IMF'nin iki yıldan fazla bir zamandır Türkiye'ye kabul ettirdiği ve Demirel hükümetine dayattığı yeni üç yıllık anlaşma ile daha da sertleştirilip süresini uzattığı ekonomik rejim bu gelişmeyi etkilemektedir.

Kaynağı yapısal, gücü sınıfsal olan faşizme set çekecek, onu geriletecek ve yok edecek güç de sınıfsaldır: İşçi sınıfı ve müttefiki emekçi sınıf ve katmanlar. Faşizme karşı verilen mücadelenin sınıfsal ekseni işçi-köylü ittifakıdır ve diğer kır ve kent emekçilerini bu eksen çevresinde toplamak, harekete geçirmek gerekmektedir. Burjuvazi ve onun tekelci kesimi karşısında temel toplumsal güç olan işçi sınıfı öncülüğünde geniş kitlelerin birleşik örgütlü gücü ancak faşizmi ve onun sınıfsal kaynak ve dayanağını altedebilir.

Merkez Yönetim Kurulu'nun Tek Parti Tek Cephe kararında işaret edildiği gibi, «Büyük sermayenin, büyük toprak sahiplerinin, başta ABD emperyalizmi olmak üzere emperyalist merkezlerle birlikte geliştirmeye çalıştıkları faşist tırmanışın durdurulması, bir faşist diktatörlük tehlikesinin engellenmesi, tüm temel demokratik hakların özgürlüklerin korunup geliştirilmesi, faşizm yanlısı güçlerin ekonomik ve politik egemenliklerine son verilmesi tüm demokratik güçlerin en geniş cephe ortaklığının kurulmasını gerektirmektedir. Faşist tırmanışın daha da ileri noktalara varmasını engelleme, onu püskürtme görevi de, bu görevin başarılamaması durumunda faşizmin çöreklendiği yerden söküp atılması da bir demokrasi cephesinin oluşturulmasını sürekli olarak gündemin birinci sırasına yerleştirmektedir.»

Tüm demokratik güçlerin oluşturacakları anti-faşist, anti-emperyalist, anti-tekelci ve anti-şovenist cephe, emperyalizmin işbirlikçisi tekelci sermayenin ve büyük toprak sahiplerinin elinden politik iktidarı alacak, tekellerin ekonomik egemenliğini sınırlayacak olan kamulaştırmaları gerçekleştirecektir. Demokrasi cephesi, dış ticaret, bankacılık, sigortacılık alanında gerçekleştireceği kilit devletleştirmelerin yanısıra, büyük toprak sahiplerinin gücünü kıracak olan toprak ve tarım reformunu sağlayacaktır.

Demokratik güçlerin ortak iktidarında, Türkiye'nin ABD emperyalizmine bağımlılık zincirleri kırılacak, tüm ikili anlaşmalar geçersiz sayılacak ve emperyalizmin saldırı örgütü, dünya halklarının ulusal bağımsızlık ve barış özleminin bir numaralı düşmanı olan NATO'nun bir üyesi olma durumuna son verilecektir.

Demokrasi cephesinin bir diğer görevi de devlet yapısında köklü düzenlemelerin gerçekleştirilmesi olacaktır. Tekelcilerin, faşistlerin devlet mekanizmasındaki etkinliği kırılacak, devlet mekanizması tekelci etkilerden ayıklanacak yeniden düzenlenecektir. Demokratikleştirmeler sağlanacak, işçi ve emekçi sınıfların demokratik hak ve özgürlükleri geliştirilecek, faşist odaklar dağıtılacaktır.

Bu ortak hedeflerin gerçekleştirilmesi, işçi sınıfının yanısıra geniş toplumsal katmanları ilgilendirmektedir. Tekellerin baskısına, anti-demokratik uygulamalara ve faşist saldırılara karşı geniş kesimler artan bir hareketlilik içindedirler. Ne var ki, anti-faşist, anti-tekel, anti-şovenist, anti-emperyalist mücadelenin çok geniş kesimleri yakından ilgilendirmesine karşın, bu mücadele işçi sınıfının öncülüğü ve yönlendiriciliği olmazsa başarıya kalıcı sonuçlara ulaşamaz.

Birleşik örgütlü harekette —demokrasi cephesi hareketinde— işçi sınıfının politik hareketinin —partisinin— yönlendirici ve yönetici işlevi gereğince başarması, hegemonyasını kurabilmesi yalnız tekel dışı burjuvazinin değil, diğer sınıf ve katmanların da cephe örgüt ve hareketine kazanılmasında ve orada tutulabilmesinde belirleyici etkendir.

Kapitalizmin çelişkilerinin şiddetlenmesi, tekellerin sömürüsünün, ekonomik ve politik baskısının artması birleşik örgütlü mücadelenin, cephe hareketinin nesnel zeminini hazırlar. Sözkonusu artışla yoksullaşması hızlanan, omuzlarındaki vergi, enflasyon yükü ağırlaşan kitleler, içinde yaşadıkları düzene, onun başını çeken büyük, tekelci sermaye sınıfına karşı koymaya, onunla mücadeleye hazır, en azından yatkın hale gelirler. Kendiliğinden direnişler, mücadeleler de baş gösterebilir. Ama tüm bu güçleri derleyip toparlamakta, örgütlemekte, tutarlı, kararlı, sebatlı mücadeleye sokmakta öncülük edecek yönlendirici ve yönetici güç işçi sınıfıdır.

İşçi sınıfından başka diğer sınıf ve katmanların burjuvazinin karşısında temel bir sınıf olma konumu yoktur ve kendi özgün sınıfsal ideolojileri yoktur; hepsi, farklı derecelerde de olsa, burjuvazinin ideolojisinin etkisindedirler, burjuva nitelik taşırlar.

Bu nedenlerle, demokrasi cephesinin oluşturulabilmesi ve emperyalizme, faşizme, tekellere ve şovenizme karşı birleşik mücadelenin başarıyla yürütülebilmesi açısından işçi sınıfının kendi bilimsel sosyalist politik hareketi aracılığıyla gerçekleştireceği öncü, yönlendirici ve yönetici işlevi yaşamsal önem taşır. Gerek cepheye olabildiğince **en geniş yelpazede katılışın ve bu katılışın kalıcılığının sağlanması**, gerekse **birleşik mücadelenin kesintisiz gelişerek, güçlenerek sürdürülmesi**, işçi sınıfının öncü, yönlendirici ve yönetici işlevini gereğince yerine getirebilmesiyle doğrudan orantılıdır.

İşçi sınıfının öncü bir konuma ve işleve sahip bir sınıf oluşu, cephe hareketi daha başlarken, kendiliğinden bu konuma yükseleceği ve bu işlevi göreceği anlamına gelmez. İşçi sınıfı, bilimsel sosyalist partisinin çalışmalarıyla bu konumu kazanmak ve bu işlevi başarmak zorundadır.

İşçi sınıfının ve partisinin asli görevi işçi sınıfının öncülüğünü, yönlendirici ve yönetici konuma gelmesini, birleşik hareketin genel kurmayı olmasını gerçekleştirmeye çalışmak ve gerçekleştirmektir; sosyalizme götüren yoldan ilerleyip sosyalist devrimi başarmak sosyalizmin kuruluşuna geçmektir. Doğaldır ki, bu iş bu konuda iddialar ileri sürmek ve diğer örgütlere üstünlük taslamakla başarılamaz; kitlelerin ve örgütlerinin kalıcı bir cephe biçiminde örgütlendirilmesinde, doğru mücadele hedeflerinin tesbitinde ve bu hedeflere yönelik mücadelenin yürütümünde belirleyici etkinlik göstererek, sorunlara en geçerli çözümleri bulup bunlar uğruna mücadeleyi geliştirip örgütleyerek hareketin öncüsü, yönlendiricisi, yöneticisi, kısaca, genel kurmayı konumuna gelinebilir. İşçi sınıfı hegemonyasının gerçeklik kazanacağı alan ittifaklar alanı, en geniş birleşik eylem alanıdır.

İşçi sınıfının demokrasi cephesi içinde öncülük işlevini başarabilmesi, kendi birliğini en geniş çerçevede gerçekleştirebilmesi ile yakından ilişkilidir. İşçi sınıfı ekonomik ve politik mücadelesinde kendi birliğini sağlayabildiği oranda önder konuma yükselebilir ve bu konumunu sağlamlaştırabilir.

Cephenin temel sınıfsal ekseni işçi-köylü ittifakı olacaktır. Bu ittifakın yoksul köylü ile olan bölümü daha da sağlam ve kalıcı bir nitelik taşıyacaktır. Bu temel eksen etrafında, büyük toprak sahipleri dışındaki çiftçiler ve köylüler derece derece yelpazelenerek toparlanacak, cepheye kazanılmaya çalışılacaktır.

Küçük esnaf ve zanaatkârların cephe açısından örgütlendirilmesi de önemle ele alınması gereken bir sorundur. «Kendi küçük sermayelerinin yanı sıra kendi emekleriyle ekonomik yaşamda yeralan üretim ve hizmet kesimleri, esnaf ve zanaatkârlar vb.», kısacası, küçük burjuvazinin emekçi kesimi, demokrasi cephesine kentlerde kazanılması gereken katmandır.

Küçük burjuvazinin bu bölümünün büyük sıkıntıları, yakınmaları vardır; ama burjuva ideolojisinden, onun değer yargılarından kurtulamadıkları için çözümü yine kapitalizm çerçevesinde bekleyebilmekte, hatta faşist hareketin etkisinde kalabilmektedirler. Cephenin programında bu küçük burjuva kesiminin ekonomik sorunlarına demokratik çözümler gösterilmesi önem kazanmaktadır.

Küçük burjuvazinin «aydınlar» diye nitelene gelen diğer kesimi de (sanat ve bilim adamlarından, yazar, öğretmen, memur, teknik eleman, uzman ve benzerlerine kadar hepsi) cephenin dinamik, bilinçli ögesi olmak durumundadır. Canlılığı, mücadeleciliği ve özverisiyle cepheye büyük katkıda bulunacak olan öğrenci gençlik de küçük burjuvazinin bu bölümü kapsamındadır. Gençlik kesimi bütünüyle demokrasi cephesinin vazgeçilmez unsurudur. Bu toplumsal sınıf ve katmanların yanısıra, demokratik kadın hareketinin örgütlendirilmesi de önemli bir sorundur.

İşçi sınıfı bilimsel sosyalist partileri burjuvazi içindeki ayrışımları, çelişkileri sürekli gözler, politika ve taktiklerini saptar ve yürütürken işçi sınıfının çıkarları açısından bu ayrışım ve çelişkilerden ya-

rarlanırlar. Bu nokta, Türkiye İşçi Partisi'nin programında belirtilmiştir. Tekel dışı burjuvazinin tekeller ve onun ideolojisi ve politikası olan faşizme karşı mücadeleye katılışının veya katılabilmesinin nesnel bir temeli vardır. Tekel dışı burjuvazinin anti-tekel ve anti-faşist mücadeleye kazanılması bu mücadeleye güç katacaktır.

Bununla beraber, tekel dışı burjuvazi konusunda duyarlı ve dikkatli olunması gereken birkaç nokta vardır. Birincisi, tekel dışı burjuvazinin tümünün değil, kimi kesimlerinin demokrasi mücadelesine katılması sözkonusudur. Tekeller ne kadar büyüse, güçlense de kendileriyle bütünleşmiş yan sanayiler olmadan sanayi üretimini yürütememekte veya yürütmemektedirler. Bu tür sanayi tekellerin kontrol ve baskısı altında bulunmaktan yakınsa da sonuçta yine kârlarını doğrultmakta, yaşamlarını sürdürmektedirler. İkincisi, nesnel çelişkinin varlığı başka şeydir, bu çelişkinin bilincinde ve ondan kurtulmakta istekli olmak, mücadeleye girişmek başka şeydir. Üçüncüsü, tekel dışı sermaye ile emek arasındaki temel çelişki sürmektedir; burjuvazinin bu tekel dışı kesimi de emek ile olan çelişkinin bilincindedir ve işçi sınıfı ile mücadelesini sürdürmektedir. Ayrıca, dünya işçi sınıfının yüz yılı aşkın bilimsel sosyalist mücadelesinden burjuvazi de kendi açısından dersler öğrenmiş, politik bilinçlenmesini geliştirmiştir. Anti-faşist, anti-tekel mücadeleyi kimlerin alıp götürdüğünü farketmekte, nereye varacağını kestirebilmektedir. Sosyalizm mi, kapitalizm mi kavşağında ise tercihi, tekelciliğin bütün sakıncalarına rağmen, kapitalizmden yanadır. Dördüncüsü, tekel dışı burjuvazi, burjuva olma niteliğiyle ve yukarıda saydığımız tüm nedenlerden ötürü, ikircikli, kararsız, kaypak, emperyalizm ve tekellerle her an uzlaşmaya yatkındır.

Bu nedenlerle tekel dışı burjuvazi anti-faşist ve anti-tekel mücadeleye kazanılması zor ve kazanıldığı zamanda güvenilmez bir ortaktır. Bu burjuva kesiminin anti-faşist ve anti-tekel mücadeleye katılımını ve katkısını abartmak, onu demokrasi cephesinin ölçütü veya temel taşlarından biri, hele geçmişte örnekleri görüldüğü gibi, öncü gücü saymak; devrimci harekette işçi sınıfının misyonunu, görevini burjuvaziye devretmek, hareketi burjuvazinin kuyruğuna takmak anlamına gelir.

Tekel dışı burjuvazinin bu durumu, elbette ki, onu faşizme ve tekellere karşı demokrasi mücadelesine ve cephesine kazanılamasa, cephenin kalıcı ortağı yapılamasa bile onunla güç ve işbirliği olanakları arama görevini ortadan kaldırmaz. Bu burjuvazi kesiminin cepheye veya güç ve eylem birliğine katılışı ve bu katılışın sağlamlığı, güvenilirliği iki ögenin birbirine karşıt etkisine bağlı olacaktır. Bir, tekelci kesimle çelişkinin keskinleşip şiddetlenmesine; iki işçi sınıfının —partisinin— anti-faşist, anti-tekel mücadelede yönlendirici ve yönetici konuma gelmesine ve bu işlevini güçlendirmesine, kısacası, işçi sınıfının politik hareketinin birleşik harekette hegemonyasını kurabilmesine, bağlı olacaktır.

Birinci öge tekel dışı burjuvaziyi tekelci kesimden iyice itecek, uzaklaştıracak; ikinci öge bu burjuvazi kesimini demokrasi cephesinden yana çekecektir. Bununla beraber, tekel dışı burjuvazinin hatta küçük burjuvazinin yukarıda belirtildiği biçimde devrime kazanılması olasılığının olguya dönüşmesi, işçi sınıfının birleşik eylem ve devrim sürecinde giderek iktidarda yönlendirici ve yönetici olma gücüne bağlıdır. Avrupa'daki halk demokrasilerinde gelişmeler bu yönde olmuştur. Günümüzdeki oluşumlar ise, daha çok tekel dışı burjuva kesimlerinin işçi sınıfının safına veya yanına kolay kazanılamayacağını göstermektedir. Fransa da işçi sınıfının partisi, sosyalist parti ve sol radikaller ile anti-tekel bir platform üzerinde ortak bir program geliştirememiştir. Şili'de tekel dışı sanayi burjuvazisi ve orta katmanlar halk birliği iktidarına karşı durum almışlardır. Devrimin başarısızlığa uğramasında rol oynamışlardır. Bugün de Nikaragua'da Sandinist iktidar, burjuvazi ile ilişkilerinde zorluklar ile karşılaşmaktadır. Devrimin «geri çevrilmez niteliğini» anlamayan ve ekonominin gelişmesine katkıda bulunmayanlara karşı «sıkı bir biçimde uygulanmak» üzere bir devrim yasası kabul etmiş bulunmaktadır.

Demokrasi cephesi aynı zamanda «ulusal» bir cephe mi olacaktır?

Tek Parti Tek Cephe'de belirtildiği üzere, bugün politik mücadelenin ön plana çıkan alanı faşist bir yönetimi tezgahlamak isteyen tekelci, büyük burjuvazi ve ortağı büyük toprak sahipleriyle demokratik hak ve özgürlükleri korumak ve geliştirmek isteyen işçi sınıfı emekçi kitleler, tüm demokrat ve yurtsever güçler arasındaki mücadeledir. Faşizme karşı verilen ve daha verilecek olan bu mücadele «ülkemizdeki sınıf mücadelesinin kendini ağırlıklı ve güncel olarak ortaya koyduğu bir alan»dır. «Önde duran görevler, ağırlıklı olarak, bu güncel çelişkiyi aşmak ve demokrasi güçlerinin zaferini sağlamak hedefinin belirleyiciliği altında oluşmaktadır.»

Görülüyor ki, cepheye ve mücadelesine damgayı vuran nitelik ulusal olmaktan çok sınıfsaldır. Ama bunu söylemek, cephenin emperyalizme karşı, ulusal bağımsızlık için mücadeleyi dışladığı veya gözardı ettiği anlamına gelmez. Yalnızca, emperyalizme karşı ulusal bağımsızlık için mücadele yolunun sınıfsal mücadeleden geçtiğine işaret eder. Faşizmi tezgahlamak amacında ve bu uğraşıda olan tekelci büyük burjuvazi ve ortağı büyük toprak sahipleri aynı zamanda emperyalizmin ülke içindeki sınıfsal dayanağını, tabanını oluşturur. Öte yandan emperyalizm bu sınıfların veya sınıfsal kesimlerin faşizmi tezgâhlama uğraşılarını açık ve gizli yöntemlerle destekler. Faşizmle emperyalizm diğer ülkelerde olduğu gibi bizim ülkemizde de kucak kucağadırlar.

Ülkemizde, emperyalizmin işbirliği halinde olduğu bir işbirlikçi burjuva kesimi ile emperyalizme karşı ulusal pazarı korumak isteyen ve bu nedenle de emperyalizme karşı mücadele içinde yer alabilecek olan bir «ulusal» burjuva kesimi farklılığı sözkonusu değildir. «Ulusal» burjuvazi kategorisinde sayılabilecek, hele «devrimci» misyonlar atfedilebilecek bir burjuva kesimi yoktur. Ülkemizde emperyalizm, ekonomik egemenliğini, ulusal egemenlik elde edildikten sonra ve yerli burjuvazi ile işbirliği halinde perçinlemiştir. Türkiye ulusal kurtuluş savaşı vermek durumunda olan sömürge ya da yarı-sömürge konumunda bir ülke değildir.

Tekelci olmayan burjuvazi kesiminin cepheye kazanılması veya yardımcı olması olasılığı da cepheye ulusal bir nitelik kazandırmaya yetmez. Bu kesim, tekelci büyük sermaye kesimiyle çelişki içinde olan, çöküş sürecine girmiş kesimdir. Onun açısından da sorun sınıfsaldır ve sınıf mücadelesiyle, bu mücadelenin başarıya ulaşması sonucu tekellerin ve tekelci büyük burjuvazinin tasfiyesiyle çözüme kavuşacaktır.

Öte yandan dünya sosyalist sisteminin başarıları ve uluslararası gelişmelerdeki belirleyici rolü, dünya işçi sınıfı hareketinin gelişen gücü, sosyalizmi, işçi sınıfı dışındaki emekçi sınıfların, hatta çöküş sürecindeki orta burjuvazinin önüne bir alternatif, hiç değilse bir sorun olarak çıkarmaktadır.

Merkez Yönetim Kurulumuzun Tek Parti, Tek Cephe kararı şu gerçeğe işaret etmektedir: «Oluşturulacak ittifaklar ve birlik, emperyalizme karşı bir nitelik taşıdığı, tekelci, büyük sermayenin ve büyük toprak sahiplerinin ekonomik ve politik egemenliğini hedef aldığı, sosyalizme ulaşmanın olanaklarını hazırladığı, işçi ve emekçi kitlelerin mücadele ve direnme yeteneğini geliştirdiği oranda anlamlıdır ve kabul edilebilir»

Kardeş partilerin deneyleri de göstermiştir ki, ittifaklar, işçi sınıfının ideolojik, politik ve örgütsel bağımsızlığı sürekli korunarak, işçi sınıfının bağımsız çıkarları ve nihai hedefi bir an bile gözden kaçırılmadan başarılmak durumundadır. İşçi sınıfının bilimsel sosyalist partisi, ittifakları oluşturmak, geliştirmek, sağlamlaştırmak için durmaksızın çaba harcarken, kendi amaçlarını, nihai hedefini kesinlikle saklamaz, kendi bağımsız çalışmasından vazgeçmez. İşçi sınıfı partilerinin kendi ideolojik, politik ilkelerinden vazgeçmeleri, birçok kez açıkça ortaya çıktığı gibi, devrimin öncüsünün, cephe hareketi içinde erimesi, burjuva nitelikli güçlerin peşine takılması sonucunu doğurur. Dolayısıyla parti, kendi gücünü, hedeflerini doğru belirleyerek, ittifak yapılacak olan kesimleri doğru çözümleyerek ve bu kesimlere gerçek dışı misyonlar yüklemekten titizlikle sakınarak sağlam temeller üzerinde ittifaklara girişebilir. Birlik ile mücadeleyi birlikte yürütebilir.

Kuşkusuz bütün bunlar işçi sınıfının bilimsel sosyalist öğretisi temelinde sağlam bir ustalığı da gerektirir. Partimiz, böylesi bir ustalığı gerçekleştirmeye çalışarak, demokrasi cephesinin örülmesi görevine koyulmak zorundadır. Kitlelere devrimci bir demokratik iktidar hedefini göstererek, kitlelerin ekonomik-demokratik taleplerini geliştirerek ve bu talepler etrafında kitleleri mücadeleye sokarak, bağlarını sağlamlaştırarak cephenin örülmesinde en başta kendisine düşen sorumluluğu yerine getirmek zorundadır.

Demokrasi cephesinin gerçekleşmesinde, partimiz ile bilimsel sosyalist platformda bulunan iki hareket arasındaki eylem birliğinin geliştirilmesi, giderek politik birliğin sağlanması büyük önem taşımaktadır. Tek Parti Tek Cephe kararında ifade edildiği gibi, «Partimiz, anti-faşist mücadelede eylem birliği ve tekleşme sorununu, ikinciyi temel alan bir anlayışla, birbirini tamamlayan bir bütün olarak görmektedir.»

Bilimsel sosyalist platformda yer alan partilerin oluşturacakları güç ve eylem birliği, cephenin örülmesinde bir eksen olma görevini görecektir. Bu partilerin politik birliği ise, cephenin işçi sınıfının

öncülüğünde ve çok daha güçlü temellerde örülmesinin, devrimci demokratik iktidara ulaşabilmesinin olanaklarını da artıracaktır. Partimiz, demokrasi cephesinin oluşturulmasında, işçi sınıfının politik hareketinin birliğinin sahip olduğu bu son derece önemli, işlevin bilincinde olarak, ivedilikle politik teklleşmeyi gerçekleştirmeyi sağlamaya çalışırken, bu süreçte bilimsel sosyalist platformdaki partilerin oluşturacakları eylem birliğinin her düzeyde gerçekleşmesine, her düzeyde iknaya dayalı mekanizmalar yaratılmasına önem vermeyi de sürdürecektir.

Demokratik güçlerin ortak cephesinin vazgeçilmez bir öğesi de anti-şovenist karakteri olmak zorundadır. Cephenin asli görevleri arasında ulusal demokratik talepleri sonuna kadar savunmak yeralmaktadır. Bu asli görevi yerine getirecek olan demokrasi cephesinin unsurlarından birisini de, henüz sorunların çözümüne sınıfsal olarak bakamayan, ama Tek Parti Tek Cephe kararında ifade edildiği gibi, «ırkçı, şöven milliyetci baskılara, özümseme politikasına ve bu çerçevedeki uygulamalara karşı mücadele yürüten ve bu mücadeleyi esas alan örgüt ve gruplar» oluşturmaktadır. Bu örgüt ve gruplar ile eylem birliğini geliştirirken, elbette ki onların milliyetci etkilerden arınması için bir ikna ve mücadele faaliyeti sürdürmek gerekecektir. Öte yandan, bu kesimlerdeki milliyetci eğilimlerin yenilmesi için sürdürülen ikna ve mücadele faaliyetini, diğer uçtan, cephenin diğer kesimlerine ilişkin olarak da sürdürme görevi en başta partimize düşecektir.

Demokrasi cephesinin örülmesinde çözüme kavuşturulması gereken en önemli sorun, Tek Parti Tek Cephe kararında «esas itibariyle tekelci olmayan sermaye kesimlerinin sözcülüğünü üstlenmiş» olarak tanımlanan Cumhuriyet Halk Partisi konusudur. Sınıfsal ittifaklar ile onların politik plana yansıması göreli bir bağımsızlığı da icermektedir. Esas itibariyle tekelci olmayan sermayenin sözcülüğünü üstlenmiş olan Cumhuriyet Halk Partisi, kendi içindeki tekelci etkilerin de bir sonucu olarak, tekeller ile giderek daha fazla uzlaşmanın yollarını aramaktadır. Cumhuriyet Halk Partisi yönetimi, tekelci sermaye ile, demokratik hak ve özgürlükleri tırpanlayan, emperyalizme yeni ödünler veren, anti-komünist, anti-sovyetik unsurları içeren bir cercevede uzlaşmakta, yeni uzlaşma hesapları aramaktadır.

Cumhuriyet Halk Partisi yönetiminin tekeller ile uzlaşma yönünde artan çabalarına karşın, yoğun faşist terör karşısında kalan tabanında faşizme karşı hareketlenmeyi içeren bir süreç gözlenmektedir. Cumhuriyet Halk Partisi yöneticileri de yoğun faşist terör ile doğrudan karşılaşmakta, bunun CHP tabanını hareketlendirme yönünde etkilerine tanık olunmaktadır. Yönetimin bütün engellemelerine karşın, kitlesel eylemler CHP tabanının küçümsenmeyecek bir kısmını kapsamakta, can güvenliği için direnen kitleler arasında CHP'liler de etkin bir biçimde yer almaktadır.

Öte yandan CHP içinde bir «yurtsever-demokrat» kanadın ayrıştığı izlenmektedir. Bu ayrışım, sınıf mücadelesinin içine girmiş olduğu, CHP'yi de yakından etkileyen süreçlerin bir sonucudur. CHP içindeki bu ayrışmanın alacağı yön eylem birliği doğrultusunda doğan her olanak değerlendirilmek, yakından izlenmek durumundadır.

Ne var ki bu gerçeklere karşın, bazı kesimlerin öne sürdükleri gibi, CHP'nin bu kanadına «sol» bir kanat olma özelliğini yakıştırmak da doğru değildir. Sosyal demokrat partilerin «sol» kanatları, ayrı bir program hatta tabana sahip olan, sosyalizmi hedef aldığını belirten, ayrı bir grup olarak çalışan ve esas olarak işçi sınıfı partilerinden ayrılarak sosyal demokrat partilere geçmiş olan birer kanat olma özelliğini taşımaktadır. Dolayısıyla CHP içinde ayrışmaya başlayan ve tekellere karşı olan demokrat ve yurtsever kanadı bir «sol» kanat olarak tanımlamak, bu kesime değişik işlevler tanımak sonucunu yaratacağı gibi, ittifakların tanımlanmasında kolaycılığa da neden olabilecektir.

Partimiz, CHP içindeki bu ayrışımı yakından değerlendirirken, CHP'nin demokrasi cephesinin programı yanına çekilmesine değer verecek, ittifakları en geniş temelde oluşturmaya çaba harcayarak, tepede ve özellikle içinde bulunduğumuz koşullarda tabanında eylem birliği olanaklarını zorlayacak ve eylem birliğini geliştirmeye çalışacaktır.

Demokrasi cephesinin oluşturulmasında dikkatle ele alınacak konulardan birisi de küçük burjuva devrimci özellikler taşıyan gruplar olmak zorundadır. Küçük burjuva devrimci özellikler taşıyan, «sol» oportünist yanılgılar içinde olan, bireysel terörist eğilimleri barındıran bu gruplar aralarında çeşitli farklılıklar taşımakta ve küçümsenmeyecek bir etki alanına sahip bulunmaktadırlar.

Kitlelerin günlük taleplerine, özellikle can güvenliği talebine belirli yanıtlar vermeye çalışan bu gruplar, küçük burjuvazinin çeşitli kesimleri arasında, özellikle öğrenci gençlik, küçük üreticiler arasında da etkinlik sahibidir.

Bu kesimlerin, belirli bireysel terörist eğilimler barındırmalarına karşın, «bireysel terörist» olarak tanımlanması eksik bir tanımlama olacaktır. Partimiz, bu kesimlerin maceracı, bireysel terörizmi içeren eğilimlere sahip olduklarını hiçbir zaman akıldan çıkartmadan ve bu eğilimleri etkisizleştirmeye çalışarak, ama aynı zamanda eylem birliği olanaklarını da arayarak ve eylem birliğinin doğru temeller etrafında gerçekleşmesine çalışarak çalışmalarını yürütmek zorundadır.

Gözden kaçırılmaması gereken bir olasılık ise, Tek Parti Tek Cephe kararında belirtildiği gibi, «Türkiye'de ve dünyada olup bitenlere, gelişmelere bağlı olarak, bütün bir süreç içinde, sınıfsal ayrışımların belirginleşip, netleşmesi sonucuna, gene dinci, geçmişe özlem duyan, ama aynı zamanda daha radikal tavır alışlara yönelen politik oluşumların beklenebileceği»dir. Bugünden gözlenmekte olan bir olgu, tabanda, dinci ideolojiye sahip olanlar ile faşist grupların yer yer karşı karşıya gelmeleri, hatta sıcak mücadele içine girmeleri olgusu, «abartma faktörüne yer vermeksizin», ama dikkatle ele alınmak zorundadır. Bilinmelidir ki faşizme karşı her çelişki derinleştirilmelidir ve özellikle faşist teröre karşı eylem birliği olanakları aranmalıdır.

Faşist bir diktatörlüğü önleme ya da gerçekleşmiş olan bir faşist diktatörlüğü devirmenin ağırlıklı görev olarak belirdiği koşullarda, artan çelişkileri gözönünde tutarak ve devrimin demokratik aşamasına ulaşma hedefini ve bu yönde oluşturulan ittifakları kesinlikle bir kenara koymaksızın, çok daha geniş temelde, faşizmden yana olmayan kitlelerin kendiliğinden gelişen eylemler içinde yer aldıkları bir dönemde bulunmaktayız. Böyle bir dönem içinde bulunmak partimize kapsamlı görevler yüklemektedir. Cephenin oluşturulmasında ve oluşturulmasından sonra sürekli gündemde bulunacak olan ekonomik-demokratik haklar için, güncel, somut talepler için mücadelenin yükseltilmesi böyle dönemlerde çok daha büyük önem kazanmaktadır. Böyle bir dönemde bulunmanın aynı zamanda, işçi sınıfına yığınsal ittifaklar oluşturma olanaklarını arttırdığını gözden kaçırmamak gerekmektedir. Kitlelerin kendi deneyleri ile tekelci sermayenin sömürü ve baskısı ile karşılaştığı, egemen sınıfların niteliğini yakından tanıdığı bir dönemde, yığınlara yönelmek çok daha yaşamsaldır.

Tabanda yürütülecek olan eylem birliği çalışmalarının, tepedeki çalışmalar ile birlikte ele alınması, birbirine uyumlu kılınması cephenin sağlam temeller üzerinde yükselmesini sağlayacaktır. Üst liderliğin cepheye katılmayı, hatta herhangi bir biçimde güç ve eylem birliğini reddettiği durumlarda, alt kademelerde, tabanda bu birliği oluşturmaya çalışmanın yanısıra, üst liderlikle de ilişkiler sürdürülmeli, diyalog kurma girişimleri üstelenmelidir.

Diğer yanda, tabanda yürütülecek çalışmaların, tabanda siyasi ittifaklar oluşturmakla sınırlı olmadığı da unutulmamalıdır. Tabanda yürütülecek çalışmalar, cephenin sınıfsal unsurlarını, demokratik-ekonomik talepleri çerçevesinde örgütlemeyi hareketlendirmeyi ve eyleme sokmayı, kitlelere ortak demokratik iktidar hedefini benimsetmeyi, sınıfsal çıkarlarının düşmanını yakından tanıtmayı da içermek zorundadır.

Kitlelerin ekonomik-demokratik hakları için mücadele veren örgütlerde çalışmalar hızlandırılmalı, özellikle işçi sınıfının ekonomi, mücadelesinin birliğinin sağlanması için sendikalarda çalışmaya ağırlık verilmelidir. Gençlik içinde, demokratik kadın hareketini yığınsallaştırma doğrultusunda, emekçi aydın örgütlerinde, kültür-sanat alanında çalışmak, barış için savaşı yığınsallaştırmak cephenin örülmesi için yürütülen mücadelenin önde gelen görevleridir.

Ekonomik-demokratik örgütleri olmayan sınıf ve katmanlar ve bunların belli kesimleri bu tür örgütlere kavuşturulmalı, oluşturulan örgütler eylem birliğine çekilmelidir. Bu açıdan, gerekli örgütlenmelerden yoksun olup örgütlenmeye açık bulunan alan köylülüktür. Bu anlamda tarım proletaryası bile tam örgütlenmiş değildir. Tarımsal sendikalar tarım işçilerinin çok küçük bir bölümünü kapsamaktadır. Yoksul köylülerin, küçük ve orta üreticilerin de örgütleri yoktur. Mevcut kooperatifler yeterli olmaktan uzaktır. Köylü gençler ise örgütlenme bakımından ihmal edilmiş durumdadırlar. Bu açıklar kapatılmalıdır.

Kentlere gelince, burada da henüz sendikalaşmamış işçileri, ilerici sınıf sendikacılığında toparlayıp örgütlemek görevi yerine getirilmeyi bekliyor. Büyük sendikaların ihmal ettiği küçük işyerlerindeki işçilerin sendikalaşması, çırakların örgütlenmesi sağlanmalıdır.

Kitleler içinde yürütülecek olan çalışmalarda anti-faşist güçlerin mahalle ve semtlerde, işyerlerinde oluşturdukları eylem birliğinin ka-

lıcılık ve kitleselik kazanması, ortak temelde belirli örgütlenme biçimlerinin bulunması ve yaşama geçirilmesi ile sıkı bir bağa sahiptir.

Faşist hareket, dünyanın her tarafında olduğu gibi, ülkemizde de örgütlenmesini teröre dayandırmaktadır. Faşist hareket terörü gerek kitleleri pasifize etmekte, gerekse kendi örgütlenmesini yaygınlaştırmada bir araç olarak kullanmaktadır. Faşist terör özellikle kırsal bölgelerde; kentlerde ise mahallelerde yoğunlaşmakta, faşist güçler buralarda adeta iktidar öncesinde «iktidar» olmaktadır.

İşçi ve emekçi sınıfların mücadele ve direnme yeteneğini kırmayı direnişini dağıtmayı amaçlayan faşist terör ile mücadele acil görevler arasındadır. Kitlelerin can güvenliği talebine yanıt vermek, faşist teröre karşı mücadeleyi, asla belli bir örgütlenme ve mücadele ile sınırlandırmak, tek başına buraya indirgemek sonucunu yaratmamalı, demokratik güçlerin en geniş ittifakı ve eylem birliği temelinde, kitleler ile birlikte, faşist terör püskürtülmelidir.

Türkiye'de bir faşist diktatörlüğü tezgahlamak isteyen faşist güçlerin bir iç savaş doğrultusundaki kışkırtmaları ise, demokratik güçler tarafından gözden kaçırılamaz. Anti-faşist güçler, gerici-faşist güçlerin, «iç savaş» kışkırtmaları karşısında, bu olasılığı titizlikle değerlendirmek, faşist tezgahları boşa çıkartmak, bunun için de en başta cephe ve eylem birliğini süratle gerçekleştirmek çeşitlenen biçimleri buna bağlamak zorundadırlar.

Eylem birliğinin gerçekleştirileceği bir diğer alan da önümüzdeki milletvekili seçimleri olmak zorundadır.

Önümüzdeki seçimlerde güçlü bir alternatif yaratmak görevi karşımızdadır. Bilimsel sosyalist platformdaki partilerin oluşturacağı bir seçim bloku, böyle bir alternatif olarak kitlelerin karşısına çıkabilir ve geniş kitlesel desteğe sahip olabilir; seçimleri anti-faşist mücadelenin bir alanı olarak değerlendirebilir. Bu birlik, kapsamını devrimci demokratlar ile, bazı yörelerde de diğer eğilimler ile genişletilebilir. Öte yandan seçimlerin faşist güçlerin at oynattıkları, terör estirdikleri bir alana dönüşmesi için demokratik bir birlik blokunda yer alacak güçler ile Cumhuriyet Halk Partisi arasında yaygın bir eylem birliği sağlanmalıdır.

Önümüzdeki seçimler, yaklaşan faşist tehlike gözönünde tutularak ve karşılıklı her türden dar grupçuluktan uzak olarak, eylem birliğinin önemli bir alanı olarak değerlendirilmelidir.

Son olarak şunu da belirtelim ki, devrimci demokratik bir iktidar doğrultusunda mücadeleyi sürdürürken, koşullar, devrimci nitelikte olmayan, ama varolandan daha demokratik bir iktidarın oluşturulması olanağını hareketin önüne getirebilir. Bu olanak kendi koşullarında değerlendirilip bir karara varılır; Parti böyle bir iktidar oluşturulmasına, gerektiğine karar verirse, dıştan destekliyerek, veya içinde yer alarak katkıda bulunabilir.

Şimdi önümüzdeki görev, Tek Parti Tek Cephe belgemizde belirtildiği üzere, «emperyalizmin ve büyük toprak sahiplerinin elinden politik iktidarı alacak, emperyalizme bağımlılığa son verecek, tekellerin ekonomik gücünü kırıp sınırlayacak, devlet yapısında köklü düzenlemeler sağlayacak, işçilerin, emekçilerin, orta katmanların yaşam koşullarını geliştirecek olan» bir devrimci demokratik iktidarı gerçekleştirmeyi hedefleyen demokrasi cephesinin örgütlendirilmesi ve birleşik mücadeleye sokulmasıdır.

KARAR TASARISI

Türkiye İşçi Partisi 3. Büyük Kongresi

1) Tekelci, büyük sermayenin ve büyük toprak sahiplerinin iktidarına son verecek, tekellerin ekonomik alandaki hegemonyasını kamulaştırmalar ile kıracak; Kilit sanayi dallarını, bankacılığı, sigortacılığı, dış ticareti devletleştirecek; Türkiye'nin ABD emperyalizminin güdümünde bir NATO üyesi olma durumuna son verecek, ikili anlaşmaları yırtacak; devlet mekanizmasındaki tekelci, gerici-faşist etkileri temizleyecek, devlet mekanizmasını köklü bir biçimde yeniden düzenleyecek; faşizmi bir insanlık suçu sayarak faşist ideolojinin yaygınlaştırılmasını yasaklayacak ve demokratik hak ve özgürlükleri geliştirecek; işçilerin, köylü yığınlarının, aydın emekçilerin, esnaf ve sanatkarların, gençliğin, küçük ve orta işletmecilerin yaşam ve çalışma koşullarını geliştirecek; ulusal demokratik hakları gerçekleştirecek, ırkçı-şoven-özümlemeci uygulamalara son verecek olan bir devrimci demokratik iktidar için mücadele edecek ve bu iktidarı oluşturacak anti-faşist, anti-tekelci, anti-emperyalist ve anti-şovenist bir demokrasi cephesinin gerçekleştirilmesi ve devrimci-demokratik iktidarın kazanılması doğrultusunda mücadeleye sokulması için, başta Merkez Yönetim Kurulu olmak üzere, tüm örgüt birimlerini, tüm üyelerini görevlendirir.

2) Gerçekleştirilmesi öngörülen anti-faşist, anti-tekelci, anti-emperyalist, anti-şovenist cephenin, bugün toplumumuzda rolü ve işlevi daha da artmış olan ve demokrasi mücadelesinin sürükleyici gücü durumunda bulunan proletaryanın öncülüğünde başarıya ulaşabileceği gerçeğinin altını önemle çizer. İşçi sınıfının öncülüğündeki bu cephenin, ana eksen olarak, demokrasi mücadelesinin temel ekseni olan işçi köylü ittifakına dayanmak zorunda olduğunu belirtir.

3) Esnaf ve zanaatkârları, aydın emekçileri, kentlerdeki diğer küçük burjuva kesimleri kapsamına alacak olan demokrasi cephesinin vazgeçilmez ögeleri arasında, ırkçı-şoven, özümlemeci politikalara karşı çıkan, ulusal demokratik hakları savunan grup ve örgütlerin yer alması gerektiğini saptar. Cephe örgütlenmesi içinde gençliğin, demokratik kadın hareketinin aydınların, kültür-sanat emekçilerinin rol ve işlevlerini vurgular.

4) Tekeller ile nesnel bir çelişkiye sahip olan tekel dışı sermaye kesimlerinin demokrasi cephesine kazanılmasının önemini belirtir.

Tekeldışı burjuvazinin tümünün demokrasi cephesine kazanılmasının, tekellere ekonomik bakımdan bağımlı olmak; nesnel çelişkinin varlığı ile bu çelişkinin öznel plana yansıması arasındaki ilişki; tekeller ile tekeldışı sermaye arasında sömürüden değil, sömürüden pay alma ilişkisinden kaynaklanan bir çelişkinin varlığına karşın, tekeldışı sermaye kesimleri ile işçi sınıfı arasında emek-sermaye temel çelişkisinin ortada oluşu; tekeldışı burjuvazinin emperyalizmle ve tekelci sermaye ile uzlaşmaya yatkın tutumu; nedenlerinden ötürü zorluğuna, kazanıldığı zaman da ikircikli, kararsız bir ortak olma özelliğine dikkati çeker.

Faşizme, tekelci sermayeye, şovenizme, emperyalizme karşı en geniş ittifaklar yelpazesini oluşturma, değişik kesimlerden gelen talep ve özlemleri tek bir devrimci dalga halinde birleştirme yönünde kararlı, titiz esnek bir politika izleyecek olan işçi sınıfı partisinin tekeldışı sermaye kesimlerini de cepheye kazanma, bu başarılamazsa tarafsızlaştırma doğrultusundaki görevlerine işaret eder.

5) Demokrasi cephesinin en geniş ittifaklar temelinde oluşmasının, devrimin demokratik aşamasından sosyalist aşamasına geçişte de bu ittifakları korumasının, hatta genişletmesinin, işçi sınıfının devrim sürecinde gerçekleşilreceği hegemonyası ile yakın ilişkisini vurgular.

Proletaryanın hegemonyasının, öncülüğünü dayatarak değil, kendi bilimsel sosyalist partisi aracılığıyla, en geçerli taktikleri saptayarak, en ön safta dövüşerek ve demokrasi güçlerini yönlendirerek gerçekleştireceği gerçeğinin altını çizer.

6) Demokrasi cephesinin oluşmasında örgütler arası karşılıklı iç işlere karışmama, ikna yöntemlerini esas alma, örgütsel bağımsızlıkları koruma ilkelerinin geçerli olacağını belirtir.

İşçi sınıfının kendi örgütsel, ideolojik ve politik bağımsızlığını titizlikle korumasının, kendi nihai amaçlarını kesinlikle saklamaksızın mücadelesini sürdürmesinin, politik esnekliği ideolojik mücadeleyi yüksekte tutmak ile birleştirilebilmesinin yaşamsal önemine dikkati çeker.

7) Bugün faşist bir diktatörlüğün oluşmasının toplumun karşı karşıya kaldığı en büyük tehlike olduğuna işaret ederek, faşizme karşı olan bütün güçlerin, tek bir anti-faşist bile dışarıda bırakılmadan anti-faşist direniş hareketine çekilmesinin yaşamsal önemini vurgular.

Faşizme karşı verilen ve verilecek olan mücadelenin ülkemizdeki sınıf mücadelesinin kendini ağırlıklı olarak ortaya koyduğu alan olma özelliğine dikkati çeker.

8) Demokrasi cephesinin gerçekleştirilmesinde ve başarıya ulaştırılmasında bilimsel sosyalist platformdaki partilerin kendi aralarında oluşturacakları eylem birliğinin ve giderek politik tekleşmeyi sağlamalarının vazgeçilmez rol ve işlevine dikkati çeker.

Demokrasi cephesinin oluşturulması doğrultusunda bilimsel sosyalist platformda bulunan partilerin her kademede bir araya gelerek oluşturacakları eylem birliğinin taşıdığı önemi ve önceliği belirtir.

Başta Merkez Yönetim Kurulu olmak üzere, örgüt birimlerini bu güç ve eylem birliğinin önemi, işlevi ve önceliği üzerinde dikkatle durarak gerçekleştirmeye ve sürekliliğini korumaya çağırır. Eylem birliği sürecinde ortaya çıkacak olan olumsuzlukları, kalıcı bir olumluluğa çevirmek için ikna temelinde eleştirmekle, kitlelere sergilemekle görevlendirir.

9) Küçük burjuva devrimciliğinin «sol» oportünist, maceracı ve bireysel terörist eğilimleri barındıran ve kendi içinde farklılıklar taşıyan, kitleler içinde, özellikle küçük burjuva kesimleri arasında yay-

gınlık kazanan yapısına dikkati çeker. Bu kesimlerin, taşıdıkları bazı olumsuz özellikleri ve diğer kesimlere tanınan öncelikleri de dikkate alınarak cephe ve eylem birliğine kazanılmasının önemini vurgular.

10) Cumhuriyet Halk Partisi ile demokrasinin korunması için eylem birliğinin geliştirilmesinde, bu partinin kendi örgütsel varlığını ve işleyişini dikkate olarak, doğacak tüm olanakların değerlendirilmesine ve zorlanmasına karar verir.

CHP içinde ayrışmakta olan yurtsever ve demokrat kanadın rol ve işlevini abartmaksızın, ayrışma sürecini yakından değerlendirir, eylem birliği olanaklarını dikkate alır.

11) Faşizmin iç savaş kışkırtmalarının demokrasi güçlerince yakından değerlendirilmesine ve gerçekleştirilleceklerin bu olasılık dikkate alınarak saptanmasına dikkati çeker.

12) Cephenin, siyasal örgütlenmelerin tepesi ve tabanıyla ilişkileri sürekli sürdürerek, tabandaki ve tepedeki görevler birbiriyle uyumlulaştırılarak örülme gereğine işaret eder.

13) Cephenin örülmesinin, aynı zamanda cephenin sınıfsal ögeleri arasında; köylüler, esnaf ve zanaatkârlar, aydın emekçiler, gençler, kadınlar, kültür-sanat ve bilim adamları, geniş işsiz kitlesi arasında ve bu kesimlerin ekonomik-demokratik örgütlerinde çalışarak, örgütsüz olanları örgütleyerek başarılabileceğine dikkati çeker.

Kitlelerin güncel, somut talepleri için sürdürdükleri mücadelenin önemine işaret eder.

14) Parti örgüt birimlerini kendiliğinden oluşan eylemleri yükseltmek ve örgütlemek, ekonomik-demokratik haklar ve güncel talepler etrafında kitleleri her alanda örgütlemek, örgütlülük düzeyini yükseltmek ve yönlendirmekle görevlendirir.

15) Mahallelerde, semtlerde ve işyerlerinde anti-faşist güçleri ortak örgütlenmelere kavuşturmakla; mücadele biçimlerini ustalıkla birleştirerek ve kitlesel mücadelenin yaşamsal önemini her zaman en önde tutarak faşist terörü püskürtmek, kitlelerin can güvenliği talebi etrafında örgütlü mücadelesini yükseltmekle görevlendirir.

16) Önümüzdeki milletvekili seçimlerini eylem birliğinin önemli bir alanı olarak ele alarak öncelikle bilimsel sosyalist platformdaki partiler ile seçim bloku oluşturmayı öngörür.

V

ŞÖVENİZME KARŞI MÜCADELE

GEREKÇE

Birden çok ulus veya ulusal topluluğun birlikte yaşadığı kapitalist ülkelerin tümünde sömürü ve tahakküm iki yönlüdür. Birincisi, egemen sınıfların başta işçi sınıfı olmak üzere tüm emekçilere yönelik sınıfsal tahakküm ve sömürüsüdür. İkincisi ise, egemen ulus milliyetçiliğinin, çeşitli ülkeler bakımından farklı uygulama biçimlerine bürünse de özünde değişmeyen, ezilen ulus veya ulusal topluluklara yönelik tahakkümü ve sömürüsüdür. Egemen ulusun ırkçı, şoven milliyetçi, baskıcı politikası, hem tüm ülke işçi ve emekçi sınıflarının mücadele birliğini bozmak, onların dikkatlerini sınıfsal mücadelelerin gereklerini yerine getirmekten uzaklaştırmak hedefine yöneliktir; hem de, ezilen ulusların kendi ulusal değerlerini özgürce geliştirme, ulusal düzeyde tahakkümü ve sömürü boyunduruğunu kırmak anlamına gelen, tarihsel bir zorunluluk olan kendi kaderini özgürce belirleme mücadelelerini kan ve zorbalıkla önlemeye yöneliktir.

Gelişmelerinin hangi evrelerinde olurlarsa olsunlar, bütün dünya ulusları veya ulusal toplulukları, halkları, son tahlilde temel sınıfların mücadele ve gelişme seyirlerine bağlı olarak gelişme süreci yaşayan tarihsel kategorilerdir. Bu süreç tarihsel olarak, gelişip, olgunlaşmanın son evresini tamamladıktan sonra noktalanacaktır. Bu nedenle, işçi sınıfı demokrasilerinde de ulusların ve ulusal toplulukların gelişme ve olgunlaşma süreçleri ayrıca ve önemle ele alınmakta, daha ileri olgunlaşma evrelerine kavuşulmasının çözümleri aranmakta ve bulunmaktadır. Bu tarihsel ve nesnel zorunluluktadır ki, ulusal sorun, işçi sınıfı mücadelesinin, her aşamasının, bu aşamaları geçmek için kararlaştırdığı tüm taktik ve stratejilerinin belirlenmesinde temel unsurlardan biri olarak ele alınmaktadır. Bu nesnel gerçekliktendir ki, ulusal sorun, işçi sınıfı mücadelesinin sadece belli aşamalarının kapsadığı yakın stratejik hedefin gündemi ile sınırlanmamakta, onun nihai hedefi olan sosyalizmin temel bir sorunu olarak ele alınmakta, gelişip olgunlaşması yol ve yöntemleri, bu ileri evrelerin de sürekli gündemi olmaktadır.

İşçi sınıfı, sınıf karakterinin gereği olarak, toplumsal yapıda var olan tüm baskı ve sömürü biçimlerine amansızca karşı çıkmakla, bunlara son vermek doğrultusunda mücadele etmekle yükümlü olduğu gibi; ulusal tahakküm ve sömürüye, ulusal eşitsizliğe karşı da amansızca ve uzlaşmaz şekilde karşı durmak, ısrarlı ve kararlı mücadele vermek zorunluluğundadır. Diğer yandan, işçi sınıfı, gerek emperyalizmin ve işbirlikçisi tekelci büyük sermayenin, büyük toprak sahiplerinin, iktidarına son vermeye yönelik hedefine kavuşabilmek için, gerekse bu hedefi nihai kurtuluşu olan sosyalist devrim hedefine ulaştırmak ve bu hedefteki yerini sağlamlaştırabilmek için, kısacası burjuvaziyi yenmek için tek ve temel bir kaynaktan olmakla birlikte iki yönlü olarak kendini gösteren ve iç içe geçen sınıfsal ve ulusal tahakküm ve sömürü biçimlerinden birini diğerinin karşısına koymadan, ele almak ve her ikisini de temel mücadele hedefleri haline getirmek zorunluluğundadır.

Ulusal tahakküm ve sömürünün, ırkçı, şoven milliyetçi politika ve uygulamaların en fazlasının, en zaliminin ve en pervasızcasının işbirlikçi tekelci büyük sermaye, büyük toprak sahiplerinin egemenliklerini sürdürmede temel araçları olduğu dikkate alındığında, ulusal demokratik hareketlerin, ülke genelinde, demokrasi mücadelesi içerisindeki yeri ve önemi kendiliğinden ortaya çıkmaktadır. Bu açıdan da, bir bütün olarak ulusal hareket, kendi iç dinamizmi, kendi iç farklılık ve ayırım noktaları ne olursa olsun, faşist güçlerin ırkçı, şoven milliyetçi politikalarının önde gelen hedefidir. Dolayısıyla, ulusal hareket, emperyalizme ve işbirlikçisi tekelci sermayeye karşı verilen mücadelede, bu mücadeleyi hedefe ulaştırmak için öngörülen cephenin gerçekleştireceği demokratik iktidara giden yolda ve sonrasında temel ögelerden biri durumundadır. Ne var ki, işçi sınıfı mücadele yolu üzerindeki her dönemeçte, mücadelenin ulaşacağı her yeni durumda ve stratejik hedefte, ulusal demokratik talepler ve bu talepler etrafındaki güçler yelpazesi yeni ayrışımlara uğrayabilmekte, bu doğrultuda yeniden mevzilenmeler olabilmektedir. Bunun içindir ki, ulusal sorun, işçi sınıfı mücadelesinin hedef aldığı aşamalarından yalnızca birinin temelli çözüm bulabileceği bir sorun olarak görmek veya göstermek, buna ilişkin politikayı buna indirgeyen vurgulamalara gitmek, geleceğini özgürce belirleme isteği gündeme geldiğinde bu noktada olabilecek yeniden mevzilenmeleri peşinen yok saymak anlamına gelecektir. Ulusal demokratik talepleri, ulusal değerlerin geliştirilmesindeki demokratik hakları içerecek bir iktidar hedefi ile ulusal sorun temelli çözümlere ulaştırılamaz. Bu durumu, işçi sınıfının ulusal demokratik hareketle ittifak kurarken, ittifakını geçici olarak değil, nihai kurtuluşun perspektifi içerisinde görmek, geleceğini özgürce belirleme yönündeki talepleri de bu perspektife oturtarak değerlendirmek ve ona göre davranmak gereklidir.

Tüm ulusal demokratik hareketler, bir bütün olarak, dün olduğu gibi bugün de özü bakımından demokrat ve anti-emperyalisttir. Ne var ki, bu temel ve doğru olan saptamayla birlikte özellikle günümüz koşullarında ulusal demokratik hareketlerin iç çelişkilerini, kendi iç kutuplaşmasını dikkatle değerlendirmekten asla geri durulmamalıdır.

Emperyalizm her geçen gün yeni mevziler kaybetmekte, varolan mevzilerinde tutunabilmenin yollarını aramaktadır. Emperyalizm açısından bu durum, onu, eskiden olduğu gibi ulusal kurtuluş hareketlerini bir bütün olarak karşısına almak yerine, bu hareketlerin nesnel iç çelişkilerini daha dikkatle değerlendirmeye; gerici, kendisi ve işbirlikçileriyle uzlaşmaya yatkın eğilimlerle ittifak kurup bu eğilimleri yönlendirmeye itmektedir. Emperyalizmin Angola'da ve Afrika'nın bir çok ülkesinde, Uzakdoğu ve Yakındoğu'da ve Ortadoğu'da — örneğin Kürt ulusal hareketi içerisindeki Barzani'nin temsil ettiği eğilimle uzlaşıp — bu uzlaşma eğilimindeki kesimleri yönlendirmesi, somut ve yakın zamanın canlı örnekleridir.

Buna karşılık, başta Dünya Sosyalist Sistemi olmak üzere, tüm ilerici ve yurtsever güçlerin oluşturduğu dünya barış güçlerinin, dünya ölçeğinde sürekli bir biçimde emperyalizmi geriletmesi, tüm ülke halklarının demokrasi ve bağımsızlık yolunda sağladıkları kazanımlarını kalıcı hale getirmelerinde başlıca güvence oluşları, proletarya enternasyonalizmi ilkesi temelindeki yardımlaşma ve dayanışması ve güvenilirlik ve saygınlığının her geçen gün daha açık ve seçik hale gelmiş olması; ulusal kurtuluş hareketlerindeki demokrat, ilerici eğilimlerin güçlenip gelişmesinde, giderek bilimsel sosyalizmden esinlenen kesimlerin belirmesinde ve Dünya Sosyalist Sistemi ve ilerici güçleriyle daha da yakın dayanışma içerisinde bulunmalarında belirleyici bir işlev görmektedir.

Emperyalizmin ve sosyalist sistemin karşılıklı konumları böylece saptandığında, ezilen ulus milliyetçiliği içerisindeki eğilimleri dikkatle

değerlendirmenin, yanlış ve tehlikeli eğilimlere karşı sürekli bir ideolojik mücadelenin içersinde olmanın yaşamsal önemi bir kez daha ortaya çıkmaktadır. Yine, ulusal demokratik hareketlerin giderek gelişen ve etkinleşen, ancak henüz bilimsel sosyalist çözümlemeleri bütünüyle yaşama aktaramayan ilerici eğilim ve örgütlenmeleriyle de daha yakın bağlantılar içerisinde olmak, bunlarla daha uzun erimli iş ve güç birliği çalışmaları içerisine girmek çok önemli olduğu kadar, zorunlu olan bir görevdir de.

Bu genel doğruların ve değerlendirmenin ışığı altında; Türkiye'ye bakıldığında:

a) Türkiye egemen sınıfları ve onların bugüne kadarki iktidarları, Doğu ve Güneydoğu'da temel insan haklarını, ulusal ve insani hak ve değerleri özgürce kullanma ve geliştirme hakkını, uygulayageldikleri zor ve baskıcı, ırkçı, şoven milliyetçi saldırı ve politikalarla tahakkümleri altında tutmuşlardır.

b) Doğu ve Güneydoğu'da sürdürülmekte olan ırkçı, şoven milliyetçi politikalarla, baskıcı ve zor kullanan uygulamalar yalnızca batılı egemen sınıflarca yürütülmemektedir. Bunlarla birlikte, bunlarla içiçe geçen doğulu büyük tüccarlar, toprak ağaları ve büyük bürokratlar da bu politika ve uygulamaların oluşturulup yürütülmelerinde söz ve karar sahibi olmuşlardır; olmaya da devam etmektedirler. Doğulu toprak ağaları, büyük çiftlik sahipleri, büyük tüccarlar ve büyük bürokratlar, bir bütün olarak, ülke bütününün egemen sınıflarının organik, vazgeçilmez bir parçası durumundadırlar.

c) Bunun yanında, ülke bütününün işçi sınıfı ve emekçilerinin birliğini bozmak, onların mücadelelerini karşı karşıya getirmek için elden gelen her türlü çaba gösterilmektedir. Böylece hem ırkçı, şoven milliyetçi uygulamalar arttırılırken, bu yolda soykırımına varacak boyutta provakasyon planları hazırlanıp, bir bölümü kotarılırken, demokratik güçler sindirilmekte; hem de köken farklılıkları körüklenmekte, bu farklılıklardan kaynaklanan çelişkiler derinleştirilmekte, doğu ve batılı işçi sınıfı ve emekçiler arasında düşmanlık tohumları serpilmektedir.

Buna karşın, Doğu ve Güneydoğu'daki ulusal demokratik hareketler, kendi mücadelelerini sürdürürken, önemlice bir bölümü ülkemiz bütününde sürdürülen mücadelenin, başta işçi sınıfı olmak üzere tüm demokrasi güçlerinin yöneldikleri hedefin, kendileri bakımından da ortak hedef olduğunu gözardı edebilmektedir. Bu, işçi ve emekçi sınıfların, ulusal demokratik güçlerle mücadele birliğinin oluşup gelişmesinin büyük gecikmelere uğramasına nesnel bir zemin oluşturmaktadır.

d) Doğu ve Güneydoğu'daki ulusal-demokratik hareketin bütünü içinde uç vererek gelişen, daha da etkinleşen ilerici, demokrat ve anti-emperyalist akımlar, hareketin bütünü üzerinde egemen olabilecek bir süreci yaşarken; aynı zamanda, bilimsel sosyalizmden esinlenmenin geliştiği de görülmektedir.

Ne var ki, çok olumlu adımlar atılmakla birlikte bu hareketlerin, bilimsel sosyalist ilkeleri gerçekten kılavuz olarak, tüm değerlendirmelerini yalnızca bunun ışığında yaptıklarını söylemek henüz mümkün değildir.

İlerici niteliği giderek etkinleşip gelişen örgütlenmeler, hâlâ kendi geleceğinin özgürce belirlenmesi hakkını tek ve mutlak olarak ayrılma hakkına indirgeyen diğer geri ideoloji ve eğilimlerin etkisi altındadırlar. «Sömürge tezi», bu temel ve evrensel hakkın tek bir yanını mutlaklaştıran geri eğilimin ideolojik malzemesi olduğu gibi, aynı tez, ilerici, ulusal demokratik akımların da, ülke bütününde sürdürülen anti-emperyalist, anti-faşist, anti-şoven ve anti-tekel mücadelenin önemli bir öğesi haline gelmesinin önünde engel teşkil eden ideolojik bir araç haline gelebilmektedir.

Diğer yandan, «Sömürge tezi», bilimsel sosyalizmin en temel ilkelerinden birisi olan, «tek ülkede tek bir bilimsel sosyalist parti» ilkesinin yaşama geçirilmesi demek olan, tüm ülke bilimsel sosyalistlerinin tek bir merkeze bağlı ve bağımlı olmasının karşısına konulabilmekte, bu yöndeki gelişmelerin önünü tıkayıcı bir işlev görmektedir.

«Sömürge tezi», emperyalist-kapitalist metropol ülkelerin, sömürge statüsünde olmayan ülkelere göre nitelik olarak farklı yol ve biçimlerden geçerek yerleştiği ve nitelik olarak farklı bir süreci yaşattığı ülkelerde ortaya çıkmış olup, ulusal kurtuluş hareketleri de buna uygun mücadele biçimleri bulmuş ve uygulamıştır. Sömürge ülkelerdeki üst yapı da, sözkonusu sürecin sonucu olarak ortaya çıkmış ve oluşmuştur.

Oysa daha Osmanlı İmparatorluğunun, denetimi altında tuttuğu uluslara ve ulusal topluluklara, sömürge koşullarını yaşayan ülkelerdeki sömürü ve tahakküm biçimlerini aynen uygulayamadığı açıkça görülür. Kaldı ki, Osmanlı İmparatorluğu adına veya ona rağmen etkinlik kuran emperyalist metropoller de, İmparatorluk sınırları içerisindeki uluslar üzerinde, sömürge koşulları yaşayan uluslar üzerinde kurdukları tahakküm biçimlerine aynen benzeyen yöntemleri, uygulayabilme olanağını elde edememişlerdir. Bunun yerine, ulusların ve ulusal toplulukların feodal beyleriyle yakın ilişkiler geliştirerek, onları ülke bütününün üst yapısının bir parçası haline getirme politikası ve uygulaması içerisine girmişlerdir.

Nitekim, Doğu ve Güneydoğu bölge halkının feodallerinden bazıları üzerinde kimi baskılar kurulmuş olsa da, bu baskıların varlığı, feodallerin görece özerk konumda bulunmaları ve değişikliklere uğramış olsa bile egemen sınıflarla uzlaşma içinde olmaları gerçeğini ortadan kaldırmaz. Kaldı ki, Abdülhamit döneminde başlatılan yeni süreç ile, Doğu ve Güneydoğu'nun en etkin ve ön planda olan ağalarına paşalıklar verilerek, aşiretleri devletin resmi alayları haline getirilmiş, devlet aygıtının parçaları durumuna sokulmuşlardır.

Cumhuriyet döneminde de, bugüne değin, ayaklanmaların söz konusu olduğu dönemler de dahil olmak üzere, istisnalardan öteye geçemeyen farklı uygulamalar bir yana, doğulu büyük toprak ağaları, büyük tüccarlar ve büyük bürokratlarla ittifak olanakları sürekli olarak aranmış, sürekli olarak ittifak etme olanakları yaratılmaya çalışılmış ve bunlar, iktidarların asli parçaları konumunda tutulmuşlardır. Bugün de, aynı durum, bütün gerçekliğini korumakta ve devam ettirmektedir.

Bu durum ortadayken, bugünkü baskı ve sömürü biçimini, sömürge koşullarında olan ulusal hareketlerin içerisinde olduğu biçimlerle özdeş saymaya olanak yoktur.

KARAR TASARISI

1) Bu tesbitlerden hareket eden Türkiye İşçi Partisi 3. Büyük Kongresi, Doğu ve Güneydoğu'da temel insan haklarını, eşit olma hakkını, ulusal ve insani hak ve değerleri özgürce kullanma hakkının gerçekleşmesini hedef alan hareketlerin ve bu hedefleri esas alan örgütlenmelerin, anti-emperyalist, anti-faşist ve anti-şovenist mücadelede özel bir konuma ve öneme sahip olduğuna dikkati çeker.

2) Bütün bu hak ve özgürlükleri yok sayan, bu talepler doğrultusundaki mücadeleyi ve hareketleri, ırkçı, şoven milliyetçi tutumlarla düşmanca bastırmaya çalışan egemen sınıfların şoven politikalarına karşı durmanın ve püskürtmenin, bu hak ve özgürlükleri gerçekleştirmenin, demokrasi ve özgürlük cephesinin en temel görevlerinden birisi olduğuna işaret eder.

3) Türkiye İşçi Partisi 3. Büyük Kongresi, başta merkez organları olmak üzere, tüm il, ilçe ve ekiplerini,

— Ulusal demokratik hareketin demokrasi cephesi içerisindeki yeri ve önemini, geneldeki demokratik özünü asla gözardı etmeden dikkatle değerlendirmekle,

— Bunun yanında, ulusal demokratik hareketin, demokrat, ilerici, anti-emperyalist niteliğini sürekli geliştiren eğilimler ve örgütlemelerle daha etkin, daha yoğun ve daha kalıcı bağlantılar kurmak yönündeki ilişkileri aktif bir biçimde geliştirmeyle,

— Tek ülkede tek parti genel ilkesini yaşama geçirecek tüm adımları sürekli kılacak politika ve yaklaşımlar içerisinde bulunmayla görevlendirir.

VI

PARTİ YAPISINI VE ÇALIŞMALARI DAHA DA GÜÇLENDİRMEK İÇİN

Merkez Yönetim Kurulumuz «Tek Parti Tek Cephe» kararı, faşist tehlike ile devrimci olanakların birlikte gelişmekte olduğunu saptamaktadır. Bu saptama, sınıf mücadelesinin tüm alanlarına ilişkin olarak partimizin görevlerinin tanımlanmasında büyük önem taşıyor.

Bugün gündemde bir faşist diktatörlük tehlikesi bulunmaktadır.

Bu tehlike karşısında anti-faşist güçlerin en geniş cephe ve eylem birliği yaratılmalı, faşist diktatörlüğe doğru döşenen yollar sımsıkı kapatılmalıdır. Bunun olanakları vardır; ve bu görev; faşist bir diktatörlüğü oluşturma yönündeki çok yönlü girişimler, ülkeyi bir iç savaşa sürükleme de dahil olmak üzere her türden saldırılar, dikkate alınarak başarılmalıdır.

Bu görevin başarılması, aynı zamanda, örgüt yapısını her hal ve koşulda gelişkin örgütlü bir çalışma sürdürebilecek düzeyde güç-

lendirmek, en zor koşullar altında dahi parti çalışmasını sağlamlaştırarak sürdürmek perspektifi ile ele alınmak zorundadır.

Faşist bir diktatörlüğe geçit vermemek, güçlü, örgütlü ve birleşik bir anti-faşist direniş hareketinin yaratılması ile mümkün olabilir. Böylesi bir demokratik cephe hareketi ise, sorumlu, kararlı ve aynı zamanda esnek bir öncülük ile yaratılıp geliştirilebilir.

Faşist saldırılarla karşı karşıya kalan, ekonomik ve anti-demokratik baskılar altında ezilen kitlelerin daha radikal konumlara yönelmekte olduklarını ve yönelme potansiyelini taşıdıklarını saptamak gerekiyor. Aynı şekilde, daha radikal konumlara yönelmekte olan kitlelerin, güçlü bir devrimci önderlik, gerçek bir alternatif arayışı içinde bulunduklarını saptamak da büyük önem taşımaktadır.

Demokrasi güçlerinin mücadelesini yükseltmek için, faşist terör geriletilmeli, kitlelerin mücadele yeteneği, direnç ve kararlılığı artırılmalıdır. Kitleler yaşamsal değerde önem kazanan talepleri etrafında mücadeleye örgütlü bir biçimde sokulmasına önderlik edilmelidir. Kitlesel eylemler yükseltilmeli, bunun da değişmez bir güvencesi olarak, ekonomik-demokratik kitle örgütlenmeleri canlı bir yapıya kavuşturulmalıdır. Kitleler, mücadelenin uzun ve kısa vadeli gerekleri sürekli gözönünde tutularak ve yaşamın her alanı örgütlenmeli, örgütlülük düzeyi yükseltilmelidir.

Faşist tehlikeye geçit vermemek ve devrimci olanakları değerlendirebilmek, partimizin kitlelere önderlik yeteneğinin geliştirilmesini, partimizin sınıf mücadelesinin gereklerini karşılayabilecek çok daha güçlü bir yapıya kavuşturulmasını zorunlu kılmaktadır. Bir başka deyişle, bir yandan partimizi daha da güçlendirmek ve çelikleştirmek, diğer yandan da, bilimsel sosyalist hareketin birliğini — tekleşmeyi gerçekleştirmek zorunda olduğumuz açıktır.

Hedefimiz, partimizi toplumun en iyi örgütlenmiş, en mücadeleci gücü haline dönüştürmek olmalıdır.

Ancak böyle bir örgüt yapısını geliştirebildiğimiz ölçüde, faşist tehlikenin karşısına gereken biçimde çıkabilir, devrimci yönde gelişen olanakları gerçekleştirebiliriz.

Üçüncü Büyük Kongremiz, diğer tüm alanlarda olduğu gibi, örgüt yapımızın çelikleştirilmesi yönündeki görevlere ilişkin olarak da, çalışmaları gözden geçirecek, yapılması gerekenleri tartışacak ve karara bağlayacaktır.

Üçüncü Büyük Kongremiz, örgütümüzün kollektif bir ürünü ve partimizin önündeki görevleri tanımlama yeteneğinin somut bir ifadesi olan «Tek Parti Tek Cephe» kararlarını da geliştirecektir.

Kollektif bir çalışma ile, sınıf mücadelesinin gereklerini, partimizin gereksinimlerini saptamak, deneylerimizi titizlikle değerlendirmek, yanılgılarımızı ve zayıflıklarımızı aşmak gerekiyor.

Önümüzdeki dönem, çok daha fazlasıyla, koşullar ile sınırlı kalmayı değil, koşulları sonuna kadar zorlamayı; varolan olanaklar ile yetinmeyi değil, olanakları sonuna kadar geliştirmeyi gerekli kılmaktadır.

Önümüzdeki dönem, partimizin militan aktivitesinin ve partizan özverinin çok daha yükseltileceği bir dönem olmalıdır.

Açıktır ki, koşulları sonuna kadar zorlamak, asla şematik-sekter bir biçimde iradeciliğe sürüklenmeyi de birlikte getirmez. İradeciliğe kapılmak bu kez gerçekliğe sırt çevrildiği içindir ki, lafazan bir çaresizliği, koşullara teslim olmayı yaratmaktan başka sonuca ulaşmaz. Gerçekliğin karşısına umut yitirmişlikle «ideal»in çıkartılmasına, bilimsel sosyalist öğretinin bu «idealizasyon» yönünde kullanılan araç haline dönüştürülmeye çalışılmasına izin verilemez.

Partimizde böylesi bir eğilimin uç vermekte olduğu gözlenmektedir.

Partimizin niteliğini ve potansiyelini küçümseyen, bu küçümsemeyi haklı çıkartmak için de varolanı inkara yönelen, sanki bomboş bir kâğıda yeniden yazmaya başlıyormuşçasına bir «idealizasyon»u yaratmaya koyulan bu eğilim etkisizleştirilmelidir.

Üçüncü Büyük Kongremiz, partimizin eksiklik ve zayıflıklarıyla hesaplaşıldığı; ama bu hesaplaşmanın, örgütümüzün birliğini titizlikle koruyarak örgütümüzü güçlendirmek için ve partimize güvenle yapıldığı bir platform olmalıdır. Partimizin zayıflıkları ve yanılgıları ile partizan bir hesaplaşma, bu zayıflıkların parti yaşamında bir daha ortaya çıkmasını önlemek için olduğu kadar, başka amaçlar için ve parti yaşamımızda bir kez daha istismar edilmesini önlemek için de başarılmalıdır.

Partimizin kimi eksiklik ve zayıflıklarını göstermek adına, bütün geçmişinin ve değişmez bilimsel sosyalist niteliğinin inkar edilmesinin kapılarının açılmasına, olumsuzlukların sürekli ön plana çıkartılmasına, elde edilen başarıların ve kazanılan deneylerin küçümsenerek atlanmasına izin verilemez.

Parti önderliğinin kollektif olan sorumluluğunun dışına çıkılarak, hak edilmeyen sıfatlar peşinde koşulmasına izin verilemez.

Kollektif olarak ulaşılanın, kollektivitenin dışına çıkılarak ulaşılana başından sahipmişçesine sunulmasına, alınan kararlarla ilgili kuşku tohumları serpilmesine, ayrılık noktalarının sürekli ön plana çıkartılmasına izin verilemez.

Parti önderliğinin kimi kollektif eksikliklerinin, parti yaşamında bilimsel sosyalizmin «belirleyici rol oynamadığını» söyleyecek kadar büyük bir kayıtsızlıkla istismar edilmeye kalkışılmasına izin verilemez.

Parti'nin bir bütün olarak elde ettiği başarıların, parti önderliğinden kopartılarak ele alınmasına: böylelikle parti önderliği ile parti kadrolarının karşı karşıya getirilmesinin denenmesine izin verilemez.

Parti'nin dikkatinin gelecek üzerinde değil, sürekli geçmiş üzerinde toplanmasına, Parti'nin içe kapatılmasına, izin verilemez.

Parti'nin dikkati yoğun bir biçimde gelecek üzerinde toplanmalı, sürekli olarak zayıflıklardan yakınmanın, olumsuzlukları öne çıkartmanın oluşturduğu bu yeni zayıflık ve olumsuzluk aşılmalıdır.

Öte yandan, yukarıda da belirtildiği gibi, çok açıktır ki, zayıflıkların bilincinde olmak, bu zayıflıkları aşmanın temel bir güvencesidir. İşte bu görev, Üçüncü Büyük Kongremizde ve partizanca yapılmalıdır.

Partimizin kimi eksikliklerinin ortaya çıkmasında Merkez Yönetim Kurulumuz, kendi payına, hiç kuşkusuz birinci dereceden sorumluluk taşımaktadır. Merkez Yönetim Kurulumuz, özellikle son iki yıldır, parti örgütümüze önderlikte eksik kaldığını saptamaktadır.

Merkez Yönetim Kurulumuz, herşeyden önce politik yönlendirmedeki eksikliklere, yetersizliklere dikkati çekmektedir. Parti politikası, demokratik güçlerin cephe ve eylem birliği konusunda olduğu gibi, kimi yetersizlikler taşımış, kimi eksikliklere sahip olmuş, bu belirsizliklerden ötürü parti kadrolarını yönlendirmede eksiklikler doğmuştur. Uzun vadeli politika üretilmesi genellikle ve bütün boyutlarıyla sağlanamamış, bazı alanlara ilişkin olarak da saptanmış, temelli bir politika eksikliği duyulmuştur. Kırsal alan, demokratik kadın hareketi, kültür-sanat çalışmaları, bazı kitle örgütlerindeki çalışmalar bunun örneklerini oluşturmaktadır.

Merkez Yönetim Kurulumuz, bunların yanısıra, uzun vadeli planlar temelinde örgütlenme, sistemli bir eksen üzerinde çalışmaları geliştirme yönündeki yetersizliklerini saptamaktadır. Günlük-pratik işlerin içinde boğulup kalmak çoğu zaman ideolojik çalışmaların geliştirilmesinde eksiklikler doğurduğu gibi, çalışmaların sistemli, planlı bir temele oturmasını zorlaştıran bir durum yaratmıştır. Parti örgütüne ise sistemli bir yol göstericiliğin ve «parti önderliğinin özü» olan denetimde özellikle son dönemlerde eksiklikler giderek artmıştır. Alınan kimi kararların uygulamaya konulamamasında merkez düzeyinde, artan gereksinimler karşısında sorumlulukların belirlenmesine, işbölümüne ve denetlemeye dayanan kurumsallaşma ve kadrolaşmanın sağlanamaması önemli olarak rol oynamıştır.

Birbiri peşisıra gelen seçimler, sistemli ve planlı bir çalışma ile atbaşı yürütülememiştir. Eksiklik, hiç kuşku yok ki seçimlere gerekli olan önemin verilmiş olmasından değil, seçim çalışmalarının diğer çalışmalar ile birlikte ele alınamamasından kaynaklanmıştır. Bu saptama kampanyalar için de geçerlidir. Seçimlere yönelik örgütlenme çalışmaları ile birlikte örgütler hızlı bir biçimde, yayılmış, kadrolar bu yayılmaya koşut olarak görevlendirilmiş bu çalışma, örgütlenmede sistemli bir biçimde ağırlık verilmesi gerekli alanlardaki çalışmaların ve kadrolaşmaların yürütülmesi ile tamamlanamamıştır.

Merkez Yönetim Kurulumuz, özellikle son bir yıldır, partinin dikkatini sürekli olarak geçmiş üzerinde toplamaya çalışan eğilimin etkisiyle ardı arkası kesilmez bir toplantılar zincirine sürüklenmiş, bu içe kapanmanın partimize maliyeti hiç küçümsenmeyecek kadar fazla olmuştur.

Merkez Yönetim Kurulumuz, parti merkezinin güçlendirilmesi için, kadrolaşma, çalışmaların derinliğine geliştirilmesi, büroların rolünün artırılması, yeni büroların kurulması, işbölümünün geliştirilmesi, görevlerin olabildiğince tekleştirilmesi gibi önlemlerin yanısıra, kimi yapısal önlemlerin alınması gerektiğini de saptamaktadır. Merkez Yönetim Kurulumuzun, partimizin gelişkinliğine koşut olarak sayısal bakımdan genişletilmesi, çalışma yeteneğinin artırılması ve çalışma ilkelerinin yeniden tanımlanması gerekmektedir. Bunun yanısıra, Başkanlık Kurulumuzun, günlük pratik işlerin içinde boğulma sonucunda ideolojik-politik görevler yönünde eksiklikler içine girmesini önleyecek bir yapıya kavuşturulmasını sağlayacak yapısal düzenlemeler de gerçekleştirilmelidir. Merkez Yönetim Kurulumuz, bu yöndeki yapısal düzenlemeler için bazı tüzük değişikliklerinin gerekli olduğu sonucuna varmıştır ve bu yöndeki öneriler Üçüncü Büyük Kongremize iletilecektir.

Zayıflıklarımızı aşma yolunda çok iyi öğrenmemiz gereken önemli bir nokta, partimizin gücünün ve kitleler içinde sahip olduğu potansiyelin öznel ölçütler öne çıkartılarak değerlendirilmesi olmamalıdır. Partimizin olanakları, gücü ve kitleler içinde sahip olduğu potansiyel olabildiğince nesnel bir biçimde, abartmalara ve küçümsemelere yol açmayarak saptanmak zorundadır.

Merkez Yönetim Kurulumuz elbette örgütsel verilere de dayanarak, partimizin kuruluşundan bu yana, kitleler içinde sahip olduğu potansiyeli yeterince değerlendirememiştir. Partimizin sürekliliğinin 12 Mart döneminde kesintiye uğramasının kitle bağlarının zayıflaması doğrultusunda getirdiği olumsuzluklar, sapkın akımların ve «çok parçalı» görüntünün tahribatı, CHP'nin bir dönem kazandığı «umut» olma özelliği, 12 Mart döneminden çıkışta sahip olunan kadroların azlığı ve kitle bağlarının zayıflığı, partimizin kitleler içinde sahip olduğu potansiyelin hesaplanmasında gereken ölçüde dikkate alınmamıştır. Daha sonra elde edilen veriler, nesnel bir değerlendirmenin süzgecinden geçirilememiştir.

Partimizin politik, örgütsel değerlendirme ve tercihlerindeki eksiklikler öncelikle buradan kaynaklanmıştır. Bunun sonucu, sistemli-planlı bir çalışma ile saptanan öncelik, ağırlık ve çalışma yöntemlerinin yerini, varolan potansiyelin bir an önce ortaya çıkartılmasını hedef alan, bu nedenle de karşısına çıkan sorunların çerçevesi içinde kalan, dağınık, son çözümlemede mücadeleyi kendisinin güçlü olduğu alanlara sürüklemek yerine, dayatılan çerçeveyi kabullenmek zorunda kalan çalışma biçimlerinin alması olmuştur.

Partimizin 1975 yılında kurulurken, geçmiş parti pratiğinden önemli deneyler devralmıştır. Bu deneylerin değerine karşın, kitle içinde çalışma yöntemlerine ilişkin önemli deney eksiklikleri de söz konusu olmuştur. Kitleleri örgütlemenin, örgütlü bir yapıya kavuşmuş olan kitle örgütlenmelerinin geliştirilmesinin, örgütlü olmayan alanlardaki örgütlenmelerin öncülüğünün yapılmasının, kitle eylemlerinin oluşturulup yönlendirilmesinin son derece zengin olan biçimleri yeterince kavranamamış, kimi zaman da örgütlenmeler konusunda erteleyici bir tutum sürdürülmüştür. Gençlik, kadın ve diğer bazı alanlardaki örgütlenmenin geciktirilmesinde, partimizin potansiyelini yanlış değerlendirmenin, partinin öncelikle güçlenmesine mutlak bir ağırlık vermenin, dışımızdaki örgütlenmeleri küçümsemenin yanısıra bu eksikliğin rol oynamadığı söylenemez.

Diğer yandan, partinin kitle örgütlerini yönetmeyeceği, yönlendireceği ilkesi doğru olarak saptanmış, ama buna karşın kitle örgütleri ile parti ilişkisi tam anlamıyla doğru olarak kurulamamış, yanlış eğilimlerin eleştirisi, yerine doğrusu bütün yönleriyle konulmamış olduğu için gereken biçimde tamamlanamamış, partimizin kitleleri yönlendirmedeki eksiklikleri ortaya çıkmıştır.

Teorik inceleme ve araştırmanın derinleştirilmesine, parti önderliğinin teorik dayanaklarının her defasında daha da geliştirilmesine gereken önem verilememiştir. Kadroların geliştirilmesinde, yetiştirilmesinde ve yönlendirilmesinde yetersizlikler doğmuş, kadroların hazırlanması da, sistemli bir çalışmanın sonucu olmamıştır. Özellikle kuruluş döneminde kadroların seçilmesinde belirgin eksiklikler, yanlışlıklar ortaya çıkmıştır. İdeolojik çalışma, yayın faaliyeti, kadroların yetiştirilmesine yönelik olarak yürütülememiş, öncü kadrolar kazanmaya yönelik girişken bir faaliyet örgütlerimize yerleştirilememiş, kitle mücadelesinin getirmiş olduğu gereksinimlere uygun yeni kadrolar yetiştirilememiştir.

Üçüncü Büyük Kongremiz, parti mücadelesinin geliştirilmesi için temel olan gereksinimlerin en sağlıklı bir biçimde saptanması ve parti eyleminin en güçlü bir biçimde yaşama geçirilmesi için demokratik merkeziyetçi işleyişi geliştirmelidir. Partimizde demokratik merkeziyetçi işleyişin daha da geliştirilmesiyle, kitlelerin yaşamsal değer taşıyan talepleri derinlemesine özümsenecek, kitleler ile bağlar sağlamlaştırılacak, parti politikası bu sağlam bağlar ekseninde oluşturulabilecek, partimizin kitlelere önderlik yeteneği daha da geliştirilebilecektir.

Demokratik merkeziyetçi işleyiş, demokratik ve merkeziyetçi yanlarıyla birlikte, bir bütün olarak geliştirilmek zorundadır. Açıktır ki demokratik merkeziyetçi işleyişin geliştirilmesi tek başına bir amaç değil, parti gereksinimlerine gereken yanıtların verilmesinin, partinin kitlelere önderlik yeteneğinin artırılmasının ve parti için yaşamın gelişkin temellerde düzenlenmesinin bir aracı olmak zorundadır. Demokratik merkeziyetçi işleyişin geliştirilmesi, ulusal ve uluslararası deneyler, işçi sınıfının devrimci öğretisi kesintisiz incelenerek, ama bunun yanısıra sınıf mücadelesinin ve parti yaşamının gerekleri sürekli ve canlı bir biçimde gözönünde tutularak yapılmalıdır. Parti yaşamından, gereksinimlerinden kopuk önlemler dizisi, tek başına parti içi demokrasiyi geliştirme çabası, partinin mücadele yeteneğini artırmayan hatta tersine gerileten, parti yaşamından kopuk kararlar olmanın ötesine geçemez.

Partimizin kitlelere önderlik yeteneği artırılmalıdır. Bütün örgüt birimleri, başta işçi sınıfı olmak üzere, emekçi köylüler, teknik eleman-memur-öğretmen gibi ücretliler, esnaf ve zanaatkarlar, gençlik, kadınlar, aydınlar arasında Parti etkinliğini ve kitleselliğini sürekli geliştirmeyi en başa koymalıdır. Bu, büyük ölçüde, kitle içinde parti çalışmasının bütün yönleriyle kavranmasına, tüm parti örgütlerinin kitle içinde çalışma anlayış ve yeteneklerinin, girişken bir eylem tarzının geliştirilmesine bağlıdır. Kitleler içinde parti çalışması, bu çalışmayı geliştirecek yönde bir yayın politikası ve eylemi ile desteklenmelidir. Parti kadroları kitle içinde parti çalışması sürecinde geliştirilmeli, mücadeleye yeni, öncü-sürükleyici nitelikte, örgütleme yeteneği gelişkin kadrolar kazandırılmalı, varolan kadrolar bu yönde geliştirilmelidir. Çalışma yöntemlerimiz geliştirilmeli, kazanılan deneyler değerlendirilmeli, kimi eskimiş çalışma yöntemleri bir kenara bırakılmalıdır. Bugün bir çalışma biçiminden diğerine kolaylıkla geçebilecek, mücadeleyi güçlü olduğu alanlara sürükleyebilecek, gücünü gerektiğinde tek bir noktada toplayabilecek bir örgüt yapısına her zamankinden çok daha fazla gerek duyduğumuz açıktır.

Sınıf mücadelesinin böylesine keskin bir döneminde; kitlelerin devrimci enerjisi ve atılımı ile, yılgınlığın, umutsuzluğun bir arada ortaya çıktığı bir dönemde; sınıf düşmanının çok yönlü saldırılar geliştirmekte olduğu bir dönemde, ideolojik mücadelenin ve çalışmanın yükseltilmesi çok daha ayrı bir anlam ve önem kazanmaktadır. Burjuva ideolojisinin etkilerine, küçük burjuva ideolojisinin tahribatına karşı etkin bir ideolojik mücadele yürütmek, yaratıcı, gelişkin militan kadrolar, sarsılmaz enternasyonalistler yaratmak görevi karşımızda durmaktadır.

Böylesi çok yönlü saldırıların geliştirildiği bir dönemde, işçi sınıfının uluslararası dayanışması, dünya çapında yürütülmekte olan barış ve demokrasi mücadelesine omuz verilmesi canalıcı önem kazanmaktadır. Uluslararası davaya katkıda bulunduğumuz ölçüde, ülkemizde de mücadeleyi sağlam temellerde yürüteceğimiz; sağlam temellerde başarıya ulaştırılacak bir mücadele ile de uluslararası mücadeleyi kendi payımıza yükselteceğimiz açıktır.

Parti örgütümüzün kollektif çalışmasının somut bir ürünü olan «Tek Parti, Tek Cephe» kararları, Merkez Yönetim Kurulumuzca hazırlanmış olan karar tasarıları yeni bir kollektif çalışma ile ve partizan bir titizlikle zenginleştirilmeli, zayıflıkların kaynakları ortaya çıkartılmalı, partimizin deney ve başarılarını geliştirmenin koşulları tanımlanmalıdır.

Üçüncü Büyük Kongremiz, «Tek Parti Tek Cephe» kararlarında ifadesini bulduğu gibi, parti yaşamımızda güçlü bir atılımı gerçekleştirmek zorundadır.

İDEOLOJİK MÜCADELEYİ YÜKSELTELİM:

GEREKÇE

İdeolojik mücadeleyi geliştirmek, yükseltmek zorunda olduğumuz bir dönemdeyiz.

Sınıf mücadelesinin, tehlike ve olanakların bir arada varolduğu çetin bir döneminde bulunuyor olmamızın doğal ve kaçınılmaz bir görevi ideolojik mücadelenin yükseltilmesidir.

Bunun yanısıra, geride bıraktığımız dönemde, bu alanda yürüttüğümüz çalışmaların gerekenin oldukça gerisinde kaldığı tesbitini yaptığımız için de ideolojik mücadelenin ve çalışmanın yükseltilmesi ayrı bir önem kazanmaktadır.

Bugüne kadar ideolojik planda yürüttüğümüz çalışmalar parti kadrolarının eylem süreci içinde karşılaştıkları sorunları çözmede yeteri kadar yardımcı olamamış, sistemli bir eğitimin parçası olma özelliğini taşımamıştır.

Parti içi eğitimin kurumsallaştırılması gerçekleştirilememiştir. Merkezi düzeydeki eğitim çalışmalarındaki eksiklikler, il ve ilçe düzeylerinde de kendisini ortaya koymuş, buralarda da eğitim çalışmaları ikinci planda kalmıştır.

Genel Merkez tarafından açılmış bulunan üye kazanma kampanyasının gerektiği gibi değerlendirilememesinde, hedefinin kapsamının geniş tutulması, çerçevesinin belirlenmesindeki yetersizlikler kadar, bu kampanya döneminde kazanılan aday üyelerin sistemli bir eğitim çalışmasından geçirilemeyişi de rol oynamıştır.

Öte yandan ideolojik çalışma ile ideolojik mücadelenin birleştirilmesinde zayıflıklar doğmuş, merkezi, örgütlü ve kollektif bir ide-

olojik çalışma sürdürülememiştir. Özellikle devrim teorisi, ulusal sorun gibi konularda sağ ve «sol» oportünizmin tahribatlarını zamanında karşılayarak önleyecek çalışmalar önemli eksiklikleri oluşturmuştur.

Genel Merkezin ideolojik, politik önderliği en başta Merkez yayın organları ile sağlanacaktır. İdeolojik çalışmadaki eksiklikler merkez yayın organlarında da yansımasını bulmuş, merkez yayın organları gereksinimlere yeterli cevabı veremez duruma gelmiştir. Yayınlar aynı zamanda Parti kadrolarına somut hedefler gösterme yönünde de eksik kalmışlardır. Bütün bunların yanısıra mali güçlükler zaman zaman Merkez Yayın Organı Çark Başak'ın süresinde çıkmasının önüne geçmiştir.

Merkez Yayın Organı Çark Başak, Partimizin stratejisini, taktiklerini açıklayan, yeni sorunların çözümlemesini yapan, Parti örgütlerine düzenli ve somut hedefler gösteren bir biçimde zenginleştirilmelidir. Bütün örgütün katkısıyla ve örgüt ile Parti merkezi arasındaki deney ve bilgi alışverişini hızlandıracak bir biçimde daha güçlü bir eylem kılavuzu haline getirilmelidir. Gene bütün Parti örgütünün ortak çabasıyla mali sorun aşılmalı, diğer merkez yayın organları gibi Çark Başak'da mali sorunlar nedeniyle çıkamaz duruma gelmekten kurtarılmalı, periyodunun aksamaması sağlanmalıdır.

Partimiz, parti içinde ortaya çıkan ve partinin dışına çıkartılan anti-komünist — anti-sovyet sapmaya karşı yoğun bir mücadele vermiştir. Bu mücadelenin ideolojik temellendirilmesinin ayrıntılı ve sürekli olarak yapılamaması yönünde bazı eksiklikler ortaya çıkmıştır.

Ne var ki daha başından sapmanın anti-komünist, anti-sovyet niteliği ortaya, öne çıkartılarak konmuş, sapmanın örgütsel mekanizmaları hiçe sayan, aklına geleni aklına geldiği yerde söyleyerek parti önderlerine karaçalan, tasfiyeci kimliğinin açıklanması ile yetinilmemiştir.

Verili koşullarda, anti-komünist, anti-sovyet niteliği bütün çıplaklığı ile ortada olmayan bu akımın ancak bu niteliğinin ortaya çıkması ile kesin yenilgiye uğrayabileceği doğru olarak saptanmıştır.

Sapmanın partimize verdiği tahribatın az olması için örgütsel önlemlere başvurulması ihmal edilmezken, işçi sınıfımızın altmış yıllık politik mücadelesini ve geleneğini karalayan, 1961-71 dönemini idealize eden, anti-faşist güçlerin eylem birliğini reddeden, mücadeleyi «saf» bir sosyalist devrim mücadelesi düzeyine indirgeyen, uluslararası strateji ve taktikleri küçümseyen, işçi sınıfının uluslararası dayanışmasının karakterini milliyetçi bir anlayışla çarpıtan, yaratıcılık maskesi ardında özgünlük tutkusunu tatmine çalışan, demokratik merkeziyetçi parti işleyişi yerine liberalizmi koymaya çalışan niteliği de sergilenmiştir.

Bugün bu anti-komünist, anti-sovyet sapmaya karşı verilen ideolojik mücadeleyi değerlendirirken onun yukarda say'lan özelliklerini bir bütün olarak ele almak gerekmektedir. Bu bütünlükten yoksun bir ele alış yalnızca sapmanın devrim anlayışındaki «sol» özelliklerin öne çıkartılarak ele alınması, sapmanın bugün partimiz için taşıdığı tehlikeyi abartmakla kalmayacak, aynı zamanda bu sapmaya karşı verilecek olan mücadelenin bütün gerekleri ile birden yapılmasının önüne geçecektir.

Öte yandan Parti dışına atılmış olan bu anti-komünist anti-sovyet sapmaya karşı mücadeleyi sürdürürken ağırlık kaymalarına karşı son derece dikkatli olmak gerekmektedir.

Sapmanın 1961-71 dönemini idealize eden karakterine karşın bugün partimizde bu dönemin küçümsenmesi yönünde bir eğilimin uç vermekte olduğu gözlenmektedir. Anti-komünist, anti-sovyet sapmanın işçi sınıfımızın altmış yıllık örgütlü politik hurefetinin yok sayılmasına karşın partimizin geçmişteki mücadelesinin gerektiği gibi değerlendirilememesi tehlikesi bulunmaktadır. Sapmanın özgünlük tutkusu ile yaratıcılık maskesinin ardına sığınmaya çalışmasına karşın, bugün partimizde doktrinerlik, şematizm doğrultusunda bir eğilimin yeşermekte olduğu görülmektedir.

İdeolojik mücadele, politik eylemin, politik çalışmanın bir parçası olarak ele alınmak, politik mücadele ile birlikte sürdürülmek zorundadır. Bunun dışında bir ele alışın ideolojik çalışmayı salt masabaşı eylemi olarak görmekle eşanlamlı olacağını bilerek ideolojik çalışmaları yükseltmek zorundayız.

KARAR TASARISI

Türkiye İşçi Partisi 3. Büyük Kongresi;

1) Başta Merkez Yönetim Kurulu olmak üzere, tüm Parti örgütlerine, merkez yayın organının yönlendirici, Parti eylemine kılavuz olma niteliği güçlendirilerek, düzenli ve her koşulda sürekli çıkmasını sağlama görevini verir.

2) Merkez Yayın Organının ve diğer Parti yayınlarının içeriğini geliştirme, kitleler ile bağlarını güçlendirme, deney alış verişini geliştirme yönünde tüm Parti örgütlerinin çabasının sürekli yoğunlaştırılmasını öngörür.

3) Merkez Yayın organının ve diğer Parti organlarının mali yönden aksamaması için gerekli önlemleri almak üzere tüm Parti örgütlerinin dikkatini çeker.

4) Parti üye ve aday üyelerinin, bilimsel sosyalist öğretiyi, işçi sınıfının uluslararası ve ulusal mücadele deneylerini, uluslararası strateji ve taktikleri, Partimizin sağ ve «sol» oportünizme karşı verdiği uzlaşmaz mücadeleyi sürekli özümsemesi temelinde eğitim çalışmalarını geliştirmek üzere tüm parti kademelerini görevlendirir.

5) İşçi sınıfımızın bilimsel sosyalist hareketinin birliğinin sağlıklı temellerde yaratılması için, birliğin ortak ideolojik-politik platformunu oluşturma yönünde ideolojik çalışmanın ve mücadelenin yükseltilmesini öngörür.

6) Sağ ve «sol» oportünizme, işçi sınıfının bilimsel sosyalist hareketinin birliğinin önüne çıkan yanlış görüşlere karşı ideolojik mücadelenin sürekli artan önemine dikkati çeker.

7) İdeolojik çalışmayı güçlendirmek ve parti kadrolarını yüksek bir ideolojik-politik yetkinliğe ulaştırmak üzere, kadro eğitimine süreklilik kazandırılması, işçi kökenli üyelerin yetiştirilmesine öncelik tanınması için başta Merkez Yönetim Kurulu olmak üzere örgüt birimlerini görevlendirir.

8) Bunların yaşama geçirilmesi açısından önemli bir gerekliliği olan «parti okulu»nu gerçekleştirmek üzere, Merkez Yönetim Kurulu'na görev verir.

9) Parti kadrolarının Türkiye işçi sınıfı hareketinin deneyimlerini ve partimizin sağ ve «sol» oportünizme karşı mücadelesini daha yakından ve sistemli olarak özümlemesini sağlamak üzere, parti tarihinin yazılmasına ilişkin hazırlıkların başlatılmasını öngörür ve Merkez Yönetim Kurulunu görevlendirir.

10) Ulusal sorun konusunda ideolojik çalışma ve mücadelenin yükseltilmesinin önemini vurgular.

11) Bölge, İl, İlçe ve ekipler temelinde ideolojik-politik yetişkinliği güçlendirmek üzere kademeli eğitimin örgütlenmesi ve denetlenmesi için Merkez Yönetim Kurulunu görevlendirir.

12) Eğitim çalışmalarında, aday üyelerin yetiştirilmesi için Merkezi olarak hazırlanacak, temel parti belgelerine dayanan tek tip eğitimi öngörür.

Yayın eyleminin güçlendirilmesi için
Türkiye İşçi Partisi 3. Büyük Kongresi,

13) Parti yayınlarının kitle bağlarını kurup, geliştirmede, parti eylemini yönlendirmede vazgeçilmez önemini gözönünde tutarak, parti basınının kitlesel mücadelenin içinde olma, demokratik güçlerin birliğini sağlayarak yönlendirme, parti eyleminin hedef ve çerçevesini belirleme, ideolojik mücadeleyi parti eyleminin hedeflerine ve parti kadrolarının gereksinimlerine bağlı olarak ve parti politikasına koşut bir biçimde yükselterek sürdürme özelliklerini geliştirilmesini öngörür.

14) Parti basınının bu görevini tüm parti örgütleriyle organik bağını geliştirerek başarabileceği gerçeğinden hareketle, parti kadrolarının yayın eylemine örgütlü bir biçimde sokulmasının sağlanmasına, parti örgütlerinin, parti basını ile bağlarını geliştirilmesine ve yayınlara sağlanan desteğin artırılmasına dikkati çeker.

15) Partinin sesini kitlelere düzenli ve yaygın bir biçimde ulaştıracak, en geniş demokratik güçlerin anti-faşist, anti-emperyalist, anti-şoven, anti-tekelci cephesinin örülmesi hedefini kitlelere maledecek bir günlük yayına ulaşmanın önemine dikkati çekerek, Merkez Yönetim Kuruluna bu yönde çalışmaları yoğunlaştırmak üzere görev verir.

16) Yayınların düzenli çıkartılması kadar, düzenli dağıtıma kavuşturulmasının ve örgüte ulaştırılmasının vazgeçilmezliği gerçeğinden hareket ile, bölgeler temelinde kurumlaşmış bir yapıya sahip olacak olan yayın dağıtım ağının örgütlenmesi için başta Merkez Yönetim Kurulu olmak üzere tüm parti kademelerini görevlendirir.

DEMOKRATİK MERKEZİYETÇİ İŞLEYİŞİ GÜÇLENDİRELİM:

GEREKÇE

Partimizin kollektif çalışma yeteneğinin geliştirilmesi ve tek bir irade halinde davranma gücünün sağlamlaştırılması ile kitle bağlarının güçlendirilmesi ve kitlelere önderlik yeteneğinin artırılması ara-

sında doğrudan bir ilişki vardır.

Merkez Yönetim Kurulunun Tek Parti Tek Cephe kararı, tüzüğümüzde yer alan ve demokratik merkeziyetçi işleyişi sağlayan kanalların, Partimizin gelişkinlik düzeyi ve Parti eyleminin gereksinmelerini esas olarak karşıladığını saptamaktadır.

Hiç kuşkusuz, Parti tüzüğünde ifadesini bulan ilkeler, her defasında daha da gelişkin bir biçimde yaşama geçirilmeli, ortaya çıkan aksamaların, tıkanıklıkların önüne geçilmelidir.

Bu doğrultuda bazı yeni kararlar alınmasına gerek olduğu kadar, ortaya çıkan tıkanıklıklara, bunların kaynaklarına işaret edilmesi de gerekmektedir.

Öncelikle kademeler arasındaki bilgi, deney ve değerlendirme alış verişinin geliştirilmesi önem kazanmaktadır.

Alt kurulların üst kurullara sunduğu raporların düzenliliğinin ve sürekliliğinin sağlanması gündemimizdeki yerini korumaktadır. Alt kademelerden üst kademelere iletilmekte olan raporların, karşılaşılan sorunları, tıkanıklıkları, bunların üst kademeleri ilgilendiren boyutlarını, çözüm önerilerini, başarıları, başarıların kaynaklarını, ne kadar yetkin bir biçimde saptaması ve çözümlenmesi sağlanırsa, kollektif çalışmanın ürünlerinin daha gelişkin bir biçimde ortaya çıkması da bir o kadar mümkün olur. Yanlış eğilimlerin üstüne gidilebilir, bunlar aşılabilir, doğru saptamalar ve eylemler geliştirilebilir.

Bugüne kadar alt kademeler tarafından sunulan raporlarda çözüm önerileri, tıkanıklıkların kaynaklarının irdelenmesi vb. konular eksik kaldığı gibi; üst kademeler tarafından da, raporların, gerek genelleştirilerek, gerekse, yeri geldiğinde tek tek, yanıtlanmamış olması bu kanalda bazı tıkanıklıkların ortaya çıkmasında rol oynamıştır.

Öte yandan Parti içindeki eleştiri-özeleştiri mekanizmasının geliştirilmesinde, canlı, partizan bir tartışmanın bütün yönleriyle egemen kılınmasında belirgin eksiklikler vardır. Bütün Parti kademelerinin ortaya çıkan tıkanıklıkları aşmak, eleştiri-özeleştiri mekanizmasını geliştirmek, canlı bir tartışma ortamını gerçekleştirmek yönünde önlemler alması, bu çalışmaların partizanca ve gerektiği biçimde sürmesini sağlaması gerekmektedir.

En başta kongrelerimizin çalışmalarının yetkinleştirilmesi sağlanmalıdır. Kongre çalışmaları çok daha titiz bir biçimde ele alınmak zorundadır. Kongre çalışmalarına ilişkin iki yanlış eğilime dikkat çekmek gerekmektedir.

Bunlardan birincisi, il ve ilçe kongre çalışmalarında, çalışma alanında karşılaşılan sorunlar ile bunların geneldeki yansımasının ilişkilendirilmesi, karşılaşılan sorundan hareketle daha genel düzeyde sorunların ele alınması, görüş ve önerilerin iletilmesindeki eksikliktir. Bu eksikliğin giderilmesi yönünde bir ele alış, çalışmaların derinliğini artıracak, sorunların aşılması yolunda daha geniş bir kavrayışı sağlayacaktır.

Ne var ki böyle bir ele alış, kolaycılığa sürüklenmeyi de peşi sıra getirmemelidir. İlgili kademelerin sorunlarının bir kenara bırakılması, genel ve soyut düzeyde tartışılması sonucu yaratılmamalıdır.

Bütün bunların yanısıra, Merkez Yönetim Kurulumuzun aldığı karar sonucu parti konferansının tüzükteki yerini almasıyla, kollektif çalışmaların verimliliği daha da gelişecektir. İlçe temsilcileri toplantısına İl Yönetim Kurulu, ekip başkanları toplantısına İlçe Yönetim Kurulu tarafından sunulacak olan raporlar temelinde çalışmaların yoğunlaştırılması ise çalışmaların etkinliğini artıracaktır.

Partide demokratik merkeziyetci işleyişin geliştirilmesi bir yönüyle de, üst kademelerin alt kademeleri denetlemesine ve yönlendirmesine sıkı sıkıya bağlıdır. Sürekliliği olan bir denetim yalnızca alt kademelerin çalışmalarının önünün açılmasını değil, üst kademelerin çalışmalarının yetkinleşmesi sonucunu da yaratacaktır. Açıktır ki denetimin en etkin bir biçimde gerçekleşmesi ise yerinde yapılması ile mümkün olabilecektir.

Çözümlenmesi gereken bir diğer sorun da, Parti çalışmalarına yoğun bir biçimde katılan, temel parti görevlerini yapan, sorumluluklarını üstlenen tüm partililerin parti üyesi olmanın haklarından sonuna kadar yararlanmasının koşullarını yaratılmasıdır.

KARAR TASARISI

Türkiye İşçi Partisi 2. Büyük Kongresi;

17) Kongre çalışmalarının geliştirilmesi; kongre hazırlıklarının daha titizlikle başarılması; eleştiri-özeleştiri mekanizmasının önündeki tıkanıklıkların aşılması. üst kademelerin alt kademelere yol göstericilik, denetleyicilik rollerinin arttırılması; Parti içi deney ve bilgi alışverişinin geliştirilmesi; Parti basınının kollektif temellerde güçlendirilmesi; Parti disiplininin özellikle içinde bulunduğumuz koşulların gözönünde tutulmasıyla daha da sağlamlaştırılması konusunda tüm Parti üyelerinin ve ekiplerden başlıyarak tüm Parti kademelerinin önemle dikkatini çeker.

18) İlçe temsilcileri toplantısına il yönetim kurullarının, çalışma ekipleri toplantısına ilçe yönetim kurullarının, çalışmaları aktaracak ve tartışmaları yönlendirecek birer rapor sunmasının gerekliliğini belirler.

19) Rapor mekanizmasının düzenliliğinin sağlanması, raporların içeriğinin geliştirilmesi konusunda parti örgütlerinin dikkatini çeker.

20) Parti çalışmalarına yoğun bir biçimde katılan, temel Parti görevlerini üstlenen tüm Partililerin tek bir statü içinde Parti üyeliği haklarına sahip olmaları zorunluluğuna işaret eder. Merkez Yönetim Kurulunu bu yönde gerekli düzenlemeleri yapmakla görevlendirir.

21) Parti içinde her zaman belirli düzeylerde varolan ve Partinin canlılığının bir göstergesi olan görüş farklılıklarının, gruplaşma temelinde tartışılmaya zorlanmasının Partinin kollektif çalışmalarının geliştirilmesinin önüne geçtiğine dikkati çekerek; tartışmaların ve sorunların kollektif bir biçimde çözümlenmesinin önüne kişileri tasfiye niyetlerinin konulmasına, bu yönde Parti kurullarının dışında karalama, çekiştirme ve yıpratma yöntemlerine başvurulmasına demokratik merkeziyetçi işleyiş içinde yer olmadığının altını önemle çizer.

ÖRGÜT YAPIMIZI GELİŞTİRELİM, ÖRGÜTLÜ MÜCADELEMİZİ HER HAL VE ŞARTTA YÜKSELTELİM:

GEREKÇE

Kazanılan deneylerin ışığında örgüt yapımızın sağlamlaştırılması için yeni düzenlemeler yapılması, kitleler içinde çalışma anlayışının sürekli geliştirilmesi zorunludur.

Parti eylemini etkinleştirmek, yetki ve görev alanları belirlenmiş kademelenmenin geliştirilmesiyle yakından ilişkili bulunmaktadır.

Bu bakımdan denetim ve yönlendirmenin güçlendirilmesi, örgütlenmede saptanan ağırlıklara göre daha sistemli bir çalışmanın sağlanması, güçlerin birleştirilerek Parti çalışmalarının ve eylemlerinin geliştirilmesi Bölge Temsilciliklerinin kurulmasını zorunlu kılmaktadır. Kurulacak olan Bölge Temsilcilikleri ayrıca Genel Merkez ile iller arasında bilgi alışverişini, sürekli bir koordinasyonu sağlayabilecektir. Öncelikle Bölge Temsilcisinin görevlendirilmesi ile başlayacak olan çalışmaların kurumsallaştırılarak daha da etkinleşmesi sağlanmalıdır. Girişkenliği artıracak olan bölge örgütlenmesinin, partinin demokratik merkeziyetçi işleyişi içinde ve merkezi denetimin vazgeçilmez rolünün sağlamlaştırılması ile birlikte geliştirilmesi büyük önem taşımaktadır.

Kademelenme konusunda geliştirilmesi ve güçlendirilmesi önem kazanan bir alan da ilçe'den sonrasıdır. Bu, çalışma alanı çok geniş olan ilçe örgütlerinde özellikle önem kazanmaktadır. Çalışma ekiplerinin yetkinleştirilmesi, bu bakımdan, özel bir önem taşımaktadır.

Parti üyeliğinin somutlanma biçimi çalışma ekibi üyeliğidir. Partimiz, sınıf mücadelesinin her alanında varolmayı, buralarda verilen mücadelenin öncülüğünü yapmayı, geniş kitleleri yönlendirmeyi çalışma ekipleri aracılığı ile gerçekleştirmeyi, parti yapısının çalışma ekipleri temelinde yükselmesini temel ilke edinmiştir. 1971 öncesi 4. Büyük Kongre ile getirilen bu işleyiş, işçi sınıfının uluslararası deneylerinin bir sonucudur.

Çalışma ekiplerine dayalı parti işleyişi deneylerin ve kadroların gelişkinliğine, yöresel özelliklere bağlı olarak bütün örgütlerde aynı temel üzerinde gelişmiş değildir. Belirli örgütler arasında ekip işleyişinin yerleşmesi açısından önemli farklılıklar vardır. Bazı örgütlerimiz, çalışma ekipleri işleyişini geliştirmiş, ekiplerin örgütlenmesi, derinlemesine ve genişliğine bir gelişkinlik göstermiştir.

Öte yandan daha birçok örgüt birimimizde ise çalışma ekiplerine dayalı kuruluş aşaması sona ermemiştir. Çalışma ekiplerinin kuruluş aşamasının sona ermiş olduğu örgütlerimiz ekiplerin niteliğini geliştirme girişkenliklerini artırma, örgütlenmesini derinleştirme, gibi sorunlar ile karşı karşıya iken; diğer bazı örgütlerimizde ekiplerin kuruluşu hâlâ henüz ilk, kuruluş evresindedir.

Ekip çalışmalarının niteliğinin geliştirilmesi, herşeyden önce ekiplerin politik birimler halinde çalışmasını gerekli kılmakta, bunun yanısıra giderek güçleşen koşullarda çalışma gereği ekiplerin yapısını sağlamlaştırmayı zorunlu hale getirmektedir.

Öte yandan ekiplerin henüz hâlâ kuruluş evresinde bulunduğu örgütlerde, merkezi bir yol göstericilik ve denetimle bu aşamanın hızla sonuçlandırılması görevleri önümüzde durmaktadır.

Genel olarak ekiplerin girişkenliklerinin artırılması, kitle çalışmasının içinde tam boy yol olmasının sağlanması, kitleler içinde ön-

cü unsurlar kazanabilecek ideolojik-politik yetişkinlikte olması, kitle örgütlenmelerinde etkinlik kazanmalarının sağlanması yönünde yoğun çalışmamız gerekmektedir.

Çalışma ekiplerinin iç işleyişinin geliştirilmesi, başarılması gereken bir başka sorundur. Çalışma ekiplerinde iç işleyişin geliştirilmesinin ekibin belli bir oturmuşluğa ulaşması ile yakın bağı bulunmaktadır. Altı aylık yerleşik ekiplerde ekip başkanlarının ekipçe belirlenmesi, ekip içinde iş bölüşümünün gerçekleştirilmesi ilçe yönetim kurulunun onayına sunulması ve bunların ilçe yönetim kurulunun denetiminde belirli periyodlar ile yenilenmesi, ekip çalışmalarının etkinliğini artıracaktır.

Bu arada bir konuya işaret etmek gerekmektedir. İl merkezinde tek ilçeye sahip örgütlerimizde ağırlıklı olarak aynı alanda görev yapmakta olan iki kurulun varlığının kadro durumu bakımından çıkarttığı sakıncalar olmaktadır. Asıl önemlisi aynı alanda görev yapan iki kurulun varlığı olmaktadır. Bu durumda iki kurulun birleştirilmesi ve buna karşılık il örgütlerinin merkez ilçe dışındaki görevlerini ihmal etmesi sonucunu yaratmaması için gereken önlemlerin alınması gerekmektedir.

Parti kadroları, politik mücadelenin içinde, eylem sürecinde geliştirilmek, yetiştirilmek ve varolan yetenekleri geliştirilmek zorundadır.

Parti kadrolarının yetiştirilip, yerleşmesinde ideolojik-politik gelişkinlik önemli bir yere sahiptir.

Ne var ki kadrolarda bunun yanısıra bazı vazgeçilmez özellikler de aranmak ve geliştirilmek zorundadır.

Sınıfa ve partiye yürekten bağlılık, işçi sınıfının tarihsel davasına keskin dönemeçlerde sınanmış sadakat, yüksek disiplin ruhu, kararlılık, kariyerizmden uzak olma, özveri, kitlelere önderlik ve kitleler içinde kaynaşma yeteneği, girişkenlik, sorumluluk, doktrinerlikten uzak olma, karar verme ve uygulama becerisi, sapmalara karşı uzlaşmaz mücadele kararlılığı gibi vazgeçilmez özellikler kadrolarda aranmak ve geliştirilmek zorundadır.

KARAR TASARISI

Türkiye İşçi Partisi 3. Büyük Kongresi;

22) Merkez Yönetim Kurulu'na, İşçi yerleşim bölgelerine, ulaşma, bölgesel özelliklere, karşı örgütlenmelere vb. bağlı olarak bölgeleri saptama ve olabildiğince tekleştirilmiş olan görevlendirmeler ile Bölge Temsilcilerini görevlendirme ve süratle kurumsallaşmasını sağlama görevini verir.

23) Ayrı bölgesel özellikler taşımakta olan ve çalışmalarının geliştirilmesinin sürekli önem taşıdığı Doğu ve Güney Doğu Anadolu Bölgesinin ayrıca kendisi içinde kademelenmek üzere tek bir bölge olmasını karar altına alır.

24) Bölgesel sorunları sürekli izleyecek ve gerekli olan ideolojik çalışmaları eğitim bürosu ile birlikte yürütecek olan «Doğu ve Güney Doğu Anadolu Bölgesi Örgütlenme ve Araştırma Bürosu»nun oluşturulması için Merkez Yönetim Kurulu'na görev verir.

25) Bölge temsilciliklerinin görev ve yetkilerinin tanımlanması için bir yönetmelik hazırlamak üzere Merkez Yönetim Kurulu'na görev verir.

26) Çalışma alanı çok geniş olan ilçe örgütlerinin, örgütlenmelerini güçlendirmeleri için, kendi altlarındaki kademelendirmeyi sağlamalarının önemini vurgular.

27) Ekip çalışmalarının idealleştirilmesi, ya da başarısız deneyler sonucunda ortaya çıkan; ekip kurmamak, ön hazırlıkları uzun tutmak veya belirsiz bir tarihe ertelemek ya da tüm üyeleri ekipte görevlendirmemek gibi yanlış eğilimlerin aşılmasına dikkati çeker. Bu yönde yol göstericiliğin ve denetimin önemini vurgular.

28) Çalışma ekiplerinin, yalnızca üst kademelerden gelen talimatları uygulayan birimler değil, kendi alanlarında bütün sorunları çözmeye çalışan, partinin etkinliğini artırmak yönünde politik bir birim olma özelliğini taşıyan, yeni üyeler kazanan, üyelerini yetiştiren temel parti birimleri olma karakterine işaret eder.

29) Kitlelerin içinde parti politikasını yaşama geçirmeye çalışan çalışma ekiplerinin, politik dövüşkenliklerinin ve girişkenliklerinin yükseltilmesinin önemine dikkati çeker.

30) Altı ayını doldurmuş bulunan yerleşik ekiplerde, ilçe yönetim kurullarının denetim ve yol göstericiliğinde, yılda bir ve ilçe kongrelerinden önce mutlaka ekip çalışmalarını genel değerlendirme toplantısının yapılmasını, ekip başkanının ekipçe belirlenmesini ve ekip içinde işbölümünün yeniden yapılmasını kararlaştırır.

31) Partimizin bu alanda önemli bir birikime sahip olduğunu göz önünde tutarak, bu deneylerin ışığında günümüz koşullarında uygun, gereksinimlere yanıt veren yeni bir çalışma ekipleri genelgesinin hazırlanması için Merkez Yönetim Kurulu'na görev verir.

32) Parti kadrolarının sahip oldukları niteliklerin eylem içinde geliştirilmesinin ve kadrolarının yetiştirilip, yerleştirilmesinde ideolojik-politik gelişkinliğin önemini vurgular.

Bununla birlikte, kadroların geliştirilip, yerleştirilmesinde sınıfa ve partiye yürekten bağlılık, sınanmışlık, özveri, kitlelere önderlik etme yeteneği, kitleler ile kaynaşma becerisi, girişkenlik, sorumluluk, karar verme yeteneği, doktrinerlikten ve kariyerizmden uzak olma, disiplin ruhu, kararlılık, sapmalara karşı uzlaşmaz mücadele gibi niteliklerin belirleyici öneminin altını çizer.

Kadroların geliştirilip, yerleştirilmesinde bütün bu unsurların bir arada gözönünde tutulma gereğini önemle vurgular.

33) Parti çalışmalarının her hal ve şartta sürekli olarak sürdürülmesi ile işçi ve emekçi kitlelerle sağlam ve sürekli bağlar kurulması, bir bütün olarak sınıf örgütlenmesinin sürekliliğinin korunması, kadroların yetişkinlik düzeyinin geliştirilmesi, toplumun tüm olan ve kurumlarında örgütlenme arasındaki yakın ilgiye dikkati çeker.

34) Tüm sendika ve kitle örgütlerinin sürekliliğinin korunması ve kitle örgütlenmesinin yeni biçimlerinin bulunup geliştirilmesinin artan önemine işaret eder.

35) Parti kadrolarının ideolojik, politik düzeylerinin yükseltilmesinin, sınıfa ve Parti'ye bağlılık ruhunun geliştirilmesinin, enternasyonalist niteliklerinin, kitlelere önderlik yeteneklerinin artırılmasının, her zaman üstün bir bilimsel sosyalist morale sahip kılınmasının, özellikle işçi sınıfı kökenli kadroların yetiştirilip geliştirilmesinin, kadroların ve yeni kazanılan üyelerin sınıf düşmanından korunmasının büyük önemini bir kez daha vurgular.

36) Merkezi düzeyden başlayarak kadroların çelik ekseninin oluşturulmasının taşıdığı değerin bilinciyle Merkez Yönetim Kurulu'nu bu doğrultuda görevlendirir.

37) Çalışmaların her hal ve şartta sürekli olarak sürdürülmesinin belirli örgütlenme ve eylem biçimlerinin gerçekleştirilmesiyle sınırlı olmadığına, kesinlikle dar ve içine kapanık değil, kitle içinde her zaman açık ve en yaygın çalışma olanaklarının yaratılması gereğine dikkati çeker.

38) Faşist güçlerin işçi ve emekçi yığınları, gençliği yıldırmak için sürdürmekte olduğu ve yer yer toplu kırım boyutlarına ulaşan terörün, kitleleri korumak üzere ve yığınsal çalışma temelinde püskürtülmesi gerektiğini belirtir.

39) Kitlelerin savunulması sürecinde ortaya çıkabilen bazı yanlış anlayışlara dikkati çekerek, her aşamada yığınları kazanmanın, yığın eylemleri geliştirmenin önemi üzerinde durur ve faşist terörün ancak kitlelerle birlikte, kitlelerin önünde mücadele edilerek püskürtülebileceği gerçeğini yineler.

PARTİ BÜROLARINI KURUMSALLAŞTIRALIM:

GEREKÇE

Genel Merkez bürolarının artan görevlere cevap verecek bir biçimde etkinleştirilmesi gerekmektedir. Büroların etkinleştirilmesi ise görev ve yetkilerinin yeniden belirlenmesini kaçınılmaz kılmaktadır. Belirlenecek olan görev ve yetki sınırları içinde bürolar görüş üretebilmeli, Genel Merkez adına ve denetiminde bazı yürütme görevlerini yapabilmelidir. Merkez büroları ile il büroları arasındaki ilişkiler yeniden tanımlanmalı, kademelerin büro çalışmalarını denetimi yeniden şekillendirilmelidir. Merkez bürolarına verilen ağırlık aynı zamanda kadro yetiştirilmesini de daha yakından içermelidir.

Büro çalışmalarının yeniden düzenlenmesi, büroların alanlarına göre bazı farklılıkları da taşıyabilecektir. Özellikle kitle örgütleri alanında büro ve seksiyon çalışmalarının etkinleştirilmesi önem kazanmaktadır. Kitle örgütleri çalışmalarının etkinleştirilmesi açısından, bu-ralardaki çalışmaların bürolar etrafında örülecek «parti grupları» eliyle geliştirilmesi yararlı sonuçlar doğuracak, çalışmaların kapsamının geliştirilmesi, girişkenliğin artırılması sonucunu doğuracaktır. «Parti grupları» çalışmasına Parti üye ve aday üyeleri, hatta partimizin yandaşları kendi ilgili oldukları kitle örgütü alanında katılacak, çalışmalar en alt kademeden, genel merkez düzeyine kadar, bu gruplar eliyle yürütülecektir. Bu çalışma Parti kademelerinin aktif denetimi ile, sürdürülecek ve büroların etrafında örülecektir. Her kademede, kademe denetiminin aksamamasına ve bu çalışmaların ekip çalışmalarının yerine geçmemesine özen gösterilmesi, ekip ve kademe çalışmalarının temel alınması gerekecektir.

Önümüzdeki dönem, bugüne kadar aktif bir büro faaliyeti sür-

düzenememiş, ya da büro çalışmalarının yeni başladığı alanlardaki çalışmaların geliştirilmesini özellikle gerektirmektedir.

KARAR TASARISI

Türkiye İşçi Partisi Üçüncü Büyük Kongresi;

40) Büroların kapsamının genişletilmesine, büroların kendi alanlarına ilişkin olarak çizilen sınırlar, tanınan yetki ve sorumluluklar çerçevesinde ve kademelerin mutlak yönlendirme ve denetiminde kararlar oluşturmada, kararların uygulamaya konulmasında kurullara yardımcı organlar haline getirilmesine karar verir.

41) Büroların çalışmalarını ve işleyişlerini hızlandırmak için, özel durumlarda, merkez büroları ile il büroları arasında doğrudan ilişki kurulması için gerekli yetkiler ile donatılmasına ve bunların tanımlanmasına karar verir. Bu işleyişin kademeleri atlayarak değil, tersine kademe işleyişinin yardımcısı olarak sürdürülmesi için önlemlerin alınmasına dikkati çeker.

42) Merkez Yönetim Kurulu'na, aralarındaki farklılıkları da dikkate alarak, büro çalışmalarının görev, yetki ve sorumluluk sınırlarını belirleyen, denetimin biçimini, kademeler ile ilişkiyi tanımlayan bir yönetmelik hazırlama görevini verir.

43) Kitle örgütleri alanında, Parti kademelerinin aktif denetimi altında çalışacak ve büro etrafında örülecek olan «Parti gruplarının oluşturulması ve «Parti Grupları» çalışmasının ilkelerinin hazırlanması için Merkez Yönetim Kurulu'na görev verir.

44) Kitle örgütleri alanındaki merkez büro ve seksiyonlara, «Parti Grupları» çalışması ile koşut bir biçimde, ilgili alanda Parti yönlendiriciliğini güçlendirecek ve bu alanların özgül sorunlarını çözümleyecek birer yayın organı oluşturma hedefini öngörür. Merkez Yönetim Kurulu'nu bu alanda çıkacak ve çıkmakta olan yayınları desteklemc, yönlendirme ve denetleme ile görevlendirir.

45) Uluslararası dayanışmanın, karşılıklı deney-alışverişinin sürekli artmakta olan önemine dikkati çekerek ve yurt dışında çalışmakta olan milyonlarca işçinin işçi sınıfımızdan koparılmaz bağ ve sorunlarını dikkate alarak «Dış İlişkiler» Bürosunun kurumsallaştırılarak güçlendirilmesini hedefler. Bir dış bülten çıkartılmasının önemine dikkat çeker.

46) Çok yönlü görevlere sahip olan il örgütlerimizin, il örgütlerini ideolojik, politik ve örgütsel bakımdan güçlendirmeleri için büro çalışmalarını, ekip ve ilçe çalışmaları bütününde daha işlevli duruma getirmelerinin önemini vurgular.

MALİ KAYNAKLARI HIZLA GELİŞTİRELİM:

GEREKÇE

İşçi sınıfı partilerinin burjuvaziden bağımsızlığını sağlama konusunda ideolojik ve politik bağımsızlığın yanında eyleminin mali kaynakları da önemli bir yere sahiptir. Mali bakımdan burjuvaziden bağımsızlığın somutlanışı mali gücün kaynaklarıdır. İşçi sınıfı partileri için bu kaynak işçi sınıfı ve emekçi kitlelerdir. Mali güç bakımından işçi sınıfına ve emekçi kitlelere dayanak hareketin bağımsızlığı bakımından gerekli ögelerden birini oluşturuyor.

Mali güç bakımından işçi sınıfı ve emekçi kitlelere dayanmak gereği ve amacı, öte yandan, bunu sağlamak için işçi sınıfı ve emekçi kitleler arasında yürütülecek politik eylemin bir parçasıdır da. İlişki kurma, ilişkileri bağış alma, bağışları sürekli kılma çalışmaları, sürekli politik açıklamalarla beraber yürütülmesi gereken bir çalışmadır. Bu anlamda da, doğrudan politik çalışmanın bir düzeyini ifade eder.

Mali çalışmaların geliştirilmesi, mali gücümüzün artırılması özellikle bugün yaşamsal önem taşımaktadır.

Enflasyon olabildiğine artmaktadır. Artan enflasyon partiyi iki yönlü etkilemektedir. Bir yandan yoksullaşan işçi ve emekçilerin Partimizi mali bakımdan destekleme koşulları giderek zorlaşmakta, diğer yandan da parti eyleminin gerektirdiği harcamalar son derece büyük boyutlar ile artmaktadır. Yapılacak çalışmaların mali portresinin hızla artması, parti eyleminin sınırlanması gibi son derecede vahim bir sonuç doğurmaktadır. Dolayısıyla mali çalışmalar alanında bir an önce etkin önlemlerin alınması gerekmektedir.

Alınacak önlemlerin başında, partimizin işçi ve emekçi kitleler ile bağlarını geliştirmesi ve sağlamlaştırması gelmektedir. Mali gücümüzün herşeyden önce bize sınıf partisi olma niteliğini veren işçi ve emekçi kitlelere dayanarak geliştirilmesi zorunludur. Asıl olarak bu kaynağa dayanmamak, parti eyleminin giderlerini sürekliliği güvence altında olmayan bir duruma sokmak demektir.

Öte yandan, partimizin mali gücünün artırılması için, profesyonelce yürütülecek olan kurumlaşmaya ağırlık vermek gerekmektedir. Bu yöndeki çalışmaların çok daha sistemli ve planlı bir biçimde ele alınması bir zorunluluktur.

Örgüt içine yönelik olarak da alınacak önlemler vardır. Parti örgüt birimlerimiz, özellikle yayın alanında, merkezi mali bakımdan desteklemeye gereken önemi vermekte yetersiz kalmaktadırlar. Yayın alanındaki çalışmalar, bazı örgüt birimleri için, merkezi desteklemenin bir parçası durumuna gelmediği gibi, tersine merkez tarafından örgütlerin takviye edilmesi sonucu doğmaktadır. Açıktır ki, böyle bir sonuca uzun boylu tahammül edilmesine olanak yoktur.

Öte yandan üst kademe paylarının düzenli gönderilmesinde ortaya çıkan aksamalar, genel merkezin, tüm örgütleri göz önünde bulundurarak çalışmaları sistemli bir biçimde düzenleyememesi, desteklenecek örgütleri destekleyememesi ve eylemlere yardımcı olamaması gibi bazı sonuçları doğurmuştur.

Bugün mali gücümüzü, emekçi kitleler ile bağlarımızı geliştirerek, profesyonel bir anlayışla kurumlaşmaya yönelerek, parti kadrolarının tüm olanakları titizlikle değerlendirmesini başararak, parti üye ve aday üyelerin artan özverisi ve tutumluluğu temelinde aşabiliriz.

KARAR TASARISI

Türkiye İşçi Partisi 3. Büyük Kongresi,

47) Tüm örgüt birimlerinin, tüm üye ve aday üyelerin dikkatini mali gücümüzün artırılmasının belirleyici önemi üzerinde toplamaya çağırır.

48) İşçi ve emekçi kitlelerin süratle yoksullaşmakta olduğu sürecin partinin mali gücü ve dolayısıyla eylemi üzerindeki son derece olumsuz etkilerini ortadan kaldırmak üzere, parti örgüt birimlerini,

a — Partinin mali kaynaklarını artırmak üzere sistemli bir çalışma yapmakla;

b — İşçi ve emekçi kitlelerin partimize mali desteğini artırmakla,

c — Mali gücün her yönden merkezileşmesini sağlamakla görevlendirir.

49) Parti üye ve aday üyelerini parti kaynaklarını korumak üzere daha tutumlu davranmaya, özveriyi artırmaya, aidat dilimlerini yükseltmeye çağırır.

SENDİKALAR VE KİTLE ÖRGÜTLERİNİ ETKİNLEŞTİRELİM. PARTİMİZİN KİTLELER İÇİNDE, SENDİKALARDA VE KİTLE ÖRGÜTLERİNDE ETKİNLİĞİNİ YÜKSELTELİM:

GEREKÇE

İşçi sınıfı kendisini ve kendisiyle birlikte tüm insanlığı sömürü ve baskıdan kurtarıp, sınıfsız ve sömürüsüz toplumu kurma mücadelesini partisi aracılığıyla verir. İşçi ve emekçi sınıfların en bilinçli ve döğüşken unsurlarını bağrında toplayan parti, sömürü ve baskıya karşı kendiliğinden mücadelelerin iktidarla bağını kurarak buna politik bir öz kazandırır, yığınları iktidar hedefiyle birleştirir. Öte yandan, sömürü ve baskı altında tutulan kitlelerin ivedi istemlerini göz önüne alan gerçekçi hedefler koyarak, yığınları bu hedefler doğrultusunda eyleme seferber eder.

Bu anlamda parti —işçi sınıfının bilimsel sosyalist partisi— sınıf mücadelesini örgütlemenin, devrimin politik ordularını oluşturmanın temel aracıdır. Ancak tek aracı değildir. Parti, yığınların devrim yolunda eğitilmesi, iktidarın alınmasından sonra sosyalizmin kuruculuğu ve sınıfsız toplumun yaratılması görevlerini, salt doğrudan eylemleriyle yapmaz. Dönemin koşullarına uyan, sınıf mücadelesini örgütlemeye uygun, kitlesel hareketleri genişliğine yönetebilecek parti dışı örgütlenmelerin devrimci kavgada önemi büyüktür. Sınıf mücadelesinin kendiliğinden gelişiminin ortaya çıkardığı örgütlenmelerin içinde çalışarak politik mücadele doğrultusunda etkilenmesi veya koşullara uygun, partinin kendi iradi kararıyla kurduğu örgütlerin yığınsal eylemler kotarabilmesinin sağlanması, işçi sınıfı partilerinin en canlı alıcı çalışma alanlarından biridir.

Tek Parti, Tek Cephe Merkez Yönetim Kurulu kararının işaret ettiği gibi «Sosyalizm yolundaki mücadelenin nihai başarısının, işçi ve emekçi kitlelerin günlük, somut sorunlarının çözümü, belirli kısmi

hedeflerin gerçekleştirilmesi için verdikleri mücadeleye sımsıkı bağlı olduğu açıktır.»

Bu saptama, özellikle içinde bulunduğumuz günlerde, kitle eylemlerinin yükseltilmesi, örgütlenmesi, kendiliğinden oluşan kitle eylemlerinin yönlendirilmesi yönündeki görevlerimizin öneminin de altını çizmektedir.

Günümüzde sendikalara ve demokratik kitle örgütlerine düşen en acil görev, anti-faşist, anti-tekel mücadelede etkin yer almaktır. Sendikaların ve demokratik kitle örgütleri demokrasi cephesinin güçlenmesinde önemli olan bu konumu, kitle örgütünün kapsadığı alanda ve tabanında örgütlülüğün, dayanışmanın ve mücadele birliğinin sağlanması ile başarabilirler. Bu doğrultuda tüm anti-demokratik baskılara karşı, özellikle de örgütlenme hakkını tehdit eden, örgütlenmeyi engelleyen, sınırlayan ve yasaklayan baskılara karşı direnmek, bu direnişi örgütlemek zorundadırlar. Temsil ettiği veya kapsamaya çalıştığı tabanın acil talepleri için mücadele etmelidirler,

Kitle eylemlerinin örgütlenmesi ve yükseltilmesi kitleleri harekete geçirmenin etkin kaldıraçları olan sendikalarda demokratik kitle örgütlerinde çalışmanın artan önemini de ortaya çıkarmaktadır. Kitle örgütlerindeki parti çalışması Tek Parti, Tek Cephe kararında işaret edildiği gibi «temel bir parti görevi» olarak ele alınmak zorundadır. Bu görev bu güne kadar yeterli ve istenilen biçimde gerçekleştirilmiş değildir.

Partinin kitle örgütlerini yönetmeyeceği, yönlendireceği doğrusuna koşut olarak, tüm parti kademelerinin kitle örgütlerindeki çalışmaya gereken ağırlığı vermesi, sendikalar ve kitle örgütlerindeki çalışmaların, örgütün çıkarları ile parti çıkarları uyumlulaştırılarak yapılması bugün çok daha titizlikle ele alınması gereken görevlerdir

Anti-demokratik baskılar sonucunda çalışamaz duruma getirilmeye çalışılan ve açık çalışma olanakları kısıtlanan demokratik kitle örgütlerinin korunması sendikalara yöneltilen saldırılar, bir yandan bu örgütlerin yasal olanaklar sonuna kadar sürdürülerek kapatılmasına karşı çıkılmasını, diğer yandan da sürekliliklerinin korunmasını sağlamaktan geçmektedir. Bunların yanısıra amaç elbette ki bu kitle örgütlerinin son derece kısıtlı ve dar koşullarda sonuna kadar aynen sürdürülmesi olamaz ve yeni örgütlenme araçları yaratıcılıkla bulunmalı, bu yöndeki örgütlenmelere önderlik edilmelidir.

Anti-demokratik baskılar sonucunda çalışmaları engellenen, kapatılan kitle örgütlerinin örgütsel sürekliliğinin korunması zorunluluktur. Çok yönlü ele alınacak bu görev yalnızca dar amaçlarla sınırlı tutulamaz.

Bu örgütlerin varlık nedenlerinin kitlesellik olması, bizlere bu kitlesellik özelliğini gösteren kitle örgütleri yaratma ve geliştirme, koruma temel görevini yükler. Görevimizi koşulları titizlikle irdeleyerek ve değerlendirerek başarabiliriz. Bu kapsamda:

İlk başta kapatılmış, faaliyeti durdurulmuş örgütlerin açılması için mücadele yükseltilmelidir.

Kapatılan örgütlerin içinde bulunduğu koşulları nedeniyle kitle bağlarında gevşeme, kopma ve bazı kesimlerde dağılma görülmektedir. Bu olumsuz durumu giderebilmek için kapatılan örgütlerin yerini alacak kuruluşların oluşturulması için çalışma yürütülmelidir.

Zorlaşan koşullarda kısıtlanan, daralan olanaklar içinde çalışmak için uygun ve gerekli örgütlenmelerin geliştirilmesi görevdir. Bu amaçla işçi sınıfı hareketinin kendi yasallığı içinde örgütlenmeye ve yöntemler ortaya konularak, örgütlenme ve mücadele, en geniş kitleler içinde çalışma, kitleleri anti-faşist mücadelede birleştirme görevi başarılmalıdır. Sandık, kooperatif ve bunların birlikleri tipindeki örgütlenmelere ağırlık verilmeli, bu örgütlenmelerin içerik ve hedefleri zenginleştirilerek günün gereği olan mücadeleye yarayışlı organlar haline getirilmelidir. Bu örgütler birer dayanışma ve mücadele örgütü haline getirilmesine gayret gösterilmelidir.

Yine bu anlayışla geçmiş dönemde önemli kitlesel tabana ve etkiye sahip olan kitle örgütlerinin görevlerini yerine getirecek yeni örgütlenmelere gidilebilmesi gözönünde tutulmalıdır.

KARAR TASARISI

Türkiye İşçi Partisi 3. Büyük Kongresi;

50) İçinde bulunduğumuz koşulları, Partimizin ve bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm mücadelesinin gündeminin baş sıralarında yer alan konuları temel alan Türkiye İşçi Partisi 3. Büyük Kongresi, kitleler ve kitle örgütleri içinde calışırken partililerin bütün enerjileriyle eylem birliklerini, Tek Parti, Tek Cephe kararında altı çizilen demokrasi cephesi ve devrimci demokratik iktidar doğrultusunda sürdürmeleri gereğine dikkati ceker.

51) Sendikalar ve diğer kitle örgütlerinin, anti-faşist, anti-tekel mücadelede etkin olarak yer almalarını sağlamak, tabanda birleşik mücadeleyi geliştirmek, dayanışmayı yükseltmek için tüm parti örgütlerini ve üyelerini kitle örgütlerinin ve sendikaların işlevlerini artırmak icin ısrarlı bir calışma yürütmekle görevlendirir.

52) Sendikalarda ve kitle örgütlerinde oluşturulacak eylem birliklerinin öncelikle bilimsel sosyalist platformdaki hareketlerin eylem birliği temelinde ve bunun yanısıra demokrasi cephesi kapsamında tanımlanan tüm unsurların kendi icinde taşıdığı öncelikler dikkate alınarak en geniş ortak eylem perspektifi ile yürütülmesini öngörür.

53) Her işkolunda tek sendika hedefi doğrultusunda ve anti-faşist mücadelenin bir parçası olarak; emperyalizmin, tekelci büyük burjuvazinin işçi sınıfının ekonomik demokratik haklarına yönelttiği amansız saldırıları göğüslemek, dayatılan faşizm tehdidini ortadan kaldırmak icin, sendikaların faşist yöneticilerin elinde olmayanlarının tümünü hedefleyen eylem birliğinin, nesnel bir zorunluluk olmasının yanısıra, en geniş yığınların da istemi ve esas olarak da sınıf mücadelesinin bir gereği olduğu tesbitini yaparak, tüm parti birimlerinin (ve sendikalarda görevli partililerin) sendikal çalışmaları bu yakın amaçla ele alıp sürdürmelerine, sendikal alandaki tüm çalışmaların bu amaca tabi kılınmasına, işaret eder.

54) Sendikalar ve kitle örgütlerinde, kitle örgütünün geliştirilip güçlendirilmesi ile örgüt tabanında siyasi çalışma yapılmasını karşı karşıya getirip, birincisini, ikincisinin karşısına koyma yönündeki yanlış anlayışların aşılması gereğine dikkati çeker.

55) Sendikalar ve kitle örgütlerinin örgütsel bağımsızlığını titizlikle korumak görevimiz ile, bu örgütlerin partiye politik bakımdan bağımlı kılınması, yönlendirilmesi ve geliştirilmesi doğrultusundaki görevimizin bir bütün oluşturduğunu vurgular.

56) İşçi sınıfının politik, ideolojik ve ekonomik mücadelesinin birliği ilkesinin yol göstericiliğinde, sendikaların her görüşten işçileri barındıran örgütler olmasıyla, bilimsel sosyalist yönlendiricilik için gerekli politik calışma yapılmasının karşı karşıya konulamayacağına, tam tersine bir bütün olarak ele alınması gerektiğine dikkati çekerek, "burjuvaziye karşı ödünsüz savaş, en geniş yığınları birleştirme hedefi, sendikal demokrasi, politik özgürlük" ilkelerini tüm sendikal çalışmalarda egemen kılmaya çalışılmasını kararlaştırır.

57) Sendikalarda ve demokratik kitle örgütlerinde oluşturulması öngörülen Parti grupları çalışmasının görece bağımsız işleyişi içinde parti kademeleri tarafından en iyi biçimde yönlendirilmesinin ve denetlenmesinin, aynı zamanda gerekli eşgüdümü sağlayacak olan, somut «çalışma programları» temelinde geliştirilmesinin önemine dikkati çeker.

58) Sendikalarda ve demokratik kitle örgütlerinde parti çıkarlarını koruyup, geliştirmenin önemini vurgulayarak, her türlü dar grupçu, makyavelist, kısa vadeli çıkarları ön plana alan, çıkarcı tutum ve anlayışlara karşı aralıksız mücadelenin önemine bir kez daha işaret eder.

59) Kitleler ile bağ kurmada, örgütlenmede, kitleleri düzene karşı eyleme hazırlamada, sömürüyü sergilemede, üretici yoksul köylü kooperatifleriyle, dolayısıyla yoksul köylüler ile ilişkileri geliştirmede, sendikalarda ve demokratik kitle örgütlerinde parti kadrolarının calışma olanaklarının geliştirilmesinde önemli işlev görmekte olduğu Partimiz pratiğinde de somutlanan tüketim kooperatiflerinin artan önemine dikkati ceker.

İşyeri ve semt tüketim kooperatiflerinin, il, bölge ve ülke düzeyindeki birlik biçimlerini de kapsayacak biçimde merkezi planlamaya dayanan örgütlenmesinin, bu alanda calışmaların yoğunlaştırılması gereğini belirtir.

60) Kitleler içinde örgütlenmek, kitleleri örgütlemek temel görevimizi, bir yandan sınıf mücadelesinin gelişiminin ortaya çıkardığı örgütlenmelerin içinde calışıp, buralarda Parti politikasını etkin kılarak; diğer yandan koşullara uyan, sınıf mücadelesini geliştirmeye uygun, işyeri, mahalle düzeylerinden başlayarak çeşitlenen, örgütsüz alanlarda kitleleri örgütlemeyi gerçekleştiren yeni örgütlenmeleri yaratmanın önemini belirtir. Bu görevin içinde bulunduğumuz koşullarda yaratıcılık ve ustalıkla ve ivedi olarak gerçekleştirilmesinin önemini vurgular.

61) Türkiye İşçi Partisi 3. Büyük Kongresi, anti-demokratik baskılar sonucunda, grupçu, fraksiyoncu eğilimler ve kitle örgütleri anlayışları yüzünden demokratik kitle örgütlerinin fiilen parçalanmasının engellenmesi amacıyla, her kademede dostluğu ve güveni artıracak, pekiştirecek, anlamsız çekişmelerin önüne geçecek en geniş güçlerin eylem birliğinin, ortak yönetimler biçiminde gerçekleşmesine;

yönetim zaaflarını ortadan kaldırabilecek önlemler alınmasının zorunluluğuna işaret eder.

İŞÇİ SINIFI VE SENDİKALAR İÇİNDE ÇALIŞMAK BAŞ GÖREVDİR:

GEREKÇE

İşçi sınıfı, nihai kurtuluşuna ancak kendi birliğini sağlayarak ulaşabilir. İşçi sınıfının birliğinin sağlanması görevi ise politik hareketin birliğinin sağlanması kadar, sendikal hareketin birliğinin geliştirilmesini, güçlendirilmesini de zorunlu kılar.

Ülkemizde işçi sınıfı saflarına yeni ordular katılıyor. Bu yeni ordular, eski alışkanlıklarını, kültürlerini ve ideolojilerini bütünüyle geride bırakmıyorlar. Mücadeleye atılmadaki ikircikliik, bireycilik, örgütlere peşin bir güvensizlik, uzlaşmaya yatkınlık veya «keskin»lik gibi özellikler ile yer yer karşılaşılıyor. Bunlar sürüp gelen şartlandırma çabaları ile birleşiyor. Öte yandan sermaye sınıfı tarafından etnik ayrılıklar, bölgecilik, inanç ve mezhep ayrılıkları korunup diri tutuluyor.

İşçi-memur ayrımı, kalifiye işçi - kalifiye olmayan işçi gibi farklılıklar körükleniyor. Politik farklılıkların gruplaşma düzeyinde kışkırtılması, işçilerin bölünmüşlüğünü artırıyor.

Bunların yanısıra sendikal hareket içindeki sağ oportünist, reformist ve «sol» oportünist anlayışların etkinlik kazanması, dar grupçuluk nedeniyle sendikal demokrasinin hiçe sayılması, tasfiyeci yöntemlerin kullanılması, sendikal hareketinin birliğinin önüne geçen çeşitli sonuçlar doğuruyor.

Bilimsel sosyalist hareketin çok geniş yığınları kucaklamaktan uzak olması, başka bir deyişle ekonomik hareket ile politik hareket arasındaki bağların sağlam olmayışı olumsuzlukların giderilmesini zorlaştırıyor.

Nesnel koşulların dayatması sonucunda kurulmuş olan DİSK, sınıf sendikacılığının gelişmesi doğrultusunda hızlı bir atılımı gerçekleştirmiştir. Ne var ki 1971'den sonra, işçi sınıfı hareketinin kesintiye uğraması sonucunda, esasen etkisinden tam olarak kurtulamamış olduğu reformist etkilere daha açık bir duruma gelmiş, bu durum DİSK'in nitel gelişmesini yavaşlatmıştır.

Dar grupçu çıkarlar nedeniyle girişilen tasfiyecilik, işçi sınıfının bilimsel sosyalist hareketinin DİSK içindeki etkinliğine önemli ölçüde darbe vurmuştur. DİSK'in 6. Genel Kurulu ile birlikte, daha önce tasfiyeciliğin başını çekenler yönetimden uzaklaştırılmış ancak, bu grubun geçmişteki hatalarından bütünüyle vazgeçmemiş, özeleştiriye yönelmemiş olması da vesile edilerek ve bu kez bu grubun tasfiyesi yoluna gidilmiştir. Partimiz bu yöndeki tasfiye girişimlerinin de karşısında yer almış, tasfiyeciliğin önlenmesini ve sendikal demokrasinin geliştirilmesini ısrarla savunmuştur. Gene partimiz, DİSK'ten geçici olarak ihraç edilmiş olan sendikaların yeniden konfederasyon içinde yer almalarını sağlamak için ilkeli bir mücadele vermiştir.

DİSK yönetiminin dışlayıcı, tasfiyeci politikasına karşın ihraç edilen sendikaların, DİSK içinde kalmak için sonuna kadar ısrarlı bir çaba harcamak gerekirken, bunun yerine kullandıkları üslubu sertleştirerek ilişkileri gerginleştirdikleri görülmüştür. Bu arada yeni bir konfederasyon kurma girişimleri üzerine yaygın söylentiler ortaya çıkmış, ilerici sendikal hareketin birliği kritik bir dönem yaşamıştır.

Bu kritik dönemde, ilerici sendikal hareketin birliğini korumayı esas alan merkez yönetim kurulumuz, 11.7.1979 tarihinde aşağıdaki kararı almıştır.

«a) DİSK içinde işçi sınıfının sendikal hareketinin bölücü girişimlerinin iki yönlü olarak ve karanlık ya da sapkın unsurların da büyük katkılarıyla hızlı bir gelişme gösterdiğini ve bu gelişmenin getirdiği hayati tehlikeyle mücadele bakımından Partimizin, birinci derecede sorumlu örgüt olarak en üst düzeyde, ısrarlı temas ve müdahalelerle ihraççı ve ayrılmacıları, yanlışlarını daha ileri noktalara gitmemeye ikna, bu sağlanamazsa uyarı ve teşhir ile yükümlü olduğunu tespit ile Başkanlık Kurulunun bu yönde etkin çalışma yapmakla görevlendirilmesine,

b) DİSK ve Maden-İş kolundaki son gelişmelerin, bir yandan yaklaşan seçimler ve MESS'le yapılacak toplu sözleşme görüşmeleri dikkate alınarak zamanlanmış olması, öte yandan 6-7 yıldır en sistemli bir biçimde uygulanan bilimsel sosyalist harekete en derin kin ve ayrılık tohumları atmak, bu konuda sapkın girişimleri destekleme anlamını taşıyan provokasyonlarla ilişkili olması olasılıklarını dikkate alarak bu konuda tüm görevli ve Partililerin uygun araçlarla uyarılmalarına,

c) Sendikalarda görevli Parti üyelerinin, DİSK'in bölünmesi yolundaki girişimleri engellemeye yardımcı ve zaman kazandırıcı bir önlem olarak en kısa zamanda DİSK genel kurulunun toplanması, ihraçları kaldırması ve tüm sendikaları demokratik tüzük değişikliği yapma konusunda bağlayıcı karar alma konusundaki önerisini hayata geçirme ve bölünmeye yönelik her türlü girişime karşı çıkma bakımından daha etkin çalışma yapmakla görevlendirilmelerine,

d) İlerici sendikal hareketin bölünmemesi için aktif tavır alınmasına, bölücü ve grupçu eğilimlere sonuna kadar karşı çıkılmaya devam edilmesine, ancak bu çabalar bir sonuç vermediği ve bölünme nesnel bir durum olarak ortaya çıktığı takdirde, ilerici sendikal hareketin birliğinin DİSK'te sağlanması ilkesinden hareketle Maden-İş kolunda da bu birliğin DİSK çatısı altında sağlanması için tavır alınmasına.»

Partimizin aldığı bu karar, bu karar gereği her kademede sürdürülen çalışma ve bu arada uluslararası alandaki durum, bölünmenin gerçekleşmemesinde, etkin ve caydırıcı olmuştur.

Partimiz, DİSK'in en son (7.) genel kurulunda da işçi sınıfımızın sendikal hareketinin birliğinin güçlendirilmesi, bilimsel sosyalist hareketin DİSK içindeki etkinliğinin artırılması yönünde bir çaba içinde olmuştur. Ne var ki bilimsel sosyalist platformdaki güçler genel kurulda sayısal olarak da etkin bir güce sahip olmalarına karşın, daha önce kararlaştırılan biçimde ortak davranmayı partimizin kararlaştırılan ortak davranmaya tümü ile uymasına rağmen gerçekleştirememişler, ilerici sendikal hareket içindeki olumsuzlukları olumluya çevirme olanaklarını tam olarak değerlendirememişlerdir.

DİSK'in birliğinin önüne geçme politikasının uygulanmasında araç durumuna gelenler ve uzun süre bu konumlarını sürdürenler, açıkça ve bilimsel sosyalistlere yakışır bir biçimde, özeleştiri mekanizmasını kullanmakta hiçbir çaba göstermediklerinden, daha önce bu grup tarafından yapılan yanlışlar, «sol» oportünist gruplar tarafından istismar edilmiştir.

Böylelikle, DİSK'in 7. Genel Kurulunun hem çalışmaları, hem de sonuçları bakımından çok daha etkin, çok daha ileri noktada olabilmesi mümkünken, bu mümkün olan durum gerçekleştirilememiş, yerini çok daha geri noktaya teslim olmayı bırakmıştır.

Önlenmesi, bilimsel sosyalist platformda bulunan tüm örgütlerin ortak çabası ile mümkün olabilecek bu sonuçları önleyemeyen bilimsel sosyalistler, bugün tüm bu olumsuzlukları aşmak zorundadırlar.

DİSK'in kuruluşu ve gelişmesi, sınıf sendikacılığının yığınsal taban bulması, keskinleşen sınıf mücadelesi, hızlı ve çarpık tekelleşmenin getirdiği açlık ve yıkım, geniş yığınlara ulaşan bilimsel sosyalizm düşüncesi ve örgütlü eylemleri kuşkusuz Türk-İş tabanını da etkilemiş ve bu konfederasyona bağlı bazı sendikalarda olumlu gelişmeler ortaya çıkarmıştır. Kuşkusuz bu olumluluk Türk-İş yönetimini burjuvaziden bağımsız davranabilme noktasına getirmemiştir.

Ülkemizde faşist sendikacılık ise dikkate alınması gereken boyutlara ulaşmıştır. Birinci ve ikinci MC hükümetleri döneminde ve günümüzde özellikle kamuya ait işyerlerinde açıkça desteklenerek ve baskıyla örgütlendirilmesine çalışılan MİSK, özel sektöre ait bir kısım işyerlerinde de başta grev kırıcılığı olmak üzere, gelişen ilerici sendikal hareketi bastırmayı baş hedef edinmektedir. Ayrıca faşist hareketin bağımsız ve Türk-İş içindeki bazı sendikalardaki etkinlikleri ve zaman zaman AP'li'erin etkinliğindeki kimi sendikalarla birlikte davranmaları konunun ciddiyetini iyice ortaya çıkarmaktadır.

Öte yandan bağımsız sendikalar ve DİSK'e bağlı bazı sendikalarda «sol» oportünist çizgilerin etkinlik kurduğu görülmektedir. Bu hareketlerin ülke çapında bilhassa gençlik ve küçük burjuva tabakalarda yaygın taraftar kazanmasının etkileri, reformist sendikacılığa duyulan tepkilerin, bilimsel sosyalistlerin önderliğinde her alanda sınıf sendikacılığına kanalize edilememesi, ilkesiz ve makyavelist kitle çalışması kısa dönemli ve sınırlı da olsa, bazı sendikaları «sol» oportünizmin etki alanına sokabilmektedir.

MSP'nin Çalışma Bakanlığını elinde bulundurduğu dönemde kurdurulan Hak-İş Konfederasyonu'nun, adından başka hiçbir etkinliğe sahip bulunmayan Sosyal Demokrat Sendikaları Konfederasyonu'nun yanısıra, birkaç yüzbin işçinin örgütlü bulunduğu çok sayıda bağımsız sendika da sendikal alanda önemli bir gücü oluşturmaktadır.

Bağımsız sendikalar, yönetimlerinin yapısı bakımından önemli çeşitlilik'ler göstermektedir. Örneğin, bağımsız sendikalar içinde, 30 bini aşkın üyesi ile İskenderun ve Karabük Demir Çelik fabrikaları gibi son derece önemli işyerlerinde örgütlü ve faşist hareketin etkisi altında bulunan Çelik-İş Sendikası yer alırken, 15 bin üyesi ile Marmara bölgesinde örgütlü olan, güçlü bir anti-faşist tabana sahip bulunan, üstelik MESS'e karşı Maden-İş ile eylem birliği içinde yer alan Oto-

mobil-İş Sendikası da bulunmaktadır. Bağımsız sendikalar içinde sayısal bakımdan en önemlilerinden birisi olan, niteliği itibariyle de ayrıca, önem taşıyan örgütlenme, banka işkolundaki örgütlenmedir. BANKSİF federasyonu içinde toplanan bu örgütlenme banka işkolunun temel sendikası olma niteliğini hâlâ korumaktadır. Federasyon içindeki sendikalar çeşitlenme göstermektedir, politizasyon artmaktadır.

CHP hükümeti döneminde başlatılarak örgütleri kapatılan öğretmen, teknik eleman, memur ve gençlik kesimleri, faşist terörün bu kesimlere saldırılarının yoğunlaştırılmasına olanak sağlarken, aynı zamanda genel olarak sendikal örgütlenmeyi, özel olarak da ilerici sendikal örgütlenmeyi önemli bir dayanaktan yoksun kılma, bu kesimlerin de yalnızlaştırılması sonucuna yol açmıştır.

Öğretmen, teknik eleman, memur ve gençlik örgütlerinin kapatılıp bu alanlara yönelik saldırıların hızlandırılması, özellikle AP azınlık hükümetine sendikaların işlevlerini ortadan kaldırmaya yönelik bu saldırılar dizisini kolayca başlatıp sürekli kılmasına olanak vermiştir.

Sonuç olarak bugün milyonlarca işçi örgütsüzdür. Örgütlü olanlar ise çeşitli sorunlarla karşı karşıyadırlar. En başta işçi sınıfının sendikal birliği sağlanamamıştır. Sendikalaşmanın TÜRK-İŞ ve DİSK çatısı altında yoğunlaşmasıyla birlikte, işçiler 5 ayrı konfederasyona, 800'den fazla sendika içine dağılmışlardır.

Sendikal hareketin gelişimi ve şu anda içinde bulunulan durum gözönüne alınırsa önümüzdeki görevler nelerdir?

Önce Tek Parti, Tek Cephe belgemizle yaptığımız tesbitin altını bir kez daha çizmek gerekiyor.

«Kitleleri sosyalizme götürmek, bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm saflarına kazanmak görevi, kitle örgütlerinde en yetkin yapılabileceği içindir ki, bu örgütlerde parti çalışması, Parti görevlerinin sıradan bir parçası olarak değil, temel bir parti görevi olarak ele alınmak zorundadır. Ve gene anti-faşist, anti-emperyalist mücadele gündemimizin baş maddesini oluşturduğu, gerici faşist güçler bu örgütlü mevzilere amansızca saldırdığı içindir ki, kitle örgütlerindeki parti çalışması temel bir görev olarak görülmek zorundadır.»

İşçi sınıfının politik birliği ideolojik, politik, örgütsel birliğini içerecektir. Ancak birlik sorunu bununla bitmemektedir. İşçi sınıfının politik ve ideolojik mücadelesinin yanı sıra bir de ekonomik mücadelesi vardır. Ekonomik mücadelenin örgütlenişi sendikaldir. Tek Parti, Tek Cephe belgesinden aldığımız yukardaki bölüm bir yandan bu alana yönelik yaklaşımımızı yeniden belirlerken, aynı zamanda da bu alana yönelik görevlerimizi gereğince yerine getirmediğimizin tesbitini yapmaktadır.

Uzun vadede tek bir konfederasyon, her işkolunda sınıf sendikacılığını rehber edinmiş tek sendika temel hedeftir. Ancak bunu sağlamak uzun mücadelelerden, gerçekçi ve esnek bir politikanın yaşama geçirilmesinden, sınıf pusulasının şaşmayan taktiklerinin yaratıcı biçimde bulunup uygulanmasından geçecektir.

Sınıf mücadelesinin önümüze koyduğu temel görevler ışığında sendikal eylem birliklerinin güncel ve yaşamsal hedef olduğu açıktır. Tekelci burjuvazinin işçi sınıfının ekonomik demokratik haklarına yönelttiği amansız saldırıları göğüslemek, dayatılan faşizm tehdidini ortadan kaldırmak, demokrasi cephesini gerçekleştirmek için sendikaların faşist olmayanlarının tümünü hedefleyen eylem birliği, nesnel bir zorunluluk olmasının yanı sıra, en geniş yığınların da istemidir. Partimiz sendikal çalışmalarını bu yakın amaçla ele alıp sürdürmelidir. Diğer tüm çalışmalar bu amaca tabi kılınmalıdır.

Faşist baskı, işçi sınıfının demokratik hak ve özgürlüklerinin iyice kısıtlanması, ücretlerin dondurulması tehlikesi işçi sınıfını bütünüyle tehdit ediyor. Bu tehdit DİSK ile Türk-İş arasındaki diyaloğun kurulmasının ve işbirliğine yönelmelerinin nesnel zeminini oluşturuyor. Bu konuda aktif politika DİSK'e, ilerici sendikalara düşmektedir.

Bugün yeterli ölçüde olmamasına rağmen, faşist saldırılar karşısındaki dirençliliğiyle sendikalar muazzam bir güçtür. Üretim alanlarındaki kitlesel direnişlerin işçi sınıfının büyük çoğunluğunu kapsaması sendikal birlik perspektifi ile sendikalar arası eylem birliklerinin güçlendirilmesine, kalıcılaştırılmasına bağlıdır. Bu aynı zamanda kendi çalışma alanlarında kamu emekçilerini, eğitim emekçilerini, teknik elemanları da harekete geçirici, toparlayıcı olacaktır. Sendikalar arası eylembirliğinin geliştirilip kalıcılaştırılması, birçoğu yasaklar altında tutulan diğer kitle örgütlerini canlandırıcı bir işlev görecektir.

Sendikal eylem birliğinin çekirdeğini DİSK ile Türk-İş arasında kurulan ilişkiler oluşturacaktır. Türk-İş yönetiminin sağ ve faşist güçlerce etki altında tutulması, DİSK yönetiminin gerekli kararlılıktan uzaklığı, böylesi bir hedefi de kısa vadede gerçekleştirmeyi zorlaştırmaktadır. Türk-İş içindeki ilerici sendikalarla DİSK'e bağlı o işkolundaki sendikanın eylem birliği daha gerçekleşebilir gözükmektedir. Olumlu örnekler vardır. Bu örneklerin çoğaltılması, sendika merkezleri arasında olmuyorsa şubeler, hatta fabrika temsilcilikleri düzeyinde dayanışmanın sağlanması, partililerin mutlaka gündeminde olmalıdır. Ancak eylem birliği bu düzeylerde de ele alınıp gerçekleştirilmeye çalışılırken, konfederasyonlar arası eylem birliği (çok basit konularda bile) ısrarlı bir politik çalışma konusu yapılmalıdır.

Gerek konfederasyon olarak DİSK, gerekse bağlı sendikalar, bağımsız sendikaları yok saymamalı, faşizme, işçi haklarına yönelik saldırılara karşı ve toplu sözleşme mücadelesinde eylem birliği yolları aranmalıdır.

Sendikal eylem birliğinin, giderek sendikal birliğin başarısına katkıda bulunacak önemli bir alan da, değişik sendikaların tabanlarını bir araya getirici, kaynaşmalarını sağlayıcı çalışmalardır. Fabrikalar arası spor karşılaşmaları, ortak gezilerden yararlanmanın yanısıra, çeşitli fabrikalarda çalışan işçilerin birlikte oturduğu semtlerde mahalli örgütlenmeler, özellikle tüketim kooperatifleri, bu amaç doğrultusunda da işlev görebilirler.

DİSK'in güçlendirilmesi ve niteliğinin, eylem gücünün yükseltilmesi temel bir perspektifimiz olmalıdır. Örgütsüz işyerlerinin sendikalaşma mücadelesinin başını çeken partililerin savunacağı alternatif, DİSK'e bağlı o işkolundaki sendikadır. Eğer işçi kitlesinin öznel durumu DİSK örgütlenmesine elverişli değilse, son çare olarak, DİSK'e alternatif olmamak ve daha ilerde katılmayı hedefleyerek bağımsız sendika kurulabilir. Bu durum daha çok küçük işyerleri ve DİSK'in örgütlenme politikasının da gündeme almadığı bölgelerdeki işyerleri için geçerlidir. Ancak, sınıf mücadelesi açısından muazzam bir potansiyel taşıyan çok ağır sömürü koşulları altında genellikle genç işçilerin çalıştığı küçük işyerlerindeki sendikal örgütlenmenin ciddi bir biçimde ele alınıp sürdürülmesi için DİSK ve bağlı sendikalar etkilenmeye çalışılmalıdır.

DİSK'in nicel olarak geliştirilmesi için, başka bir sendikanın tabanından ne koparılırsa alıp DİSK'e getirme aceleciliğine düşmek büyük bir hata olur. Büyük çoğunluğun DİSK çatısı altında birleşmeyi kavraması, kan kaybının olmıyacağı veya en aza ineceği koşulların olgunlaşması gerekir. Bu olmadan zorlama çalışma, işçi kitlesinden kopmamıza neden olur. Ancak bu geri bilinç düzeyine teslim olma anlamına da gelmemelidir. İlerici sendikal hareketin birliğinin DİSK içinde sağlanması için sürekli bir çaba harcanmalıdır.

DİSK'in keskinleşen sınıf kavgasında tabanını harekete geçirecek gerçek önderliğe kavuşturulması dayatan bir görevdir. Bunun için DİSK içinde bilimsel sosyalist platformdaki hareketlerin oluşturduğu sendikalar platformu işlerliğe kavuşturulmalı, programı ve ilkeleri netleştirilmeli, sınıf sendikacılığı esasları çerçevesinde diğer demokratik güçlerle esnek, ama sınıf çıkarlarından ödünsüz ilişkiler geliştirilmelidir. Bu çalışmaların yönetim kademelerine yansımasının yolları kısa sürede yaratılmalıdır.

Sınıf ve kitle sendikacılığının güçlendirilmesi için DİSK içinde yapılan güçbirliğini, konfederasyon içinde bazı sendikaların örgütsel bütünlüğü zaafa uğratıcı eylem birliği şeklinde ayrı baş çekmesi olarak, ele alınmamak gerekir. Böylesi bir tutum, ilerici sendikal hareketin konumlarını zayıflatarak, sonuçta, sınıf çıkarlarının zararına işlev görecektir. Örgütsel bütünlüğünü savunduğumuz DİSK'te böylesi eğilimler mahkum edilmelidir. Açıktır ki sendikal eylem birliği ve dayanışmadan anlaşılması gereken şey, aynı konfederasyona bağlı değişik işkollarındaki sendikaların eylem birliği değil değişik konfederasyon ve bağımsız sendikalar arasındaki eylem birliğidir.

Sendikaların gelişmesine ve işçilerin en geniş birliğinin sağlanmasına büyük zararlar veren tasfiyeciliğin her çeşidine karşı amansız savaş verilmelidir. Partililer bulundukları her alanda; burjuvaziye karşı ödünsüz savaş, en geniş işçi kesimini birleştirme hedefi, sendikal demokrasi, politik özgürlük ilkelerini egemen kılmaya çalışmalıdırlar.

DİSK'i politik hedeflerle bütünleşen eylemlerden alıkoymaya çalışan sağ anlayışın, sendikalara parti işlevi yükleyen veya dar siyasi çıkarlar için örgütsel bağımsızlığı hiçe sayan zararlı eğilimlerin etkisizleştirilmesi için yoğun bir mücadele verilmelidir.

Geçtiğimiz dönemde sendikal çalışmada belli eksikliklerimiz oldu. Hiç kuşkusuz bunların başında gelen yönetiminde partililerin olduğu sendikalarda siyasi çalışma eksikliğimizdir. Sendikanın gelişmesiyle, siyasi kadrolaşmayı karşı karşıya getirip, birincisini tercih etme yanlışı düzeltilemedi. Sonuçta bu sendikalara karşı yöneltilen tasfiye göğüslenemedi. Bugün tabanlarından silinmemiş olsak bile önemli mevziler yitirildi.

İlerici sendikal hareketin birliğinin DİSK'te sağlanacak olması, DİSK dışında yeni konfederasyon kurma girişimlerinin yanlışlığı, DİSK'

ten başka sendikalarda çalışılmaz anlamına gelmez. Bugüne kadar birkaç istisnası dışında, DİSK'e bağlı olmayan sendikalarda çalışma, genellikle ihmal edilmiştir. En azından ona politikalar geliştirilememiştir. Bu büyük bir eksikliktir: Yığınlar nerede biz orda! Bulunulan yere, koşullara uygun çalışma yöntemi. Bu temel kural yerine getirilmelidir.

Türk-İş içinde bir milyonu aşkın işçi bulunmaktadır. Bu alanda çalışma yaşamsal öneme sahiptir. Esnek, kararlı ve sistemli bir çalışma yürütmemiz gerekmektedir. Öne çıkarmamız gereken noktalar; "DİSK"le eylem birliği, patronun ve siyasi iktidarın işçi haklarına saldırısına karşı aktif mücadele, yapılmakta olan çalışmaların, eylemlerin niteliğini yükseltme, anti-faşist bilincin yükseltilmesi, sınıf sendikacılığı ilkelerinin yaşama geçirilmesi"dir. Faşist olmayan bağımsız sendikalarda da aynı perspektifle çalışmalıyız.

Faşistlerin yönetimde olduğu sendikaların tabanında daha ciddi ve ivedi bir çalışma içinde olmalıyız. Faşist yöneticilerin patronla ilişkilerinin teşhiri, işçi haklarına sahip çıkma ve faşist sendikanın çözümsüzlüğünün ana nedenini en küçük fırsatı kaçırmadan kavratma, işten atılmaya karşı önlem, işçilerin can güvenliğinin sağlanması ve faşist terörün etkisizleştirilmesi. Kısaca, işçilerin tüm sorunlarına sahip çıkmak; faşist zorbalık karşısında işçi kitlesine güven verebilmek gerekmektedir. Bunlar başarılırsa faşistleri söküp atma çok kolay ve erken sonuçlanabileceği gibi, anti-faşist kavganın sıcak pratiğinde sağlam siyasi örgütlenmeler gerçekleştirilebilecektir.

KARAR TASARISI

Türkiye İşçi Partisi 3. Büyük Kongresi: İşçi sınıfının politik, ideolojik ve ekonomik mücadelesinin bir bütün olduğu genel doğrusundan hareketle, Türkiye işçi sınıfı hareketinin politik birliği —tekleşme— sorunu ile birlikte, ekonomik mücadelesinin, sendikal birliğinin de gündemin baş sırasında olduğu saptamasını yaparak;

62) İşçi sınıfının ekonomik mücadelesinin asıl sürdürücüsü olan sendikaların, sınıf ve kitle sendikacılığı temelinde tek bir konfederasyonda ve uluslararası normlara göre her iş kolunda tek bir sendikada birleştirilmesi hedefine,

63) Sınıf sendikacılığı ilkelerinin tüm sendikalarda yaşama geçirilmesi ve sınıf sendikacılığının ülkemiz koşullarında somut örgütsel ifadesi olan DİSK'in nitel ve nicel olarak güçlendirilmesi için çalışılmasına,

64) DİSK dışındaki sendikalarda, özellikle Türk-İş'te ve geniş işçi kesimlerini barındıran bağımsız sendikalarda çalışmanın yaşamsal önemine,

65) Faşist hareketin ekonomik mücadeleyi boğmak için her türlü yöntemi kullanarak, sendikal alanda kurmaya çalıştığı etkinliğin ve gelişme seyrinin önlenmesi, geriletilmesi için de, faşistlerin egemen olduğu veya etkilediği sendikalarda çalışmanın ciddi ve sistemli olarak ele alınması gerektiğine,

66) Ağır sömürü koşullarında ve büyük örgütsüzlük içinde olan küçük işyerlerinde ve tarım işçileri arasında sendikal örgütlenmenin yükseltilmesinin, ivedilikle ele alınmasına dikkat çeker.

67) Türkiye İşçi Partisi 3. Büyük Kongresi, başta Merkez Yönetim Kurulu olmak üzere tüm Parti örgütlerini ve tek tek partilileri sendikal alanda bu somut görevler doğrultusunda aktif çalışma yapmakla görevlendirir.

68) Sınıf uzlaşmacılığına ve anarko sendikalist eğilimlere karşı mücadele edilmesinin, bir yandan işçileri politika dışı tutmak ve anti-faşist kavgadan ayırmak isteyen reformist eğilimlerin, diğer yandan maceracılığın, grupçuluğun, tasfiyeciliğin sendikalarda etkisizleştirilmesi için aktif mücadelenin geliştirilmesinin önemine tekrar dikkati çeker.

69) Türkiye İşçi Partisi 3. Büyük Kongresi, sendikal örgütlerin özellikle de işçi sınıfının ilerici sendikal örgütü DİSK'in sendikal işlevlerinden uzaklaştırılması ve kapatılmasını hedef alan saldırıların püskürtülmesi için, tüm parti örgütlerini ve üyelerini görevlendirir.

70) Toplu sözleşme yapma yetkisi alınması ve grev silahının kullanılması yolunda, hükümetin keyfi saldırıları ile grev ertelemelerindeki keyfi tutumunun önlenmesinde, yığınsal, aktif demokratik direnişlerin geliştirilmesinin önemine dikkati çeker.

71) İşyerlerine yönelik faşist saldırıların önlenmesi ve püskürtülmesi için, kitlesel karşı koyuşların örgütlenmesi ve kitlelerin kazanılması ve birliğinin korunmasını sağlamak ve onları korumak amacına yönelik, koşulların elvereceği tüm çalışmaları yürütmeye işaret eder.

72) Sendikal örgütlerin her koşulda sürekliliğini sağlıyacak bir perspektifle, titiz, ciddi ve örgüt iskeletini esas alan bir çalışmayı sürdürmeye görevli kılar.

KAMU EMEKÇİLERİNİN KİTLESEL ÖRGÜTLENMELERİNİ KORUYALIM VE SÜREKLİLİĞİ SAĞLAYALIM:

GEREKÇE

Günümüzde, kamu emekçileri alanında, işyeri, işkolu ve merkezi düzeyde olmak üzere üç ayrı örgütlenme biçimi varlığını sürdürmektedir.

Kamu emekçilerinin, örgütlenmelerinin yaygın bir biçimde geliştirilmesi en başta somut sorunlardan ve taleplerden hareket edilmesini, günlük-pratik mücadele etrafında kamu emekçilerinin örgütlenmesini zorunlu kılmaktadır. Bu yönde en uygun koşullar hiç kuşkusuz işyerlerinde ortaya çıkmaktadır. Öte yandan benzer özellikler, örgütlenmenin yaygınlaştırılmasını sağlayabilen bir unsur olma özelliğini de taşımaktadır.

İşyeri ve işkolu örgütlenmelerinin, örgütlenmenin yaygınlaştırılması için getirmekte olduğu olanaklara karşın, elbette ki güçlerin birleştirilmesi ve bunların yanısıra daha da önemlisi varolan örgütlü potansiyelin varlığı, görece küçük il ve ilçelerde örgütlenilmesi gibi nedenler, merkezi örgütlenmenin ortaya çıkarttığı olanakları işaret etmektedir.

Bugüne kadar, merkezi örgütlenme tek başına ele alınarak, özellikle işyerlerinde örgütlenme yönündeki olanaklar değerlendirilememiş, her iki örgütlenme biçimi birleştirilememiştir.

Öte yandan, işyeri ve işkolu örgütlenmelerinin merkezi örgütlenmeye alternatif olarak ve sekter bir biçimde çıkartılması, güçlerin birleştirilememesi sonucunu ortaya çıkartmış, bu eğilime karşı mücadele edilmesi zorunlu hale gelmiştir. Ne var ki, bu mücadele, merkezi örgütün tek başına öne çıkartılması ve diğer örgütlenmelerin küçümsenmesi ile içiçe gelişmiştir.

Bugün, bir yandan merkezi örgütlenmeyi geliştirmek, engellemelere karşı korumak, diğer yandan da işyeri ve işkolu örgütlenmelerine yönelmek gerekmektedir.

KARAR TASARISI

Türkiye İşçi Partisi 3. Büyük Kongresi;

73) Acil ve ertelenemez talep olan grevli, toplu sözleşmeli sendikalaşma ve siyasal haklara kavuşmak için mücadele eden kamu emekçilerinin, koşullar ne olursa olsun, hangi örgütlenme biçim ve yöntemleri, hangilerinin gelişimi seçilmek zorunda kalınırsa kalınsın, örgütlenme hedefinin sendikal tipte, işyeri ve işkolları örgütleri ile merkezi örgütlenmenin bir uyum içinde olduğu merkezi bir kamu çalışanları örgütünün yaratılması olduğunu belirtir.

74) Sendikal tipte, merkezi ve esnek bir örgütlenmenin, tüm kamu çalışanlarının tek bir gövde gibi hareket etmelerini, gerek anti-faşist mücadele gerekse ekonomik-demokratik haklar mücadelesinde gerçek etkinliği sağlayabileceğine, kitle örgütlerinin bugünkünden çok daha fazla işlevlerini bilinçle kavrayarak, bu görevlere güvenle sarılacağı bir durumu yaratmakta önemli bir faktör olduğuna işaret eder.

75) Başta yaygın örgütlenmeye sahip veya onların yerini alacak örgütler olmak üzere, işyerlerinde, işkollarında örgütlü tüm dernek ve örgütler içinde bu hedefler için çalışma yürütülmesine,

76) Büyük, kitlesel, yaygın ülke ölçeğindeki örgütlerin kendi iç örgütlenmelerine, işyerlerine ve bölgelere dayanarak biçim vermesi için çalışma yürütülmesine,

77) İşkolu ya da işyeri derneklerinde her türlü grup-siyaset-tekke derneği anlayışlarından vazgeçilmesi sağlanmalıdır. Bu nitelikteki ve kitleselleşme şansı olmayan derneklerin yerlerini işyeri tabanını gerçekten temsil eden örgütlere bırakması için çalışma yürütülmesine, bu amaçla ilericilerin, anti-faşistlerin yönetimindeki ve aynı alanda çalışan dernekler arasındaki rekabetin kaldırılması için aktif çaba harcanmasına,

78) Merkezi, işkolu ve işyeri örgütlerinin örgütlenme biçimlerini ve çalışmalarını birbiriyle uyumlu ve bağıntılı duruma getirmek, bu uyumu merkezi örgütlenmeyi güçlendiren bir anlayış ile ele almak, Partili kadroların işlevi olan işyeri ve işkolu derneklerini güçlendirmek ve etkin olmak için çalışma yürütülmesine, bu amaçla anti-faşist, anti-tekel, doğrultuda, tabandaki siyasi eğilimlerin ortak çalışabilme ortamı bulunan her örgütte çalışma anlayışının yerleşmesine,

79) Demokratik kitle örgütleri için bugün çok önemli bir sorun

olan kağıt üzerinde üyelik veya aynı işyerinde, işkolunda birden fazla örgüte üyelik konusu, tek örgüt çalışmalarının ilerlemesiyle aynı alanda birden çok örgüte üyelik kaldırılması, her işyerinde tek ve çoğunluk örgütüne üyelik esas alınarak, bunun yollarının aranması için çalışma yürütülmesine,

80) İşyerine dayanmayan, mesleki nitelikli örgütlerin varlıklarını tek örgütle dayanışma ve birlikte çalışma ilkesiyle sürdürmesi için caba gösterilmesine,

81) Ayrıca isimlendirilemeyen, birbirinden ayrılamayan işyerlerinde, küçük mesleki parçalara bölünüp güç sağlamanın olanaksız olduğu koşullarda, güçlerin dağınık olduğu küçük kent ve kasabalarda ve bugüne kadar başarıyla mücadele edilen alanlarda yine merkezi kamu emekçileri örgütünün işyerlerine dayanacak biçimde örgütlenmesine ağırlık verilmesine dikkati çeker.

İŞÇİ - KÖYLÜ İTTİFAKI EMEKÇİ KÖYLÜLER ARASINDAKİ ÇALIŞMALARIN GÜÇLENDİRİLMESİ İLE SAĞLANACAKTIR:

GEREKÇE

Demokrasi cephesinin ana eksenini oluşturacak olan işçi-köylü ittifakının yaşamsal önemi, kırsal kesimdeki çalışmalarımızın, olanaklarımızı sistemli bir biçimde değerlendirerek, planlı ve uzun vadeyi kapsayacak bir biçimde, hızlandırılmasını gerekli kılmaktadır.

Geniş köylü yığınlarının tekelleri ve büyük toprak sahiplerinin ekonomik baskısı altında yoksullaşmakta, mülksüzleşmekte oluşu, bu yığınların demokrasi cephesinin ana eksenini oluşturacak olan işçi-köylü ittifakı içinde yer almasının nesnel ve öznel koşullarını oluşturmaktadır. Toprakların belirli ellerde toplanması gün geçtikçe hızlanmaktadır. Büyük işletmeler daha fazla sermaye ve daha gelişkin teknoloji kullanmakta, yüksek rekabet koşulları yaratmaktadırlar. Bankalar tarafından yoksul ve orta köylülere yüksek faizle ve kısa vadeli kredi verilirken, büyük toprak sahipleri, aynı zamanda tefecilik de yaparak, yoksul ve orta köylüler üzerindeki ekonomik baskıları artırmaktadırlar. Küçük ve orta köylüler tekellerin gübre, çeşitli tarımsal araç-gereç yönünden baskısını yakından hissetmektedirler. Tekelci, büyük sermayenin siyasi iktidarı tarafından tarımsal ürünlerin fiyatı düşük tutulmakta, emperyalist finans kuruluşları ise bunların daha da düşük tutulması için baskı yapmaktadırlar. Siyasi iktidar, geniş köylü kitlesinin talep düzeylerini düşük tutmaya çalışırken, zaten düşük düzeyde olan yol, su, elektrik vb. gibi taleplere siyasal çıkarlar açısından yaklaşmaktadır. Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgesinde toprak açığı kendisini iyice hissettirmekte, buna ağa baskısı da eklenmektedir.

Bugün sadece kentlerde değil, köylerde de faşist saldırılar artmakta, faşistler kimi «kurtarılmış» köyler yaratmakta, veya bazı köylerde kendi etkinlik alanlarını artırmaya çalışmaktadırlar. Köyler de keskin bir politikleşmeye, kutuplaşmaya sahne olmaktadır. Köylü yığınları arasında küçük burjuva devrimciliği de taban bulabilmekte, yörelere göre belirli gruplar etkinliklerini artırabilmektedir.

Ülkemizde kooperatif hareketi de, bugün belirli tıkanıklıklar ile karşılaşmasına karşın yaygınlaşmaktadır. Bu alandaki çalışma eğer politik çalışma ile ustalıkla birleştirilebilirse kalıcı sonuçlar doğuracaktır.

Kırsal alandaki çalışmalarımız tarım işçileri ile yoksul, topraksız veya az topraklı köylüleri öncelikle ele almamızı gerektirmektedir. Bu kesimdeki çalışmalarımızın etkinleştirilmesi ise geniş köylü kitlesinin taleplerinin yakından bilinmesi, geniş köylü kitlesi ile artan bağlar temelinde mümkün olabilecektir. Bu ise, kırsal alanda faaliyet gösteren parti kadroları ile, genel merkez, genel merkezin ilgili bürosu arasında kollektif temellerde bir çalışmanın yaratılmasına ve sürekli kılınmasına büyük ölçüde bağlıdır. Öncelikle bu alanda çalışan kadroların biraraya getirilmesi, örgütlenme olanaklarının yoğun bir biçimde tartışılması ve saptanması, saptanan hedefler doğrultusunda aktif ve ivedi bir çalışmanın içine girilmesi gerekmektedir. Bölge temsilciliklerinin oluşturulması ise, merkezi yönlendirme ve denetimi artıracak, kadroların kollektif çalışmasının geliştirilmesi açısından yeni olanaklar doğuracaktır.

Öte yandan, tarım işçilerinin sendikal örgütlenmesinin öneminin bilincinde olarak, bu alandaki sendikalarda çalışmaların hızlandırılması kırsal alandaki çalışmaların etkinleştirilmesinde de önemli rol oynayacaktır.

Köylerdeki parti temsilcilerinin görevlendirilmesini mutlaka temsilciler ile sürekli bir ilişki izlemek zorundadır. Köy temsilcilerinin özel bir eğitime tabi tutulması, çalışma yeteneklerinin ve girişkenliklerinin artırılması çalışmaların sürekliliğinin sağlanmasının bir unsuru olacaktır. Bu eğitim uygun kademeleşme ile birlikte sürekli yönlendirmeyi de içermelidir. Köy temsilcilerinin görevlendirilmesini, çalışma ekiplerinin kurulması ve geliştirilmesi ile tamamlamak bir başka zorunluluktur.

Çalışmaların geliştirilmesinin ve sürekliliğinin sağlanmasının diğer bir unsuru ise, köyle ilişkili olan kesimler içindeki öncü unsurların kazanılması ve parti çalışmalarının içine aktif olarak sokulmasıdır. Bu, kırsal alandaki yönlendirmenin sağlanması, köylü örgütlerinin içindeki çalışmaların etkinleştirilmesi, örgütlenmelerin başının partili köy emekçiler tarafından çekilmesi açısından küçümsenmeyecek yararlar sağlayacaktır.

Bunların yanısıra, köy gençleri içindeki çalışma da parti birimleri arasında eşgüdüm gerçekleştirilerek, uyumlu bir biçimde ele alınmalı ve geliştirilmelidir. Kentlerdeki çalışmalar ile bağı kurulmalıdır. Aynı şekilde, demokratik kadın hareketindeki çalışmalar da kentlerdeki çalışmalar ile bağıntılı bir biçimde gündeme alınmak durumundadır.

KARAR TASARISI

Türkiye İşçi Partisi 3. Büyük Kongresi, işçi sınıfının ittifakları içinde en önemli yere sahip olan işçi-köylü ittifakının sağlanıp geliştirilmesi doğrultusunda,

82) Parti örgütlerinin emekçi köylülerin örgütlenmesini, bu kesimin somut sorunlarından kalkarak geliştirebileceği gerçeğinden hareketle, demokratik köylü taleplerinin ayrıntılı olarak ortaya konacağı bir programın hazırlanması için Merkez Yönetim Kurulunu görevlendirir.

83) Büyük caba isteyen ve güçlükler ile karşı karşıya olduğumuz köy çalışmalarının etkin bir biçimde geliştirilmesi hedefi ile, «Köy Çalışmaları Bürosu»nun bu ağır görevi başarabilecek örgütlenmeye ve kurumsallaştırmaya kavuşturulmasını öngörür.

84) Kırsal alanda köy temsilciliklerinin görevlendirilmesiyle başlayacak çalışmaların en kısa zamanda bir çalışma ekibinin oluşturulması ile sürdürülmesinin önemine dikkati çeker.

85) Kırsal kesim ile ilişkili olan öğretmenler, teknik elemanlar, sağlık emekçileri ve benzeri alanlarda yapılacak olan görevlendirmelerin önemine işaret eder.

86) Kırsal alanın en aktif kesimi olan köy gençliğini kazanmak için parti örgütlerine, gençlik hareketi ile uyumlu bir çalışma yürütme görevi verir.

87) Emekçi köylü yığınlarını somut sorunları çerçevesinde örgütlemek için, köylü kooperatifleri içinde çalışmaları yoğunlaştırma, yeni kooperatiflerin örgütlenmesine öncülük etme, varolan kooperatifleri geliştirme, yönlendirme görevlerinin ivediliğine dikkati çeker.

88) Emekçi köylü örgütlenmesini geliştirmek için, değişik kitle örgütlenmelerini geliştirmeye veya gerçekleştirmeye, tek bir merkez etrafında birleştirmeye çalışma doğrultusundaki görevlere işaret eder.

89) Emekçi köylülüğü örgütlemede, kırsal alandaki sendikaların önemine işaret ederek, bu alandaki çalışmaların, kırsal kesimdeki çalışmalar ile uyumlu bir biçimde sürdürülmesini öngörür.

90) Emekçi köylülüğe yönelik yayın çalışmasının önemine dikkati çeker, bu alandaki çalışmaların en sağlam bir biçimde yayın çalışması ekseninde geliştirilebileceği gerçeğine işaret eder.

ESNAF VE ZANAATKARLARI İŞÇİ SINIFININ YANINA KAZANMAK İÇİN MÜCADELEYİ GÜÇLENDİRELİM:

GEREKÇE

Demokrasi cephesinin önemli ögelerinden birisi olan ve ülkemizde geniş bir kesimi oluşturan esnaf ve zanaatkarlar, tekellerin, yoğun ekonomik baskısı altında bulunmaktadır. Kredilerin azlığı, artan enflasyon koşullarında işletme sermayesinin yetersizliği, mal ve malzeme temininde karşılaşılan zorluklar, esnaf ve zanaatkarları yakından etkilemektedir. İflaslar, tasfiyeler hızlanmakta, ücretli emekçi konumuna yönelme, yurt dışına göç artmaktadır.

Bu kesimin, küçük sermaye sahibi olan, geçmişe özlem duyan, burjuva koşullandırmaların yakın etkisi altında bulunan sınıfsal özellikleri ile, aynı zamanda emekçi konumunda bulunmaları, tekellerin yoğun ekonomik baskısını yakından hissetmeleri olgusu bir arada değerlendirilmek zorundadır.

Esnaf ve zanaatkar kesimi, faşist demagojiye karşı hassas bulunmaktadır. Öte yandan faşist terör, esnaf ve zanaatkarları özellikle hedef almakta, bu kesim faşist terör altında yoğun bir «soygun» yaşamakta, haraçlar birbirini izlemektedir. Bu terör ortamı yılgınlığı, baş eğmeyi körüklemektedir. Ne var ki geçmişte örnekleri görüldüğü gibi, esnaf ve zanaatkarlar yer yer tekellere karşı başkaldırılar içinde yer almakta, mahallelerde sürdürülen anti-faşist direniş eylemlerini desteklemektedirler.

Esnaf ve zanaatkar kitlesi bugün «örgütlü» bir görünüm altındadır. Bu kesimde irili ufaklı binlerce dernek, çeşitli birlikler ve bir konfederasyon bulunmaktadır. Hepsi de anti-demokratik yasaya göre ve Ticaret Bakanlığının izin ve denetimi altında kurulmuş olan bu örgütlere üyelik zorunludur. Örgütlenme modeli kesin bir merkeziyetçiliği içermekte, bu merkeziyetçi yapı ise, başta bulunan tekellerin güdümündeki yöneticiler tarafından, esnaf ve zanaatkarları tekel'erin denetiminde tutabilmek için kullanılmaktadır. Esnaf ve zanaatkarlara sürekli «sermayedar» oldukları hatırlatılmakta, Hür Teşebbüs Konseyi içinde tekellerin boyunduruğu altına sokulmaktadır.

Esnaf ve zanaatkarlar içindeki çalışmalar, tekelci sermayenin güdümündeki yöneticileri hedef almak, bunların kimliklerini açığa çıkartmak anti-demokratik yasaları açığa çıkartmak zorundadır. Esnaf ve zanaatkarlar içinde yapılacak çalışmalar, aynı zamanda faşist teröre karşı bu kesimle birlikte mücadele koşullarını da yaratmalıdır. Faşist zorbalar ile bilimsel sosyalistler arasındaki fark netçe sergilenmeli, bu farkın sergilenmesi politik çalışmanın bir unsuru haline getirilmelidir. Bu farkın bilincine varan esnafların, anti-faşist mücadele içinde yer alması sağlanmalı, gönüllü desteği alınmalıdır.

KARAR TASARISI

Türkiye İşçi Partisi 3. Büyük Kongresi,

91) Tekellerin ekonomik baskısı ile sürekli karşı karşıya gelen, yoğun faşist baskılar altında bulunan, aynı zamanda da sınıfsal konumu gereği, gerici-faşist koşullandırmalara açık, faşist teröre karşı hassas olan esnaf ve zanaatkarlar kesimi içinde çalışmaların yoğunlaştırılmasının önemine dikkati çeker.

92) Tekelcilerin güdümünde bulunan yöneticilerin çıkarcı, kirli oyunlarına sahne olan, esnaf ve zanaatkar derneklerinin, esnaf kefalet kooperatiflerinin, tekellerin hizmetkârlığını yapan yöneticilerden kurtarılmasının, buralarda ilerici, demokrat, yurtsever, sosyalist esnafların görev başına getirilmesinin ve anti-demokratik yasal düzenlemelere karşı çıkılmasının, bu örgütlerin etkinleştirilmesinin önemine işaret eder.

93) Örgütlenmemiş olan, ya da yeni örgütlenmelere uygun olan alanlardaki örgütlenme olanaklarının araştırılması, bu örgütlenme olanaklarının aynı zamanda varolan esnaf derneklerinde çalışmaların etkinleştirilmesi açısından da ele alınarak değerlendirilmesi ve yapılan değerlendirmeler çerçevesinde gerçekleştirilmesi için çalışmaların başlatılmasını öngörür.

GENÇ SAVAŞÇILARIN PARTİYE, GENÇLİĞİN SOSYALİZME KAZANILMASI İÇİN DAHA GÜÇLÜ BİR GENÇLİK ÇALIŞMASI YOLUNDA İLERİ:

GEREKÇE

Günümüzde anti-faşist, anti-emperyalist mücadelede gençliğin hangi safta yeralacağı sorunu çözüme kavuşturulması gereken en önemli sorunlardan birisidir.

Sınıf mücadelesinde gençliğin başaracağı görevlere büyük önem veren Partimiz, gençliğin özverisini, dinamizmini ve atılganlığını işçi sınıfının bilimsel sosyalist öncüsünün etrafında toplayabilmek için işçi sınıfı partisinin yolunu izleyen gençlik hareketinin önünde duran görevleri titizlikle tanımlamak zorundadır.

Partimiz ve işçi sınıfı partisinin yolunu izleyen gençlik hareketi çok yönlü görevler ile karşı karşıyadır. Tekelci büyük sermayenin, faşist güçlerin, gençliği yanıltmak, onu sınıf mücadelesinde kendi saflarına çekebilmek için şovenizmi ve militarizmi körüklemeye dayanan ideolojik ve terörcü saldırısının göğüslenmesi ve püskürtülmesi zoruntudur. Bunun yanısıra, faşizme karşı mücadelede, deneysizlik, güçlü küçük burjuva etkiler ve küçük burjuva sınıfsal özellikler nedeniyle yaygın bir biçimde görülen «küçük burjuva devrimciliği»ne; gençliğin potansiyelinin heba edilmesine yol açan, kitlesel mücadeleden uzaklaşma ve örgütsüzlük eğilimlerine; etkisi giderek azalmakla birlikte reformizme, eylemsizliğe karşı yoğun bir mücadele yürütmek gerekmektedir.

İşçi sınıfının bilimsel sosyalist partisi gençlik içindeki çalışmalarını, proletaryanın gençlik içindeki platformunu oluşturan gençlik hareketi aracılığıyla yürütür. Bu bağımsız ve yığınsal hareket, partimizin gençlik içindeki etkinliğinin artırılmasında ve gençlik yığınlarının parti strateji ve taktikleri yönünde harekete geçirilmesinde en önemli araçtır. Bu nedenlerle de parti ile gençlik hareketi arasında çok sıkı bir bağ ve yakınlık vardır. Gençlik hareketi partinin yedeği ve yardımcısı olarak, partinin güç kaynağı, geleceğin parti militanlarını yetiştiren yığınsal bir harekettir.

Parti gençlik içerisindeki etkisini artırabilmek için, vesayet etme durumuna düşmekten ısrarla kaçınarak, ideolojik-politik kılavuzluk rolünü yerine getirir. Parti bunu birçok görevin bir arada ele alınması ile başarabilir.

Partinin yol göstericiliği ilk olarak kendi politik çizgisinin gençlik hareketine en açık ve net bir biçimde kavratılması ile mümkün olur. Bu nedenle parti örgütlerinin her düzeyde ve her aşamada partinin hedeflerini, çizgisinin temellerini gençlik hareketine kavratarak benimsetmesi büyük önem taşımaktadır.

İkincisi, ideolojik-politik yol göstericilik yalnızca partinin stratejisinin ve taktiklerinin açıklanmasıyla ve kavratılmasıyla yetinilemez. Parti aynı zamanda kendi çizgisine bağımlı olarak gençlik hareketinin de izleyeceği ana çizgiyi, eylemlerinin ana yönelimlerini saptar, eylemlerinin hedeflerini ve görevlerinin sınırlarını çizer.

Üçüncüsü, parti genç savaşçıların sağlam birer bilimsel sosyalist ve enternasyonalist olmaları ve yanılgılardan korunmaları için gençlik hareketi içindeki ideolojik çalışmayı denetler ve destekler. Doğru biçimlere kavuşması ve sürekli gelişmesi için yardımcı olur. Parti genç kuşağın bilimsel sosyalizmi ve proletarya enternasyonalizmini kavraması devrimci dünya görüşünün sağlam ve kalıcı temellerde öğretilmesi konusunda her düzeyde yoğun çaba gösterir.

Parti, bu eğitim çalışmasının içinde, bilimsel sosyalist hareketin ulusal ve uluslararası deneylerinin sürekli özümlenmesine, işçi sınıfı hareketinin cesaret, atılganlık ve özveri geleneğine sahip çıkılmasına önemli yer verir. Genç kuşağa kendi devrimci mücadele deneylerini aktarır ve tarihini en açık bir biçimde kavratmaya çalışır. Ancak bu görevin başarılmasıyladır ki gençlere işçi sınıfı hareketinin sürdürücüleri oldukları, işçi sınıfı tarihine bir bütün olarak sahip çıkmak gerektiği kavratılabilir. Bu alanda çeşitli biçim ve görünümlere bürünerek partiye karşı kuşku tohumları serpilmesine, inkarcılık eğilimlerinin boy atmasına çalışan yanlış eğilimlerin gençlik hareketi içine sızmasına engel olunabilir.

Parti kademelerinin gençlik hareketine her düzeyde sağlam temellere oturtulmuş örgütsel yapılar geliştirerek yol göstericiliği görevini yerine getirmesi son derece önemlidir. Yönlendirme müdahalecilikle değil, girişkenliği, denetimi ve yol göstericiliği sonuna kadar geliştirerek başarılabilir. Partiye genç savaşçılar kazanma görevi sadece gençlik hareketinin değil, tüm parti kademelerinin asli görevidir. Öte yandan gençlik hareketinin yanlışlarına karşı yerinde uyarılar, çözüm önerileri ile birlikte yürütülmek durumundadır. Bunun yanısıra hiç unutmamak gerekir ki gençlik hareketinin sağlam temellerde yükselmesi, ancak işçi sınıfı temelinde boy atmasıyla mümkün olabilecektir.

Öte yandan demokratik hak ve özgürlüklerin ağır baskılarla yok edilmeye çalışıldığı, kitle örgütlerinin ve gençlik örgütlerinin hemen hepsinin engellemeler ile karşılaştığı koşullarda gençlik hareketinin örgütlülüğü ve eylemi de önemli tehditlerle karşı karşıyadır. Bu durum ise partimizin görevlerinin çok daha ağırlaşmasını birlikte getirmekte, yeni yeni önlemlerin alınmasını zorunlu kılmaktadır.

Faşizme karşı, ilerici gençliğin en geniş güçlerini kapsayan anti-faşist gençlik cephesinin örütmesi anti-faşist mücadelede yaşamsal bir öneme sahip bulunmaktadır.

Anti-faşist gençlik cephesini oluşturma görevinin merkezini, bilimsel sosyalist platformda yeralan üç gençlik hareketinin aralarındaki ilişki ve birlik-tekleşme yönündeki görevler oluşturmaktadır.

Anti-faşist gençlik cephesini yaratabilmek ve doğru bir eylem rotasında geliştirebilmek için üç gençlik örgütünün öncü işbirliği sağlanmalıdır. Üç gençlik örgütünün öncü eylem birliği, öte yandan, anti-faşist gençlik cephesi içinde sürekliliğe sahip ve her aşamada daha da geliştirilecek olan ve tek gençlik örgütünün oluşmasını hedefleyen çekirdek bir eylem birliği olma özelliğine sahip bulunmaktadır.

Üçlü öncü eylem birliğinin oluşturduğu çekirdek, bilimsel sosyalist hareketin birliği-tekleşme perspektifine de bağlı olarak, gençlik örgütlerinin aralarında ideolojik-politik tartışmayı sürekli gündemde tut-

tukları; ama bunu karşılıklı güven, dayanışma ve dostluk duyguları temelinde yaptıkları ve her kademede ortak biraraya gelişleri, süreklilığı olan bir biçimde gerçekleştirdikleri bir eksen üzerinde yükselebilecek, bu süreç karşılıklı güveni ve dostluğu artıracaktır.

Gerçekleştirilmesi hedeflenen tek gençlik örgütü, sağlam bir zemin üzerinde, ideolojik ve örgütsel birliğe sahip, proletaryanın gençlik içindeki örgütlü platformu olacaktır; bu niteliklerden asla vazgeçilemez. Çünkü tek bir merkez, sağlam bir ideoloji yönünde geliştirilmeyen gençlik örgütü baştan dağınıklığa, iç çekişmelere sürüklenme ve farklı politik akımların oluşturduğu bir «federasyon» olma tehlikesini taşımaya mahkum olacaktır.

Gençlik örgütlerinin tekleşmesinde belirleyici olanın politik tekleşmenin gerçekleşmesi olduğunu belirterek, «tek gençlik örgütü» sorunu mekanik olarak tek partinin yaratılması sonrasına da ertelenemez. Politik tekleşmenin sağlam temellerinin atılması ve politik tekleşmenin geri dönülmez bir kanala girmesi ile, tek parti henüz yaratılmadan da gençlik örgütlerinin tekleşmesi mümkündür.

Bu saptama, gençlik örgütlerinin birleşmesinin sağlam ve kalıcı temeller etrafında yükselmesi görevini gerekli kılmakta, çok merkezli, gelişimi rastlantılara bırakılmış birlik anlayışları ile mücadeleyi önümüze koymaktadır.

KARAR TASARILARI

Türkiye İşçi Partisi 3. Büyük Kongresi;

94) Parti örgüt birimlerimizin gençlik sorunlarına çözüm getirebilmesi, yol göstermesi ve sürekli bir denetim kurması için il örgütlerinde varolan büroların etkinleştirilmesini, gençlik büro örgütlemesinin bütün örgütlerde gerçekleştirilmesini ve ilçe ve ekip düzeyinde gençlik sorumluları görevlendirmesine tekrar dikkati çeker.

95) Gençlik bürolarında, gençlik hareketinde görevli parti üyeleri ile parti örgütlerimizin gençlik sorumluları kaynaştırılmalı, gençlik hareketine yalnızca danışmanlık eden değil, yol gösteren yapıda oluşturulmalı, yalnızca gençlik hareketinde görevli üyelerden oluşan bürolardan kaçınılması gereğine işaret eder.

96) İşçi sınıfının bilimsel sosyalist öncüsünün kılavuzluk rolünün, gençlik hareketinin sınıfsal bileşiminin sağlıklılığı ile güvence altına alınabileceği gerçeğinden hareketle; genç işçileri kazanma çalışmasındaki eksikliklere dikkati çeker. Bütün parti örgütlerinin ve gençlik hareketinin bu yönde yoğun çalışma sürdürmesi gereğini vurgular.

97) Öncelikle fabrika ve işyeri ekiplerinden başlayarak, sendikal alanda yoğunlaşan parti birimlerine kadar tüm parti birimlerini genç işçiler ile kalıcı bağlar kurmakla, örgütlenme çalışmalarını geliştirmekle, genç işçilerin, genç olmalarından ileri gelen özellikleri dikkate alınarak ve özgün, yaratıcı çalışma biçimleri geliştirilerek işyeri ve fabrika ekipleri denetiminde gençlik birimleri oluşturulması görevine işaret eder.

98) Yeni genç savaşçıların kazanılmasının yalnızca gençlik hareketi içindeki partililerin çalışmalarının sonuçlarına bağlanamayacağından, Parti birimlerinin bu süreci yakından ve aktif bir biçimde izlemesini gerekli kılan görevlere, gençlerin yetişkin birer partizan olmalarını sağlayacak yeni yeni yöntemlerin geliştirilmesi için özel ilgi gereğine işaret eder.

99) Parti örgüt birimlerinin, üye kazanma ve kadro aktarma konusunda gençlik hareketinin görevlerini başarabilmesi için sağlıklı bir önderliği oluşturmasının ve korumasının önemine dikkati çeker.

Parti örgütlerini, gençlik çalışmaları içinde aktif görev yapan partili çekirdeğin güçlendirilmesi ile ve kadro aktarımı nedeniyle bu çekirdeğin zayıflamamasına özen göstermekle görevlendirir.

100) Tüm örgüt birimlerini, özellikle gelişmekte olan koşulları dikkate alarak, gençlik hareketinin içine düşebileceği yanlışlara karşı titiz davranmak ve yerinde uyarı ve çözüm önerilerini geliştirmenin önemine işaret eder.

101) Gençlik hareketinin örgütsel bağımsızlığını korumanın önemini parti ile içiçe olmanın sonucunda bu bağımsızlığın zedelenmesine ve doğrudan bir parti birimi haline dönüşmesine izin verilmemesi gereğini vurgular.

102) Parti örgütlerine, verili koşullarda gençlik hareketinin olanaklarını sonuna kadar değerlendirmesini, uygun koşullarda yığınsal ve açık örgütlenmelere yönelmesini planlama ve yol göstericiliği üstlenme görevini verir. Gençlik hareketini zor koşullarda giderek fiilen darlaşan bir hareket olma tehlikesinden sürekli uzak tutma gereğinin altını önemle çizer.

103) Sınıf mücadelesinin keskinleşmesi ile birlikte, gençlik hareketinin değişen koşullara göre örgütlenmesini geliştirmesinin önemine dikkati çeker. Değişik mücadele biçimlerinin ustalıkla birleştirilmesine ilişkin görevlere ve bu konuda ağırlık kaymalarına karşı uyanık olarak, doğru yönlendirilmeyen aktivitenin yanlış sonuçlarına dikkati çeker.

104) Gençlik hareketinin kendisini dar politik çalışma ile sınırlama tehlikesine işaret eder. Temel görevlerin yanısıra, gençliğin ilgi duyduğu her alanda çalışmanın, kültür-sanat ve spor çalışmalarını yürütmenin, bu alanları örgütlemenin, varolan örgütlerin etkinliğini artırmanın daha da zorunlu duruma geldiğini vurgular.

105) Gençlik basını ile parti basınının arasındaki uyumun sağlanması gereğine işaret eder.

106) Gençlik basın çalışmalarının iki önemli görevini aşağıdaki gibi belirler:

— Partinin strateji ve taktiklerinin, buna koşut olarak gençlik hareketine ilişkin saptamalarının ve eylem hattının sürekli özümsenmesinin sağlanması, açıklanması ve yaygınlaştırılması.

Bilimsel sosyalizmin ve proletarya enternasyonalizminin ilkelerinin yaygınlaştırılması.

Her türlü yanlış görüşe karşı, kesintisiz, ideolojik mücadelenin parti denetiminde ve yol göstericiliğinde sürdürülmesi.

— Faşizme karşı olan tüm gençlik kesimlerinin eylem birliğinin sağlanması.

Faşizmin iğrenç yüzünün teşhir edilmesi, geniş gençlik yığınlarının faşist demagojinin etkisinden kurtarılması.

107) Faşizme karşı gençliğin cephe birliğini yaratmak üzere eylem birliğini geliştirmek, kalıcı temellerde yükseltmek için tüm parti birimlerini görevlendirir.

108) Gençliğin anti-faşist cephe ve eylem birliğinin sağlanması yönündeki gecikmeye dikkati çeker. Gençlik hareketi içinde proletaryanın platformunu oluşturan, bilimsel sosyalist-öncü partili gençlerin, gençlik içindeki somut durumların değerlendirilmesine dayanan bir eylem programını geliştirme gereğini ve yaşama geçirme zorunluluğunu belirtir.

109) Gençlik içinde yaygınlık gösteren küçük burjuva devrimciliğine ilişkin olarak; bu hareketlerin bireysel terörist, maceracı karakteri ve eylem anlayışı ile sürekli mücadele yürütülmesini, ancak bu hareketlerin demokrat özelliklerini ve kendi içlerinde taşıdıkları farklı özelliklerin de dikkate alınarak yakın ilişki kurulması ve eylem birliğine kazanılmasının önemine işaret eder.

110) Doğu ve Güneydoğu'daki ulusal demokratik hareketin çok önemli bir unsuru olan, aynı zamanda bilimsel sosyalizme büyük ilgi gösteren gençlik örgütlerinin ve gruplarının bugüne kadar anti-faşist gençlik cephesine karşı takındıkları olumlu tavrı da dikkate alarak ilişkiler geliştirilmesinin, eylem birliğinin güçlendirilmesinin önemini vurgular.

111) Anti-faşist gençlik cephesinin örülmesinde bilimsel sosyalist platformda yer alan üç gençlik örgütü tarafından oluşturulacak öncü birliğin eksen oluşturma işlevine dikkat çeker.

112) Üç gençlik örgütü arasındaki eylem birliğinin karşılıklı dostluk, güven ve dayanışma temelinde, ideolojik-politik tartışmayı da içererek yükseltilmesi gereğine işaret eder. Bu eylem birliğinin tek bir gençlik örgütünün yaratılması doğrultusunda getireceği olumluluklara işaret eder.

113) Üç gençlik örgütü arasında sürekli geliştirilebilecek olan öncü işbirliğinin, aynı zamanda tek gençlik örgütünü hedefleyen bir biraraya geliş olması gerekliğini vurgular. Bu eylem birliğinin aynı zamanda, anti-faşist gençlik cephesinin en geniş temelde örülmesi, eylem birliğinin en geniş temelde geliştirilmesi açısından oynayabileceği son derece olumlu role de dikkati çeker.

114) Gençlik örgütlerinin tekleşmesinde belirleyici olanın, bilimsel sosyalist hareketin birliği-tekleşme perspektifi olduğunu, bu yönde atılan kalıcı adımların tek parti yaratılmadan önce tek bir gençlik örgütünün yaratılması yolunda öncelikli olanaklar yaratabileceğine işaret eder.

115) Politik birlik sorununa ilişkin olarak gençlik somutuna da yansıyan, «birleşik gençlik örgütü» vb. şeklindeki yanlış anlayışların, şekilsizliğine, çok merkezli ve ideolojik birlik sorununu kendiliğinden gelişmeye terk etmekte olan karakterine işaret eder.

Tek gençlik örgütünün yaratılması yönündeki olanakların varlığına dikkati çekerek, sorunun geçiştirilemeyeceğini, sağlam ve kalıcı temellerde ivedilikle gerçekleştirilme gereğini vurgular.

DEMOKRATİK KADIN HAREKETİNE İLİŞKİN GÖREVLER ACILDIR:

GEREKÇE

Demokratik kadın hareketinin yığınsal bir temele, yüksek bir örgütlülük düzeyine kavuşturulması görevi, başta işçi sınıfının bilimsel sosyalist partisi olarak Partimize düşmektedir.

Bu alanda, bugüne kadar ortaya çıkmış bulunan bazı örgütler, demokratik kadın hareketinin örgütlenmesi konusunda belirli girişimler yapmış olmakla birlikte, bu girişimler dar bir örgütlenme olmanın sınırlarını aşamamış, emekçi kadınlar ekseninde demokratik kadın hareketini örgütlemede ve yönlendirmede yetersiz kalmıştır.

Öte yandan bu alanda da tekelci sermayenin sürekli baskısı eksik olmamış, demokratik kadın hareketinin örgütlenmesinin önüne engeller, yasaklar konulmuştur.

Partimizin demokratik kadın hareketini örgütleme görevini yerine getirme doğrultusunda bugüne kadar yapmış olduğu çalışmaların ise, daha yolun başında olduğumuz tesbiti ile birlikte değerlendirilmesi gerekmektedir. Bu alanda kadro hazırlıkları, merkezi yönlendirme, kitle bağlarını genişletme yönünde belirgin eksiklikler bulunmaktadır.

Bugün demokratik kadın hareketinin güçlü ve yığınsal örgütlenmeye kavuşturulması yolunda sorun, dar anlamıyla, kendi hazırlıklarımızı yapmak, bu alandaki kendi eksikliğimizi gidermekle sınırlı değildir. Görevimiz, Partimizin ve Partili kadınların yönlendiriciliğinde, emekçi kadınlar ile sıkı bağlar ekseninde de demokratik kadın hareketini yığınsal bir örgütlülüğe kavuşturmaktır.

Demokratik kadın hareketinin güçlü, tek ve kitlesel örgütlenmesinin gerçekleştirilmesi ise, bilimsel sosyalist platformdaki örgütlerin kadın alanındaki potansiyellerinin birleştirilmesini kapsamak ile birlikte, buna indirgenemez. Kadın alanındaki potansiyellerin birleştirilmesi, güçlü, kitlesel bir örgütlülük düzeyine ulaşmanın önemli bir adımı olabilir ve olmalıdır.

Bilimsel sosyalist platformda bulunan örgütlerin kadın alanındaki güçlerinin birleştirilmesi ise politik birleşme sorunu ile yakından ilişkilidir. Bu ilişki, elbette ki bu alanda güçlerin birleştirilmesinin politik partilerin birleşmesinin sonrasına ertelenmesini getirmez. Ancak, yığınsal güçlü bir demokratik kadın hareketinin yaratılması ise eylem birliği sürecinde karşılıklı dostluk ve güven ortamının pekişmesine, politik tekleşme yönünde kalıcı adımlar atılmasına sıkıca bağlıdır.

Kadın hareketinin ortak temellerde yüksek bir örgütlülük düzeyine ulaşmasını sağlamak ile, Partimizin ve Partili kadınların yönlendiriciliğinde demokratik kadın hareketinin örgütlenmesine girişmek görevleri birbirini dışlamaz.

Bu çerçevede yürütülecek çalışmalar ise, kadro yetiştirilmesine ve iç örgütlenmeye her kademede önem verilmesini gerektirmekle birlikte, bunu aşan sınırlara sahiptir. Doğrudan demokratik kadın hareketini geliştirmeye girişmek varolan potansiyelin bir araya getirilmesi ile yetinmemek gerekmektedir. Bu amacı gerçekleştirmek için yayın eyleminin başlatılarak, geliştirilmesi önem taşımaktadır.

KARAR TASARISI

116) Demokratik kadın hareketinin güçlü ve kitlesel örgütlenmesini gerçekleştirmek amacıyla, bu alandaki çalışmaların bir an önce yoğunlaştırılması gereğine dikkat çeker.

117) Bu amacın gerçekleştirilmesinde, bilimsel sosyalist platformdaki örgütlerin kadın alanındaki güçlerinin bir araya getirilmesinin tek bir örgütlü çatı etrafında birleştirilmesinin önemli işlevi olduğunu belirleyerek, bu hedefe dikkati çeker.

118) Bununla birlikte, güçlü ve kitlesel bir örgütlenmenin gerçekleştirilmesinin bu hedefe ulaşmak ile sınırlı kalamayacağı, görevin kitlesel demokratik kadın hareketini yaratmak olduğu gerçeğinin altını çizer.

119) Partimizin ve Partili kadınların yönlendiriciliğinde, demokratik kadın hareketinin bağımsız ve örgütlü bir temelde yükseltilmesi çalışmalarının, kadro yetiştirilmesine ve iç örgütlenmeye her kademede önem vererek; ama kadın çalışmasının sınırlarının yalnızca iç örgütlenme olarak daraltılmasına izin vermeksizin ve varolan potansiyelin biraraya getirilmesiyle kesinlikle yetinmeksizin bir an önce geliştirilmesine karar verir.

120) Bu amacı gerçekleştirmek için yayın eyleminin taşıdığı öneme dikkati çeker.

121) Demokratik kadın hareketinin yığınsal ve tek bir örgüte kavuşturulması yolunda eylem birliği çalışmalarının geliştirilmesini öngörür. Bu çalışmaların, giderek tek bir demokratik kadın örgütünün yaratılması yolunda sahip olduğu rol ve işlevi ayrıca vurgular.

122) Demokratik kadın hareketinin Partili kadınların yönlendiriciliği temelinde örgütlenerek geliştirilmesi açısından, merkezi yönlendirmeyi geliştirme gereğine dikkati çeker.

123) Kadınların kurtuluşunun yalnızca kadınların eseri olmayacağı gerçeğinden hareketle, tüm Parti üyelerini ve örgüt birimlerini, çalışmaların örgütlenmesi, geliştirilmesi, kadro yetiştirilmesi, Partimize özellikle emekçi kadın üyeler kazandırılması için görevlendirir.

KÜLTÜR - SANAT ALANININ YARATICI GÜCÜNÜ YÜKSELTELİM, KÜLTÜR - SANAT SİLAHINA SAHİP ÇIKALIM:

GEREKÇE

Kültür-sanat alanı partimizin bugüne kadar etkin bir yönlendirme yürütemediği, çalışmaların örgütsüz ve dağınık yürüdüğü bir alan olma özelliğine sahip bulunmaktadır. Bu alanda varolan potansiyelin geliştirilmesi, örgütlenmesi ve kültür sanat emekçilerinin yürüttüğü mücadelenin yönlendirilmesi görevi etkin bir biçimde başarılmak zorundadır. Bugüne kadar varolan dağınıklık, varolan potansiyelin derlenememesini, hatta kısmen yitirilmesini de getirmiştir. Kültür-sanat alanının önemi tüm parti örgütlerince son derece açık ve net bir biçimde kavranmak zorundadır. Bu alandaki çalışmaların kollektif bir çaba ile hızlandırılması gerekmektedir.

Egemen sınıflar kültür-sanat alanını ve bu alanın araçlarını kendi uyutucu, aldatıcı, çarpıtıcı ve baskıcı emelleri için alabildiğine kullanmaktadırlar. Uyutma, aldatma ve çarpıtmayı başarabilmek için kaba, doğrudan yöntemlerden yararlandıkları gibi, dolaylı yollardan, incen yöntemlerden de alabildiğine yararlanmaktadırlar.

Gerek kültür ve sanat alanının bizzat kendi içinde yaratıcı olmak, gerekse bu alanın sonsuz zengin araçlarını yaratıcı güçle değerlendirmek şansı ancak ve yalnız geleceğin sahibi olan işçi sınıfı ve müttefiki emekçi sınıf ve katmanların elindedir.

Ülkemiz somutunda sınıfsal çelişkilerin keskinleşmesi, tehlike ve olanakların bir arada gelişmesi, kültür-sanat yönünden de ayrı bir derinlik kazanmaktadır.

Kültür ve sanat alanı, iki yönlü etkinliğin en ağır bastığı alanlardan birisidir. Bu alanda da verilecek önem, hem bu alanın kendi içinde verilecek sınıf mücadelesi bakımından, hem de kültür ve sanat silahının sınıf mücadelesinin diğer alanlardaki etkinliği bakımından kapsamlı olmak zorundadır. Bu iki yön birbiri ile sıkı bir diyalektik bağlantı içinde bulunduğundan, bir yönü, ya da diğeri feda edilemez. Bir başka deyişle, kültür ve sanat alanının kendi içindeki sınıf mücadelesinde gerekli yer kazanılmadan, o alanın olanaklarını diğer mücadele alanlarında en iyi, en doğru, zengin, etkin ve yaygın biçimde kullanmak mümkün olmadığı gibi; kültür ve sanat araçları sınıf mücadelesinin her alanında yaratıcılıkla gereği gibi değerlendirilmedikçe, kitlelerin hayatına kazandırılıp, sınanıp, geliştirilmedikçe, kültür sanat alanının kendi içindeki mücadele de başarıya ulaşamaz.

Tersine, bu iki alan iki yönlü önemi ile doğru değerlendirilip, kültür ve sanat planında mücadele ve etkinlik yükseltildiğinde, bu mücadelenin her boyutunda, çok yönlü, belirleyici başarılar sağlanmaktadır. Tarih, bu bakımdan zengin örneklerle doludur. Ve bu, elbette ki bizim somutumuzda da mümkündür.

Bu zorunlu görev en başta da işçi sınıfının bilimsel sosyalist partisinin omuzlarındadır. Çünkü, gerek kültür ve sanat alanında ve bu alanın verilerinin tüm mücadele alanları içinde değerlendirilmesinde, gerekse bu alandaki demokrasi mücadelesinde kalıcı başarı, ancak bu alanda da bilimsel sosyalist işçi sınıfı hareketinin öncü işlevi ile mümkün olabilir.

Öte yandan anti-faşist cephenin örülmesinde, kültür ve sanat emekçilerinin eylem birliği büyük önem taşımaktadır. Anti-faşist kültür ve sanat cephesinin örülmesi, ancak bir yandan sanatçıların, kültür adamlarının işçi sınıfı saflarına; diğer yandan da yetenekli işçilerin, emekçilerin kültür ve sanat çalışmalarına kazanılması temelinde ve bu bütünlük içinde iki ana bileşenin demokrasi cephesi içinde sürekli insiyatif kazanması ile sağlam temellerde örülüp, geliştirilebilir.

Bu iki ana bileşenin birinden, ya da ötekinden vazgeçmenin asla düşünülemeyeceği gibi, gereken anlamda kucaklanması ise ancak, bu alanda da örgütlü güç ile, yani parti ile mümkündür.

Bu görev elbette ki partimizin öznel bir isteği değildir; olamaz. Hem bilimsel sosyalist sanatçıların, kültür adamlarının, bu alana katılan işçilerin, emekçilerin ve hem de içinde bulunduğumuz mü-

cadele gerçeğinin somut, dayatan, nesnel bir gerekliliği, bilimsel sosyalist olmanın bir yükümlülüğü olarak kavranmak ve işlenmek zorundadır.

KARAR TASARISI

Türkiye İşçi Partisi 3. Büyük Kongresi,

124) Uzlaşmaz sınıf mücadelesinin son derece önemli bir alanı olan kültür ve sanat alanındaki çalışmaların süratle geliştirilmesinin, bu alanda egemen sınıfın saptırıcı, baskıcı, aldatıcı ve uyutucu yöndeki dolaylı dolaysız her türden girişiminin boşa çıkartılması, kitlelerin tekelci, büyük burjuvazinin bu girişimlerine ve etkilemelerine terk edilmemesi açısından önemine dikkati çeker.

125) Kültür-sanat alanının sunduğu zengin ve çeşitli araç ve olanakların, başta ajitasyon ve propaganda alanı olmak üzere, diğer alanlardaki mücadele için vazgeçilmez sınıf silahları oluşturduğu gerçeğine önemle dikkati çeker.

126) Bu gerçeklerden hareketle Parti'nin hem tüm kültür ve sanat emekçilerinin, hem de emekçi halkın tümünün mücadelesi için, öncü, yönlendirici ve örgütleyici görevinin altını çizer.

127) Bir yandan, gerek, devrimden önce ancak ve yalnız egemen sınıf kültürünün varolabileceği mekanik saplantısıyla, gerekse, bu alanın da nasıl olsa temel yapı gibi kendiliğinden evrim geçireceği beklentisiyle, kültür ve sanat alanında kapitalizm döneminde de zorunlu sınıfsal yaklaşımı ve mücadele perspektifini gözardı eden sağ ve «sol» oportünizme; diğer yandan, işçi sınıfı kültürünün, tarihten, kitlelerin somut mücadelesinden ve işçi sınıfının bilimsel sosyalist hareketinden kopuk biçimde «kapalı laboratuvarlarda» ve «sıfır»dan yaratılacağı şeklindeki «proletkült»çü «sol» sekterizme, karşı duyarlı olunması gereğine dikkati çeker.

128) Bir yandan, emperyalizmin, ulus nihilizmine yaslanan kozmopolit «yığın» kültürü salgınına karşı; diğer yandan ise, gerek «politika üstü», «sınıflar üstü» burjuva «ulusal» kültür yalanının etkinliğine, gerekse, faşist, ırkçı-şoven milliyetçi kültür demagojilerinin kitleleri aldatmasına karşı, ulusal kültür kavramını da mücadelenin somut gerekleri ve proleter enternasyonalizmi ilkeleri ışığında, yerili koşullardaki gerçek sınıfsal içeriğine kavuşturarak, onu da burjuvazinin yalan silahı olmaktan çıkarıp, anti-emperyalist, anti-tekel, anti-faşist ve anti-şoven demokrasi mücadelesinde değerlendirmeyi hedef alır.

129) Kültür ve sanat alanında da demokrasi cephesinin örülmesini, tüm bu somut içerikler ile belirlendiği gibi, işçi sınıfımızın bilimsel sosyalist partisinin ertelenemez ve asla zaman yitirilemeyecek bir görevi olarak saptar.

130) Bu alanda demokrasi cephesinin ekseni olacak sınıf hareketi olmanın sorumluluğu ile, tüm partiyi kapsayacak doğrudan görevli bir iç örgütlenmenin merkezi olmak üzere, Merkez Yönetim Kurulundan bir sorumlu görevliliğinde, bir kültür ve sanat seksiyonu oluşturulması görevini verir.

131) Partili ve yandaş kültür ve sanat emekçilerinin mümkün olan en geniş katılımı ile bu alanda örgütlenme ve eylem programının geliştirilmesi için çalışmaların başlatılmasını öngörür.

132) Bu alandaki yayın çalışmalarının artan önemine dikkati çekerek, yayın alanında hazırlıkların en kısa sürede başlatılması gereğinin altını çizer.

133) Tüm partili kültür ve sanat emekçilerini birinci görev olarak bu alandaki parti çalışması ve ilgili örgütlerde inisiyatif kazanma görevi ile yükümlü kılar. Parti kademelerinin bu karar doğrultusunda yükümlülüklerin yerine getirilebilmesi için görevleri olabildiğince tekleştirme gereğine dikkati çeker.

134) Tüm parti örgütlerini, gerek kültür-sanat alanını, gerekse bu alanın sunduğu olanak ve araçları, çalışmalarında en doğru, zengin ve yaratıcı bir biçimde değerlendirip, bir yandan yetenekli kadrolarını bu alandaki çalışmalara katarken, diğer yandan işyeri ve mahallelere, kendi çalışma alanlarına kültür-sanat etkinlikler'ni, merkezi kültür-sanat etkinliklerin de işyeri ve mahallelerdeki, kendi çalışma alanlarındaki en geniş ilişki çevresini taşımaya ve bu etkinlikleri ideolojik, politik örgütsel çalışmanın kaynakları olarak yükseltmeye çağırır.

BARIŞ MÜCADELESİNİN GÖREVLERİ YAŞAMSALDIR:

GEREKÇE

Dünya barış güçlerinin aktif mücadelesi, dünya barışının korunup perçinlenmesinde yeni başarılar kazanmakta, kazanımlarını kalıcı mevziler durumuna getirmektedir. Sorunların görüşmeler yolu ile çözümlenmesinin esas alınması, silahlanma yarışına son vermek için sürdürülen görüşmeler, «Salt 1» anlaşması ve ABD kongresinde onay bekleyen «Salt 2» anlaşması, Helsinki Konferansı sonuç belgesi, bu yolda atılan önemli adımlardır. Dünya barış güçleri, bu ve benzeri kazanımları gerçek yapmak, bunları koruyup zenginleştirmek için vargüçleriyle mücadelelerine devam etmektedirler. Ama bütün bu olumlulukların varlığına rağmen, savaş tehlikesi gündemin baş sırasındaki yerini korumaktadır.

Özellikle Helsinki Konferansı sonuç belgesinin imzalanmasından sonra başlayan ve ileri bir aşamaya ulaşan yumuşama süreci, emperyalizmin hegemonyacı çıkarlarını eskisi gibi rahat korunmasının önüne ciddi bir engel olarak dikilmiştir. Emperyalizm, ileri noktalara ulaşan yumuşama sürecini durdurmak, hiç yoksa hızını kesmek için; detantı bozmak ve yeniden soğuk savaşı başlatmak için; savaş kundakçılığı plan ve politikalarını tırmandırmak için her yola başvuruyor.

Emperyalizmin dünyada, özellikle de ülkemizin de içinde olduğu Yakın ve Ortadoğu'da yürüttüğü bu saldırgan politikasının, üzeri artık eskisi gibi örtülememekte, geniş işçi ve emekçi kesimlerce, tüm ilerici, yurtsever ve demokratlarca kolaylıkla kavranılmaktadır. Emperyalizmin barışı kundaklayan politikalarının, onun planladığı askeri ve politik stratejinin en önde gelen hedefini başta Sovyetler Birliği olmak üzere Dünya sosyalist sistemi oluşturmaktadır. Savaş politikası aynı zamanda pek çok ülkeyi, özellikle de gelişmekte olan ve ulusal bağımsızlıkları için mücadele eden ülkeleri de hedef almaktadır. Daha açık bir deyişle, emperyalizmin saldırgan politikasının hedefi, halkların barış, bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm doğrultusundaki mücadelelerini ne pahasına olursa olsun boğmak, ezmek ve geriletmek noktasında yoğunlaşmaktadır.

Diğer yandan emperyalizmin, Ortadoğu petrolleri üzerindeki denetimini sürdürebilmek için, bu alanda kaybedilen mevzilerini yeniden sağlamak veya yeni mevziler elde etmek için, başta Filistin halkı olmak üzere, İran'da Şah despotizmine karşı çıkan halk hareketine, bölgedeki Kürt ulusal hareketlerine, emperyalizmi ve işbirlikçisi feodal gericiliği yıkan Afganistan halklarına karşı planladığı ve uygulamaya koyduğu saldırılar hedefine ulaşamamış, planlar ciddi şekilde bozulmuştur. Emperyalizmin saldırgan planlarının uygulanma olanağı bulamamış olması, ulaşamadığı hedefine yeniden, ama askeri gücünü ortaya koyarak harekete geçmeye yöneltmektedir. Cento benzeri yeni askeri pakt girişimleri, Hint okyanusunda kalıcı filo oluşturma çabaları; Ortadoğu'ya gönderilmeye hazır bir «Yıldırım Ordusu» oluşturulması; Pakistan'a askeri yardımın arttırılması; Pekin yönetimi ile askeri ilişkilerin geliştirilmesi; emperyalizmin ve işbirlikçisi feodal gericiliği, proleter enternasyonalizmi ilkeleri temelinde Sovyetler Birliği'nin yardımını da alarak deviren Afganistan halkının haklı mücadelesini karalamaya yönelik gerginlik yaratma girişimleri; Türkiye'ye dayatılan Savunma İşbirliği Anlaşması (SİA) ile ülkemizi Ortadoğu halklar üzerinde uygulanması düşünülen saldırı planlarında önemli ve tehlikeli bir işlev yükletip, köprübaşı konumuna getirmesi; ölüm kusan Pershing ve Cruise füzelerinin Avrupa'ya yerleştirilmesi; bütün bunlara ek olarak ABD'nin küstahça İran'ın topraklarına askeri güç indirip, İran'ın egemenliğini tasallut etmesi, Kıbrıs'ın emperyalizmin emrinde yüzen bir uçak gemisi olarak tutulması; Kıbrıs'taki ulusal toplulukların, Türkiye ve Yunanistan halklarının birbirine karşı kışkırtılması seçilen yolun, açıkça savaş olduğunu göstermektedir.

Ülkemiz ABD'nin başını çektiği saldırgan emperyalist NATO'nun üyesi olduğu için, insanlık düşmanı savaş taraftarlarının oluşturduğu safta yer alıp, dolaylı yoldan savaş politikasına alet olmakla kalmamakta, aynı zamanda emperyalist emeller uğruna doğrudan bir savaşa itilmek istenmektedir.

Bu nedenle de, ülkemiz barışsever güçlerinin mücadelesinin, yığınsallığının, örgütlülüğünün ve etkinliğinin arttırılması yaşamsal bir görevdir.

KARAR TASARISI

Türkiye İşçi Partisi 3. Büyük Kongresi;

135) Dünya Barış Konseyinin, 9 Mayıs'da, Hitler faşizmine karşı kazanılan zaferin ve Avrupa'da 2. Dünya savaşının bitiminin 35. yıldönümünde Budapeşte'de toplanarak tüm dünya halklarına yaptığı çağrıda da belirtildiği gibi, ülkemizde de.

— Çok büyük güçlüklere karşın, barışın korunması için elinden gelen tüm çabayı gösterenleri

— Silahlanma yarışı çılgınlığını reddedenleri,

— Uluslararası ilişkilerde giderek daha sık zora başvurulmasından kaygı duyanları

— Daha iyi bir dünyada yaşama hakkını savunan gençleri, savaş tehlikesini önlemek yolunda örgütlenmeye, savaş tehlikesine karşı, savaş kışkırtıcılarına karşı, amansızca bir mücadelenin içerisinde tutmaya yönelik çalışmalarını daha da etkinleştirip yaygınlaştırmalarının yaşamsal önemine dikkat çeker.

136) Dünya Barış Konseyinin Budapeşte toplantısında kararlaştırdığı çağrıda da belirtilen savaş tehlikesini önlemenin önemini vurgular. Savaşın kaçınılmaz olmadığı, silahlanma yarışının, silah stoklarının yığılmasının, özellikle Avrupa'nın yüreğinde yeni nükleer cephaneliklerin kurulmasının yasaklanmasının mümkün olduğunu, bunun için de şiddet politikasına, kuşatma, embargo, boykot tehditlerine ve askersel kışkırtmalarına karşı çıkmayı barış mücadelesinin yaşamsal hedefleri olarak görür.

137) Dünya Barış Konseyi başkanlık divanının çağrısının 23-25 Mart tarihleri arasında Hindistan'ın başkenti Yeni Delhi'de yapılan «Asya'da Barış ve Güvenlik» konulu uluslararası konferansta kararlaştırılan deklarasyonun Avrupa Komünist ve İşçi Partileri, Fransız Komünist Partisi ile Polonya İşçi Partisi'nin önerisi üzerine barış ve silahsızlanma konularını görüşmek üzere 28-29 Nisan'da Paris'te düzenledikleri «Avrupa Emekçilerinin Barış ve Silahsızlanma Forumu»nun kararlaştırdığı hedefleri uğrunda mücadelenin güçlendirilmesinin önemine işaret eder.

138) Türkiye'nin, ABD emperyalizminin ve NATO'nun özellikle Ortadoğu bölge halklarına yönelik saldırgan politikasına doğrudan alet edilmesi girişimlerine karşı amansızca mücadele edilmesi gereğine yeniden dikkatleri çeker.

139) Savunma İşbirliği Anlaşmasının (SİA) ulusal bağımsızlığımıza indirilen yeni ve ağır bir darbe olduğunu, egemenlik hakkımızı ihlal ettiğini, bu hakların en azından bir bölümünü, ABD emperyalizmine terkedildiğini vurgular. Ayrıca bu anlaşmayla kamuoyundan saklanmaya çalışılan yeni ve gizli anlaşmaların hazırlandığına da dikkatleri çeker.

140) Türkiye'yi emperyalist savaş politikasının bir parçası durumuna getiren, ülkemizi komşu ülkelere ve özellikle de Ortadoğu halklarına karşı saldırı üssüne dönüştüren bu tehlikeli gidişin önlenmesini yaşamsal bir görev olarak görür.

141) Ekim devriminden bugüne kadar, hiçbir ülkeye ve halka karşı askeri tehdit yoluna gitmeyen barışsever Sovyetler Birliği devleti ile ve tüm komşularımızla iyi komşuluk ve dostluk ilişkileri içerisinde olmanın, ülkemiz açısından büyük önem taşıdığını yineler.

142) Ülkemiz barış güçlerinin, dünya barış güçleriyle olan ve süren dayanışmasının olumlu gelişmeler içerisinde olduğunu görmekten kıvanç duyar, bu ilişkilerin daha da sağlıklı gelişmesine çaba harcanmasını önemli bulur.

143) Dünya barış hareketinin ülkemizdeki ayrılmaz bir parçası olan barış hareketinin, son dönemde içine girmiş bulunduğu olumlu sürecin, barış mücadelesini yeni bir dönemece getirdiğini tesbit eder. Bu yeni dönemecin olması gereken sonuçları vermesi için, kitleselleşmeye ağırlık verecek bir anlayış ve çalışmanın içine girilmesinin şart olduğunu önemle belirtir.

144) Barış için verilmekte olan savaşın yükselmesinin, tüm yurtsever, ilerici ve barıştan yana olan güçlerin ortak çabasının geliştirilmesinin bir gereği olarak bu alanda bir dönem varolan dar grupçu ve sekter tutumların kalıntılarının bütünüyle ve bir daha geri gelmemecesine silinmesini barış hareketinin yükselmesinin önüne çıkabilen, her türden sekter ve dar grupçu eğilimin, bütünüyle ve bir daha geri gelmemecesine etkisizleştirilmesi için mücadeleyi; «barış ortak bir servettir» evrensel doğrusunun bir gereği sayar.

İŞÇİ SINIFIMIZIN AYRILMAZ BİR PARÇASI OLAN YURT DIŞINDAKİ İŞÇİLER ARASINDA ÖRGÜTLÜ ÇALIŞMAYI GELİŞTİRELİM:

GEREKÇE

Türkiye işçi sınıfının nicel olarak bir milyona yakın bir kesimi, büyük çoğunluğu ile de kapitalist Avrupa ülkelerinde olmak üzere, yurt dışında bulunmaktadır. Yurt dışında, «ikinci sınıf» insan konumuna girmeye zorlanarak, güç koşullar altında çalışan bu işçi kesimi, aileleriyle birlikte bir buçuk milyonluk büyük bir kitleyi oluşturmaktadır.

Kapitalizmin içinde bulunduğu ekonomik bunalım nedeniyle 1974'ten beri bu ülkelere işçi göçü dondurulmuş durumdadır. Ancak işçi göçü, «kaçak işçi» veya «siyasi mülteci» biçimine bürünerek devam etmektedir. Öte yandan ikinci, hatta üçüncü kuşakların yetişmesi nedeniyle yurt dışındaki işçiler sayısal olarak büyümektedir.

Yurt dışında bulunan göçmen işçiler, Türkiye işçi sınıfının ayrılmaz bir parçasını oluşturmaktadırlar. Türkiye işçi sınıfının bu ayrılmaz parçası ile ilişkilerin geliştirilmesi, sağlam bağlar kurulması ekonomik-demokratik hakları için gerek Türkiye'de, gerekse yurt dışında verilmekte olan mücadelesinin örgütlü, kitlesel temellerde yükseltilmesi, Türkiye işçi sınıfının birliğinin sağlanması, geliştirilmesi açısından da büyük önem taşımaktadır. Türkiye işçi sınıfının yurt dışındaki bu ayrılmaz parçasının mücadelesi ayrıca uluslararası mücadeleye omuz verilmesi, Türkiye işçi sınıfının uluslararası bağlarının geliştirilmesi bakımından da önemlidir.

En geniş demokrasi, barış ve ilerleme güçlerinin ortak birleşik eyleminin sağlanması, Türkiye'nin de içine girmeye zorlandığı Avrupa «sermaye bloku» karşısında Avrupa «emek bloku»nun oluşturulmasında Türkiyeli göçmen işçiler önemli bir rol oynamaya adaydır.

Yurt dışındaki partili yoldaşlarımızın çekirdeğini oluşturarak etkin rol oynadıkları «Demokrasi İçin Birlik» komitelerinin çok kısa sürede eriştikleri örgütlülük ve çalışma düzeyi, küçümsenmeyecek bir potansiyeli, göçmen işçilerin birleşik eyleminin yaratılıp, geliştirilmesi ve yönlendirilmesi açısından varolan olanakları işaret etmektedir.

KARAR TASARISI

Türkiye İşçi Partisi 3. Büyük Kongresi,

145) Türkiye İşçi sınıfının ayrılmaz bir parçası olan yurt dışındaki Türkiye'li işçilerin birleşik mücadelesinin en geniş temellerde örgütlenerek, geliştirilmesi, yönlendirilmesi açısından, partili yoldaşlarımızın çekirdeğini oluşturarak etkin rol oynadıkları «Demokrasi İçin Birlik» komitelerinin ifade ettiği potansiyele dikkati çeker.

146) Aşağıdaki amaçlar uğruna mücadele etmeyi ve bu mücadele çerçevesinde en geniş güçlerin seferber edilmesi, birleşik eyleminin yaratılması için çalışmayı öngörür:

— Kapitalist sistemin göç sorununa bir çözüm bulması olanaksız olduğundan, göçmen işçilerin ve ailelerin çıkarları ancak büyük sermayeye karşı, barış, ilerleme ve sosyalizm için birlikte mücadele verilerek savunulabilir. Ancak büyük sermayeye karşı mücadeleyledir ki, Türkiye'de dahil göçmen işçi gönderen ülkelerin ve bu arada Avrupa'nın kapitalist ülkelerini geri kalmış bölgelerinin, milyonlarca aileyi kendi yurtlarından kopmaya zorlayan ekonomik geriliğinin üstesinden gelinebilir. Göçmen ve yerli işçiler aynı sömürüye tabidir, hepsinin düşmanı aynıdır: Büyük sermaye. Göçmen işçilerin sorunları, işçi sınıfının tümünün hakları için mücadeleye sıkı sıkıya bağlıdır.

— Göçmen işçi sorunlarının çözümü yolunda atılacak ilk adım, onların gerek kendi ülkelerinin, gerekse çalışmakta oldukları ülkelerin yasama ve yerel yönetim organları seçimlerinde, gerekse kıta çapındaki Avrupa Parlamentosu seçimlerinde seçme ve seçilme hakkını sonuna kadar kullanabilmelerine sahip kılınmalarıdır.

— Siyasal hakkın sonuna dek kullanılabilmesi, aynı zamanda Türkiyeli işçilerin yurt dışında da sendikal, demokratik ve siyasal örgütlenme hakkına sonuna kadar sahip olmalarıyla mümkündür.

— Bu hakkın kullanılmasına engel olan tüm yasalar değiştirilmeli, ayrıca, Vatandaşlık Yasası'nda göçmen işçileri siyasal düşünce ve tutumlarından ötürü vatandaşlıktan çıkarılma ve ulusal pasaportlarından yoksun kılınma tehlikesiyle başbaşa bırakan değişiklik önerisi parlamentoda geri çevrilmelidir.

— Türkiyeli işçiler arasında gerici ideolojilerin propagandasını yapan ve terör saçan merkezler dağıtılmalı, bu gibi çalışmaları destekleyen ve koruyan devlet temsilcileri geri çekilmelidir.

— Bugüne kadar ikiyüzlüce kullanılan «konuk işçi» aldatmacası yıkılarak, Türkiyeli göçmen işçinin, hem Türkiye işçi sınıfının, hem de bulunduğu ülkenin işçi sınıfının eşit haklara sahip bir mensubu olduğu kabul edilmeli ve ettirilmelidir.

— Ankara Anlaşması'nın Türkiyeli işçiler için 1976 yılından itibaren öngördüğü serbest dolaşım hakkı kısıntısız tanınmalı, bunalım dönemleri de dahil, Türkiyeli işçilere sınırsız çalışma hakkı verilmelidir.

— Avrupa Konseyi üyesi ülkelerden Federal Almanya'nın ve İsveç'in TC vatandaşlarına tek yanlı olarak uygulama kararı verdikleri vize zorunluluğu kaldırılmalı, bunun için misilleme de dahil tüm olanaklar değerlendirilmelidir.

— Türkiye kökenli siyasi sığınma isteklilerine karşı getirilen her türlü sınırlamalar ve Cenevre Anlaşması'nı ayaklar altına alan gayri insani uygulamalar kaldırılmalıdır.

— Türkiyeli işçilere, bulundukları ülkelerin yerli işçilerininkine eşit ekonomik haklar tanınmalı, eşit işe eşit ücret ödenmelidir.

— Türkiyeli işçiye, ailesini serbestçe getirtebilme, kendi çalışma ve oturma süresini de kendisinin serbestçe belirleyebilmesi hakkı tanınmalıdır.

— Türkiyeli işçiye insana yaraşır konutlarda oturma, sağlık ve bakım olanakları sağlanmalıdır.

— Türkiyeli işçinin keyfi biçimde sınırdışı edilmesi yasaklanmalıdır.

— Sadece «döviz çekme» aracı olarak çıkartılan «emeklilik yasası» göçmen işçinin yarınını güvence altına alacak şekilde değiştirilmelidir.

— Türkiyeli işçilerin tatil için yurda gidiş gelişlerinde karşılaştıkları vize, trafik ve gümrük zorlukları önlenmelidir.

— Türkiyeli işçiye yurda kesin dönüşünde çalışma olanakları sağlayacak önlemler alınmamış işçinin döviz tasarrufları, kapitalist düzenin hastalıklarına çare olarak değil, göçmen işçinin geleceğini güvence altına alma olanağı olarak değerlendirilmelidir.

— «Döviz bedelli askerlik» uygulamasına derhal son verilmeli, Türkiye'nin ulusal savunma gereklerine göre düzenlenecek kısa süreli bir askeri eğitim bedelsiz olarak tüm vatandaşlara eşit biçimde uygulanmalıdır. Bu eğitim süresinin saptanmasında genç göçmen işçinin yurt dışında çalışma ve iş olanaklarını yitirmesi tehlikesine yol açılmaması gözetilmelidir.

— Özellikle Federal Almanya'da birinci kuşak ile ikinci kuşak arasında ayrım yapan ve genç Türkiyelileri «yarı-almanlaştırma» amacı güden «entegrasyon» politikasına karşı çıkılmalıdır.

— Alman kapitalizmine yedek işçi ordusu ve Alman ordusuna er yetiştirme amacı güden ve özünde «özümsemeci» olan şimdiki entegrasyon politikası yerine ırk, milliyet, dil ve tabiiyet ayrımı gözetmeksizin tüm göçmen işçilerin eşit siyasal sosyal, ekonomik ve yasal haklara sahip kılınması sağlanmalıdır.

— Türkiyeli işçi çocuklarına demokratik okul eğitimi hakkı tanınmalı, hem bulunduğu ülkenin kültürünü, hem de kendi öz kültürünü öğrenme geliştirme konusunda tüm olanaklar sağlanmalıdır.

— Türkiyeli işçilere, yerli işçilerininkine eşit mesleki yetişme ve ilerleme olanağı verilmelidir.

— Türkiye işçilerin öz kültürlerine ve onurlarına saygı gösterilmeli, her türlü ırkçı, ayrımcı ve aşağılayıcı uygulamalara son verilmelidir.

— Türkiyeli işçilerin sendikal haklarına saygı gösterilmeli, bulundukları ülkelerin sendikaları içinde örgütlenmeleri teşvik edilmelidir.

— Türkiyeli işçilerin düşünce, toplanma ve örgütlenme özgürlükleri güvence altına alınmalıdır.

— Türkiyeli işçilerin haberleşme, kültürel çalışma, boş vakit geçirme konularında sınıf düşmanı çevrelerin ve beyin yıkayıcı kitle iletişim araçlarının etki alanından kurtarılması için gereken önlemler alınmalıdır.

— Öğrenimlerini tamamlayamadan yurda dönen işçi çocuklarına öğrenimlerini bıraktıkları yerden sürdürme olanağı verilmelidir.

— Türkiye Cumhuriyetini temsil eden elçilik ve konsolosluklarda, diğer devlet misyonlarında göçmen işçinin onuruna saygı gösterilmelidir.

— Türkiyeli işçilerin bulundukları ülkelerin yerli işçilerinin ve diğer göçmen işçilerin ileriye yönelik örgütsel çalışmalarında yer almalarına, onlarla güç ve eylem birliği yapmalarına hiçbir engel konulmamalıdır.

Esasından Reddedilen «Karar Tasarısı» Taslakları

İŞÇİ SINIFININ SENDİKAL BİRLİĞİ VE BİLİMSEL SOSYALİST HAREKETİN BİRLİĞİ ÜZERİNE KARAR TASARISI TASLAKLARI

A. GEREKÇE

Bugün demokrasi cephesinin oluşturulması ve emperyalizmle işbirliği içindeki tekellerin, büyük toprak sahiplerinin iktidarına son verilip yerine devrimci, demokratik bir iktidarın kurulması, her şeyden önce işçi sınıfının en geniş kesimlerinin bu amaca kazanılmasına, işçi sınıfının birliğinin sağlanmasına bağlıdır. İşçi sınıfımızın gücünün mücadeleye tam olarak yansıyabilmesi ve tarihsel görevlerini yerine getirmesi ancak sendikal ve politik birliğinin sağlanmasıyla, hızla bu yolda kalıcı başarılar elde edilmesiyle mümkündür.

Türkiye'nin dört bir yanında işçiler mücadelelerinin her kritik anında birlik, tek bir yumruk olma ihtiyacını en yakıcı bir biçimde duymaktadırlar. İşçi kitlelerinin birlik isteğine, bu temel ihtiyaca cevap vermek, işçi sınıfının birliği için sürekli ve sistemli bir mücadele yürütmek işçi sınıfının bilimsel sosyalist partisinin başta gelen bir görevidir. Özellikle Tek Parti, Tek Cephe kararlarımızın öncesinde Parti olarak bu görevi, taşıdığı öneme uygun bir kapsamda ele alabildiğimizi, işçi sınıfının sendikal ve politik birliğini sağlamak için mücadeleyi Partimizin ana politikalarından biri olarak gereği gibi kavrayabildiğimizi söylemek mümkün değildir. Kuşkusuz Parti olarak yapabileceklerimizin, etkileyebildiklerimizin dışında kalan birçok görev, birçok unsur vardır. Öznel ve nesnel birçok engel ileri adımlar atılmasını zorlaştırmaktadır. Ancak bu engelleri aşmanın koşullarını yaratmak görevimizdir. Ne var ki bu yolda yapılabilenler esas olarak, böyle bir görevin varlığına işaret etmeyi, bu yolda belirli adımlar atılmasının gerektiği tesbitini yapmayı ve genel merkezler düzeyinde kalan kimi başlangıç temaslarını aşamamıştır. İl ve ilçelerde yapılan çalışmalar tek bir bütünün parçaları haline getirilememiştir. Bu nedenle, III. Büyük Kongrenin Parti olarak taşıdığımız sorumlulukla bağdaşmayan bu eksikliği hızla kapatmaya girişmesi zorunludur.

Türkiye'de işçi sınıfının birliğini engelleyen nesnel koşulların başında saflarının her yıl işçileşen yüzbinlerce köylü, esnaf ve zanaatkârla kalabalıklaşması, işçi sınıfımızın büyük kesiminin köyleri ile ilişkilerini henüz yeni yeni koparmakta oluşu, dış ülkelere büyük çaplı işçi göçünün doğurduğu köklü olumsuzluklar, etnik, dinsel farklılıklar gelmektedir.

Öte yandan işçi sınıfının kendi içindeki tabakalaşması, ilk kuşak işçilerle; sanayi işçileri dışındaki kesimlerin burjuvazinin ideolojik etkilemelerine daha açık olması; örgütsel olarak 34 işkoluna, 5 konfederasyona ve 800'ü aşkın işçi sendikasına ayrılmış olması da birliğin önündeki engellerin diğer bir kaynağını oluşturmaktadır. Bu ve benzeri unsurlar burjuvazinin ve emperyalizmin ideolojik şartlandırma ve etkilemelerine elverişli bir temel yaratmakta ve geniş işçi kitlelerinin sınıf çıkarlarına ve ideolojilerine karşıt konumlarda tutulması mümkün olabilmektedir. Ayrıca işçi sınıfını bölmek amacıyla uygulanan özel politikalar da (işçi-memur ayrımı, sendika bürokrasisinin geliştirilmesi, ücret ve sendikal haklar bakımından yaratılan ayrıcalıklar, şoven milliyetçi ayrımcı politikalar vb.) bu ideolojik etkilenmeyi önemli ölçüde güçlendirmektedir. En çıplak biçimi anti-komünizm olan etkileme ve şartlandırma kompanyaları Türkiye kapitalizminin bunalımının derinleşmesi ve dünyada sosyalizmin artan prestiji ile belli ölçüde eski güçlerini kaybetmiş olmasına rağmen, hâlâ geniş kitleleri yönlendirebilmektedir.

Öte yandan, faşist hareket kurduğu ya da yönetiminde etkin olduğu çeşitli sendikalar aracılığıyla asla azımsanmayacak sayılara ulaşan işçiyi yönlendirmekte, onların «temsilcisi» olmanın sağladığı olanakları sınıf hareketine karşı yönettiği cinayet ve saldırılarda kullanmaktadır. Faşizmin sendikalar içindeki etkinliğinin ortadan kaldırılması ve doğrudan doğruya çeşitli kanallarla işçi kitleleri arasında giriştiği çalışmaların etkisizleştirilmesi işçi sınıfının birliği bakımından önemli bir görevdir.

İşçi sınıfının birliğini engelleyen bir diğer temel unsur sosyal demokrat hareketin, sağ ve «sol» oportünizmin işçi sınıfı saflarındaki etkileridir. Sendikal mücadeleden, politik mücadeleye ve ideolojik tutumlara kadar her alana yansıyan bu saptırmalar işçi sınıfının birliğine yöneltilmiş en etkin silahlar olarak işlev görmektedir. Bu tür etkilemeler nedeniyle bugün işçi sınıfımızın sayıca en kalabalık kesimi CHP'yi desteklemektedir. Çeşitli sol radikal akımların işçiler, özellikle genç ve ilk kuşak işçiler arasında azımsanmayacak ölçüde taban bulabilmeleri olumsuz sonuçlarıyla mücadelenin her alanına yansımaktadır.

Dıştan gelen bu bölücü etkilere karşı sınıfın birliğini koruyup geliştirmekle yükümlü olan bilimsel sosyalist hareketin geniş kitleleri daha yeni yeni kavrayabilmesi, ideolojik-politik önderlik bakımından önemli zaaflar taşıyagelmesi işçi sınıfını büyük ölçüde savunmasız bırakmıştır.

Bugün bir yandan en geniş işçi kitlelerinin sınıf çıkarları etrafında toparlanması ve mücadeleye sokulması için burjuvazinin doğrudan ve dolaylı ideolojik saldırılarını, bölücü politikalarını boşa çıkaracak uzun dönemli bir kavgayı sürdürmemiz, öte yandan acil görevler için her düzeyde ortak mücadeleyi geliştirmemiz gerekmektedir.

1 — İŞÇİ SINIFININ SENDİKAL BİRLİĞİ

İşçi sınıfının sendikal birliği nihai perspektif olarak işçi sınıfının sendikal örgütleri, ekonomik-demokratik mücadelesi içindeki bölünmelere son vermeyi, her bir işkolunda tek bir sendikanın kalmasını ve tüm sendikaların tek bir konfederasyon içinde toplanmasını amaçlar. Ancak asıl olan bu perspektifin saptanması değil günlük mücadelede dayanışmanın somutlanması, birliğe doğru böylece yürünmesidir. Türkiye'de de bugün sendikal birliğin karşısında duran somut görev bağlı oldukları konfederasyon hangisi olursa olsun aynı işkolundaki ve aynı yöre, şehir, bölgedeki sendika merkez ve şubeleri arasındaki dayanışmanın geliştirilmesi, bu dayanışmanın konfederasyonlar arası ilişkileri de kapsayacak bir düzeye yükseltilmesidir. İşçi sınıfının sendikal birliğinin sağlanmasına uzun dönemde nasıl birleşilebileceğini tartışarak değil, amaç ve örgütsel yapılar arasındaki farklılıkların nasıl giderileceğini bulmaya çalışarak değil, çok daha somut ve güncel hedefleri gözeterek yaklaşmak gerektiği artık olanca açıklığıyla ortadadır.

Faşizmi geriletmek, faşist bir diktatörlük tehlikesini engellemek için dayanışma ve eylembirliği, tekelci sermayenin sömürüyü yoğunlaştırmak için giriştiği saldırıları püskürtmek için dayanışma ve eylem birliği... Günün öncelikli görevi, işte budur. Bu saldırılar siyasal eğilim ve sendika farkı gözetmeksizin tüm işçi sınıfına yönelmiştir. Örgütlü kitle hareketlerinin ve direnişlerinin yükseltilmesi, örgütsüz kitlelerin örgütlenmesinin ve varolan örgütlerin güçlendirilmesinin ötesinde, kitle örgütleri ve özellikle sendikalar arasındaki eylem birliğinin sağlanıp pekiştirilmesiyle sıkı sıkıya ilişkilidir. Bu yolda atılabilecek en küçük adımları atabilmek, başlangıçta en küçük görevler etrafında bile olsa iş ve eylem birliğini sağlayıp geliştirebilmek, aynı zamanda faşizme karşı demokrasi cephesinin sağlam bir eksene kavuşması yolunda başarılar elde etmek demektir.

Sendikalar içindeki bilimsel sosyalist güçler, güncel hedefler için sendikal birliğin çekirdeği ve sürükleyici motoru olarak belirleyici işleve sahiptirler. İster sınıf sendikaları içinde olsun, ister diğer sendikalarda olsun, günün somut görevlerinin ısrarla öne çıkartılması ve kitlenin eyleme yönlendirilmesi durumunda sendikal dayanışmanın daha ilk adımda son derece geniş bir kapsama ulaşabileceği son yılların deneyimlerinden çıkan bir sonuçtur. Bilimsel sosyalist hareketin birliği çalışmalarına paralel olarak sendikalar planında etkin bir çalışma yürütülmesi geniş kapsamlı bir çalışma ve eylem birliği hareketinin temellerini atacaktır.

Sendikal harekette somut hedefler etrafında dayanışmanın geliştirilmesinin yanı sıra örgütsel birlik yolunda atılan adımların da sürdürülmesi zorunludur. Ancak sendikal birliğin bu düzeyinde başarıya ulaşmanın birliğin koşullarına ve birliği yaratma sürecinin doğru tanımlanmasına bağlı olduğu giderek daha büyük açıklığa kavuşmaktadır.

Sendikalar arasında örgütsel birlik işçi sınıfının genel çıkarlarıyla uyumlu ilişkiler etrafında sağlandığında gerçek bir birlik olur. Birliğin sınıf uzlaşmacılığını geliştirecek, sermayeye özellikle büyük sermayenin çıkar ve politikalarına karşı mücadeleyi zayıflatacak temeller etrafında sağlanması elbette sözkonusu olamaz. Yine sendikal birliğin örgütsel biçimlenişinde sendika içi demokrasiyi güvence altına alacak ilkelerin ortaklaşa kabulü ve bunun bir parçası olarak politik düşünce özgürlüğünün kesinlikle tanınması zorunludur. İşçi sınıfının sendikal birliği ancak uluslararası hareketin deneyimlerinin ortaya koyduğu bu üç temel ilke —sermayeye karşı kararlı bir mücadele, örgüt içi demokrasi, politik düşünce özgürlüğü— ışığında oluşturulabilir ve amacına ulaşabilir.

Sendikal birliğin sağlanmasında en büyük sorumluluk bilimsel sosyalist harekete ve bilimsel sosyalist güçlerin etkinliğindeki sınıf sendikalarının girişim ve insiyatiflerine düşmektedir. Kuşkusuz bu tesbit asla parti çalışmalarının yalnızca sınıf sendikalarına yöneltilmesi ve diğer sendikalarda ya da bunlara bağlı işyerlerinde bulunan partililerin görevlerinin bir an önce bulundukları sendikadan koparabildiklerini kopartıp sınıf sendikacılığı hareketi kapsamındaki sendikalara götürmeye indirgenmesi anlamına gelmez. Bu tür sendikaların işçi sınıfının sendikal birliği için taşıdığı önem bu sendikalarda sınıf bilinçli işçilerin ve işçi liderlerinin sahiboldukları etkinliğin sonucudur. Bu etkinlik tüm öteki sendikalarda aynı doğrultudaki çalışmaları desteklemek, birliği kararlılıkla ve sonuç alıcı bir politika olarak savunup yaşama geçirmek için olanaklar sağlar. Dolayısıyla bir yandan sınıf sendikalarının gelişmesi için yoğun bir çalışma sürdürmek, ancak bu sınıf sendikacılığının gelişmesini varolan sınıf sendikalarının güçlendirilmesiyle sınırlı görmemek gereklidir.

Sendikalar arasında dayanışmanın, eylem birliğinin ve örgütsel birliğin gerçekleştirilebilmesi görevi yalnızca sendika yönetimleri arasındaki görüşme ve anlaşmalarla başarılabilecek bir görev değildir. Birlik yolundaki çalışmaların işyerlerini de kapsayacak ve tabandan da geliştirilecek çalışmalar olarak ele alınması, reformist uzlaşmacı sendikacıların engellemesi sonucu, merkezler arasında ilişki kurma olanağının bulunamadığı durumlarda bile bu tür çalışmalara gereken önemin verilmesi zorunludur. Doğrudan doğruya işyerlerinde sınıf dayanışmasının ve birlik duygularının her olanaktan (grev, direniş, iş kazası, vb) yararlanılarak geliştirilmesi birlik yolundaki çalışmaların yıkılmaz bir zemine dayanmasının başlıca güvencesidir. Sendikalar dışında demokratik ya da ekonomik nitelikli işçi örgütlerinin kurulması, varolanların işlerliğe kavuşturulması, yaratıcı bir ruhla ve kararlılıkla başarılabilirse yerel ve bölgesel kapsamlı birlik çalışması yeni yeni dayanaklar elde edebilecek ve daha da güçlenecektir.

Sendikal mücadelede birliğin her düzeyde artan bir önem kazandığı günümüzde gerek tek tek sendikaların kendi örgütsel birliklerini koruyup geliştirmeleri, gerekse konfederasyonlarla sendikalar arasındaki ilişkilerin sağlıklı bir temele sahip olabilmesi için, geçmişte çok ağır tahribatlara yol açmış yanlışlara kesinlikle son verilmesi zorunludur.

Sendikalarda örgüt içi demokrasiye aykırı tasfiyeci eğilimler sendikal hareketi tehdit eden en büyük tehlikelerden biridir. Sendika içi demokrasinin hiçe sayılması ve tasfiyecilik sınıf sendikalarının tabanlarını daraltmış, büyüme potansiyellerini frenlemiş, önemli kadro kayıplarına neden olmuştur. Bazı sendikalar içinde sınıf uzlaşmacılığının, reformizmin güçlenmesine neden olan unsurların en başında yine tasfiyeci eğilimler gelmektedir. Sendika içi demokrasiye aykırı, tasfiyeci tutumların sahiplerinin açık özeleştirilerini yapmaları ve bu tür olumsuzlukların en küçük belirtilerine karşı hep birlikte kesin bir tutumun alınması sınıf görevidir.

Merkez Yönetim Kurulumuzun 3 Eylül 1978 tarihli kararında belirtildiği gibi «örgütlerin tabanını... faşizmin karşısına kitlesel olarak dikmek için örgüt içi demokrasi şarttır. Kararların oluşmasına katılmayan, yönetime talip olma ve yöneticileri seçme hakları kısıtlanan kitle... yönetimlerin aldıkları kararların uygulanmasına da katılmaz. Kitlenin eyleme sokulabilmesi örgüt içi demokrasinin işlemesine ve örgütün kitlesinin somut, ortak talepleri için doğru bir mücadele yürütülmesine bağlıdır.»

Sendikal örgütler içinde girişilen anti-demokratik uygulamalar genellikle sendikaların işlevleri konusundaki yanlış anlayışlarla yan yana gelişmektedir. Sendikalara ve diğer kitle örgütlerine politik örgüt işlevi verilmeye çalışılması, sendikal etkinliklerin parti kurma hazırlıklarına araç edilmesi ya da sendikaların bir yan örgüt durumuna getirilmesiyle asıl işlevlerinden uzaklaşmaya başlamaları işçi sınıfı hareketine büyük maliyetler getirmektedir. Bu tür eğilimlerle de yoğun bir biçimde mücadele edilmesi zorunludur.

Kısaca, sendikaların sağlıklı bir yapıya kavuşmaları ve kendi mücadele alanlarındaki görevlerini tam olarak yerine getirmeleri için mücadele, işçi sınıfının birliği için mücadelenin başta gelen bir koşuludur.

İşçi sınıfının sendikal birliğini sağlama görevinin bir slogan olmaktan çıkartılıp işçi sınıfı partisinin yürüttüğü mücadelenin başlıca alanlarından biri durumuna dönüştürülmesi için bugün eksik olan her şeyden önce sağlam bir kavrayıştır. Bu alanda sürekli bir politikanın geliştirilmesidir.

Öte yandan, bu alanda ya da bu alanla ilişkili olan ve partimizde de ortaya çıkan bazı yanlış eğilimlere dikkat çekilmesi de gereklidir. Bu eğilimlerden birincisi, sendikal mücadele ve çalışmayı DİSK'le sınırlayan, yalnızca «işçi sınıfının sendikal birliği DİSK'te sağlanacaktır» tesbiti ile yetinen ve diğer alanlarda çalışmayı bir yana bırakarak mücadele alanının bir bölümünü (hem de büyük bölümünü) nesnel olarak burjuvaziye terk etme eğilimidir.

Kongre kararları kapsamında ele alınması yararlı olabilecek yan-

lış eğilimlerden ikincisi, sendikal birliği sağlamada, birlik için işçi kitlesi arasında yapılması gereken çalışmayı ihmal etme ve birliğin dayanacağı temel ilkeleri açıkça ortaya koyup bunları sonuna kadar savunma gereğini görememektir. Bu yanlış Parti hareketimiz bakımından çok yönlü kayıplara yol açmıştır. Ödünler verilmesine, geri çekilmeye yol açtığı için değil, sağlıklı bir birliği gerçekleştirebilecek bütünsel bir çalışmayı göz ardı ettiği ve düzenli bir geri çekilmenin yerini dağınıklığın, kalıcı kayıpların olmasına yol açtığı, yol açabileceği için yanlış bir tutumdur. Ve hiçbir gerekçenin ortadan kaldıramayacağı ağır maliyetler doğurmuş olduğu için yanlış bir tutumdur.

Yukarıda işaret edilen yanlışlar aslında tek bir ortak paydaya dayanmaktadır. Bu ortak payda işçi sınıfının sendikal mücadelesi ile politik mücadelesi, partisi ile sendikası arasındaki ilişkinin diyalektiğinin gereği gibi kavranamamasıdır. Dolayısıyla, işçi sınıfının sendikal birliğinin gereklerinin ve bir bütün olarak işçi sınıfının birliği politikasının gereklerinin görülememesi, uygulanamamasıdır. Kongre kararlarımız bu yanlışlara karşı Partimizi teçhiz etmelidir.

III. Büyük Kongrenin işçi sınıfının sendikal birliği yolunda alınması önerilen kararlar belirli yönlendirmeleri de kapsamak durumundadır. Sendikal hareketin birliği çalışmalarını işyerinde ve yakın işyerleri arasında kurulan ilişkilerle geliştirilmesi, aynı işkolunda olmasa da aynı şehir ve bölge sendika şube merkezleri arasında dayanışmanın yükseltilmesi; kooperatif, dernek, birlik vb. örgütler aracılığıyla ve her olanaktan yararlanarak işçi kitleleri arasında sınıf dayanışmasının ve birlik ruhunun geliştirilmeye çalışılması önerilen belli başlı yönlendirmelerdir.

2 — BİLİMSEL SOSYALİST HAREKETİN BİRLİĞİ

Genel olarak işçi sınıfının birliğinin sağlanmasında, işçi sınıfının toplum yaşamında kendine düşen tarihsel misyonu üstlenebilmesinde belirleyici önem taşıyan görev, işçi sınıfının bilimsel sosyalist hareketinin birliğinin sağlanmasıdır. Uzun bir geçmişe sahibolan ve her gün yakıcılığı biraz daha derin bir biçimde duyulan bilimsel sosyalist hareketin birliği sorunu, geçerli, köklü ve acil bir çözüm beklemektedir. Böyle bir çözüm için öncelikle aşılması gereken engellerin, sağlıklı bir çözümün dayandırılması gereken temel ilkelerin açıklıkla ve cesaretle tanımlanması gerekmektedir. İşçi sınıfının politik hareketinin birliği yolunda ileri adımlar atılabilmesi büyük ölçüde böyle bir birliğin erdemleri üzerine genel tesbitlerin aşılmasına ve görevlerin olabildiğince somutlanmasına bağlıdır.

Türkiye bilimsel sosyalist hareketi uzun yıllardan beri hareketin yetiştirdiği kadroların tek bir politik merkez etrafında mücadele edememesi, farklı örgütlere dağılması, tek bir ideolojik-politik platformdan yoksun olması, kısaca harekette bir bölünme durumu ile karşı karşıya bulunmaktadır. Bu bölünmenin temelinde, sağ ve «sol» oportünist eğilimlerin sahiboldukları etkinlik, ideolojik yetersizlik, kitle bağlarının zayıflığı ve burjuvazinin bölünmeler yaratıp bunları sürdürmeyi amaçlayan girişimleri vardır. Genel olarak işçi sınıfı hareketinin ve özellikle bilimsel sosyalist hareketin ulaşabildiği gelişkinlik düzeyi sağ ve «sol» oportünizmin etkilerini, ideolojik yetersizliğin sonuçlarını, burjuvazinin müdahale ve saptırmalarını aşarak, bilimsel sosyalist hareketin birliği için sonuç alıcı bir politika oluşturmaya ve uygulamaya yetmemiştir.

Giderilmesi için son yıllarda yoğun çaba harcanan bu eksiklik ve başarısızlığın bilimsel sosyalist hareket içinde sağ ve «sol» oportünist eğilimlerin çeşitli alanlarda kendini gösteren saptırma ve tahribatlarının engellenememesinde büyük payı olmuştur. Tüm bilimsel sosyalist kadroların tek bir merkez ve gelişkin bir ideolojik-politik ilkeler temeli etrafında mücadele verememeleri ile sol-radikal akımların ve genel olarak küçük burjuva devrimciliğinin geniş bir taban kazanması, işçi ve emekçi kitleler üzerinde egemen sınıfların kontrollerinin etkin bir şekilde süregelmesi ve gerici-faşist merkezlerin kitlelerin düzene karşı tepkilerini kendilerine kanalize edebilme olanağını bulabilmeleri arasında asla ihmal edilemeyecek bağlar bulunmaktadır.

Türkiye İşçi Partisi çeşitli etkenlerin bir sonucu olarak Parti içi genel tartışmanın ürünü olan Tek Parti, Tek Cephe kararları öncesinde bilimsel sosyalist hareketin birliğini sağlama görevini temel bir mücadele alanı olarak gündemine almamıştır. Bu alanda yapılmış olan bazı olumlu tesbitlerin bir politika düzeyine çıkartılıp böyle bir politikanın gerektirdiği geniş kapsamlı ve sürekli çalışmaların yapılamamasında başlıca üç değerlendirme rol oynamıştır.

Birincisi kimi küçük burjuva radikallerinin, CHP'nin ve genel olarak burjuva propagandasının «bölünme»yi bahane ederek giriştikleri ideolojik saldırılar, bu sorunun kaynağına inilip çözüm getirecek yerde böyle bir durum olmadığı belirtilerek cevaplanmaya çalışılmıştır. İşçi ve emekçi kitleler arasında da yaygın bir biçimde bilinçlerde yereden birlik ihtiyacının reddedilmesi Partimize yöneltilen sekterlik ve birliğe karşı olma suçlamalarına ikna edici bir dayanak sağlamıştır.

Öte yandan genel olarak ilerici, sol, radikal örgütlerle daha sonra bilimsel sosyalist platformdaki hareketler olarak tanımlanan örgütler arasındaki niteliksel sınır üzerinde durulmamış, bunlara yönelik eleştirilerin tek bir parti içinde ideolojik-politik-örgütsel platformda birlik amacına bağımlı kılınması sağlanamamıştır. Bir diğer ifade ile eleştiriler genel olarak birliğin ortak temellerini oluşturmak üzere değil, buna yardımcı bir üslupla değil, ayrılıkları belirtmek ve mahküm etmek üzere söylenmiş, yazılmıştır.

Ve nihayet üçüncü olarak Partinin kendi örgütsel gelişmesinin politik birlik sorununa tek başına çözüm getirebileceği varsayılmış böylece örgütsel gelişme çalışmaları ile bilimsel sosyalist hareketin birliği politikası biri ötekinin yerini alabilecek alternatifler olarak ele alınmıştır. Daha gelişkin kimi değerlendirmelerde ise bilimsel sosyalist hareketin birliği sorunu zaman içinde oluşacak güç dengelerine göre kendiliğinden çözüm yoluna girecek bir sorun olarak görülmüş ve bu çözümleyici güç ilişkileri açısından dikkatler seçim sonuçlarıyla sağlanabilecek başarılara çevrilmiştir.

Bu ve benzeri değerlendirmelerin yapılmasında, kuşkusuz, Partimize yönelik düşmanlık kampanyası biçimini alan ağır ve yoğun saldırıların bilimsel sosyalist platformdaki diğer iki örgütün politikalarındaki ve kimi ideolojik sorunlara bakışlarındaki olumsuzlukların ve «birlik» görevine nerdeyse bir politik avantajı sağlama vesilesi olarak bakıp, bu ihtiyacı istismar etme eğilimlerinin de rolü olmuştur. Ancak, bu Partimiz içinde ortaya çıkan yanlışların gerekçesi olarak ele alınamaz. Partimize yönelen saldırı ve kampanyaları etkisizleştirmenin, yanlış politikaları teşhir etmenin ve birlik bayrağını başka ellere bırakmamanın yolu bilimsel sosyalist hareketin birliği görevine doğru bir ele alış ve en büyük kararlılıkla sahip çıkmaktır. Bu gerçek dün olduğu gibi bugün de geçerlidir.

Parti içi genel tartışma ve tartışma sonunda alınan Tek Parti, Tek Cephe Kararları ile bu görevin yerine getirilmesi yolunda köklü adımlar atılmıştır. Şimdi bu adımların tamamlanabilmesinin vazgeçilmez koşulu başlıca ayrılıkların ve buradan hareketle ilkeli ve sağlam bir birliğin üzerinde kurulacağı ideolojik, politik, örgütsel temellerin en gelişkin bir biçimde ortaya konulmasıdır. Dolayısıyla, Partimizin ideolojik, politik, örgütsel gelişkinliğini en üst düzeye çıkarma yolundaki çalışmalarla bilimsel sosyalist hareketin birliğinin üzerinde kurulacağı ideolojik, politik, örgütsel temellere ilişkin görüş, tartışma ve çalışmalar aynı amacı gerçekleştiren, birbirini tamamlayan, geliştiren çalışmalardır. Görev önemli bir yanıyla bilimsel sosyalist platformdaki hareketlerin kendi ideolojik, politik ve örgütsel platformlarını birliğin üzerinde yükseleceği bu temeller doğrultusunda geliştirmeleri, kendi gelişmeleriyle birlik olanaklarını güçlendirmeleridir. Bilimsel sosyalist harekette sürekli sağlıklı ve onurlu bir birlik ancak bu tür çok yönlü çalışmaların ürünü olabilir.

Bilimsel sosyalist hareketin birliğini sağlama görevini başarmak için elbette çeşitli mücadele biçimlerini ve platformlarını sınıf mücadelesinin ihtiyaçlarına en uygun bir yöntemle bütünleştirmeyi de kapsayan bir dizi engelin aşılması birçok pratik sorunun çözülmesi zorunludur. Ancak, bilimsel sosyalist harekette birliğin gerçekleştirilmesi, herşeyden önce, sağ ve «sol» sapma eğilimlerine ve çoğu kere bu eğilimlere kaynaklık eden ideolojik yetersizliğe karşı, işçi sınıfına yabancı ve onun çıkarlarına ters düşen politik mücadele anlayışlarına karşı ve yeni tip parti yapısının tüm gerekleriyle yaşama geçirilmesi zorunluluğunu reddetme tutumuna karşı geniş kapsamlı bir mücadeleye ve ortak sonuçlara ulaşılmasına bağlıdır. Bizi ayıran nedenler bizi aynı platformda yanyana getirenlerden daha önemsizdir; bilimsel sosyalizm, proletarya enternasyonalizmi ve hareketin gelişkin düzeyi ve birikimi ayrımları hızla ortadan kaldırıp sağlam bir ideolojik, politik, örgütsel birliği yaratabilecek güce sahiptir.

Yukarıdaki tesbitlerden çıkan sonuç şudur: Bilimsel sosyalist harekette birlik güncel görevler etrafında yürütülen eylem birliği çalışmalarına paralel olarak sürdürülen yoğun bir ideolojik tartışma ve mücadele ile çözümlenebilecek bir görevdir.

Bilimsel sosyalist platformdaki hareketlerin temel ideolojik çizgisinin bilimsel sosyalizme ve proletarya enternasyonalizmine dayalı niteliği zaman içinde pekişmektedir. Özellikle son yıllarda partilerin bilimsel sosyalist ideolojiyi kavrayışlarının derinleştiği ve partilerin

gelişmesinde bilimsel sosyalizmin ve proletarya enternasyonalizminin belirleyici rolünün arttığı görülmektedir. Bu gelişmeler aynı ideolojik temel üzerinde bulunmanın sağladığı olanaklardan yararlanarak politik çizgi ve değerlendirme farklılıklarının giderilmesi için daha elverişli koşullar yaratmaktadır. Farklılıkların gerçek içerikleriyle ortaya konulması, biçimsel unsurlara takılıp sözde ideolojik titizlik adına ideolojik geriliğin tartışmaların sağlıklı gelişimini engellemesine meydan verilmemesi, gitgide daha bir olanaklı duruma gelmektedir.

Kısaca, gelen her görüşe, atılan her adıma peşin bir güvensizlikle yaklaşılması, birlik yolunda karşı karşıya gelinmesi doğal olan engellerin, sorunların ortaya çıkması durumunda hemen bilimsel sosyalist hareketin birliği temel politikası hakkında ikircikli bir tutuma girilmesi ve özellikle genç kadrolar arasında kışkırtmalara başvurulması eğilimleri ortadan kaldırılabildiği ölçüde ideolojik tartışma ve mücadele de gerçek amacına yönelebilecektir.

İşçi sınıfının politik hareketinin birliğine giden süreçte, ne eylem birliği, ne de ideolojik çalışma merkezler düzeyiyle sınırlı tutulamaz. Bu çalışmalar her düzeyde ve mümkün olan her alanda yoğun ve sistemli bir biçimde sürdürülmelidir. Bu tesbitin bir gereği olarak tüm parti birimlerinin kendi il, ilçe ve ekip ya da çalışma gruplarının görev alanı içinde bilimsel sosyalist hareketin birliği sürecini geliştirmeye katkıda bulunabilecek her türlü ortak çalışmayı gerçekleştirmeleri zorunludur. Ortak çalışmaların günün en ivedi görevlerinden başlayarak adım adım genişletilmesi çalışmaların sağlıklı ve somut bir temele oturmasının güvencesidir. Bu tür çalışmalarda partimizin yetkin bir biçimde temsil edilebilmesi ve çeşitli yanlış eğilim'ere karşı mücadele edilebilmesi bakımından da parti içinde ideolojik çalışmanın ve parti merkezinin ideolojik-politik önderliğinin taşıdığı önem büyük ölçüde artmaktadır.

İşçi sınıfının birliği nasıl işçi sınıfıyla öteki sınıf ve tabakaların çeşitli düzeylerdeki iş ve eylem birlikleri ve demokrasi cephesi için bir çelik eksense, «bilimsel sosyalist hareketin birliği de işçi sınıfının birliğinin eksenidir, bu birliğin başarıyla gerçekleşmesinin koşuludur.» Partimiz kadrolarına güvenerek, partinin bilimsel sosyalist kimliğinin yalnız kimi gerekçelerle hatırlanan bir iddia olmadığına güvenerek ve bilimsel sosyalizme güvenerek birlik sürecinde üzerine düşen ağır sorumluluğun gereklerini yerine getirmeyi başaracaktır.

B. KARAR TASARILARI

1. TİP III. Büyük Kongresi içinde bulunduğumuz keskin mücadele koşullarında işçi sınıfının birliğini sağlamaya yönelik çalışmaların artan bir önem kazandığını tesbit etmektedir. İşçi sınıfının birliğini zorlaştıran nesnel koşulların etkisizleştirilmesinde ve burjuvazinin, özellikle gerici-faşist güçlerin baskı ve saptırmalarının boşa çıkarılmasında tüm sınıfı tehdit eden somut tehlikelere karşı ortak tutum almayı sağlayabilecek her olanak değerlendirilmelidir. Her alanda işçi sınıfı içinde safları sıklaştırmaya katkıda bulunacak çalışmaları yaratıcı ve dinamik bir anlayışla geliştirmek günümüzün en temel görevlerinden biridir. Bu görevin başarılması faşizmi püskürtmenin, tekellerin ve büyük toprak sahiplerinin gücünü kırmanın ve devrimi gerçekleştirmenin zorunlu bir koşuludur. Partimiz, genel merkezden ekiplere kadar, işçi sınıfının birliğini bir slogan olarak değil, temel bir görev alanı olarak ele almak ve her kademenin üstüne düşen görevlerin etkinlikle yerine getirilmesini sağlamak için her olanaktan sonuna kadar yararlanacaktır.

2. İşçi sınıfının sendikal birliğinin sağlanması tekelci sermayenin sömürüyü daha da yoğunlaştırmak için her planda giriştiği azgın saldırıları püskürtebilmenin, faşist güçleri geriletip ezebilmenin başta gelen bir gereğidir. Bu görevin yerine getirilmesinde aynı işkolundaki ve aynı yöre, şehir ve bölgedeki sendikalar arasında somut hedefler etrafında dayanışmanın geliştirilmesi ve bu dayanışmanın konfederasyonlar arası ilişkileri de kapsayacak bir düzeye yükseltilmesi büyük önem taşımaktadır. Sendika ve konfederasyonlar arası dayanışma ve eylem birliğinin sermayeye karşı kararlı bir mücadele, örgüt içi demokrasi ve politik düşünce özgürlüğü ilkeleri temelinde ilgili sendikalar arasında örgütsel birliğe doğru geliştirilmesini hızlandırmak ertelenmez bir görevdir. Partimiz işçi sınıfının sendikal birliğine katkılı olabilecek her adım için vargücüyle çalışacak, bu yöndeki girişimleri destekleyecek ve savunacaktır.

3. Çeşitli sendika ve konfederasyonlar arasında dayanışmanın güçlendirilmesi, konfederasyon olarak DİSK'in güçlendirilmesi, her bir işkolunda DİSK'e bağlı sendikaların tek ve güçlü bir örgüt durumuna getirilmesi ve sınıf sendikacılığının bir plan içinde tüm işkollarına yayılması hedefleriyle çelişmeyen tesbitlerdir. Sendikal hareketin birliği sınıf sendikacılığı temelleri üzerinde gerçekleşecek kapsamlı ve uzun bir süreçten geçecektir. İşçi kitlesinden kopuk, aceleci ve iradeci tutumlarla bu birliğin her koşulda tek bir sendika merkezinin sınırları içinde zorlanması kesinlikle yanlıştır. Başka konfederasyonlara üye sendikalar içinde çalışmanın bu sendikaların en kısa sürede DİSK' üyesi sendikalara katılmasına indirgenmesi zararlı bir eğilimdir. Tüm sendikalar içinde çalışmak farklı çalışma biçimlerinin ve kitle bağlarını geliştirmenin özel bir önem kazandığı günümüzde ve önümüzdeki dönemde daha büyük bir titizlikle gözetilmek durumundadır.

4. Kitle hareketlerinin ve mücadelesinin geliştirilmesi, özellikle sendikal hareketin, işçi sınıfının ekonomik-demokratik mücadelesinin geliştirilmesi bakımından örgütlerarası birliğin sağlanıp pekiştirilmesinde ilkelilik ve örgüt içinde olumsuzlukların bölücü, ayrılıkçı eğilimlere yol vermeden giderilmesi yaşamsal önem taşır. Sendikal birliği sendika merkezleri arasındaki pazarlıklarla çözümleme, birlik için sendika tabanında yapılması gereken çalışmayı ihmal etme ve birliğin dayanması gereken temel ilkeleri açıkça ortaya koyup bunları sonuna kadar savunmayı değil, sendika merkez yönetiminin paylaşılmasını uzlaşma yolu olarak izlemek ne sendikal harekete, ne de Parti hareketimize yarar getirir. Parti üyesi işçiler ve sendika yöneticileri geçmişte örnekleri görülen bu ve benzeri yanlışlardan kesinlikle uzak durmaya özen göstermeli, merkez ve yerel kurullarımız üyelerinin çalışmalarını bu anlayış içinde yönlendirmelidir.

5. İşçi sınıfının sendikal birliğini sağlama sürecinin geliştirilmesinde, gerek sınıf dayanışmasının ve birlik duygularının geliştirilmesine katkıda bulunabilecek somut olay ve gelişmelerin ve gerekse sendikalar dışında kalan ekonomik-demokratik işçi örgütlerinin sağlayabileceği desteğin değerlendirilmesi gereklidir. İşyerleri temeline dayanan dayanışma çalışmalarının ve sayısı hızla artan çeşitli işçi örgütlerinin sendikal birliğin gelişmesine yapabilecekleri önemli yardımlar vardır. Bunun dışında, işkolu temelinde yapılan çalışmalara ek olarak yöre, şehir ve bölge temelinde sendikal dayanışmanın ve bu dayanışmanın doğrudan işçi kitlesi içinde yaygınlaştırılmasının sağlanmasının yollarının araştırılması sınıf mücadelesinin önümüze koyduğu bir görevdir. Bu görev burjuvazinin uzun bir geçmişe dayanan bilinçli engelleme ve saptırmaları aşılarak ve şimdiye kadar olduğu gibi gelip, geçici, gevşek ilişkilerle yetinilmeyerek aynı yöre, şehir ve bölgede yaşayan işçilerin ekonomik-demokratik mücadele birliğini güçlendirmenin temel bir yöntemi olarak yaşama geçirilmelidir. TİP III. Büyük Kongresi başta MYK olmak üzere tüm Parti organlarını ve tek tek Parti üyelerini işçi sınıfının birliğini sağlamaya katkıda bulunacak tüm olanakları yaratıcı bir ruhla ve kararlılıkla değerlendirmekle görevlendirmiştir.

6. Türkiye'de bilimsel sosyalist harekette birliğin sağlanması son derece ivedi bir görevdir. Sorunun sağlıklı ve gerçek bir çözüme kavuşturulması için görevin tesbit ve ilanı ile yetinilmeyip, çözüm için aşılması gereken engellerin ve bunları ortadan kaldırma yollarının saptanması ve birliğin dayanması gereken temel ilkelerin ortaya konulması ve bunlar doğrultusunda çalışılması zorunludur. Bilimsel sosyalist parti olma sorumluluğu, birliğin gerektirdiği görevlerin somutlanıp işçi sınıfının genel çıkarlarını en önde tutarak ideolojik titizlikle çözüm için gerekli esneklik, güven ve anlayışı birleştirerek adım adım bu görevlerin yerine getirilmesini gerektirmektedir. Türkiye'nin bu zor döneminde tarihin bizden beklediği ele alış böyle, ilkeli, onurlu bir yaklaşımdır. Bilimsel sosyalist hareketin birliği konusunu her türlü dar hesaptan uzak olarak ele almak ilgili hareketlerin ve tüm bilimsel sosyalist kadroların temel bir görevidir.

7. Bilimsel sosyalist hareketin birliği, ancak ve ancak, bilimsel sosyalizm ve proletarya enternasyonalizmi ilkelerinin Türkiye koşullarına doğru ve yaratıcı bir biçimde uygulanması ile ortaya çıkan ideolojik, politik, örgütsel temeller üzerinde sağlanabilir. Bu temellerin belirlenmesi ve mücadelenin bu temeller doğrultusunda sürdürülmesi başlıca sağ ve «sol» oportünist eğilimlerin yenilgiye uğratılmasına; ideolojik yetersizliğin aşılmasına; burjuvazinin bilimsel sosyalist hareketi, dünya bilimsel sosyalist hareketinden koparmayı, hareket içinde bölünmeler yaratmayı ve bu bölünmeleri sürdürüp derinleştirmeyi amaçlayan engellemelerinin etkisizleştirilmesine bağlıdır. Sözü edilen görevler temel sorunlar etrafında yoğun bir ideolojik çalışma, tartışma ve mücadeleyi gerektirmektedir.

Bilimsel sosyalist hareketin birliği, kadroların birbirine güvenlerinin geliştirilmesi'ne, karşılıklı saygı ve eşitliğe, farklılıkların ve anlaşmazlıkların yoldaşça ikna yöntemi ile giderilmesine dayanan bir mücadele birliği içinde giderilebilir. Bu mücadele birliği demokrasi cephesinin oluşturulmasını ve cephenin amaçları doğrultusunda ortak

bir kavga verilmesini kapsadığı gibi, bunun da ötesinde tarafların bilimsel sosyalizme ve proletarya enternasyonalizmine dayanan temel ideolojik-politik çizgilerinin getirdiği tüm görevleri kapsar.

Bilimsel sosyalist harekette birliğin sağlanması çalışmaları, ideolojik, politik, örgütsel birliğin tek bir merkez etrafında birleşmek için zorunlu olan temelleri ile daha sonra çözümlenip ayrıntılandırılabilecek diğer unsurları arasındaki ayrım gözetilerek; tek bir politik merkez etrafında birleşebilecek güçler arasında eylem birliğinin Parti birliği'nden çok daha az etkin, dolayısıyla hızla yerini ikinciye bırakması gereken bir mücadele ortaklığı olduğunun bilincinde olarak yürütülmek zorundadır. Diğer bir deyişle, sağlıklı bir birlik için kaçınılmaz olanın ötesinde, zaman kaybı anlamına gelecek sonuçlara yol açılması, birlik çalışmalarının kapsamının belirlenmesinde böyle bir kayba neden olunması, işçi sınıfının çıkarlarına, tüm halkın çıkarlarına, dünya bilimsel sosyalist hareketinin çıkarlarına sırt çevirmek demektir. TİP III. Büyük Kongresi, özellikle faşizme karşı mücadelede zamanla yarıştığımız bu dönemde bilimsel sosyalist harekette birliğin sağlanması sürecinde tek bir günün, tek bir saatin bile kaybedilmemesi gerektiğini vurgulamaktadır.

8. Partimizin bilimsel sosyalist harekette birliğin sağlanmasında üstlendiği ağır sorumluluğun gereklerini tam olarak yerine getirmesi ilkeli, ideolojik titizliği gözeten, ancak, sekterlikten, hareketin birliğine zararlı eğilimlerden tümüyle uzak bir politika izlemesine bağlıdır. Türkiye'de bilimsel sosyalist harekette birliği sağlama görevinin inkarı; bilimsel sosyalist platformdaki hareketlere karşı bu temel niteliklerini gözönüne almayan bir tutum alınması, birlik sorununun zaman içinde kendiliğinden çözümlenecek bir sorun olarak değerlendirilmesi ve örgütsel gelişme çalışmalarımız ile bilimsel sosyalist hareketin birliği politikasının biri ötekinin yerini alabilecek alternatifler olarak değerlendirilmesi anlamına gelen tüm eğilimler Partimize ve işçi sınıfına zararlı eğilimlerdir. Bu tür eğilimlerin hiçbir türü, hiçbir gerekçeyle haklı görülemez ve asla dışımızdaki olumsuzluklara karşı ortaya çıkması doğal bir tepki olarak değerlendirilemez.

Bilimsel sosyalist platformdaki hareketlere ve bunları oluşturan kadrolara karşı peşin bir güvensizlikle yaklaşma, aşılması gereken olumsuzluklarla karşılaşıldığında bilimsel sosyalist hareketin birliği temel politikası hakkında ikircikli bir tutum gösterme ve misillemelere girişmeyi başlıca çözüm yöntemi sayma eğilimleri Parti politikamızla bağdaşmayan eğilimlerdir. TİP III. Büyük Kongresi bu tür eğilimlerin tümüyle yokedilmesini, Partimizden tasfiye edilen hizbin varolabilecek ideolojik kalıntılarına karşı kesin bir tutum alınmasını MYK'nın ve yerel yönetim kurullarının titizlikle yerine getirmeleri gereken bir görev olarak saptamaktadır.

9. Türkiye'de temel ideolojik çizgileri açısından bilimsel sosyalist platform kapsamında düşünülmeyecek, ancak bilimsel sosyalizmden ve proletarya enternasyonalizmi ilkelerinden önemli oranda etkilenen kimi politik hareketler içinde kadro niteliğini kazanma yönünde ciddi bir potansiyel taşıyan çok sayıda unsur vardır. Bu unsurların kazanılması bilimsel sosyalist hareketin birliği yolundaki çalışmalarımızın önemli bir bölümünü oluşturmaktadır. Her kademedeki Parti organlarının sözkonusu kişileri, en başta işçi kökenli olanlarını Parti hareketine kazanmak için yoğun bir çaba göstermeleri, özellikle ideolojik mücadele alanında yoğunlaşan ve en iyi biçimde ancak faşizme karşı mücadele birliği içinde yerine getirilebilecek görevlerinde titizlik göstermeleri gerekir.

10. Tıpkı işçi sınıfının sendikal birliği gibi politik birliği de yalnızca merkezler düzeyindeki ilişkilerle gerçekleştirilemez. İçinde bulunduğumuz koşullarda bazı aşamalarda ve bazı konularda merkezi ilişkilerin ağırlık kazanması doğaldır. Ancak, çalışmaların en genelinde Parti tabanının bilgisi, katkısı ve denetimini sağlayacak şekilde yürütülmesi gerekliliği, yalnız demokratik merkeziyetçi işleyişin doğal bir sonucu olarak değil; son yıllardaki deneyimlerin ortaya koyduğu bir ders olarak da kendini belli etmektedir. Merkezi olarak belirlenen politikaların başarıyla yaşama geçirilmesi Partinin bütün örgütlerinin doğrudan katılımıyla sağlanabilir.

III. Büyük Kongre bilimsel sosyalist hareketin birliğini sağlamak üzere bundan böyle yapılacak çalışmaların bu tesbit dikkate alınarak ve tüm Parti birimlerinin kendi görev alanlarında izlenen politika doğrultusunda ortak çalışmaları geliştirmeleri ilkesi titizlikle gözetilerek yürütülmesi gerektiğini saptamaktadır. Parti kadrolarımız bu görevi başaracak disiplin, olgunluk, kararlılık ve dövüşkenliği göstermeyi bileceklerdir.

DEVRİM, CEPHE VE ULUSAL SORUN ÜZERİNE KARAR TASARISI TASLAKLARI

A. GEREKÇE

1. DEVRİM SÜRECİ VE AŞAMALAR

Partimiz Tek Parti, Tek Cephe kararlarıyla, Türkiye'de devrim sürecinin önünde sosyalist aşamadan önce gerçekleşecek ve sosyalizme geçişi sağlayacak devrimci, demokratik bir iktidar hedefinin yer aldığını belirlemiş ve böyle bir iktidarın programının esaslarını ortaya koymayı öngörmüştür.

Bu saptama, Partimizin stratejı ve taktiklerinin gelişmesinde önemli bir adım olmuştur. Bu saptamayla Partimiz, kitleleri kazanmanın, devrimin politik ve toplumsal güçlerini oluşturmanın, ancak böyle bir stratejik hedefe doğru mücadele içinde gerçekleştirilebileceğini esas almış olmaktadır. Bu, Partimizin kitlelere devrimci önderlik rolünü kavramanın temel, vazgeçilmez bir gereğidir.

Ne var ki, devrimci demokratik iktidarın devrim sürecindeki yerinin belirlenmesi, sadece böyle bir iktidar hedefinin öngörülmesiyle tamamlanmış sayılamaz. Sorun devrimci demokratik iktidar hedefinin devrimin sosyalist aşamasıyla ilişkisini tanımlayabilmek; böyle bir iktidar hedefini zorunlu kılan koşulları doğru olarak kavrayabilmek ve böylece bu iktidarın görevlerini belirleyebilmektir.

Partimizin Türkiye'de devrim sürecinin önündeki devrimci demokratik iktidar hedefini öngörmesindeki gecikme, doğrudan doğruya, uzun bir dönem Partimizin devrim anlayışında varolan bir yanlışın sonucudur. Bu yanlış anlayış, 1974 öncesinde devrimin iki aşamasını birbirinden Çin Seddi ile ayıran ve işçi sınıfının öncülüğünü reddeden MDD sapmasına karşı verilen mücadele sırasında açık olarak biçimlenmiş ve Partimizin 1975'te kuruluşundaki politik çizgisi de bu anlayışın yanlışlarından sıyrılamamıştır.

Devrim sürecine ilişkin tartışmalar Partimizin gündemine bilimsel sosyalistleşme sürecinin henüz ilk aşamasında iken gelmiş ve bu aşamanın zaaflarını taşımıştır. Bu zaafların etkisini sürdürdüğü bir dönemde MDD sapması tarafından geliştirilen tezler karşısında tutum alma zorunluluğu ortaya çıkmıştır. Partimizin Türkiye kapitalizminin gelişmişlik düzeyini gerçekte olduğundan daha geri göstererek, emperyalizmle ilişkilerin ekonomik ve sosyal sonuçlarını yanlış değerlendirerek ve küçük burjuva radikalizminin devrimde öncü role sahip bulunduğunu iddia ederek saldırıya geçen MDD hareketini cevaplamak için geliştirdiği görüşlerdeki yanlışlar ve tek yanlı vurgulamaların sonuçları bir süre kendini açıkça belli etmemiştir. MDD sapmasının tasfiyesi sürecinde işçi sınıfının öncülüğünün, sosyalist hareketin burjuvaziye karşı bağımsızlığının ve kurtuluşun sosyalizmde oluşunun Partimiz tarafından öne çıkarılması, yapılan tek yönlü vurgulamalara karşın, bir bütün olarak hareketin o dönemki gelişkinlik düzeyi içinde, olumlu bir işlev görmüştür.

Ancak MDD sapmasına karşı verilen mücadelede partinin ideolojik ve politik platformunun uluslararası strateji ve taktiklerin Türkiye somutuna uygulanmasıyla belirlenen gelişkin temeller üzerine oturtulamaması ve Emek Dergisi yazarlarından bir bölümün de giderek bir sapmaya dönüşen «sol» değerlendirmeler, daha o tarihlerden başlayarak Partinin kitle bağlarının kopmasında, yeni bağlar geliştirememesinde başlıca rolü oynamıştır. Bu yanlışların 1967 sonrasında Partimizin kitleleri kimi somut hedeflere yöneltmek, Türkiye politikasının güncel sorunlarında etkili bir güç olmak bakımından sahibolduğu yeri giderek kaybetmesinde, gençlik ve köylü hareketleri ile Doğu'daki demokratik çıkışlardan soyutlanmasında önemli etkisi olmuştur. MDD'ye karşı mücadelede birçok alanda karşı uçlara savrulunması Parti hareketine, Türkiye 12 Mart'a doğru giderken, çok şeyler kaybettirmiştir.

Partimizin 1975'te yeniden kuruluşu öncesinde eski dönemin ideolojik-politik çizgisinin derinlemesine bir değerlendirmesinin yapılması gerekliliğinin görülmemesi, geçmiş mirasın olumsuzlukları ile aradaki ayrım çizgilerinin konulamaması, ideolojik çalışma bakımından varolan eksikliklerin giderilememesi, daha önceki yanlış ve boşlukların ortadan kaldırılmasını özellik'e zorlaştırmıştır. CHP'nin kitleler arasındaki politik etkinliğinin artışından duyulan kaygı ve TSİP ile Birlik Dayanışma Hareketinin program ve politikalarındaki kaba yanlışlar da ideolojik tutarlılık ve sağlamlık gerekçesiyle bütünsel ve geçerli bir ideolojik-politik platformun geliştirilmesi ihtiyacını gölgelemiştir. Sınıf mücadelesinin zorunlu kıldığı görevleri karşılayabilmek ve programımızdaki belirsizlik ve boşlukları giderebilmek için başta Demokrasi Bildirgesi olmak üzere çeşitli MYK kararlarının alınmasıyla yapı-

lan girişimler temel olarak sonuç vermemiştir. Demokrasi Bildirgesi, Örgütlü Birleşik Güç Yenilmez kararı ve Demokrasi İçin Plan çalışması partinin gelişmesinde olumlu birer adım olarak kalmış; bir cephe politikasının ve devrim sürecinin stratejik davranışının sonucu olan belgeler olarak ortaya çıkmadığı için parti yaşamında belirleyici olmamıştır. Buna rağmen sözkonusu karar ve belgelerin Parti çalışmalarımıza getirdiği canlılık ve katkı varolan boşluğun önemi hakkında somut birer kanıt olmuştur.

Partimizin devrim anlayışındaki yanlış, son tahlilde, sosyalist devrimin politik ve toplumsal koşullarının, kapitalizmin çelişkilerinin derinleşmesi ve sınıf mücadelesinin gelişmesiyle tedrici biçimde olgunlaşacağı varsayımına dayanmaktadır. Güncel hedefler için mücadele ile nihai hedef için mücadele birbirine bağlanamamakta, bu bağı sağlayacak devrimin stratejik hedefi somutlanmadığı için anti-emperyalist, demokratik görevlerin nasıl yerine getirileceği belirsiz kalmaktadır. Bu devrim anlayışının çerçevesinde, sosyalist devrimin politik ve toplumsal koşullarının olgunlaşması, temel olarak işçi sınıfının ve müttefiklerinin bilinç düzeyinin yükselmesine ve sosyalist devrimin zorunluluğunu kavramasına indirgenmektedir. Böyle bir gelişmenin sonucunda, egemen sınıfların iktidarı elde tutamayacak bir konuma geldikleri belirli bir anda, iktidarın işçi sınıfının ve müttefiklerinin eline geçmesinin koşullarının doğması ve devrimin gerçekleşmesi öngörülmektedir. Devrimin politik ve toplumsal koşullarının olgunlaşması son tahlilde, işçi sınıfının ve müttefiklerinin bilinç düzeyinin genel propaganda ile yükseltilmesine ve sosyalizm hedefi etrafında örgütlenmesine indirgenmektedir. Bu bilinçlenmenin, devrimi kaçınılmaz kılacak en ileri aşamaya kadar gelişmesi öngörülmekte ve böylece devrimin sosyalist amaçlar doğrultusunda gerçekleşeceği beklenmektedir. Programımızda yeralan «devrim gündeme geldiğinde, bu, sosyalist devrim olacaktır.» saptaması böylesi bir ele alışı özetlemektedir.

Devrim anlayışındaki bu yanlışın temelinde, bilimsel sosyalizmin devrim teorisinin temel unsurlarının bütünsel olarak kavranamaması yatmaktadır.

Devrimin politik ve toplumsal koşullarının olgunlaşması, öncelikle, sınıfsal güçler dengesinin (devrimin karşısındaki başlıca sınıfsal güçleri yenmeyi sağlayabilecek çoğunluğun, politik çoğunluğun işçi sınıfının etrafında toplanmasını sağlayacak biçimde) gelişmesine bağlıdır. İşçi sınıfının ve müttefiklerinin bilinç düzeyinin yükselmesi, sınıfsal güçler dengesinin gelişmesinin önemli bir unsurudur, ama belirleyici unsuru değildir. Ayrıca, bilinçlenme ancak aktif mücadele ve bu mücadele içinde gelişen örgütlenme ile kitlesel bir biçimde sağlanabilir ve geliştirilebilir.

Devrimin politik ve toplumsal koşullarının hangi görevler için, diğer bir deyişle hangi tipte bir devrim ya da devrimci iktidar için olgunlaşacağını, karşı karşıya bulunan sınıfsal güçlerin niteliği ve bileşimi, karşılıklı mevzilenmesi, devrim sürecinde hangi sınıf ve tabakaların birbirinin karşısında ya da yanında yeraldığı ve birbirine göre konumu; sınıfların ve partilerin iradesinden bağımsız, toplumsal çelişkilerin niteliği ve ağırlığıyla, bu sınıf ve tabakaların çıkarlarını belirlediği nesnel bir olgudur. Sınıfların belirli bir mevzilenmesinin sürdüğü bütün bir dönem boyunca, devrimin politik ve toplumsal koşullarının olgunlaşmasından, o dönemde çıkarları işçi sınıfıyla aynı yönde bulunan sınıf ve tabakların işçi sınıfı etrafında yeterli güçte toplandığı; ve bu koşulların, söz konusu sınıf ve tabakaların ortak çıkarlarının belirlediği görevler için olgunlaştığı anlaşılır. İşçi sınıfının sosyalizm için bilinçlenme düzeyi ne olursa olsun (bu, işçi sınıfının devrim sürecindeki hegemonya yeteneğini ve sosyalizme geçiş kararlılığını belirler) devrim sürecinin öncelikle olgunlaşan ve işçi sınıfının çözmek zorunda olduğu görevlerinin niteliği bu dönem boyunca değişmez.

Bilindiği gibi, devrim sürecinde, sınıfların belirli bir mevzilenmesinin ve bunun öngördüğü görevlerin geçerliliğini koruduğu belirli bir dönem, «stratejik aşama» olarak nitelendirilir. Belirli bir stratejik aşamanın görevlerinin yerine getirilmesi, yeni bir sınıfsal güçler dağılımının başlangıcını oluşturur ve bu bir sonraki stratejik aşamanın görevlerine geçebilmek ve ona uygun sınıfsal güçler dengesinin ortaya çıkabilmesi için, içinde bulunulan stratejik aşamanın öngördüğü stratejik hedefe ulaşılması zorunludur. Bu nedenle, devrimin stratejik hedefi olarak nitelenen hedef işçi sınıfını sosyalist devrime hazırlamanın ve nihai zafere ulaştırmanın en kısa yolunu ifade eder. Dolayısıyla belirli bir ülkede devrimin stratejik hedefinin doğru bir biçimde belirlenmesi, işçi sınıfı partisinin öncü rolünün gerçekleştirilebilmesinin temel bir gereğidir.

İşçi sınıfını devrime hazırlamanın temel unsuru, işçi sınıfını, devrimin öncelikle olgunlaşan görevlerine hazırlayıp yöneltmek, bu görevleri kendisiyle birlikte yerine getirebilecek güçleri onun etrafında toplamak, böylece devrimin politik ve toplumsal güçlerini oluşturmak ve bütün bu süreç boyunca işçi sınıfının sosyalist görevler için hazırlıklarını geliştirmektir. Partinin strateji ve taktikleri, bu temel üzerinde, sınıfsal güçler dengesini sürekli geliştirmeye, devrimin politik ve toplumsal koşullarının olgunlaşmasını sağlayacak bir güçler dengesine ulaşmaya yardımcı olur.

Partimizin devrim anlayışında uzun süre etkili olan yanlış, gerçekte, işçi sınıfı partisinin bu temel devrimci görevlerinin gereği gibi kavranamaması; Partinin rolünün nesnel olarak sosyalist devrimin koşullarının olgunlaşmasını beklemeye ve işçi sınıfını sosyalist bir bilinçle eğitmeye indirgenmesi temeline dayanmaktadır. Bu yanlış anlayış Partimizin propaganda, ajitasyon ve örgütlenme çalışmalarındaki köklü sorunların bir kaynağını oluşturduğu gibi devrimci mücadelenin, başlıca bir biçiminin ve alanının, seçimler ve parlamenter mücadelenin abartılmasıyla sonuçlanmıştır.

Tek Parti, Tek Cephe kararıyla düzeltilmesi için önemli adımlar atılan bu yanlış yerine, bilimsel sosyalist devrim teorisinin sağlam bir kavranışına dayalı geçerli bir anlayışı geliştirmek zorunludur. Bu, Partimizin devrimci önderlik rolünü güçlendirmesinin, kitlelerle gelişkin bağlar kurabilmesinin temel bir koşuludur.

Ülkemizde devrimin, stratejik hedefinin somutlanmasını zorunlu kılan koşullar, Türkiye'nin emperyalizme bağımlılığı, emperyalizmle işbirliği içindeki tekelci burjuvazinin ve büyük toprak sahiplerinin egemenliği; bu ittifak karşısında yoksul köylülükle birlikte kent ve kır küçük burjuvazisinin, nesnel çıkarlarının onları işçi sınıfının yanında yeralmaya yöneltmesi, küçük ve orta sermayedarların önemli bir bölümünün egemen ittifakla çelişkileri nedeniyle emekçi halkın yanında yeralması ya da tarafsız kalması; ezilen halkın ulusal demokratik mücadelesinin yine emperyalizme ve tekelci büyük burjuvaziyle büyük toprak sahipleri ittifakına karşı yönelmesidir. Diğer bir deyişle bugün içinde bulunduğumuz aşamada Türkiye'de sınıfların karşılıklı mevzilenmesini belirleyen ana çelişki, bir yanda emperyalizm, tekelci burjuvazi ve büyük toprak sahipleriyle, öte yanda işçi sınıfıyla birlikte tüm anti-emperyalist, anti-tekel, anti-şoven güçler arasındaki çelişkidir. Bu ana çelişkinin çözümlenmesi zorunluluğu, devrim sürecinin anti-emperyalist demokratik görevlerinin öncelikle ve daha hızlı biçimde olgunlaşmasının bir sonucudur. Bu koşullar devrim sürecinde önümüze anti-emperyalist demokratik bir stratejik aşamayı ve hedefi koymaktadır.

Türkiye'de sınıfların bu karşılıklı mevzilenmesi, burjuvazi ile proletarya, sermaye ile emek arasındaki temel çelişkiye bağlı olarak biçimlenmektedir. Devrimin anti-emperyalist, demokratik aşamasının görevleri, tekellerin egemenliğini hedef alan niteliğiyle sürekli anti-kapitalist bir yönelik kazanmakta; demokratik görevleri belirleyen toplumsal çelişkilerin nihai çözümü sosyalist görevlere geçişi zorunlu kılmaktadır. Devrimin anti-emperyalist, demokratik görevleriyle sosyalist görevleri bu nedenle sürekli olarak birbirine yaklaşmakta, iç içe geçmektedir. Bu, devrim sürecinin görevlerinin yerine getirilmesinde, devrim sürecinin bütününe damgasını vuracak biçimde, işçi sınıfının önderliğinin nesnel koşullarını yaratmaktadır.

Ülkemizde devrim sürecine birincisi anti-emperyalist demokratik, ikincisi sosyalist nitelikteki iki aşamadan oluşan tek ve birleşik bir devrim süreci özelliğini kazandıran bunlardır.

Devrimin anti-emperyalist demokratik aşaması, işçi sınıfıyla birlikte tüm anti-emperyalist, anti-faşist, anti-tekel, anti-şoven güçler devrimci iktidarının kurulmasıyla somutlanacaktır. Bu iktidarın sınıfsal içeriğini, işçi sınıfı ile köylülüğün devrimci demokratik egemenliği belirleyecektir. Böyle bir iktidarın kurulması ve köklü devrimci dönüşümleri gerçekleştirmesi, sınıfsal güçler dağılımını yeniden biçimlendirecek; sınıfların yeni bir mevzilenmesinin ortaya çıkmasına, işçi sınıfının etrafında artık sosyalist hedeflere yönelen bir toplumsal güçler blokunun oluşmasına yol açacaktır. İşçi sınıfının, devrimci demokratik iktidardaki hegemonyası ve devrimin kazanımlarını sürekli pekiştirmesi, bu koşullarda sosyalist aşamaya, proletaryanın devrimci egemenliğinin kuruluşuna geçişin politik ve toplumsal güçlerini kesintisiz bir biçimde oluşturmasına ve bu geçişi tamamlamasına olanak verecektir.

Günümüzde devrim sürecinin demokratik ve sosyalist görevlerinin sürekli yakınlaşması, ulusal ve uluslararası süreçlerin gitgide artan hızı; sınıfların mevzilenmesinde ani kaymalar ve yeniden gruplaşmalar olması olasılığını artırmaktadır. Sınıf mücadelesinin olağanüstü keskinleşmesinin ve devrimci mücadelenin hızlı bir yükseliş göstermesinin de böylesi ani kaymaları yaratması olasılığı vardır. Bu koşullarda devrimin farklı stratejik aşamaları arasındaki belirgin ay-

nmların ortadan kalkması, ya da bir stratejik aşamanın görevleri henüz esas olarak çözümlenmeden daha sonraki aşamanın onun yerini alması mümkündür. Diğer bir deyişle belirli koşullarda devrimin anti-emperyalist demokratik bir aşaması yaşanmadan devrimci sürecin doğrudan sosyalist aşamaya yükselmesi ya da proletaryanın müttefikleriyle birlikte kuracağı devrimci iktidarın daha başından itibaren sosyalist bir nitelik kazanması olasılığı vardır. İşçi sınıfının devrimci öncüsü, bu olasılığa daha hazır olmak zorundadır.

Bununla birlikte, devrimin anti-emperyalist demokratik aşaması, bu stratejik aşamayı doğuran belirli bir tarihsel döneme özgü maddi, nesnel koşullar varolduğu sürece, atlanması mümkün olmayan bir zorunluluktur. Diğer bir deyişle, devrimin böylesi bir aşamadan geçmesi, mutlak anlamda olmamakla birlikte, stratejik anlamda zorunludur. Devrim sürecinin stratejik bir aşamasını oluşturan koşullar, sınıfların ya da partilerin iradelerinden bağımsızdır. Dolayısıyla, devrimin belirli bir stratejik hedefinin zorunluluğu, yalnız kitleleri bu hedefe kazanarak onları mücadele içinde sosyalizm için eğitmek, devrimin politik ordusunu oluşturmak bakımından değil; bu hedefi öngören belirli maddi, nesnel koşullar geçerliliğini koruduğu dönem boyunca, sosyalist devrime yaklaşmak için geçilmesinin zorunlu olması bakımından da söz konusudur.

Kaldı ki, işçi sınıfının ve onun partisinin, devrimin sosyalist aşamasının doğrudan yükselmesi olasılığına karşı hazırlıklı olabilmesi, bu olasılığın öngördüğü sınıfsal ve politik güçler bileşimini hızla yaratabilmesi de, ancak bugünden devrimin stratejik hedefi için güçleri düzenli biçimde oluşturabilmesine, işçi sınıfını ve müttefiklerini anti-emperyalist demokratik karakterde devrimci bir iktidar için mücadelede eğitebilmesine bağlıdır. Devrimin anti-emperyalist demokratik aşamasının, devrimci, demokratik iktidar hedefinin zorunluluğunu, sadece kitleleri harekete geçirecek bir propaganda ve ajitasyon sloganının zorunluluğuna indirgemek, Partinin devrimci görevlerinin yerine getirilememesi demektir.

Öte yandan devrimin stratejik hedefi, devrim gündeme geldiğinde kararlaştırılacak olan bir «olasılık» olarak görülemez. Bu ele alış, nesnel olarak, devrimin politik ve toplumsal güçlerini oluşturmak için çalışma görevini ertelemek, devrimci görevlerden uzaklaşmak anlamına gelir. Bilimsel sosyalist strateji ve taktiğin görevi, olasılıkları dikkate almak, ama asıl, verili koşullara göre zorunlu olanı saptamak ve devrimin güçlerini bu hedefe yöneltmektir. Bir diğer deyişle verili koşullar değişmedikçe geçilecek yolu belirlemektir.

Anti-emperyalist demokratik aşamanın tek ve birleşik devrim sürecinin bir aşaması olması ve geçici karakteri, bu aşamanın öneminin azımsanmasına ve onun devrimci iktidarının bir hükümet biçimine indirgenmesine de asla yol açmamalıdır. Devrimin demokratik ve sosyalist aşamalarını birbirinden ayıran, asla ikincisinin bir devrim, birincisinin ise bir hükümet değişikliği olması değildir. Devrimin anti-emperyalist demokratik aşaması da, iktidarın sınıf niteliğinin değişmesi, proletarya ile köylülüğün devrimci demokratik egemenliğinin kurulması ve devlet aygıtının devrimci temeller üzerinde yeniden kuruluşuna başlanması anlamında bir «devrim» niteliğindedir. Bununla birlikte temel sorun, devrimin anti-emperyalist demokratik aşamasını tanımlayacak terimin seçilmesi değil, bu aşamanın özünün kavranmasıdır. Partinin politikasını belirleyecek olan, bu özdür. Devrimci demokratik iktidarla proletaryanın sosyalist iktidarı arasındaki ayrımı ve ilişkiyi doğru tanımlamamak, sosyalizm hedefini yüceltmez; tam tersine sosyalist aşamaya geçiş yolunu belirsizleştirerek, bu aşamayı bir hükümet değişikliğine indirgeyerek bilinmeyen bir geleceğe ertelemek anlamına gelir.

Kuşkusuz devrimin anti-emperyalist demokratik aşamasına doğru ilerlerken bazı evrelerden geçilebilir, bunu sağlayacak çeşitli «hükümet» biçimleri ortaya çıkabilir. Özellikle faşist bir diktatörlük tehlikesinin öncelikle yükseldiği ya da böyle bir diktatörlüğün yerleştiği koşullarda, bu tehlikeyi önlemek ya da faşist diktatörlüğü yıkmak gibi ivedi bir görevi üstlenmiş, işçi sınıfının değişik koşullarda temsil edilebileceği bir iktidar biçiminin doğması mümkündür ve işçi sınıfı bu olanağa ilgisiz kalamaz. Tam tersine işçi sınıfı, böyle bir iktidarı devrimin anti-emperyalist demokratik aşamasına yaklaşmanın bir adımı yapmak üzere, bir hedef olarak öngörür. Böylesi bir anti-faşist iktidar, sınıfsal güçler dengesinin özel geçici bir biçimini oluşturur ve bu güçler dengesinin gelişmesine bağlı olarak, burjuva demokrasisi'nin yeniden kuruluşuyla sonuçlanabileceği gibi, devrimci, demokratik iktidarın kurulmasına da yol açabilir. Ancak, söz konusu türden olasılıklar, diğer bir deyişle ara taktik hedefler, devrimin yakın stratejik hedefiyle karıştırılmamalıdır.

3. Büyük Kongremiz, devrim sürecinin kavranışında, ortaya çıkan yanlışları aşmalı, bilimsel sosyalizmin devrim teorisinin bütün gereklerini, geçerli çözümlemeleri ortaya koymalı, bu temel üzerinde Tek Parti, Tek Cephe kararlarının öngördüğü strateji ve taktiklerin daha da geliştirilmesini sağlamalıdır.

2. DEVRİM SÜRECİ VE BARIŞÇI GEÇİŞ

Devrim sürecinin stratejik ve taktik hedeflerini incelerken barışçı geçiş konusu da ele alınmalıdır.

Bu konudaki temel Parti görüşü Parti Tüzüğümüzde yeralmaktadır. Bu belgede ele alınışıyla devrimin barışçı gelişme yolu, bir «imkân» olarak doğru bir biçimde değerlendirilmektedir; ancak daha sonraki «bu... gözlemden hareket eden Türkiye İşçi Partisi'nin amacı; işçi sınıfının, müttefiki emekçi sınıflarla birlikte ve Partisi aracılığıyla iktidara gelmesini sağlamak ve iktidara geldiğinde sosyalizmi kurmaya girişmektir.» (Program ve Tüzük, s. 71) ifadesi Partimizin sözkonusu «imkan»a devrim sürecinde nasıl bir yer verdiği konusunu belirsizleştirmektedir.

Tek Parti, Tek Cephe kararlarında devrimci, demokratik bir iktidarın gerçekleşme yolu bir kez daha ele alınmakta ve konuya daha büyük bir açıklık getirilmektedir:

«... bu iktidarın nasıl oluşacağı, iç ve dış gericiliğin kullanacağı yöntemlere, sınıfsal güçler dengesine, somut koşullara ve uluslararası koşullara bağlı olacaktır. Her durumda da son sözü söyleyecek olan geniş halk kitleleridir, kitlelerin örgütlü mücadele güç ve yeteneğidir.»

Ne var ki bu ele alış genel olarak doğru saptamalara dayanmakla birlikte, devrimin barışçı gelişme yoluna ilişkin görüşlerde varolan bulanıklığa tam bir çözüm getirmemektedir.

Bu bulanıklık, başlıca üç yaklaşımın kapalı biçimde varsayılmasında ya da en azından açıkça reddedilmemesinde düğümlenmektedir: Bunlardan birincisi devrimin barışçı yolunun, esas olarak ya da sadece, işçi sınıfının ve müttefiklerinin parlamenter mücadele araçlarını kullanarak iktidarı alması olasılığına bağlanmasıdır. İkincisi, barışçı geçiş olasılığının, sınıf mücadelesinin barışçı gelişme dönemleriyle özdeşleştirilmesidir. Üçüncüsü ise, sosyalizmin dünya politikasında kazandığı ağırlığın, özellikle farklı toplumsal sistemlere sahip devletlerin barış içinde biarada yaşaması sürecinin gelişmesinin barışçı geçiş için yarattığı olanakların belirleyici sayılmasıdır.

Birinci yaklaşım, devrimin politik ve toplumsal koşullarının olgunlaşmasına ilişkin yanlış kavrayışla da yakından ilişkilidir. Gerekçenin birinci bölümünde de ele alındığı gibi, devrimin politik ve toplumsal koşullarının olgunlaşması, sınıfsal güçler dengesinin, işçi sınıfının öncülüğünde egemen ittifakı yenmeye yetecek güçte örgütlü bir çoğunluğun, politik çoğunluğun toplanmasını sağlayacak biçimde gelişmesine bağlıdır. Böyle bir çoğunluk oluşmadan devrim olanaksızdır. Devrimin barışçı gelişme olasılığı ise, bu çoğunluğun niteliklerine çok özel yeni bir niteliğin eklenmesine bağlıdır. Bu da, işçi sınıfının yanında toplanan sınıfsal ve politik güçler bileşiminin, emperyalizmle işbirliği içindeki tekelci sermaye ve büyük toprak sahipleri ittifakını yalnız yenmeye değil, aynı zamanda onun devrime karşı direnmek için iç savaş yoluna başvurmasını da önlemeye yetecek güçte olmasıdır.

İşçi sınıfının öncülüğündeki politik çoğunluğun barışçı geçiş olanağına da sahip olup olmayacağı, yine önemli ölçüde işçi sınıfı partisinin istemlerinden ve taktiklerinden, işçi sınıfının ve partisinin hazırlık düzeyinden bağımsızdır. Bu olasılık, sınıfsal güçler dengesinin çok özel bir biçiminin ortaya çıkmasıyla gerçekleşebilir. Ve belirli bir andaki ulusal ve uluslararası konjonktürün bütününe bağlıdır. İşçi sınıfı partisinin görevi, devrimin gelişmesi için en elverişli sınıfsal güçler dengesini elde edebilmek için kendi iradesinde olan her türlü taktiği ve mücadele yöntemini kullanmaktır. Ancak devrimin politik ve toplumsal koşullarının olgunlaştığı anda barışçı geçişe elverişli çok özel bir durumun da gelişmesini beklemeksizin son ve kesin darbeye yönelmektir. Devrimci durumun olgunlaştığı anda bunu değerlendirmekte gecikmek, insiyatifin egemen ittifaka terkedilmesiyle sonuçlanır ve işçi sınıfıyla müttefiklerine telafisi olanaksız bir yenilgi getirir. Bu nedenle işçi sınıfı partisi devrimci durum olgunlaştığında devrimin her türlü gelişme biçimine hazırlanmış olmak zorundadır.

Barışçı geçişe elverişli bir güçler dengesinin elde edilmesi için hiç kuşkusuz işçi sınıfı partisinin iradesinde olan görevler de vardır. Ama bunlar da devrimin her türlü gelişme olasılığına karşı hazırlanmış olmakla, işçi sınıfının müttefiklerinin her türlü mücadele yöntemini kullanma yeteneğini yükseltmekle yakından ilişkilidir. Sınıfsal güçler dengesini belirleyen unsurlardan biri de, işçi sınıfı ve müt-

tefiklerinin devrime ve devrimin kazanımlarına sahip çıkma kararlılığı, bütün bir devrimci yükseliş boyunca her türlü mücadele yönteminde ustalaşarak devrime hazırlanmış olmasıdır. Egemen ittifak, ancak devrimin her türlü gelişme biçiminde hazırlanmış bir işçi sınıfı ve onun müttefikleri karşısında (bu da yeterli koşul olmamakla birlikte) iç savaş yoluyla direnmeye başvuramaz hale gelebilir. Bu ise asla yalnızca parlamenter etkinliğe ve sadece bunu sağlayacak mücadele yöntemlerine indirgenemez; bir unsur olarak bunu da kapsar.

Öte yandan, devrimin gelişme yolunun «barışçı» olması, bir tek anlamda, «iç savaşı kapsamamak» anlamında sözkonusudur. Devrimin barışçı gelişme yolu, bu tek unsur dışında, sınıf mücadelesinin bütün biçimlerini ve yöntemlerini değerlendirmek zorundadır. Barışçı gelişme yolunun bunlardan sadece birine dayanarak, parlamenter çoğunluğu kazanmak biçiminde gerçekleşmesi ancak çok özel bir durumda, devrimi gerçekleştirecek olan politik çoğunluğun aynı zamanda sayısal çoğunlukla çakışması; üstelik sayısal çoğunluğun parlamentoya yansımasına elverecek burjuva yasallığının geçerliliğini korumasına ve bu yansımayı sağlıyabilecek bir yasal biçimlenmeye sahip olmasına bağlıdır. Bu nedenle barışçı gelişme yolunun parlamenter yol biçimini alması ya da bunu kapsaması, asla zorunlu olmayan istisnai bir olasılıktır. Politik çoğunluğu sayısal çoğunlukla özdeşleştirmek; sınıfsal güçler dengesini de sayısal güçler dengesine indirgemek, böylece işçi sınıfı partisinin, özü sınıfsal güçler dengesini sürekli geliştirmek olan devrimci strateji ve taktiklerine gereken değeri vermemek anlamına gelir.

Ayrıca «zor» unsuru iç savaşla sınırlandırılamaz. Sınıflararası mücadelenin bütün biçimleri kaçınılmaz olarak şu ya da bu ölçüde zor unsurunu taşır. Dolayısıyla, iç savaş dışındaki zor unsurlarının yer almasının kesinlikle dışlamaz; durum tam tersinedir. İşçi sınıfı ve müttefikleri, sınıf düşmanının iç savaş yoluna başvurmasını önleyebilmek, sonuna kadar elini bağlayabilmek için, tüm olanaklardan yararlanmak zorundadırlar. Devrimin barışçı gelişme yolunun temel özelliği budur.

Bütün bunlardan çıkan birinci sonuç, işçi sınıfı partisinin strateji ve taktiklerinde bir tek olasılığın belirleyici olamayacağı, bu olasılığın önceden veri alınamayacağıdır. İkincisi ise, devrimin barışçı gelişme yolunun parlamenter yolla özdeşleştirmenin, işçi sınıfı partisinin strateji ve taktiklerinin özünü yanlış kavramak anlamına geleceğidir.

Devrimin politik ve toplumsal güçlerini olgunlaştırma (işçi sınıfının birliğini ve devrimci eylemlere hazırlık düzeyini yükseltme, işçi sınıfını müttefikleriyle tek bir devrimci cephede birleştirme, bütün devrimci demokratik ilerici çıkış ve tepkileri tek bir dalga içinde bütünleştirme) görevlerinin açıklıkla kavranamaması bu temel yanlışın sonuçlarıdır.

Devrimin barışçı gelişme yolu olasılığının, sınıf mücadelesinin barışçı gelişme dönemlerine bağlanması ise barışçı yolun, burjuva yasallığının olanaklarından yararlanmaya indirgenmesi sonucunu verir. Oysa devrim sürecinin, sınıfsal güçler dengesinin görece durağan bir gelişme gösterdiği, ya da keskin dönemeçlerle gelişmediği dönemlerde, sınıf mücadelesinin barışçı ya da barışçı olmayan biçimler alması, devrimin daha sonraki yükseliş dönemlerinde ve devrim anında hangi gelişme yolunun söz konusu olacağını tek başına belirlemez. Burjuva demokratik olanakların, yasal mücadele biçimlerinin geniş olarak kullanılabildiği dönemlerin, barışçı geçiş olasılığını artırdığı; sadece faşist diktatörlük, işçi sınıfına ve müttefiklerine karşı açık terör koşullarının bu olasılığı ortadan kaldırdığı, tutarlı herhangi bir gerekçeyle savunulamaz. Birinci türden koşullarda işçi sınıfı partisinin devrimin barışçı gelişme yolu için hazırlanması; barışçı olmayan yol için hazırlanmaya ise ikinci türden koşullarda sıra gelmesi söz konusu değildir. Bir kere daha vurgulayacak olursak, devrimin barışçı ya da barışçı olmayan gelişme olasılığı, devrimci durumun olgunlaşması sırasında sınıfsal güçler dengesinin gelişme biçimine bağlıdır ve bu da asla sınırlanmış mücadele biçimleri ve çalışma perspektifine indirgenemez.

Devrimin anti-emperyalist demokratik aşaması da, barışçı gelişme olasılığını artırmayı değil, sosyalist aşamaya ulaşmayı hızlandırmayı, bunun için elverişli koşulları elde etmeyi öngörmektedir. Hiç kuşkusuz devrimin anti-emperyalist demokatik aşamasında geniş halk kitlelerinin işçi sınıfının öncülüğünde geçici bağlarla biraraya gelmesi, egemen ittifakın tecrit edilerek güçsüz bırakılması; sosyalist aşamaya geçişte, işçi sınıfının, iktidardaki hegemonyasına dayanarak, sınıfsal güçler dengesini barışçı mücadele yöntemleriyle geliştirmesi, burjuvazinin silahlı direniş yoluna başvurmasını olanaksız hale getirmesi olasılığını artırmaktadır. Ama bu sosyalist aşamaya geçiş süreci için sözkonusudur ve ilk aşamanın, devrimci, demokratik bir iktidarın kuruluşunun barışçı yoldan gerçekleştirilmesini asla garanti etmemektedir. Devrimin anti-emperyalist, demokratik aşamasının gelişme yolunu belirleyecek olan, her devrim için geçerli olan koşullardan farklı değildir. Devrimin anti emperyalist, demokratik aşamasını iktidarın sınıf niteliğinde devrimci bir değişiklik olarak kavramak, sınıfsal güçler dengesindeki herhangi bir değişiklikten, bir hükümet biçiminden ayırmak; devrimin barışçı gelişme olasılığına ilişkin yanlış kavrayışlardan sıyrılmak bakımından da önem taşımaktadır.

Barışçı geçiş olasılığı konusundaki üçüncü karışıklık ise, bu olasılığın, esas olarak dünya sosyalizminin, karşı devrimci girişimleri caydırma gücüne bağlanmasıdır. Çağımızda dünya kapitalist sistemi bakımından devrimin barışçı gelişme yolu olasılığı, hiç kuşkusuz, sosyalizmin bir dünya sistemi haline gelmiş olmasıyla, dünyada güçler dengesinde sosyalizm lehine belirgin bir kaymanın ortaya çıkmasıyla ve yumuşamanın uluslararası ilişkilerde egemen eğilime dönüşmesiyle daha da artmıştır. Ne var ki, barşçı geçiş olasılığı iç ve dış koşullar olgunlaştığında, dünyada tek bir sosyalist ülke olmadığında bile geçerli olabilmiştir. Öte yandan dünya sosyalizminin en doğrudan ve yakın desteğinin olduğu koşullarda bile, bunun barışçı geçişe yeterli olmayabildiği de görülmektedir. Dolayısıyla, barışçı geçiş olasılığını, işçi sınıfının ve onun partisinin, devrimin iç koşullarını olgunlaştırma görevinin önemini azaltan biçimde değerlendirmek yanlıştır.

3. Büyük Kongremiz, devrimin barışçı gelişme olasılığının bilimsel sosyalist strateji ve taktiklerdeki yerini açıklıkla belirlemeli ve bulanıklıklardan arındırmalıdır.

3. TEK CEPHE

Partimiz, Tek Parti, Tek Cephe kararlarıyla, devrimci demokratik bir iktidar hedefinin öngörülmesine bağlı olarak, bu iktidarı gerçekleştirecek tüm anti-emperyalist, anti-faşist, anti-tekel ve anti-şoven güçlerin oluşturduğu tek bir demokrasi cephesinin kurulmasını hedeflemektedir.

Bu da Partimizin strateji ve taktiklerinin geliştirilmesinde çok önemli bir adım olmuştur. Bu adımla Partimiz, devrimin anti-emperyalist demokratik aşamasını başarıya ulaştıracak sınıfsal ve politik güçleri tanımlamakta, bu güçleri hazırlamanın ve devrime yöneltmenin somut yolunu çizmektedir.

Partimizin böylesi bir cephe politikasını geliştirmesinin gecikmesine yolaçan temel nedenler devrimin yakın stratejik hedefinin öngörülmesini geciktiren devrim anlayışındaki yanlışlarla yakından ilişkilidir. Bir kere daha özetleyecek olursak, yanlışlar, devrimin politik ve toplumsal koşullarının olgunlaşmasını sınıfsal güçler dengesinin gelişmesinden koparmak, bu güçler dengesini oluşturmaya yönelik strateji ve taktiklerin önemini kavrayamamak, işçi sınıfı partisinin öncü rolünü nesnel olarak işçi sınıfını ve müttefiklerini genel bir propaganda ile sosyalist bilince kavuşturma çalışmasına indirgemektir.

Bugün tutarlı bir demokrasi cephesi politikasını geliştirmenin, bunu sürekli yaşama geçirebilmenin yolu, bu cephenin devrim sürecindeki yerini doğru tanımlayabilmek, sınıfsal ve politik özünü belirlemek, bunları oluşturmaya yönelik taktikleri çizebilmektir.

Türkiye'de devrim sürecinin gelişmesinin öngördüğü cephe politikasının, devrimin stratejik hedefine, anti-emperyalist demokratik aşamasına bağımlı karakteri, hiçbir bulanıklığa yer bırakmadan kavranmalıdır. Cephe politikası, devrimin stratejik hedefini zorunlu kılan sınıfların karşılıklı mevzilenmesiyle belirlenir ve belirli bir stratejik aşamada konumu işçi sınıfının yanında belirlenen sınıfsal ve politik güçleri işçi sınıfı öncülüğünde birleştirmeyi öngörür. Bu nedenle cephe politikasının içeriği, devrimin stratejik hedefiyle ve onun görevleriyle belirlenir. Bu stratejik aşama boyunca değişmeden kalır. Devrimin stratejik hedefini gerçekleştirecek olan Cephe, işçi sınıfının bu aşamada işçi sınıfıyla birlikte saf tutan sınıfsal ve politik güçlerle ittifakı temeline oturur. Cephe politikası, aynı zamanda, belirli bir stratejik aşama boyunca işçi sınıfı partisinin politik çoğunluğu, kitleleri kazanma, görevinin sınıfsal ve politik bir gereği olarak ortaya çıkar.

Türkiye'de devrimin yakın stratejik hedefinin anti-emperyalist demokratik karakteri, bu aşamanın görevlerini yerine getirecek cephenin de karakterini belirlemektedir. Türkiye'de devrim sürecinin belirlediği cephe politikası, demokratik cephe politikasıdır. Demokrasi cephesi, işçi sınıfının başta yoksul köylülük olmak üzere, emekçi köylülükle, kent ve kırk küçük burjuvazisiyle, tekel-dışı burjuvazinin önemli

bir kesimiyle, ezilen halkın ulusal demokratik hareketiyle ittifakı temelinde biçimlenecektir. Demokrasi cephesinin mücadele programı, devrimin anti-emperyalist demokratik aşamasının görevleriyle, cephenin unsurlarını oluşturan sınıf ve katmanların ortak çıkarları ve talepleriyle belirlenecektir.

Türkiye'de demokrasi cephesine niteliğini veren unsurlar, devrimin ilk aşamasında stratejik hedefin anti-emperyalist, anti-tekel karakteri; emekçi köylülüğün büyük toprak sahiplerine karşı mücadelesinin demokratik içeriği; ezilen halkın mücadelesinin ulusal-demokratik karakteri ile belirlenmektedir.

Devrimin anti-emperyalist demokratik aşamasının hazırlandığı bütün dönem boyunca geçerliliğini koruyacak olan demokratik cephe politikası, bu dönem boyunca değişik gelişme aşamalarından da geçebilir. Özellikle faşist bir diktatörlük tehlikesinin öncelikle yükseldiği günümüz koşullarında, faşist bir diktatörlüğe karşı çıkan tüm güçlerin birleştirilmesi, ortak mücadelesinin sağlanması, geniş bir anti-faşist direniş hareketinin yaratılması demokrasi cephesinin ağırlıklı görevini oluşturur. Bu, demokrasi cephesinin sınıfsal unsurlarının hazırlanmasının günümüzdeki başlıca yoludur. Cephenin politik güçlerinin oluşturulmasının da ilk adımıdır. Diğer bir deyişle demokratik cephe politikasının bugün içinde bulunduğumuz dönemdeki ağırlıklı karakteri **anti-faşist** niteliğidir ve bu, cephe politikasının daha sonraki gelişmesini hazırlayacaktır.

Ancak bu durum demokrasi cephesinin gelişmesinin belirli bir evresinde aldığı biçimlerle özdeşleştirilmesine yol açmamalıdır. Demokrasi cephesinin işçi sınıfıyla geniş emekçi halk kitleleri arasındaki ittifak temeli üzerinde biçimlenebileceği ve bu ittifakın, devrimci demokratik iktidarın zaferini sağlayacak en yüksek gelişme aşamasına kadar sürekli yeni, daha zengin biçimler alacağı, almak zorunda olduğu unutulmamalıdır.

İşçi-köylü ittifakı demokrasi cephesinde işçi sınıfının ittifaklarının temel direği olacaktır. İşçi-köylü ittifakı, işçi sınıfıyla yoksul köylülük arasındaki nihai çıkar birliği temelinde gerçekleşecek ve demokrasi cephesinin devrimin ilk aşamasındaki zaferinin başlıca güvencesi olacaktır. İşçi sınıfının demokrasi cephesi içindeki ittifaklarının devrimin demokratik aşamasından sosyalist aşamasına geçiş süreci içinde bu kez doğrudan sosyalist amaçlar için yeniden biçimlenmesi, yoksul köylülükle sağlam temellere dayanan bir ittifak üzerinde gerçekleşecektir.

İşçi sınıfının devrimin anti-emperyalist demokratik aşamasında kent ve kır küçük burjuvazisiyle ittifakının, sosyalist aşamaya geçişte de, bu katmanların sosyalizme geçişin zorunluluğunu kendi deneyleriyle kavramaları temelinde, yeni biçimler altında korunması sözkonusudur. Kentlerde ve kırlarda, orta burjuvazinin bazı kesimleriyle, demokratik aşamada kurulan ittifakın, sosyalist aşamaya geçişte bütünüyle dağılması ve da bunların tarafsız konumlarını terkle bütünüyle karşıya geçmeleri sözkonusu değildir. Devrimin anti-emperyalist demokratik aşamasındaki köklü dönüşümlerin derinliği, bu dönüşümlerin özellikle kent ve kır küçük burjuvazinin çıkarlarıyla olan çakışması, onların önemli bir bölümünün sosyalist amaçlar için de işçi sınıfının yanında yer almasını ya da en azından bu amaçlara karşı çıkmamasını sağlayabilecektir. Devrimin ilk aşamasında sınıf mücadelesinin alabildiğine keskinleşmesinin bu kesimleri daha kararlı konumlara yönetmesi gibi faktörlerin yanısıra, bu ittifakların kalıcılığı, büyük ölçüde, işçi sınıfının demokrasi cephesindeki hegemonyasının gücüne, bu hegemonyanın, devrimci yükselişin henüz ilk adımlarından itibaren oluşup pekişmesine bağlı olacaktır.

Görüldüğü gibi demokrasi cephesinin, sosyalist aşamanın politik ve toplumsal güçlerini hazırlama gibi temel bir işlevi de vardır. Bu, işçi sınıfının, devrimin ilk aşaması için mücadele içinde müttefiklerini sosyalizm için mücadeleye de hazırlaması ve eğitmesi, devrimi nihai hedefine kadar götürme zorunluluğunu onların deneyleriyle kavramalarına yardımcı olmasıyla sağlanacaktır.

Burjuvazinin tekel dışı kesimlerinin bir bölümünün demokrasi cephesine kazanılması, ya da tarafsızlaştırılması, karmaşık, çelişkili bir yol izleyecektir. Bu kesimlerin tekelci, burjuvaziyle ilişkileri onları bir yandan işçi sınıfıyla ittifaktan uzaklaştırmakta, hatta işçi sınıfının karşısında saf tutmaya yöneltmekte, diğer yandan emperyalizmin ve tekellerin bu kesimlerin büyük bir bölümü üzerinde gitgide ağırlaşan baskısı ise onları işçi sınıfıyla ittifaka zorlamaktadır. Bunlar, sözkonusu kesimlerin kararsız, ikircikli yalpalayan karakterini belirlemektedir. Bu her iki eğilimi güçlendiren, destekleyen nesnel unsurlar sürekli gelişmektedir. Burjuvazinin bu katmanlarının ne ölçüde demokrasi cephesine kazanılabileceği, ya da tarafsızlaştırılabileceği büyük ölçüde işçi sınıfının başta yoksul köylülük olmak üzere diğer emekçi kesimlerle ittifakının gücüne bağlıdır.

Bütün bunlardan ortaya çıkmaktadır ki, demokrasi cephesinin oluşmasında, gelişmesinde, devrimci demokratik bir iktidarı zafere ulaştırmasında ve devrimin sosyalist aşamasına kesintisiz geçişin koşullarını yaratmasında, bu cephede işçi sınıfının hegemonyası belirleyici rol oynayacaktır.

İşçi sınıfı, bu hegemonyaya demokratik cephede yer alacak kesimlerin çıkarlarının ve taleplerinin en kararlı, en tutarlı savunucusu olarak, bu çıkarlar ve talepler işçi sınıfının belirli bir andaki çıkarlarıyla tam olarak çakışmasa bile onları destekleyecek ve onlar uğruna mücadelenin her zaman en ön safında bulunarak gerçekleştirecektir. İşçi sınıfının toplumun bütün kesimlerinde ortaya çıkan direniş ve mücadele eğilimlerini destekleyip güçlendirmesi daha ileri hedeflere yöneltmesi, bu eğilimleri tek bir devrimci akım içinde birleştirmeye çalışması, devrim sürecinde ve demokrasi cephesinde hegemonyasını kurmanın başlıca koşuludur.

İşçi sınıfı partisinin strateji ve taktikleri, işçi sınıfının devrim sürecindeki ve demokrasi cephesindeki hegemonyasını gerçekleştirmenin belirleyici unsurudur. İşçi sınıfı partisinin strateji ve taktikleri işçi sınıfıyla birlikte diğer emekçi kesimlerede, onların güncel çıkar ve taleplerinden hareketle, öncelikle devrimin stratejik hedefini; bu hedefin ve işçi sınıfıyla ittifakın zorunluluğunu kendi deneyleriyle kavramalarına yardımcı olacak taktikleri uygulayabildiği hedefleri gösterebildiği ölçüde, işçi sınıfının hegemonyası gerçeklik kazanacaktır. Bu strateji ve taktikler, işçi sınıfına da toplumdaki bütün direniş ve mücadele eğilimleriyle bağ kurmayı, onları tek bir devrimci akım içinde birleştirmeyi öğretecektir.

Bu nedenle işçi sınıfı partisinin propoganda sloganları, ajitasyon sloganları ve eylem sloganları, devrimin politik ve toplumsal güçlerini oluşturma, doğrudan doğruya işçi sınıfının devrim sürecindeki hegemonyasını kurma, and bu hegemonyaya ve devrime hazırlama göreviyle ilişkilidir. Bu sloganlar, işçi sınıfına toplumdaki bütün ileri çıkışları ve talepleri desteklemeyi öğretebilmeli, emekçi kitlelerin işçi sınıfıyla birleşme zorunluluğunu kavramalarına yardımcı olabilmeli, onları devrime yaklaştıracak hedefleri gösterebilmelidir. İşçi sınıfı partisini, dar, kendi içine kapalı bir inanmışlar grubundan ayıran başlıca özelliklerden biri, kitleler içinde çalışmayı böylesi strateji ve taktik hedeflere ve ulaştıracak sloganlara bağlaması kitleleri bu yolda örgütlemesidir.

Bugün ülkemizde demokrasi cephesini örmenin, bunun için güçlü bir anti-faşist direniş hareketi yaratmanın başlıca görevi, kitlelerde yükselen **kendiliğinden direniş** eğilimini yönlendirebilmek, güçlü bir anti-faşist önderlik altında toplayabilmektir. Bugün toplumumuzdaki kendiliğinden direniş eğilimi, Partimizin ve diğer bilimsel sosyalist güçlerin etkileyip yönlendirebildiği boyutların çok ötesinde gelişmiştir ve özellikle bu nedenle [illegible] etkiler altına girebilmektedir. Kitlelerdeki kendiliğinden direniş eğiliminin maceralara dönüşmesini önlemek, aralıklarla parlayıp sönen çıkışlarla tükenmesine izin vermeden örgütleyip düzenli saflara kavuşturmak, ertelenemez bir görevdir.

Demokrasi cephesinin politik unsurlarının oluşması, karmaşık, çok yönlü bir süreç izleyecektir. İşçi sınıfı partisiyle birlikte bu unsurları oluşturacak politik güçlerin hazır bizi bekler bir durumda bulunması mümkün değildir. Demokrasi cephesini oluşturacak politik güçler, örgütler, hiç kuşkusuz, bu cephenin tabanındaki sınıf ve tabakaları temsil etme özellikleriyle biraraya geleceklerdir; ama işçi sınıfı partisi dışındaki politik güçlerin, dayandıkları sınıf ve tabakaları tıpatıp temsil etmeleri, bu özelliği bir defada tamamlanmış biçimde kazanmaları mümkün değildir. Bu nedenle bilimsel sosyalist hareket dışındaki politik güçlerin, demokrasi cephesinin görevlerini benimseme, dayandıkları sınıf ve katmanların nesnel çıkarları ve talepleriyle tutarlı bir konuma gelme yönünde bir gelişme sürecinden geçmeleri sözkonusudur. Bu ise ortak bir mücadelenin güncel hedefleri doğrultusunda, ortak mücadelenin deneyimleri ve güçlü etkisi temelinde gerçekleşecektir. İşçi sınıfı partisinin görevi, tüm anti-emperyalist, anti-faşist, anti-tekel, anti-şovenist güçlerle eylem birliğini, onları demokrasi cephesinin kalıcı, tutarlı ortakları konumuna yükseltecek, işçi sınıfının diğer halk katmanlarıyla ittifakının temellerini örecek bir sürece dönüştürmektir. Anti-emperyalist, anti-faşist, anti-tekel, anti-şoven hedeflerde eylem birliği, tek bir devrimci cephenin yaratılmasıyla böylesine içiçe geçmiştir.

Bu saptamalardan çıkan birinci sonuç, demokrasi cephesinde yer alabilecek politik örgüt ve güçleri bir defada kesin olarak tanımlamanın mümkün olmayacağıdır. İşçi sınıfı partisi, toplumdaki bütün

ileri politik örgüt ve güçlerin gelişmesini, iç süreçlerini demokrasi cephesinin ortaklarını oluşturmak amacıyla yakından ve sürekli izlemek, bu gelişmeleri olumlu yönde etkilemek için her düzeyde aktif olarak çalışmak zorundadır. İkinci bir sonuç ise, bir cephe politikasını geliştirmenin ve uygulamanın, bu cephede yeralabilecek politik örgüt ve güçlerin hazır bulunmasına bağlanamayacağı ya da hazır bulunanların biraraya getirilmesine indirgenemeyeceğidir. Böyle bir yaklaşım, işçi sınıfı partisinin cephe politikasını günlük geçici, taktik bir politika düzeyine indirgemek, bu politikayı «yasak savmak» kabilinden yapmak olur.

Bugün Partimizin önünde emperyalizme, faşizme, tekellere ve şovenizme karşı saflarda yeralan, en geniş güçleri, değişik düzeylerde ve kapsamda olsa da, mücadelenin bütün alanlarında eylem birliğine yöneltmek, bunun için bütün olanaklardan yararlanmak, en çeşitli biçimler geliştirmek görevi durmaktadır. Partimiz anti-faşist, demokratik bir platformda bugün merkezi olarak ortak çalışmaları sürdüren hareketlerin iş ve eylem birliğiyle elbette yetinemez. Partimiz, anti-emperyalist demokratik bir cephenin, ona yönelik en geniş eylem birliğinin işçi sınıfının ve emekçi halkımızın yüksek çıkarlarının bir gereği olduğu bilinciyle, atılan her adıma sahip çıkmak, bu adımları korumak üzere en yüksek özveriyle davranmak zorundadır.

Bugün toplumumuzda demokrasi cephesinin politik güçlerini olgunlaştırma yönünde önemli süreçler gelişmektedir. Bunlardan biri, esas olarak burjuvazinin tekelci olmayan kesimlerinin çelişkili çıkar ve özlemlerine dayanan işçi sınıfının çıkarlarını da burjuvazinin bu kesimlerine bağımlı kalmaya çalışan CHP'deki gelişmelerdir. Bu partinin yönetiminde emperyalizmle ve tekelci burjuvaziyle uzlaşmayı savunan, bu nedenle faşist tehlike karşısında da durmadan gerileyen, anti-faşist güçlerin tepedeki ve tabandaki eylem birliğine karşı çıkan bir sağ kanat egemendir. Öte yandan yine bu partinin içinde, parti tabanındaki işçi ve emekçi kitlelerin, sağ kanat yönetiminin politikasına karşı tepkilerine dayanan ve onların çıkarlarını savunmaya yönelen bir demokratik-yurtsever kanat da ayrışmaktadır. Demokrasi cephesi içinde işçi sınıfının, kent ve kır küçük burjuvazisiyle, tekeldışı burjuva kesimleriyle ittifakı, CHP içindeki bu ayrışmanın gelişmesinden ayrılamaz. Partimiz, bir yandan faşist bir diktatörlük tehlikesine karşı en geniş demokratik muhalefeti oluşturabilmek, faşizmden yana olmayan son kişinin kazanılabilmesi için CHP ile ilişkilerini geliştirirken; diğer yandan CHP içindeki demokrat-yurtsever kanatla daha uzun erimli amaçlar için her düzeyde eylem birliği olanaklarını yaratmak ve gerçekleştirmek zorundadır.

Öte yandan, ülkemizde güçlü ve yaygın bir sol-radikalizm akımı gelişmektedir. Bu akım, özellikle proleter olmayan emekçi kitleler arasında, hatta işçi sınıfının kimi kesimleri üzerinde etkili olmaktadır. Sol-radikalizm kitleler içinde taban bulabildikçe onların çıkar ve özlemlerini, tepki ve baskıdırılarını yansıtır, eylem'ere dayanarak ve çelişkili biçimde de olsa, temsil etme özelliğini kazanabilmektedir. Bu özelliğiyle sol-radikal akımların bütünüyle goşizm olarak tanımlanması ve taşıdıkları bireysel terörist eğilimlerle özdeşleştirilmesi yanlış bir değerlendirmedir. Sol-radikal akım'arla eylem birliğinin, bu akımlardaki olumlu süreçleri geliştirmesi ve demokrasi cephesi içinde işçi sınıfının proleter olmayan emekçi katmanlarla bir ittifak alanına dönüşmesi olasılığı vardır. Bu olasılığı, sözkonusu akımların «sol'» oportünizmden esinlenen dünya görüşlerinin ve bireysel terörist eğilimlerinin kitleleri maceralara sürüklemesine izin vermeden ve onlarla eylem birliğini bilimsel sosyalist politik güçlerin eylem birliğinin karşısına asla koymadan değerlendirmek, Partimizin ve genel olarak bilimsel sosyalist hareketin görevleri arasındadır.

Ülkemizde dinci ideolojiye dayanan, demokratik yönelimli radikal bir muhalefet akımının gelişmesi olasılığı da vardır. Bugün bazı belirtileri MSP içinde yeralan bu tür tepkilerin, MSP yönetiminin, tekel dışı burjuvazinin en üst, en varlıklı katmanlarıyla kimi tekelci burjuva kesim'erine ve İslâm kozmopolitizmine dayanan uluslararası sermaye gruplarına yaslanma politikasının sonucu olarak bu parti tabanında daha belirgin bir biçimde ayrışma beklenebilir. Bu tepkilerin şimdiden geniş bir anti-faşist direniş hareketine yönlendirilmesi, bugün için gerici-faşist güçlerin bu alanda tecrit edilmesi, gelecekte ise demokrasi cephesi saflarına yeni güçlerin eklenmesiyle sonuçlanabi'ecektir. Bu olanağın değerlendirilmesi de asla küçümsenmeyecek önemdedir.

3. Büyük Kongremiz, demokratik cephe politikasının temel stratejik ve taktik ilkelerini açıklıkla belirlemeli; böylece bu cephenin oluşturulmasında bütün örgütlerimize düşen görevleri direktiflere dönüştürmelidir.

4. ULUSAL SORUN

Devrimin anti-emperyalist demokratik aşamasının başlıca sorunlarından biri ulusal sorundur.

Partimizin bugüne kadar ulusal sorunun çözümüne ilişkin açık ve tutarlı bir politika geliştirememiş olması, veri eksikliğine ya da sorunun üzerinde yeterli çalışmaların yapılamamasına bağlanamaz. Bu eksiklik tek başına burjuvazinin anti-demokratik baskıları ile de açıklanamaz.

Tek Parti, Tek Cephe Kararlarına kadar Partimizin soruna yaklaşımı, ulusal sorunun sosyalizmle birlikte çözümleneceği propagandasından ve Parti örgütlenmesinin geliştirilmesini öngörmekten ibaret kalmıştır.

Partimizin bu alanda açık ve tutarlı bir politika geliştirememesinin ana kaynakları devrimin stratejik hedefinin belirlenmemesi, ulusal sorunun özgün karakterinin kavranamaması ve çözümüne ilişkin bilimsel sosyalist ilkelerin evrensel öneminin bütünsel olarak değerlendirilememesinde yatmaktadır.

Sorun böyle bir temelde değerlendirilmediği için ırkçı, şoven milliyetçi baskılara ve asimilasyon politikasına karşı propaganda ve girişimler ile 2. Büyük Kongremizin bilimsel sosyalizmin genel ilkelerini tekrarlayan konuya ilişkin kararları da Partimizin etkinliğini artırması ve örgütlenmesini geliştirmesi amacına ulaşamamıştır.

Ulusal kurtuluş mücadelelerinin nesnel olarak proletaryanın dünya çapındaki sosyalist devrim mücadelelerinin ayrılmaz bir parçası olması ve ulusal sorunun ancak sosya'izmde tam ve kesin bir çözüme ulaşacağı temel, bilimsel doğrulardır. Ancak bu gerçek, ulusal sorunun özgün karakterini ve demokratik niteliğini ortadan kaldırmaz ve bu niteliğin bütünüyle sınıfsal unsurlara, proletaryanın sosyalist hedefine indirgenmesine izin vermez.

Dolayısıyla sorunun çözümünün, gelişmesinin belli bir aşamasında devrim sürecinin hangi görevleriyle ilişkili olduğu saptanmalıdır. Bu, devrim sürecine stratejik yaklaşımın vazgeçilmez bir gereğidir. Bugünkü aşamada sorunun çözümü, devrimin anti-emperyalist demokratik görevleri arasında yer almaktadır.

İşçi sınıfının ulusal soruna ilişkin programı hiç kuşkusuz devrimin anti-emperyalist demokratik aşamasıyla sınırlı değildir. Programın özünü, tüm emekçi'erin sınıfsız ve sömürüsüz bir toplumun zaferine giden bütün mücadele boyunca, her türlü ulusal ve toplumsal baskı, ayrıcalık ve eşitsizliğin kaldırılması temelinde mücadele birliğinin sağlanması ve sosyalist bir toplumda proletarya enternasyonalizmi temelindeki kardeşçe, gönüllü, ortak yaşam birliğinin, giderek kaynaşmasının gerçekleştirilmesi oluşturur. Bu program gönüllü birliği esas alır ve bu temelde gerçeklik kazanabilir.

İşçi sınıfı partisinin ezilen halk kitleleri arasında örgütlenmesi ile, ezilen halkın ulusal-demokratik nitelikli hareketiyle ittifak görevi birbirini dışlamaz. Bu nedenle sorun «örgüt kurma» çalışmalarına indirgenemez.

Bugün sınıfsal ve ulusal baskı içiçe geçmiştir. Ülke çapındaki ekonomik, toplumsal, politik egemenlikle yerel burjuva-toprak ağası egemenliği bütünleşmiş ve bö'genin kapitalist ülke ekonomisi bütününün daha da geri, bağımlı bir parçasına dönüşmesine yol açmıştır. Bu ortaklık siyasal iktidarın paylaşılması düzeyine de yükselmiştir. Ülkenin tümünde artık-değer üretiminin, dağılımının ve bölüşümünün tek bir bütün olması vb göstergeler ilişkilerin niteliğini kanıtlamaktadır. Bu durum sömürge tezinin yanlışlığını da ortaya koymaktadır.

Sınıfsal ve ulusal baskının içiçe geçmesi, yerel egemen güçlerin demokratik içerikli hareketlere önderlik edebilme yeteneğini ortadan kaldırmış ve bu güçler, gerici, tutucu milliyetçi akımın temsilciliğini üstlenmişlerdir. Bu güçler kendi sınıfsal egemenliklerini sürdürebilmek için halkın mücadelesini dar ulusal-ayrılıkçı sınırlar içine hapsetmeye çalışmakta ve sonuçta emperyalizmin taktiklerine ve provokasyonlara doğrudan hizmet etmektedirler.

Kapitalizmin gelişmesinin ve sınıfsal ayrışmanın oldukça ileri boyutlara ulaşması, dünya sosyalist sistemi ile diğer ülkelerde gelişen anti-emperyalist, giderek anti-kapitalist yönelimler ulusal kurtuluşla birlikte köklü toplumsal kurtuluş hedeflerini de gündeme getirmektedir. Böylece köylü yığınlarına, aydınlara ve işçi sınıfına dayanan demokratik nitelikli bir akım da gelişmekte ve halkın kurtuluş mücadelesini bugün bu akım temsil etmektedir.

Ulusal-demokratik nitelikli bu hareketin ideolojisinde ezilen ulus milliyetçiliğinin gerici-tutucu ögeleri yerine, anti-emperyalist yurtsever, enternasyonalist özellikler giderek ağırlık kazanmaktadır. Bu oluşumlar güçlü bir «devrimci demokrasi» kesiminin gelişmesinin olanaklarını yaratmaktadır. Henüz çeşitli örgüt ve oluşumlar içindeki ayrış-

masını tamamlamamış olan devrimci demokrasi bilimsel sosyalist ideolojiden güçlü bir biçimde etkilenmektedir. Bilimsel sosyalist hareket, kendi propaganda, ajitasyon ve örgütlenmesini sürdürürken devrimci demokrasi ile de ittifaklarını özellikle geliştirmek zorundadır.

Ulusal demokratik hedefler için mücadele eden halkın, devrimin stratejik aşamasından sosyalist aşamaya da işçi sınıfıyla birlikte ulaşabilmesi, ulusal baskı ve eşitsizlikten tam ve kesin olarak kurtulabilmesini ve ulusal kurtuluşla birlikte toplumsal kurtuluşunu da sağlayacaktır. İşçi sınıfının görevi bütün müttefiklerini bu nihai kurtuluşa ulaştırmaktır. İşçi sınıfının sorunun çözümüne ilişkin programının, tek devlet çatısı altında birliği sürdürmesinin ve somut biçiminin özü budur.

Bu hedefe ulaşabilmek için bugünden doğru ve açık politikaların geliştirilmesi gerekmektedir. Ulusal ve toplumsal kurtuluş görevlerinin ülke bütününde tek ve aynı devrimci süreçte birleşmiş olması, bilimsel sosyalistlerin tüm ülkede tek işçi sınıfı partisinin ideolojik-politik-örgütsel otoritesinin altında ve saflarında birleşmesi zorunluluğunun temelidir. «Tek ülkede tek parti» ilkesinin gerçekleştirilmesi işçi sınıfının ulusal demokratik harekete önderliğini sağlayacaktır. Öte yandan tek işçi sınıfı partisinin özgül ulusal koşullarda çalışması gereği, demokratik merkeziyetçi parti yapısı içinde özgül biçimlenmeleri gerektirecektir.

3. Büyük Kongremiz, sorunun çözümüne ilişkin bilimsel sosyalist programın ilkelerini bu temeller üzerinde ele almalı ve Parti çalışmalarının böyle bir anlayışla sürdürülmesi kararlaştırılmalıdır.

B. KARAR TASARILARI

1. Ülkemizde emperyalizme bağımlı orta gelişmiş kapitalist bir sosyo-ekonomik yapının, bu yapının temel çelişkisi olan emek-sermaye çelişkisinin, bu çelişki temelinde biçimlenen anti-emperyalist, demokratik görevlerin sosyalist görevlere yakınlaşmasının ve devrim sürecinde işçi sınıfının hegemonyası için varolan nesnel koşulların belirlediği, nihai olarak sosyalizme geçişle sonuçlanacak olan, tek ve birleşik bir devrim süreci söz konusudur.

Devrim sürecinin anti-emperyalist, demokratik görevleri, bu görevleri yerine getirebilecek olan sınıfsal ve toplumsal güçlerin öncelikle biçimlenmesi ve emperyalizm, tekelci burjuvazi ve büyük toprak sahipleri egemen ittifakı karşısında öncelikle saflaşması temelinde, sosyalist görevlere göre daha hızlı biçimde olgunlaşmakta ve devrim sürecinde anti-emperyalist, demokratik nitelikte bir ilk aşamayı gerektirmektedir.

Devrimin anti-emperyalist, demokratik aşaması, emperyalizm, tekelci burjuvazi, büyük toprak sahipleri ile işçi sınıfının yanında yer alan tüm halk kesimleri arasındaki ana çelişkiyi çözümleyecek ve devrimci, demokratik iktidarı kuracaktır. Türkiye İşçi Partisi 3. Büyük Kongresi, devrimin anti-emperyalist demokratik aşamasını ve bu aşamanın devrimci, demokratik iktidarını, devrim sürecinin önümüzdeki stratejik hedefi olarak belirler.

Devrimci, demokratik iktidarın sınıfsal içeriği, işçi sınıfı ile köylülüğün devrimci, demokratik egemenliğidir. Demokratik iktidarın geçiş karakterine rağmen, bu egemenliğin kurulması iktidarın sınıfsal niteliğinde köklü, devrimci bir değişiklik anlamına gelecektir. Devrimin sosyalist aşamasına geçiş, devrimci demokratik iktidarın, bu iktidarda işçi sınıfının hegemonyasının ve devrimci anti-emperyalist demokratik dönüşümlerin temelinde yeniden biçimlenen sınıfsal güçler dağılımına dayanarak, kesintisiz biçimde, proletaryanın devrimci egemenliğinin, sosyalist iktidarın kurulmasıyla gerçekleşecektir.

Türkiye İşçi Partisi 3. Büyük Kongresi, devrim sürecinin doğrudan sosyalist aşamaya yükselmesi ya da devrimci, demokratik iktidarın daha başından itibaren sosyalist bir karakter taşıması olasılığına karşın, anti-emperyalist, demokratik bir aşamayı zorunlu kılan sınıfların karşılıklı mevzilenmesi ve bu mevzilenmeyi doğuran ana çelişki geçerliliğini koruduğu sürece, bu aşamayı atlamanın olanaksız olduğunu vurgular ve Parti'nin strateji ve taktiklerinin devrimin bu stratejik hedefe yöneltilmesi zorunluluğunu saptar.

Gerek devrimci demokratik iktidarın kurulması, gerekse işçi sınıfının sosyalist iktidarının zafere ulaştırılması, Partimizin, işçi sınıfımızın ve tüm emekçi halk kitlelerinin sınıf mücadelesinin bütün yöntem ve biçimlerinde ustalaşarak devrime hazırlanmasıyla devrimin her türlü gerçekleşme biçimine göre donanmış bir mücadeleyi sonuna kadar götürmesiyle gerçekleşecektir. TİP 3. Büyük Kongresi, devrimin gelişme yoluna ilişkin bütün olasılıkların, sınıf mücadelesinin uluslararası deneyimlerini bir an bile gözden uzak tutmadan, Partimizin, işçi sınıfının ve müttefiklerinin devrime hazırlık düzeyini asla zayıflatmayacak biçimde ele alınmasını zorunlu görür.

2. Tek Parti, Tek Cephe kararlarının öngördüğü demokrasi cephesi politikası, dünya işçi sınıfı hareketinin sayısız deneyimleri ve ülkemizin somut koşullarının somut tahlilinin zorunlu kıldığı bir politika, faşizme karşı mücadeledeki en büyük yol göstericimizdir. Bu politika, sosyalizm için mücadelenin bir yana bırakılması değil, tam tersine Türkiye'yi sömürü ve zorbalığın egemenliğinden tümüyle kurtarıp, sosyalizmi gerçekleştirme nihai hedefinin yakınlaştırılması, sosyalizm'in politik ordularının hazırlanması, kitleleri kazanma politikasıdır. Bu politika, düşmanlarımıza korku veren, onları en zayıf yerlerinden vuran politikadır.

Tüm anti-emperyalist, anti-faşist, anti-tekel ve anti-şoven güçlerin işçi sınıfının öncülüğündeki tek bir demokrasi cephesi, devrimin anti-emperyalist demokratik aşamasını başarıya ulaştıracak, devrimci demokratik iktidarı zafere ulaştıracaktır. Demokrasi cephesi işçi-köylü temel ittifakına dayanacak ve devrimin sosyalist aşamasına, proletaryanın devrimci egemenliğinin kuruluşuna kesintisiz geçiş sürecinde işçi sınıfının ittifaklarının yeniden belirlenmesinin politik temelini oluşturacaktır.

Demokrasi cephesi, işçi sınıfının müttefiki geniş emekçi yığınların ortak hedefler için sınıf mücadelesinin bütün alanlarında ayrı ayrı sürdürdükleri mücadelelerin tek bir devrimci hareket içinde birleştirilmesi, devrimin stratejik hedefine doğru düzenli saflarla tek bir yöne çevrilmesiyle kurulacaktır.

Demokrasi cephesi politikamızın bugünkü ana hedefi, faşist bir diktatörlük tehlikesine karşı mücadelenin en geniş saflarla, faşizmden yana olmayan tüm politik ve toplumsal güçleri, örgüt ve kişileri kapsayacak biçimde yürütülmesidir. Tek tek faşizmden yana olmayan tüm güçlerle, şu ya da bu alanda, yapılabilecek ortak işler, birlikte atılabilecek adımlar vardır. Öncelik sırası ve ağırlığı içinde bulunduğumuz genel ve yerel koşullara göre saptanmak üzere, yürüttüğümüz çalışmaların en büyük genişliğe kavuşturulması faşist güçleri soyutlama ve etkisizleştirmenin vazgeçilmez bir gereğidir.

Türkiye İşçi Partisi 3. Büyük Kongresi; Partinin tüm il, ilçe ve ekiplerini, tüm üyelerini, çevrelerindeki ilerici, demokrat, yurtsever örgüt, kuruluş ve kişilerle olan ilişkilerini, başta bilimsel sosyalist platformdaki diğer iki hareketin örgüt birimleri, üye ve yandaşları ile olan ilişkilerini, öncelikle faşizme karşı mücadele alanına yoğunlaştırmakla ve bütün olanaklardan yararlanarak bu ilişkileri geliştirip yaygınlaştırmakla görevlendirir.

3. Büyük Kongre, demokrasi cephesi'nin yalnız çeşitli anti-faşist güçlerin merkezleri arasındaki ilişkiler alanında ve düzeyinde değil; fabrikada, işyerinde, köyde, okulda, mahallede; gençlik içinde, kadınlar içinde, sanat ve bilim emekçileri içinde, kısaca tüm düzeylerde ve alanlardaki çalışmalarla oluşturulabilecek olmasının her örgüt kademesine ve üyeye çok yönlü sorumluluklar getirdiğini belirtir. Mücadelenin gerektirdiği hız ve çok yönlülüğün ancak artan bir özveri ve planlı, işbölümlü bir çalışmayla başarılabileceği gerçeğini vurgular.

Kitlelerin bilinçlenme ve örgütlenmesinde somut, canlı sorun ve özlemleri temel almak ve kitlelerin varolduğu her örgütte çalışma yürütmek, kitlelerin kendi öz mücadele deneyimleri ile gerçekleri en iyi biçimde kavrayabilecekleri ilkesini yaşama geçirmek, devrimin stratejik hedefine ve bunu gerçekleştirecek olan demokrasi cephesinin kuruluşuna yönelik tutarlı bir politikanın gereğidir. 3. Büyük Kongre tüm kademe ve üyelerine emperyalizm'in ve egemen sınıfların Türkiye'yi içine ittikleri derin bunalımın belirtisi olan güncel sorunları ajitasyon, propaganda ve örgütlenme çalışmaları için değerlendirmek, demokratik kitle örgütleri içinde yer alıp bunları mücadele hedefleri doğrultusunda yönlendirmek, kendiliğinden kitle eylemleri ve çalışan kitlelerin ekonomik-demokratik mücadeleleri, özellikle işçi direniş ve grevlerinin başarısı için sistemli ve aktif bir çalışma yürütmek görevlerinin taşıdığı önemi bir kere daha hatırlatır.

3. Partimizle bilimsel sosyalist platformdaki diğer iki hareket arasındaki eylem birliği, her düzeyde ve her alanda, demokrasi cephesinin örülmesi yolunda daha geniş kapsamlı birliklerin oluşturulmasının ilk ve sağlam adımıdır. 3. Büyük Kongre, başta MYK olmak üzere, bütün il, ilçe ve ekip yönetimlerini kendi alanlarında, bu olanak varsa, üç hareketin faşizme karşı mücadelede en geniş işbirliği'nin sağlanmasını öncelikli görev olarak ele almakla, genel ve yerel eyleme ilişkin sorunları öncelikle bu çerçeve içinde çözmeye ve tutum ve eylem birliğini sağlamaya çalışmakla görevlendirir.

Demokrasi cephesinin oluşturulması için gerek Partimizle bilimsel sosyalist platformdaki diğer iki hareket arasındaki, gerekse daha geniş kapsamlı çalışmalarda ortak mücadelenin ilkelerine ve çıkarlarına aykırı düşen davranışlar ancak ortak amaçlar için kitlesel mücadele içinde, ideolojik mücadele ile birliğin kopmaz bağını asla unut-

madan sürdürülecek kararlı ve sorumlu bir çalışmayla aşılacaktır.

3. Büyük Kongre, eylem ve cephe birliğinin yalnız politik esnekliği ve karşılıklı güven ve anlayışın gelişmesi için olanakların yaratılmasını değil, aynı zamanda ve aynı önemde ideolojik titizliğe ve politik ve örgütsel bağımsızlığa büyük önem verilmesini de zorunlu kıldığına, bu iki yönün birbirini tamamlaması gerektiğine dikkati çeker. Güçlü ve uzun süreli bir eylem ve cephe birliği çalışmasının bu zorunlu koşullarından birine gereken önemin verilmemesinden doğabilecek yanlış ve eksiklerin hemen değerlendirilmesi ve önlemlerinin alınmasını, bağımsızlık ve demokrasi mücadelesinin bugün önemi daha da artmış olan hayati bir görevi olarak belirtir.

Partimizin ideolojik-politik-örgütsel güçlendirilmesi göreviyle tek bir demokrasi cephesinin örülmesi görevleri asla karşı karşıya getirilemez. Demokrasi cephesinin güçlerinin biraraya getirilmesi, ortak mücadelenin sağlanması, kitleleri kazanma görevimizin, dolayısıyla Partimizi sınıf mücadelesinin bütün alanlarında durmadan daha da geliştirmenin vazgeçilmez gereğidir. Öte yandan Partimizin bilimsel sosyalizme ve proleter enternasyonalizmine dayanan ideolojik temellerinin aralıksız güçlendirilmesi, politik stratejisinin ve taktiklerinin sürekli geliştirilmesi, denenmiş ve özverili kadrolarının durmadan pekiştirilmesi, demokrasi cephesinin çelik eksenini yaratma yönünde kalıcı sonuçlar verdikçe işçi sınıfı hareketinin en değerli kazanımlarına dönüşecektir.

4. Demokrasi cephesinin örülmesi ve devrimci demokratik iktidarın zafere ulaşması, işçi sınıfının önderliğinin pekiştiği, kitlelerin kendi deneyleriyle öğrendikleri ve tüm demokratik güçlerin devrimin stratejik hedefine yönelik bir mücadelenin gereklerini kavrayıp bu hedefe sürekli yakınlaştığı bir süreç olacaktır. Partimiz bütün bu süreç boyunca demokrasi cephesinin güçlerini biraraya getirmenin bütün olanaklarını en geniş politik esneklik ve kitlelere güvenle değerlendirecektir. Bunun için Partimiz, devrimci demokratik iktidar mücadelesinin gelişip güçlenmesine paralel olarak, toplumdaki bütün politik güçlerde varolan ve ortaya çıkabilecek yeni gelişme eğilimlerini titizlikle izleyip mücadelesini geliştirecektir.

Günümüzde Türkiye'de sosyal demokrat akımın temsilciliğini yapan CHP içinde, bu parti tabanındaki işçi ve emekçi kitlelerin sağ-kanat yönetiminin politikasına karşı tepkilerine dayanan ve onların çıkarlarını savunmaya yönelen demokrat-yurtsever bir kanat ayrışmaktadır. Türkiye İşçi Partisi 3. Büyük Kongresi; bir yandan faşist bir diktatörlük tehlikesine karşı en geniş demokratik muhalefeti oluşturabilmek için örgütsel bütünlüğü içinde CHP ile ilişkileri geliştirirken, CHP içindeki bu kanatla daha uzun erimli amaçlar için her düzeyde geliştirilecek eylem birliğinin, demokrasi cephesi içinde işçi sınıfının, kent ve kır küçük burjuvazisiyle, burjuvazinin tekel dışı kesimleriyle ittifakını geliştirmenin bir alanına dönüştürülebileceğini saptar ve bunun için, yerel koşulların yarattığı olanakları da titizlikle değerlendirerek çalışmak üzere MYK'yla birlikte tüm Parti örgütlerini görevlendirir.

Proleter olmayan emekçi kitleler arasında, hatta işçi sınıfının kimi kesimlerinde giderek yaygın bir etkinliğe ulaşan sol radikal akımlarla eylem birliğinin, bu cephe içinde işçi sınıfının ittifaklarını geliştirmenin bir alanı haline getirilmesinin olanakları vardır. Türkiye İşçi Partisi, bu akımların «sol» oportünizmden kaynaklanan dünya görüşlerinin ve bireysel terörist eğilimlerin kitleleri maceralara sürüklemesine izin vermeden ve onlarla eylem birliğini bilimsel sosyalist politik güçlerin eylem birliğinin önüne koymadan, en geniş esneklik ve uyanıklık içinde sürdürülmesi gereğini vurgular.

5. Türkiye işçi sınıfının ve tüm emekçilerinin her düzeydeki gönüllü birliği, ancak proletarya enternasyonalizminin evrensel ilkelerine dayanan; demokrasi ve özgürlük mücadelelerinin işçi sınıfının sosyalist hedefiyle içiçe geçen, ancak özgün bir karakter de taşıyan niteliğini dikkate alan bir politika ve mücadeleyle gerçekleştirilebilir. Ülkemizde tüm emekçilerin gönüllü birliğine giden yolun açılması, devrimin anti-emperyalist demokratik aşamasının, görevleri arasındadır. Bu, işçi sınıfıyla ulusal-demokratik hareket arasındaki ittifak temelinde gerçekleşecektir. Bilimsel sosyalist propaganda, ajitasyon ve örgütlenmenin tüm yurt düzeyinde özgün koşulları dikkate alarak etkin biçimde geliştirilmesi, ancak bu stratejik hedefe ve ittifakın sağlanmasına yönelik bir tutum ve çalışmayla mümkündür. Ulusal demokratik hareket içinde, bilimsel sosyalist ideolojiden güçlü bir biçimde etkilenen bir «devrimci demokrasi» akımının gelişip güçlenmesi, mücadelenin gelişme perspektifleri bakımından büyük önem taşımaktadır.

Türkiye İşçi Partisi 3. Büyük Kongresi, sınıf mücadelesinin gelişmesi bakımından en temel alanlardan biri olan soruna, ancak burjuvazinin ideolojik-politik saldırılarını ve Partimizin geçmişteki değerlendirme ve çalışmalarının yanlış ve eksikliklerini aşarak tutarlı ve sonuç alıcı çözümler getirebileceğini bir kez daha vurgular.

PARTİ YAŞAMI ÜZERİNE KARAR TASARISI TASLAKLARI

A. GEREKÇE

Partimiz, Türkiye'de sınıf mücadelesinin alabildiğine keskinleştiği ve ağır sorumluluklar getirdiği bir dönemde gelişmesinin yeni bir aşamasına ulaşmanın sancılarını, sorunlarını yaşıyor. Bu aşamayı belirleyen, Partimizin kitlelere önderlik rolünün güçlendirilmesi; buna uygun strateji ve taktiklerin, gelişkin bir çalışma tarzının ve eylem hattının benimsenmesi ve demokratik merkeziyetçiliğin bütün yönleriyle parti işleyişinin temeli durumuna getirilmesidir. Parti için genel tartışmanın ürünü olan Tek Parti Tek Cephe kararlarının Parti yaşamımızda öngördüğü güçlü bir atılım ancak bu temel üzerinde gerçekleştirilebilir. Partimiz, içinde bulunduğu bunalımdan ancak böylece, bu bunalımın asıl kaynaklarını ortadan kaldırarak çıkabilir.

3. Büyük Kongremizin başlıca görevi, ihtiyaç duyduğumuz bu geniş kapsamlı atılımın dayanacağı başlıca ideolojik, politik, örgütsel ilkeleri tanımlayabilmek, bu atılımın gereklerini belirleyebilmektir. Sözü edilen görevin başarılabilmesi için 3. Büyük Kongremiz, Tek Parti Tek Cephe kararları temeli üzerinde Partimizin çalışma tarzını derinlemesine süzgeçten geçirmeli, ileriye dönük olanları geliştirip, eskimiş, aşılmış olanları geride bırakacak, eksiklikleri giderecek kararlar almalıdır.

Bugün karşı karşıya bulunduğumuz başlıca görevler, esas olarak yalnız Partimizin değil, aynı zamanda tümüyle bilimsel sosyalist hareketin karşı karşıya bulunduğu görevlerdir. Türkiye İşçi Partisi, işçi sınıfının politik hareketinin bağımsızlığını koruma konusundaki titizliği, demokratik hak ve özgürlükleri savunmak için verdiği mücadele, sosyalist Türkiye özlemini kitlelere maletme yolundaki yoğun çalışmaları ve partiiçi demokrasiyi geliştirmek için yaptığı önemli girişimler ile hareketimizin 60 yıllık geçmişi içinde büyük önem taşıyan görevleri yerine getirmiş bir partidir. Partimizin bu görev anlayışı ve pratiğini daha da geliştirmek, temel niteliklerini sınıf mücadelesinin artan görevlerinin gereklerine cevap verebilecek bir düzeye yükseltmek Partiye sahip çıkmanın başta gelen koşuludur.

Partimiz Tek Parti, Tek Cephe kararlarına, yeniden kuruluşundan sonraki beş yıla yakın mücadele sürecinin sonunda ulaşmıştır. Bu mücadele süreci doğrularla yanlışların biradada bulunduğu, bilimsel sosyalist Partiye özgü niteliklerle bu niteliklerin sürekli gelişmesini frenleyen eğilimlerin içiçe geçtiği bir süreç olmuştur. Tek Parti, Tek Cephe kararları bunlardan birincisini yeni bir aşamaya ulaştırırken, ikincisini yenmenin koşullarını da olgunlaştırmıştır.

Partimizin kuruluşundan bu yana gelişmesini belirleyen temel unsur, Parti kadrolarının bilimsel sosyalizme ve proletarya enternasyonalizmine yürekten bağlılığı, bilimsel sosyalist parti ilkelerini sürekli yüksekte tutma çabası, Partimizi sınıf mücadelesi içinde geliştirme kararlılığı olmuştur. Bu nedenle Partimizin ana gelişme doğrultusu, bilimsel sosyalist parti ilkelerinin Parti yaşamımızın tüm alanlarında yaşama geçirilmesi, bilimsel sosyalist strateji ve taktiklerin sürekli daha derinliğine özümsenmesi ve Parti örgütlerimizin sınıf mücadelesinin içine daha doğrudan yerleşmesi yönünde olmuştur. Tek Parti, Tek Cephe kararlarını ortaya çıkaran da bu ana gelişme doğrultusudur.

Bu ana gelişme doğrultusunun tersine işleyen eğilimler ve özellikler geride kalan, tükenen, eskiyen eğilimler, özellikler niteliğini taşımıştır. Ama bunlar, çapı, gücü ve direnişi asla küçümsenmeyecek eğilimler, özellikler olmuştur. Partimizin zamanla yarışında, gelişmesini köstekleyen, görevlerinden geriye çeken, Partimize son derece önemli fırsatları kaybettiren eğilim ve özellikleri etkisizleştirmek ve Parti yaşamından silmek, ertelenmesi nesnel olarak olanaksız bir görev olmuştur. Bu görevi Büyük Kongrenin tamamlaması bütünsel, kesin sonuçlara ulaştırması, Parti yaşamımızda güçlü bir atılımı gerçekleştirmenin bir gereğidir.

Partimizin bilimsel sosyalist bir parti olarak sürekli gelişmesinin karşısında duran başlıca eğilim, Partimizin kitlelere devrimci önderlik rolünü kavramayan, Partimizin işlevini son tahlilde, sınıf mücadelesinin kendiliğinden gelişmesini dışardan izlemeye ve yorumlamaya indirgeyen eğilimdir. Bu eğilim, bilimsel sosyalist ideolojinin ve politikanın Parti yaşamındaki rolünü küçümsemek, kitle içinde Parti çalışmasını seçimden seçime ve kampanyadan kampanyaya yürütülen bir çalışmaya indirgemek, kitlelerin kazanılmasını, esas olarak, genel ve soyut bir propaganda ve açıklamalarla başarmaya çalışmaktır.

Bu eğilim, kitleler içinde örgütlenmenin gelişememesi, Parti örgütlerinin kitlelerden kopması ve içine kapanması demektir. Bu eğilim, çalışma ekiplerinin kağıt üzerinde birimlere dönüşmesi, ekiplerin dövüşkenliğinin, ataklığının körelmesi demektir. Bu eğilim, Partinin sınıf mücadelesi içinde sivrilen öncü unsurlara ulaşmasının rastlantılara bağlı kalması, Parti örgütünün gelişmesinin üye ve yönetim kurulu sayısındaki artışa indirgenmesi üyelerin kıdemleriyle militanlıkları arasında neredeyse tersine bir orantının oluşması, üyelerin insiyatiflerinin gelişememesi demektir. İşçi sınıfı partisinin kitlelere devrimci önderlik rolünü kavramayan eğilim etkin olabildiği ölçüde Parti yaşamımıza bu olumsuz sonuçları getirmiştir. Bugün sahip olduğumuz önemli kadro birikimine ve gitgide yoğunlaşan sömürü ve baskıların geliştirdiği büyük potansiyele rağmen, örgüt yapımızda ortaya çıkan yetersizliklerin bir çoğunun ve kitle desteğimizin hayli sınırlı kalmasının altında Partinin sınıf mücadelesindeki misyonunu yanlış değerlendiren bu eğilimin etkileri vardır.

Partimizin, kuruluşundan sonraki uzunca bir dönem boyunca, kitleleri kazanmaya yönelik strateji ve taktikleri hızlı ve sürekli biçimde geliştirememesi, bu yönde atılan kimi önemli adımların geri çevrilmesi, özünün boşaltılması ağır sonuçlar doğurmuştur. Partimizin tutarlı bir anti-emperyalist demokratik cephe politikasını geliştirmesi, böylesi bir cephenin yöneleceği stratejik hedefi ve taktikleri belirlemesi, demokrasi güçlerinin eylem birliğine yönelik bir temel politikanın benimsenmesi, güçlü bir direnişle karşılaşmıştır. Demokrasi Bildirgesi, Örgütlü Birleşik Güç Yenilmez kararı, 1. ve 2. Büyük Kongre kararlarının birçok bölümü, öteki unsurların yanısıra ısrarlı bir direniş yüzünden Parti yaşamımızda gereken yeri bulamamıştır. Bu belge ve kararlara, en son olarak Tek Parti, Tek Cephe kararına karşın, ters yönde çıkışların, tutumların devam etmesi, yeniden aynı tartışmalara dönülmesi yanlış eğilimlerin bir sonucudur. Bağımsızlık ve demokrasi mücadelesiyle sosyalizm mücadelesinin karşılıklı ilişkilerinin doğru bir biçimde değerlendirilmemesi ve kitlelerin kazanılmasının bilimsel sosyalist yöntemlerinin reddedilmesi eğilimleri Partimize çok şeyler kaybettirmiştir.

Parti politikasının belirlenmesinde bilimsel sosyalist hareketin uluslararası strateji ve taktiklerinden gereken kapsamda yararlanılamaması ve böylece Partimizin güçlendirilmesi görevlerinde ortaya çıkan gecikmeler ve eksiklikler temel olarak yanlış bir eğilimin sonucudur. Türkiye'nin özgül koşulları, Partimizin içinde bulunduğu özel durum, kuruluş döneminde olmamız, örgütün henüz yeterince yetişkin olmaması ve benzeri gerekçelerin uluslararası bilimsel sosyalist hareketin zengin deneyimlerinden yararlanmamızı son derece sınırlayacak bir biçimde kullanılması ağır maliyetler getirmiştir. Bu eğilim, Parti politikasında, bilimsel sosyalist ideoloji ve politikanın kavranmasında yer yer seçmeciliğe ve keyfiliğe yol açmıştır. Öte yandan, Parti içinde gelişen ve daha sonra hizip hareketini alan sapmanın gelişmesi karşısında geç kalınmasında, açık bir teşhis konulup gerçek bir ideolojik mücadele verilememesinde bu eğilimin etkileri belirleyici unsur olmuştur.

Bugün Tek Parti, Tek Cephe kararlarının Parti yaşamımızda öngördüğü güçlü bir atılıma yönelirken yenmemiz gereken bu engeller önümüze bütün alanlarda çok yönlü görevleri koymaktadır.

Görevlerimizin birinci alanı, Parti yaşamında güçlü bir ideolojik-politik önderliği gerçekleştirmektir. Böyle bir önderlik ancak bilimsel sosyalist ideolojinin ve politikanın parti yönetimindeki rolünü güçlendirerek; örgütsel yönlendirmeyi politik kararların açıklanmasına ve özümsenmesine dayandırarak; Parti kadrolarının bilimsel sosyalizme ve proleter enternasyonalizmine bağlılık ruhu içinde sürekli eğitimini gerçekleştirerek sağlanabilir. Parti kadrolarının kitlelerin ruh halini yakından kavraması, onların çıkar ve taleplerini özümlemeyi öğrenmesi, Parti politikasını onlara götürmeyi başarması, ancak böyle mümkün olabilir. Parti yaşamında yanlışların politik hatalara dönüşmeden düzeltilmesi, çalışma tarzımızın sürekli iyileştirilmesi, kadroların «karanlıkta yollarını aramak»tan kurtarılması ve kadroların düzeyinin sürekli olarak yükseltilmesi bu yolla gerçekleşebilir. Tam anlamıyla ve etkin bir biçimde politik mücadele vermek, politik gelişmelerin konusu, bunların yorumlayıcısı, politik gelişmelerin doğrultusunu etkileme gücü çok sınırlı olmayı aşıp politik gelişmelerin «yaratıcısı», geliştiricisi, «belirleyicisi» durumuna gelebilmek Parti yaşamında ideolojik-politik önderliğin olması gereken yere ulaşması ile yakından ilişkilidir. Her alanda gücümüzü bilimsel sosyalizmin yenilmez gücünden almamızın, politik etkinliğimizi toplumumuzun en dinamik gücü işçi sınıfının partisi olmanın etkinliği düzeyine çıkarmamızın yolu budur.

Tek Parti, Tek Cephe kararlarındaki ifade ile «kurullar arasındaki ilişkileri asla bürokratik ilişkiler olarak görmemek, yalnızca birtakım teknik yazışmaların yürütümüyle sınırlamamak» bugün yönetim anlayışı bakımından yerleştirilmesi gereken en önemli ilkelerden biridir. Partinin karşı karşıya bulunduğu sorunları tümüyle örgütsel sorunlar olarak görmek alt kademeleri ideolojik-politik yönlendirme ve ikna içeriği olmayan direktiflerle yönetmeye çalışmak; çıkan sorunları örgütsel önlemlerle çözmeyi denemek yalnız v yalnız partinin içe kapanmasını, kendi kendini yiyip duran bir hareketsizliğe düşmesini getirebilir. Parti hareketi henüz gelişmesinin ilk aşamasında iken, sınıf mücadelesi daha az keskin, gelişmeler daha yavaşken ideolojik-politik önderlikteki eksiklikler göze batmayabilir. Kadroların genel bilinç ve deneyim düzeyleri henüz hayli düşükken üst kademelerden gelen her yönlendirme belirli bir tatmin sağlayabilir.

Ancak Parti hareketi gelişip sınıf mücadelesi keskinleştikçe, olaylar alabildiğine hız kazandıkça, kadrolar haklı olarak daha kesin, daha açık, daha tutarlı ve günlük mücadelelerine cevap verecek bir politika talep ettikçe ideolojik-politik önderlik yani gereğince gelişmemiş bir önderliğin yetmezliği açıktan açığa ortaya çıkar. Birçok konuda örgüte genel yorumlardan başka birşey verilemez duruma düşülür. Yayın ve Propaganda - ajitasyon çalışmaları, diğer bütün unsurlar bir yana, politika üretilemediği için, ideolojik çalışma alanında ürün verilemediği için tıkanır ya da boyuna kendini tekrar durumuna düşer.

Bugün Partimizde karşı karşıya bulunduğumuz durum esas olarak budur. İdeolojik-politik önderlikteki tıkanma örgütsel kanalları zorlayarak yönetimi bile büyük ölçüde işlemez duruma getirebilmiştir. Parti örgütünün çeşitli birimlerinde bir uçta insiyatifsizliği ve sessizliği, öteki uçta keyfiliği geliştiren; faşizmin güçlerini belirli bir plan içinde kaydırarak ve yoğun bir propaganda ile sürdürdüğü saldırılar karşısında parti örgütlerini tek tek ve yol gösterici taktiklerden yoksun olarak mücadele etmek zorunda bırakan; alınan genel kararları eyleme dönük direktifler durumuna getirip gerekli propaganda sloganlarını, ajitasyon sloganlarını ve eylem sloganlarını geliştirmeyi engelleyen ideolojik-politik önderlikteki yetersizliklerdir. Bu eksikliklerin aşılması yönünde ciddi adımlar atılmadıkça sorunların çözüme kavuşması olanağı yoktur.

Parti yaşamında gerçekten bir atılım sağlamaya ilişkin görevlerimizin yoğunlaştığı ikinci alan, Partinin örgütsel yapısını sağlamlaştırmak, dövüşkenliğini artırmaktır. Bu görev üyelerimizin niteliğinden, çalışma ekiplerimizden başlayarak Genel Merkeze kadar tüm Parti kademelerimizi kapsamaktadır. Bu alandaki görevlerimiz, örgüt birimlerimizi sınıf mücadelesinin tam içine sokmaktan, onları örgüt şemamızın parçaları olarak değil kitle bağlarının temel taşları olarak kavramaktan, daha dövüşken bir çalışma tarzıyla daha dövüşken üyeler ve kadrolar kazanmaktan geçmektedir. Partide aynı sorunların hemen hemen aynı düzeyde tekrar tekrar karşımıza çıkmaması, işçi ve kitle hareketlerindeki yükselişin, büyük mücadele potansiyelinin değerlendirilebilmesi örgüt çalışmalarımızın ciddi bir biçimde gözden geçirilmesini gerektirmektedir.

Görevlerini yerine getirebilen bir parti, çok değişik koşullarda çalışan, çok değişik özellikler taşıyan, aralarında kimi görüş, değerlendirme farkları olan çok sayıda üyenin tek bir kollektif beynini, iradesini yaratabilen onların enerjilerini aynı hedeflerde birleştirebilen bir partidir. Demokratik merkeziyetçiliği hem biçimiyle hem de özüyle yaşama geçirmek, ideolojik-politik önderliğin rolünü küçümseyen bürokratik anlayışları etkisizleştirmek, partinin örgütsel yapısını sağlamlaştırmanın en başta gelen bir gereğidir. Ancak tam kapsamıyla işleyen biçimsel unsurları aşmış demokratik merkeziyetçilik Parti birliğinin ekseni olma işlevini gereği gibi başarabilir.

Parti yaşamında güçlü bir atılımı gerçekleştirmek için üstesinden gelmemiz gereken tüm görevlerin hedefi, son tahlilde, kitle içindeki Parti çalışmasını güçlendirmek, Partimizin kitle bağlarını durmadan sağlamlaştırmak noktasında toplanmaktadır. Partinin sağlam kitle bağlarına dayanması, Partiyi destekleyenlerin sayısına ve bu desteği herhangibir biçimde göstermelerine, bunun bir biçimi olarak da Partimizin alabildiği oy sayısına indirgenemez. Partinin kitle bağlarını sürekli güçlendirmek, kitleleri kazanmaya yönelmekle, bunun için kitleleri geçerli stratejik ve taktik hedefler etrafında birleştirmekle, somut eylemleri, örgütlenmeleri gerçekleştirip kitlelerin mücadelesinin içinde olmakla yaşama geçebilir. Biz örgütlü, bilinçli, planlı çalışmalarımızla kırmadığımız zaman etrafımızda hep «tecrit çemberleri» olabilecektir. Önemli olan kitle çalışmalarımızla bu çemberi aşıp aşamadığımızdır. Önemli olan devrimci bir parti olarak bizim ne yaptığımızdır. Çemberleri sağlamlaştıracak ve sürdürecek değil, etkisizleştirecek ve parçalayacak taktikler uygulayıp uygulamadığımızdır. Kitle içinde parti çalışmasını genel ve soyut bir propagandanın ötesine götürecek olan, propaganda çalışmasını sürekli ve güçlü bir örgütlenmeye dönüştü-

recek ve doğrudan doğruya genel propagandayı etkinleştirip sonuç alıcı kılacak olan partinin kitlelerle ilişkisinin somut, sürekli ve gelişen biçimlerini bulmasıdır.

Partimizin işçi ve emekçi kitleler içindeki örgütlenmesini güçlendirmenin de, böylece Parti içinde işçi sınıfının nicel ve nitel ağırlığını artırmanın da yolu bu kitlelerin politik öncülerini kazanmaktan, bu kadroları sınıf mücadelesi içinde pişirerek yetiştirmekten geçmektedir. Sorun, Parti örgütlenmesini sınıf mücadelesinin bütün alanlarında yükseltmek, tek bir alanı bile, işçi sınıfının bilimsel sosyalist hareketine kapalı bırakmamaktır. Örgütlenmenin temel alanlara göre geliştirilmesinde esas olan kavramın öncelik değil ağırlık olduğunu kavramaktır. Sol-radikalizmden faşizme kadar uzanan politik yelpazenin çeşitli alanlarındaki potansiyeli kendi kontrolleri altına almalarına fırsat vermemektir.

Bu kapsam içinde olmak üzere, Partimiz, gençlik içinde örgütlenmeyi güçlendirmeyi, Parti gençliğini ideolojik-politik-örgütsel bakımdan geliştirmeyi, anti-emperyalist demokratik gençlik hareketi içindeki Parti önderliğini yükseltmeyi, bu çalışmayı yine kitleleri kazanma, onları devrime hazırlama hedefine bağlayarak başarabilir. Parti-gençlik ilişkilerinin doğru kavranışı, Partinin gençliğe ideolojik-politik önderliğinin gereklerinin kavranmasıyla, bu ilişkileri başlıca örgütsel bağımsızlığı somutta önemli ölçüde anlamsızlaştıran sıkı örgütsel bağlarla kurmaya çalışan ama ideolojik-politik yönlendirmeyi sürekli bir yana bırakan tutumların yenilmesiyle mümkündür.

Partimizin 3. Büyük Kongresi, kararları ile Partimizin belli başlı tüm çalışma alanlarındaki gelişmesinin temellerini belirlemek, Parti yaşamında güçlü bir atılımın ihtiyaçlarına uygun bir çalışma ortaya koymak durumundadır. Araçları yaratılmayan, somutlanmayan amaçlar hep amaç olarak kalmaya mahkumdur.

3. Büyük Kongremizin önündeki sorunlar göstermektedir ki, Partimiz bugün, bilimsel sosyalist bir parti olarak, gelişmesinin ana doğrultusu üzerinde bir an bile duraklamadan ilerleme kararlılığını ortaya koymak, bunun karşısındaki engeller üzerinde kollektif iradesiyle hükmünü vermek, açılımlar getirmek göreviyle karşı karşıyadır. 3. Büyük Kongremizde sonuca bağlanacak karar tasarıları ile ilgili tüm çalışmaların özü de bu olacaktır.

Partiye sahip çıkmanın, Partiyi tehlikelere karşı koruyup geliştirmenin, savrulma eğilimlerine karşı durmanın tek yolu, Partinin gelişmesinin bugünkü aşamasının görevlerini yerine getirmek, birçok alanda uzun bir süredir ortaya çıkmış olan tıkanıklıkların kaynaklarını ortaya koyup, bunları etkisizleştirmek, Partimizi sınıf mücadelesinin ihtiyaçlarına tam olarak cevap verecek gelişkin bir silah durumuna getirmenin kararlılığı ve sürekli çabası içinde bulunmaktır. Partimiz, içinde bulunduğu bunalımı ancak ve ancak böyle aşabilir.

B. KARAR TASARILARI

PARTİ YAŞAMINDA İDEOLOJİK - POLİTİK ÖNDERLİĞİN YERİNİ SAĞLAMLAŞTIRALIM

1. Parti yaşamında ideolojik-politik önderliğin yerini sürekli sağlamlaştırmanın başlıca koşulu, bilimsel sosyalist ideoloji ve politikanın Parti yönetimindeki belirleyici rolünü almasıdır. Bu, partinin kitleler önderliğinin bilimsel sosyalist ideolojiye ve politikaya dayandırmanın, kitlelerin sürekli önünde olmanın, sınıf mücadelesinin gelişmesini geriden izlememenin bir gereğidir. Buna bağlı olarak başta Merkez Yönetim Kurulu olmak üzere bütün kademe organları, politik kararların temellendirilmesinde bilimsel sosyalist ideoloji ve politikanın ilkelerine belirleyici önemi vermek, kararların kadrolarca ve Parti örgütünce kavranmasında açıklığı ve bütünlüğü öncelikle böylece sağlamaya yönelmek durumundadırlar.

Politik kararların temellendirilmesinde ağırlığın güncel ve taktik gereksinmelere verilmesi, kararların ilkesel temellerinin her türlü yoruma açık bırakılması, bu kararların örgütün irade ve eylem birliğini gerçekleştirmesinin önündeki en büyük engel olmuştur ve birçok durumda kararların doğruluğuna kitlelerin ikna edilmesini güçleştirmiş, hatta olanaksız kılmıştır. Parti politikasının temellendirilmesinde bilimsel sosyalist ideolojiye ve politikaya belirleyici önemin verilmemesi, parti politikasının eklektik temellere dayanmasına, bu boşluktan yararlanan sağ ve «sol» oportünizmin Parti saflarında yer bulabilmesine olanak hazırlamıştır.

Bilimsel sosyalist ideoloji ve politikanın öncelikle Parti kademelerinde sürekli özümsenmesi ve Parti kararlarının temelini oluşturması, ancak sürekli ve kurumsallaştırılmış bir çalışmanın ürünü olabilir. Örgüt çalışmalarının Merkez Yönetim Kurulundan başlayarak böylesi bir temele oturtulması, Parti içi ideolojik çalışmanın birinci gündem maddesi olmalıdır.

2. Bilimsel sosyalist hareketin uluslararası strateji ve taktiklerin sürekli özümsenmesi, Parti yaşamında ideolojik-politik önderliğin başlıca koşullarından biri olduğu gibi, kadroları, Parti kitlesini, işçi sınıfını ve emekçi kitleleri proletarya enternasyonalizmine bağlılık ruhu içinde eğitmenin de vazgeçilmez gereklerinden biridir. İşçi sınıfını devrimci ideolojiye kazanmak, onu herşeyden önce proletarya enternasyonalizmine kazanmak demektir. 2. Büyük Kongre kararlarımızın tutarlı biçimde yaşama geçirilmesi de ancak böyle mümkün olacaktır.

Proletarya enternasyonalizmine bağlılık, onun ilkelerine her türlü seçmeci yaklaşımı reddetmekten geçer.

Partimizin uluslararası bilimsel sosyalist ve işçi hareketinin kopmaz bir parçası olarak konumunu güçlendirmesi, ancak onun strateji ve taktik ilkelerini sürekli yaşama geçirmekle mümkün olabilecektir. Bu, Partimizin devrimi gerçekleştirebilecek öncü örgüt olarak durmadan güçlendirilmesinin gereğidir.

Bilimsel sosyalist strateji ve taktiklerin Parti yaşamındaki yerinin güçlendirilmesi, Türkiye bilimsel sosyalist hareketinin birliği sürecinde ideolojik-politik önderliği gerçekleştirmenin de başlıca koşuludur.

3. Partiye ideolojik-politik önderliğin gereklerini yapmak, doğrudan doğruya Partinin kendi sorunlarının çözümüne politik önderlikten ayrılamaz. Başta Merkez Yönetim Kurulu olmak üzere tüm parti organları, Parti sorunlarının belirlenmesinde, bu sorunların çözümü için kadroların yönlendirilmesinde, bu sorunların çözüm yolunun kollektif biçimde kavranmasında başlıca sorumluluğu taşımaktadır. Parti sorunlarının kaynağındaki nedenlerin bulanık bırakılması, bunların çözümünün kadroların aydınlatılmasından koparılması, Parti sorunlarını sürekli sürüncemede bırakır, bunların kollektif biçimde kavranmasının önüne geçer.

Başta Merkez Yönetim Kurulu olmak üzere tüm Parti organları Parti sorunlarının özümsenmesi, bunların kadrolara açıklanması, çözüm yollarının kollektif biçimde geliştirilmesi için sürekli bir politik çalışma yürütülmelidir. Merkez Yönetim Kurulunun bu alandaki faaliyetlerinin değerlendirilmesi ve denetlenmesi için, Parti Tüzüğünün öngördüğü toplantılar çerçevesinde örgüte düzenli raporlar sunulmalı, bunlar örgütün tartışmasına açılmalıdır.

4. Parti yaşamında ideolojik-politik önderliğin rolünü gerçekleştirmek, aynı zamanda, Parti örgütlerinin ve kadrolarının kitlelerle politik ilişki kurmasına önderlik etmek demektir.

Bu önderlik, ancak, sınıf mücadelesinin sorunlarına genel, soyut, teorik değil, olabildiğince somut, politik yanıtlar geliştirerek, bunları Parti örgütüne düzenli ulaştırarak sağlanabilir. Parti merkez organları kitlelerin yaşamsal çıkarlarını ilgilendiren her konuda politik çözüm yollarını gösterebilmeli, bunu günlük çalışmasının birinci gündem maddesi yapabilmelidir. Parti örgütlerinin sınıf mücadelesinin tam ortasında eylemini sürdürebilmesinin başlıca koşulu budur.

Parti merkez yayın organı, herşeyden önce bu amaçla düzenli yayınını sürdürebilmeli, politik sorunların çözümlenmesi bu organın yayın politikasında başlıca yeri almalıdır. Hangi gerekçeyle olursa olsun merkez yayın organının aksamasının nesnel olarak sınıf mücadelesinin politik görevlerine ilgisizlik, kitlelere politik önderliği küçümsemek anlamına geldiği titizlikle dikkate alınmalıdır.

Partimizin diğer yayın organlarında da merkez kademe organlarının önderliği, sürekli politik denetimi ve yönlendiriciliği sağlanmalıdır. Politik çalışmayı uzman kadroların bir görevi saymak, Parti önderliğinin gerekleriyle bağdaşmaz. Politik çalışma önce merkez organlarından başlamak ve böylece tüm Parti organlarının eyleminin başlıca unsuru olmak zorundadır.

5. Partimizin sürekli gelişip güçlenmesi, kendi safları içinde ortaya çıkan burjuvazinin dolaylı etkilenmelerine, sağ ve «sol» oportünist, tasfiyeci akımlara karşı uzlaşmaz, ödünsüz bir mücadeleyle ve bu akımlardan sürekli arınmasıyla olacaktır. Bu, bilimsel sosyalizm ve proletarya enternasyonalizmi temeli üzerinde sürekli güçlenmesinin, bunu devrimci ideolojinin bilinçli rehberliği altında yapabilmesinin, devrimci karakterinin vazgeçilmez, temel bir yasasıdır.

Partimiz 1975'de kuruluşundan sonra da kendi saflarında Trockist-tasfiyeci bir oportünist akımla mücadele zorunda kalmıştır. Sağ teslimiyetçiliği devrimci «sol» lafazanlık ardında gizleme ve savunma çabasına dayanan bu akım, Partimizi uluslararası bilimsel sosyalist hareketten koparmaya; işçi sınıfı hareketinden ve tüm anti-emperyalist demokratik güçlerden yalıtlamaya; ideolojik-politik-örgütsel bakımdan tasfiyeye yönelmiştir.

Bu Trockist-tasfiyeci akım, bilimsel sosyalizme düşman tezlerini

Partimizin ideolojik-politik çizgisindeki kimi eksikliklere ve zayıflıklara; Partimizin devrim hareketinin sorunlarını ve görevlerini çözümlemelerindeki kimi boşluk ve yanlışlara dayandırmaya çalışmıştır. Bu akımın Partimizden tasfiyesi ise, onun ideolojik-politik temellerinin çürütülmesiyle, savlarının anti-bilimsel sosyalist özünün sergilenmesiyle, Partimizin ideolojik-politik çizgisindeki eksiklik ve boşlukların çözümlenmesi ve giderilmesiyle tamamlanamamıştır. Söz konusu Troçkist-tasfiyeci akımın ideolojik-politik temellerine, onun Parti hareketimize sızma girişimlerine karşı mücadele bugün de gündemimizdedir ve yaşamsal önem taşımaktadır. Bu akımın Partimize karşı saldırılarının bugünkü işlevi, Partimizin önündeki güçlü bir atılımın görevlerine «sol» bir görünüm arkasında karşı çıkmak, bu atılımın zorunluluğunu yadsımak, Partimizi bu hedeften geriye doğru çevirmektir. Tek Parti Tek Cephe kararları bu Troçkist-tasfiyeci akımın ideolojik-politik temellerinin mahkum edilmesi bakımından da belirleyici önemde sonuçlar sağlamıştır. Bu kararlar doğrultusunda, sözkonusu akımın, Parti içindeki varlığını ve etkilerini şu ya da bu biçimde sürdürme girişimlerine karşı sürekli uyanık, ödünsüz mücadele Parti organlarımızın başlıca görevleri arasındadır.

6. Partimizde ideolojik-politik önderliğin ve Partinin kitle bağlarının güçlendirilmesi, sağ ve «sol» oportünizme karşı mücadelenin etkinleştirilmesi görevleri, Parti için eğitim çalışmalarıyla sıkı sıkıya bağlı görevlerdir.

Partimizde ideolojik çalışma genellikle eğitim çalışmasına indirgenmiş, buna karşın eğitim çalışmaları ise bir uzman çalışması gibi anlaşılmış, sistemli bir ele alışla yürütülememiştir. Bunun başlıca nedenlerinden birisi, ideolojik çalışmanın parti içindeki yerine yeterince önem verilmemesi ve öncelikle merkez organlarının ve merkez kadrolarının bu alanda üzerine düşen büyük sorumluluğu yerine getirmemeleridir.

İkincisi, Parti yayınları örgüt birimlerimizin karşılaştığı sorunlara açıklık getirici, yönlendirici bir politika çizemediğinden, aynı zamanda eğitim görevlerini de yerine getirememişlerdir.

Parti içi eğitim çalışmalarının, parti eyleminin gereksindiği çeşitlenmiş kadro eğitiminden, bilimsel sosyalizmin temel yasalarının incelendiği üst düzeyde kadro eğitimine; aday üyelik süresinin bir bekleme süreci olmaktan çıkarılıp, yetişme süreci olarak değerlendirilmesi için alınacak önlemlerden, üyeler içinde bilimsel sosyalizmin ve proletarya enternasyonalizminin sürekli derinlemesine kavranması için alınacak önlemlere kadar, tümü için ayrıntılandırılmış bir eğitim politikası ve kurumları geliştirilememiştir.

Bu olumsuzlukların aşılabilmesi için;

a) Gerekli kadro yardımı yapılarak eğitim çalışmaları tüm parti birimlerinde yapılan çalışmalar olarak ele alınmalıdır.

b) Partinin önde gelen kadrolarından başlayarak, parti eyleminin gereksinmesine ve kadrolarının yeteneklerine göre çeşitlenmiş bir eğitim çalışması planlaması, bilimsel sosyalizmin ve proletarya enternasyonalizminin tüm üyelere ve kadrolara derinlemesine benimsetilebilmesi için, Parti okulu çalışmalarına tezelden başlanmalı ve Parti okulu giderek tüm alanlara yönelik bir müessese haline getirilmelidir.

c) Bu süreç içinde işçi kadroların yetiştirilmesine özen gösterilmelidir.

d) Başta merkez kadroları olmak üzere, partinin her birimindeki yönetici kadrolarının görevlerinin ayrılmaz bir parçasının, aynı zamanda eğiticilik olduğu bir an gözden ırak tutulmadan, Parti içinde eleştiri ve tartışma ortamı sürekli korunup geliştirilmeli, üyeler ve kadrolar, yanlışlardan sıyrılma, kendilerini sürekli geliştirmeleri için yönlendirilmelidir.

e) Eğitim çalışmasının ideolojik çalışmanın önemli bir parçası olduğundan hareketle, önümüzdeki dönemlerde parti için eğitim çalışmalarında, tüm kademe organlarının en büyük özeni göstermelerine dikkat çekilmelidir.

II. PARTİ ÖRGÜTÜ VE ÖRGÜTLENME

1. Partimizin işçi sınıfının ve halk kitlelerinin mücadelesine önderlik görevinin gereklerini yerine getirebilmesi, kurumsallaşmış, kollektif ve işbölümüne dayalı bir çalışma tarzını bütünüyle benimsemesiyle mümkün olabilir. Partinin bütün örgütlerinin tek bir irade olmasının ve bütün sorunlarını aşabilmesi için demokratik merkeziyetçi parti yapısı ve işleyişinin sürekli geliştirilmesi, bu alanda varolan eksikliklerin hızla giderilmesine bağlıdır.

2. Partimizin örgütlenmesi ve örgütsel çalışması toplumda sınıf mücadelelerinin bütün alanlarını ve Türkiye'nin coğrafi olarak da bütününü kapsayacak şekilde ele alınmalıdır. Partinin bütünü ülkenin bütününü; il, ilçe ve çalışma ekibi örgütleri de görev alanlarının bütününü, bu alanda sınıf mücadelesinin bütününü kapsayacak bir perspektifle ele almalı ve bu anlayışla örgütlenmelidir.

Böylesi bir örgütlenme ve örgütsel çalışma anlayışı Partimizin ve örgütlerinin geniş bir alan içinde kaybolması, başarabileceği görevleri de yapamaz hale gelmesi sonucunu doğurmaz. Parti örgütlerinin özel bir alanda görevlendirilmesi ve görev alanlarının belirlenmesi ile daha geniş bir alandaki genel sorumluluğu doğru bir biçimde uyumlulaştırıldığında Parti etkinliğinin ülke çapında ve sınıf mücadelelerinin her alanında artırılmasının olanakları artacaktır.

3. Her Parti örgütünün sorumlu olduğu alanda tek tek kişileri değil, mahalleleri, işyerlerini, kitle örgütlerini v.s. örgütleyecek bir bakış açısına ve çalışma tarzına kavuşturulması sağlanmalıdır. Parti örgütleri sorumluluk alanlarından tek tek üyeler, yandaşlar devşirmek tarzındaki çalışma ve örgütlenme anlayışını hızla aşmalı, görev alanlarındaki kitleleri mücadele içinde yönetmeye yönelmelidir. Ancak böyle bir çalışma sonucunda kitlelerin Partinin etrafında toplanması ve öncü unsurlarının da doğrudan Parti saflarına kazanılması mümkün olabilecektir.

PARTİ ÜYELİĞİ VE KADROLAR

1. Partimiz, çalışma tarzının devrimci karakterini geliştirebildiği, örgütlerinin dövüşkenliğini artırabildiği, kitlelerle birleşebilme ve onların mücadelelerine önderlik edebildiği ölçüde kitlelerle bağlarını geliştirecek ve sınıf mücadelelerinin ortaya çıkardığı öncü kadroları saflarına kazanabilecektir. Kazandığı üyeleri gene böyle bir çalışmanın içerisine sokabildiği oranda onları koruyabilecek, üye kazanma hızını ve kazandığı üyelerin niteliğini geliştirebilecektir.

Partimizin üye kazanmasının amacının Partiye dövüşken örgütler kazandırmak olduğu bütün örgüt birimlerince açık bir kavrayışa ulaştırılmalıdır. Partisiz ilericilerin tek tek ikna edilmesi ve nicel büyümeye indirgenmiş bir üye kazanma anlayışının yenilmesi gereklidir.

Sınıf mücadeleleri içinde yetişmemiş, sınıf hareketine ve devrime bağlılığı gelişmemiş olan unsurlar arasından kazanılmış üyelerin Parti eylemine sokulabilmesi ve kalıcı militanlar haline getirilmesi mümkün olamamaktadır.

2. Parti politikasını kitlelere ulaştıracak, kitleleri Partinin mücadelesine kazanacak olan kadroların yetiştirilmesi, kadro sorununa ideolojik ve politik bakış açısıyla, kadroların yetiştirilmesini kendiliğindenliğe bırakmayan bir ele alışla sağlanabilir.

Bu nedenle kadroların seçilmesi, yetiştirilmesi ve yerleştirilmesinde belirleyici unsur üyelerin ideolojik ve politik nitelikleri olmalıdır. Kadrolar içinde işçi üyelerin giderek artan bir ağırlık kazanması özel bir önemle ele alınmalı ve bunun somut yolları araştırılmalıdır. Parti tüzüğünün 68. maddesine rağmen Parti kadroları arasında işçi kökenli üyelerin oranın yeterli düzeyin çok altında kalması, sorunun ancak köklü ve bütünsel önlemlerle çözümlenebileceğinin yaşam tarafından kanıtlanmasıdır. Partimizin «boş zamanı en çok olan» üyeleri öne çıkaran örgütsel çalışma ve eylem anlayışının aşılması ve eğitim eksikliğinin giderilmesi ve işçi kadroların deneyim kazanmaları, eğitimleri özel olarak ele alınıp bunların bütün Parti örgütlerinde etkinliğinin artırılması sağlanmalıdır.

3. Profesyonel kadro politikamız temel olarak, Parti örgütünde belli kadroların değil, belli üyelerin profesyonelleştirilmesi olarak gelişmiştir. Bu politikanın örgütsel işleyiş bakımından yanlış olduğu kadar, işçi kadroların profesyonelleştirilmesinin önünü de tıkamıştır. Bu hatalı politika hızla terkedilmeli, profesyonel kadrolar kişilere değil örgüt yapısı içinde belli görevlere ayrılmalı, bu görevlere yetişmiş işçi üyelerin seçilmesine özen gösterilmelidir.

4. Her kademede büro ve seksiyonlar da bütün Parti örgütleri gibi politik örgüt birimleri olarak ele alınmalı, bürolar ve seksiyonlar yalnızca «teknik kadrolar» olarak görülmemelidir. Bürolar ve seksiyonlar bağlı oldukları organın verdiği görevlerin teknik uygulamasını yapan örgütler olmaktan çıkarılmalı, parti politikasının ve kararlarının oluşumuna kadroların katılmasının araçlarından biri olarak değerlendirilmelidir. Bürolar, kendi görev alanlarında parti kararlarının oluşmasına olduğu gibi uygulamasına da birinci derecede katılmalı, bu alanda görev ve sorumlulukları artırılmalıdır. Aynı görev alanında merkez ve il büroları ile bu görev alanında çalışan ekipleri arasında doğrudan bilgi ve deney aktarımı sağlamak, görevlerin yerine getirilmesini geliştirmek ve denetlemek için mekanizmalar geliştirilmelidir.

Yukarıdaki işlevleri başarabilmek için, bürolar teknik birimler olmaktan çıkarılmalı ve büro üyelerinin çalışmaları «pratik işlerle

sınırlanmayıp Parti'nin etkinliğinin artırılması yanı sıra Parti kadrolarının yetiştirilmesinin de en uygun araçları olarak değerlendirilmelidir.

ÇALIŞMA EKİPLERİ

Partimiz ancak çalışma ekiplerinin girişkenliği, Parti örgütlenmesinin çalışma ekipleri temeline oturmuşluğu oranında gelişmiş, çalışma tarzını düzeltmiş sayılabilir. «Parti, üyelerinin değil örgütlerinin toplamıdır» ilkesi, Parti örgütünde ve çalışmasında çalışma ekiplerine dayanmayı ve onları esas almayı zorunlu kılar.

1. Çalışma ekiplerine dayalı örgüt yapısı, İşçi sınıfının uluslararası deneylerinin sonucudur. Partimiz bu deneylerden gereği gibi yararlanamamış bu nedenle çalışma ekipleri en başından Partimizin gerçek anlamda «taban örgütleri» olarak kavranamamıştır. Çalışma ekipleri örgütümüzün kendi deneyleriyle geliştirilmeye çalışılmış, bu görev de gereğince yerine getirilememiştir. Merkezi bir yönlendirmenin olmayışı, her örgütün kendi deneyleriyle ve bilinciyle ekipleri geliştirmesi sonucunu, bu sonuç da ekip anlayışında önemli farklılaşmaları doğurmuştur. Çalışma Ekipleri Genelgesi'nin geliştirilmesi için örgütte açılan ve çok verimli olan tartışma sonuçlandırılarak, genelgenin geliştirilmesinin sağlanmamış olması somut bir örnek olarak çalışma ekiplerini Parti'nin «taban örgütleri» olarak kavrayamamanın sonucudur.

Çalışma ekiplerinin Partimizin taban örgütleri olarak geliştirilmesi en başta bu birimlerin kendi kademelerinde karar ve yürütme yetkisine sahip olmasına; bu yetkilerini en geniş girişkenlik ve esneklik içinde kullanabilmesine olanak verecek biçimde kademelendirilmesine bağlıdır. Parti kademelerinin görev ve yetkileri için geçerli olan işleyiş kuralları çalışma ekiplerinden başlayarak temellendirilmelidir. Böyle bir işleyiş ekiplerin girişkenliğini artıracak, onları politik birimler haline getirecektir.

2. «Önce üye kazanalım, sonra onlarla çalışma ekibi kuralım» ya da «Yetişkin üye yok, önce üyeleri yetiştirelim, sonra çalışma ekibi kuralım» türünden anlayışlar hızla yenilmelidir. Bunun için görev ve sorumlulukların tek tek üyelere değil Çalışma Ekiplerine verilmesi mutlaka sağlanmalıdır. Çalışma ekiplerini geliştirmek için Partimizin gelişmesini beklemek, çalışma ekiplerini oluşturup geliştirmenin önüne, ekiplere dayalı olmayan bir çalışma döneminden oluşan aşamalar koymak, Partinin gelişmesinden vazgeçmek demektir. «İlk kurulan bir örgüt birimi o alanın ilk çalışma ekibidir ve görevi yeni örgütler (çalışma ekipleri) oluşturmaktır.» anlayışı örgütlenmemizde kesin bir ilke haline gelmelidir.

DEMOKRATİK MERKEZİYETÇİ PARTİ YAPISI VE İŞLEYİŞ

İşçi sınıfına gerek önderliğini yerine getirilebilmesi, halk kitlelerinin ortak hedeflere yönetilebilmesi ancak tüm Parti örgütlerinin tek bir irade olarak hareket edebilmeleri ile mümkün olur. Bunu mümkün kılacak olan temel, demokratik merkeziyetçilik ilkesidir.

Demokratik merkeziyetçilik bütün ilkeleriyle bir bütündür. Ve bütünüyle Parti yaşamına egemen kılınmalıdır. Bu ilkelerin birbirinden koparılarak, «kontrollu bir şekilde», «adım adım», «zamanı geldikçe» Parti yaşamına sokulmasını öngörmek demokratik merkeziyetçiliği bürokratik olarak kavrayışın bir yansımasıdır ve Partinin gelişmesinin önüne hakettmediği duvarların çekilmesidir; örgüte güvensizlikten kaynaklanmaktadır.

Demokratik merkeziyetçilik bütün ilkeleriyle bir bütündür. Ve bütek bir kollektif irade olmasını önler, en başta Parti disiplinini ortadan kaldırır, İdeolojik-politik önderliğin yerine, içi boş bir «örgütsel otoriteyi» ya da «kişilerin otoritesini» geçirir. Partide bürokratizmin egemenliğini, parti organlarını parti kitlesinden, partiyi partisiz kitlelerden koparır, Partiyi sınıf mücadelesinin dışına düşürür, likidasyon sonucunu doğurur.

1. Kollektif yönetim ilkesinin parti yaşamında belirleyici rolünü gerçekleştirebilmek üzere, parti politikasının ve kararların oluşturulmasında en geniş demokrasinin sağlanması, örgütlerin ve kadroların bu oluşuma katılmasının mekanizmasının geliştirilmesi gerekir.

Bu amaçla;

a. En alt örgütlerden başlayarak, bütün Parti birimlerinde yöneticilerin seçimle göreve gelmesi esas alınmalıdır.

Her kademedeki kongreler, o kademede Parti sorunlarının en geniş yetki ve sorumlulukla tartışıldığı ve kararlar aldığı organlar olarak değerlendirilmeli, bütün görüşlerin tartışıldığı ve Parti çoğunluğunun iradesinin belirlendiği organlar olarak ele alınmalı, seçim yapmakla sınırlanmaktan kesin olarak kurtarılmalıdır.

b. Parti içinde sıkı bir disiplin sağlanmalı ve demokratik bir işleyiş içinde oluşan kararlarda azınlığın çoğunluğa uyması sağlanmalıdır. Parti disiplini gereği, bütün kararlar herkesi aynı ölçüde bağlayıcı olmalıdır.

c. Çalışma ekibi başkanları toplantılarından başlayarak, ilçe ve bölge temsilciler toplantılarında üst kurulların etkinlik raporu sunması ve temsilcilerin bu raporlar üzerinde eleştirilerde bulunabilmesi sağlanmalıdır. MYK adına bir açış ve kapanış konuşmasının yapıldığı, örgüt temsilcilerinin yazılı raporlarını bir de sözlü olarak okudukları ve bu nedenle hem Merkez hem de yerel örgüt organları için bilgi vermekten öteye yarar getirmeyen İl Temsilcileri toplantıları kaldırılmalıdır. Bunun yerine MYK'nun sunduğu raporların tartışıldığı ve gerekli kararların alındığı «Parti Konferansı» getirilmelidir.

d. Bu toplantıların dışında, bütün Parti kurullarının kendisine bağlı örgütlere ve üst kurullarına düzenli aralarla rapor vermesi örgütlerin denetlenmesi ve yönlendirilmesinin en önemli araçlarından biri olarak ve gecikmeksizin Parti yaşamına geçirilmelidir.

Organlar arasındaki rapor alış verişi, Parti içi eleştiri ve özeleştirinin başlıca araçlarından birisidir. Üst kademelere sunulan raporlara örgüt biriminin çalışmalarının sonuçlarını, eksiksiz ve yanlışların kaynaklarını ve çözüm yollarını gösterecek biçimde değerlendirilmelidir. Alt kademelere sunulacak raporlarda, organ çalışmalarının nesnel bir eleştirisine ve yöneticilik niteliklerinin nesnel değerlendirmesine olanak vermelidir.

e. Alt kademelerden üst kademelere iletilen öneri ve eleştiriler mutlaka yanıtlanmalıdır. Haklı olmayan eleştirilerin taşıdığı yanlışlığın eleştiriyi yönelten örgüte gösterilmesi ve ikna edilmesi yanlış görüşleri düzeltmenin başlıca araçlarından biridir. Aynı şekilde haklı eleştirilerin tesbit ettiği yanlışlar hızla giderilmeli ve eleştiriyi yönelten örgüte cevap verilmelidir.

f. Üst kademelere gönderilen raporlar ve önerilerde istisnasız olarak, üst kademelerin alt kademelere gönderdiği rapor ve kararlarda (direktif mahiyetinde olmayan kararlar da) ise örgütün değerlendirme ve tartışmasına sunulan konulara ilişkin olarak azınlık görüşlerinin de açıklanması ilkesi benimsenmelidir.

2. Parti üyesinin hakları, üyenin görevlerini yerine getirmesine, sorumluluk bilincinin ve girişimciliğinin gelişmesine, Parti eylemine daha büyük özveriyle katılmasına olanak sağlar. Her üye görevlerini yerine getirmek ve haklarını kullanmakla yükümlüdür. Hiçbir üyeye ayrıcalık tanınmaz, temel hak ve görevlerde kesin bir eşitlik şarttır. Partimizde görevleri olan ve fakat hakları olmayan Parti militanı bırakılmamalıdır.

Temel üyelik hak ve görevlerinin yerine getirilmesinin önündeki bütün engeller kaldırılmalıdır. Bütün Parti militanlarının seçme ve seçilme haklarını kullanabilmesinin olanakları yaratılmalıdır.

a. Parti içi tartışma, eleştiri-özeleştiri demokratik merkeziyetçi Parti işleyişinin en temel unsurlarıdır. Parti üyesinin tartışmalara katılma, görüş, öneri ve eleştirilerini serbestçe savunabilme hakkı Parti birliğinin temelidir. Bu nedenle Parti içinde demokratik hakların kullanılmasının önünde hiçbir engel bırakılmamalı, eleştiriyi ortadan kaldırıcı tutumlar en ağır Parti suçu sayılmalıdır.

b. Her Parti üyesi Partiden, Parti de her üyesinden sorumludur. Parti politikası ve etkinlikleri bütün Parti üyelerinin görüş, öneri ve eleştirileriyle gelişip yetkinleşecektir. Parti üyelerinin Parti politikası ve etkinlikleri üzerine görüşlerini açıklayabilecekleri ve Parti kitlesine duyurabilecekleri en temel araçlardan birisi Parti basınıdır. Bütün üyelerin Parti basınında görüşlerini serbestçe ve eşit olarak tartışabilmesi, bu görüşlerini doğrudan yayınlara iletebilmesi en temel üyelik haklarından biri olarak tesbit edilmelidir. Parti içi demokrasiyi geliştirecek ve aynı zamanda Parti basınını zenginleştirecek olan bu işleyiş teşvik edilmelidir.

c. Aynı şekilde, üyelerin Parti'nin bütün organlarına öneri iletebilmeleri, soru yöneltebilmeleri ve açıklama isteyebilmeleri Parti kararlarının özümsenmesi ve Parti birliğinin geliştirilmesi için şarttır. Üyelerin sorularının yanıtlanmasını istemeleri bir üyelik hakkıdır ve gereği mutlaka yerine getirilmelidir.

d. Partimizde «kişilerin eleştirilemeyeceği» gibi yanlış bir görüş yer yer ortaya çıkabilmektedir. Bu görüş nesnellikten uzak kişisel eleştiri ve eleştirinin kişiselleştirilmesi gibi Partimizde yer almaması gereken yanlışlarla kişilerin görüşlerinden ve eylemlerinden dolayı eleştirilebileceği doğrusunun karıştırılmasından doğmaktadır. Bu ayrım belirlenmeli, Partide hiçbir üyenin hangi görevde olursa olsun eleştiri dışı tutulamayacağı açıklıkla ortaya konulmalıdır.

e. Parti üyeleri eleştiri yapma hakkına sahip oldukları kadar kendi görüş ve eylemlerine yönelik eleştirileri yanıtlama hakkına da sahip olmalıdırlar.

f. Eleştiri-özeleştiri, sadece kişisel ya da kollektif yanlışları düzeltmenin bir aracı ve bu yanlışlar ortaya çıktıkça başvurulacak istisnai bir yöntem değil; Partinin sorunlarını çözmenin, Parti ilke ve kararlarını kollektif olarak oluşturmanın ve benimsemenin, bu yolla da kadroları ideolojik-politik bakımdan pekiştirmenin sürekli, temel aracıdır.

Bu nedenle, eleştiri-özeleştirinin, yanlışların ve eksiklerin, Parti sorunlarının ideolojik-politik kaynağını göstermesinden korkmak, böylece yanlışların, sorunların üzerini örtmek eğilimi Parti yaşamımızdan hızla uzaklaştırılmalıdır.

Parti merkez organları ve üyelerinin ideolojik, politik ve örgütsel önderlikleri yanlışların, yanlış eğilimlerin aşılması ve demokratik merkeziyetçilik ilkelerinin eksiksiz Parti işleyişine egemen kılınmasında da gereklidir. Her kademede Parti yönetim organları ve üyeleri ile bütün Parti militanları Partimizin demokratik merkeziyetçi işleyişinin önündeki bütün engellerin yıkılması, bu temel ilkenin bütün yönleriyle, eksiksiz egemen kılınması için birinci dereceden sorumlu ve görevli kılınmalıdır.

g. Parti içinde çıkacak bütün görüş ayrılıklarının demokratik merkeziyetçi ilkeler içinde çözüme ulaştırılması esastır. Parti'de görüşlerin tartışılmasını ve böylece yanlış görüşlerin elenmesini önleyecek yöntemlere ne adına olursa olsun başvurulamaz. Demokratik merkeziyetçiliği hiçe sayan yöntemlerle Parti içinde şekilsiz gruplar yaratarak bunların birbirini tasfiyesini zorlama; kadroları yanıltmaya yönelik kişisel eleştiri, karalama, ihbar ve demagojilerle Parti'ye ve organlarında oldu-bittiler dayatma eğilim ve girişimlerine karşı mücadelede başta MYK olmak üzere tüm Parti örgütleri görevlendirilmelidir.

KİTLE İÇİNDE PARTİ ÇALIŞMASINI GÜÇLENDİRELİM SAĞLAM KİTLE BAĞLARINA DAYANDIRALIM

1 — Tek Parti, Tek Cephe kararlarının da vurguladığı üzere başta sendikalar olmak üzere tüm demokratik kitle örgütlerindeki Parti çalışmaları Parti'nin kitle bağlarını güçlendirmenin başlıca aracı olma özelliğiyle «temel bir Parti çalışması» olarak kavranmalıdır:

a) Kitle örgütlerinin yasallığını ve yığınlara açık çalışma olanaklarını bütünüyle ortadan kaldırma girişimlerinin tırmandığı bugünkü koşullarda, bu örgütlerin mücadeleyi her hal ve koşulda sürdürmesi zorunluluğu, mevcut örgütsel varlıkları ve işleyişleriyle çalışmayı sürdürmelerine indirgenemez. Bu, kısa dönemli ve geçici bir çözüm yoludur ve koşulların daha ağırlaşmasıyla birlikte yerini yeni örgütlenme biçimlerine ve yöntemlerine bırakmak zorundadır. Ağır çalışma koşullarında demokratik kitlesel örgütlenmenin yeni biçimlerini geliştirmek, bunların çekirdeklerini ve hazırlıklarını şimdiden oluşturmak, başta Merkez Yönetim Kurulu olmak üzere tüm Parti organ ve örgütlerinin ivedi görevidir. Yeni örgütlenme biçimlerinin de kitle örgütlerinin vazgeçilmez kitlesel ve birleşik karakterini korumayı esas alması zorunludur.

Bu zorunluluk, sadece varolan demokratik kitle örgütlerinin işlevinin yeni koşullarda doldurulması gereğiyle sınırlı değildir. Emekçi halkı aktif katılımına ve deneylerine dayanarak mahallelerden işyerlerine kadar yeni kitle örgütlenmesi birimlerinin geliştirilmesi ivedi bir görevdir. Partinin kitle bağlarını sürekli kılmanın, yeni koşullarda yeni biçimlerde geliştirmenin başlıca yolu budur.

b) Kitle örgütlerindeki Parti çalışması temel ilke ve hedefleriyle bütünsel strateji ve taktiklerinden bağımsız değildir. Bu nedenle bütün özgül koşullarda Partimizin temel strateji ve taktiklerine bağımlı kılınmak zorundadır. Kitle örgütlerindeki Parti çalışmalarında örgütlerin özgül koşullarını mutlaklaştırmanın sonucu olarak ortaya çıkan, Partimizin bütünsel strateji ve taktiklerinden uzaklaşmaları önlemekle başta Merkez Yönetim Kurulunu ve tüm Parti organ ve örgütlerini görevlendirir.

Bu kapsamda olmak üzere, özellikle kitle örgütlerindeki eylem birliği çalışmalarının, bilimsel sosyalist platformdaki hareketlerin politik eylem birliği ve tek bir demokrasi cephesinin oluşturulması perspektifine, bu perspektifin önceliklerine ve gereklerine bağımlı kılınması zorunluluğu asla dikkatten kaçırılmamalıdır.

c) Başta sendikalar olmak üzere tüm kitle örgütlerindeki Parti çalışmalarının «Parti grupları» eliyle yönlendirilmesi, kitle bağlarını etkin biçimde geliştirmenin zorunlu bir koşuludur. Merkez Yönetim Kurulu «Parti grupları» çalışmasını hızla geliştirip merkezi olarak düzenlemeli ve tüm örgüt birimlerini bu doğrultuda yönlendirmelidir.

Öte yandan «Parti grubu» çalışmalarının, çalışma ekipleri eliyle işyerlerinden başlayarak yürütülen temel çalışmanın yerine geçemeyeceği, tam tersine ancak bu ikincisi temelinde yükselebileceği unutulmamalıdır.

d) Yine başta sendikalar olmak üzere tüm kitle örgütlerinde gerek Parti grubu çalışmalarında, gerekse diğer etkinliklerde Partili kadrolaşmaya belirleyici önem verilmelidir. Sendikalardaki Partili kadrolaşma işçi kökenli üyelere titizlikle öncelik ve ağırlık tanınmalıdır. Sendika ve tüm kitle örgütlerinde yönetici konumdaki üyelerle diğer Parti üyeleri arasındaki ilişkilerde, bu örgütlerin bağımsızlığını mutlaklaştırarak, temel Partililik ilişkisini esas almayan tutumlar, «Parti grubu» çalışmasının başarılı gelişmesine de koşut olarak Merkez Yönetim Kurulunun önderliğinde ivedilikle düzeltilmelidir.

c) Yine «Parti grubu» çalışmasının gelişmesine koşut olarak tüm Parti birimleri, öncelikle sendikaların ve diğer kitle örgütlerinin kitlesine yönelik süreli-süresiz yayınlara planlı biçimde yönelmeli, bu çalışma da merkezi olarak yönlendirilmelidir.

2 — Propaganda, ajitasyon ve örgütlenme çalışmalarının birliğini, ancak kitleleri kazanmaya, onları devrimci eylemlere hazırlamaya yönelik strateji ve taktikler bütünü sağlayacaktır. Bu nedenle Partimizin tüm propaganda çalışmaları, kendine özgü yöntemler/olmakla birlikte, tek bir demokrasi cephesine ve devrimci demokratik bir iktidara, tek bir bilimsel sosyalist partiye yönelik mücadele hedeflerine kitleleri kazanma temel amacına bağımlı kılınmak zorundadır. Parti propagandası ancak böylelikle, kitlelerin yaşamsal çıkarlarını ve istemlerini savunmayı ve genelleştirmeyi esas alan sürekli bir ajitasyonla ve kitlelerin politik öncülerini kazanan bir örgütlenmeyle birleştirilebilir.

a) Partimizin tüm yayın araçları böylesi bir anlayışla, anti-faşist anti-emperyalist, anti-tekel ve anti-şoven doğrultuda politik gerçekleri en geniş yığınlara açıklama işlevini yerine getirebilecek biçimde düzenlenmelidir. Daha kitlesel ve daha militan yayınlara ulaşma hedefini gerçekleştirecek olan budur.

b) Partimizin günlük yayın gereksinimi, özellikle bugünkü aşamada, tüm demokratik güçlerin, bilimsel sosyalistlerin önderliğindeki ortak propaganda ve ajitasyon çalışmasını yükseltme amacına bağımlı olarak ivedilikle planlanmalı; bu amaçla Parti içi çalışmalar da hızla gündeme alınmalıdır.

3 — Kitle içindeki Parti çalışması, her dönemde kitle eylemlerini yükseltmek, onlara devrimci bir nitelik kazandırmak ve Partinin stratejik ve taktik hedeflerine yöneltmek, kitle eylemlerindeki daha ileri bir yükselişin koşullarını hazırlamak amacına bağımlı kılınmak zorundadır. Kitle içinde Parti çalışmasını seçim hazırlıklarına ve süreli kampanyalara indirgeyen bir politika başarısızlığa mahkumdur; Partimizin devrimci önderlik rolünü yadsımak anlamına gelir. Böylesi bir politika seçim ve kampanya çalışmalarını, Partimizin bütünsel strateji ve taktiklerinden kopardığı için, seçimlerde ve kampanya çalışmalarında da sadece başarısızlık getirir; Partimizi kitlelerden koparır.

a) Seçimler, diğer süreli kampanyalar ve benzeri kitlesel çalışmalar, her dönemde kitle eylemlerinin gelişmesini belirleyen ana hedefler doğrultusunda bir mücadele platformuna dayandırılmalıdır. Böylesi somut mücadele platformları temelinde yürütülecek kitlesel kampanya çalışmaları, kitlelerin Parti politikasına çekim merkezi özelliğini güçlendirebilmek için olduğu kadar, öncelikle bu mücadele platformunu kitlelerle birlikte yaşama geçirebilmek için, anti-faşist, demokratik güçlerin en geniş birleşik eylemine dayandırılmalıdır.

Merkez Yönetim Kurulu'nun 14 Ekim 1979 seçim kampanyası için kararlaştırdığı politika, kitleler için çekim merkezi olabilecek, onları devrimci eyleme yöneltebilecek bir mücadele platformundan yoksun olmuştur. Bu politika, gerici-faşist güçleri tecrit etme, sosyal demokrasinin onlarla uzlaşma politikasını yalnız bırakma, faşist terör ve ekonomik-toplumsal yıkım politikası altında bunalan kitleler geçerli bir anti-faşist, demokratik, devrimci alternatifi gösterme özellikleri taşımamıştır. Bu nedenle anti-faşist, demokratik, bilimsel sosyalist güçlerin ortak seçim platformu zorunluluğunu yadsımış, kitlelere güven verememiştir. Bu, 2. Büyük Kongre kararlarımızın da yok sayılması, bir kenara itilmesi olmuştur. Seçim sonuçlarının başarısızlığı bu politikanın kitlelerce onaylanmamasının göstergesi olmuştur.

Yaklaşan ve erkene alınması da söz konusu olabilecek genel seçimlerde, Partimizin izleyeceği ana politika, öncelikle bilimsel sosyalist platformdaki hareketlerin ve tüm anti-emperyalist demokratik güçlerin, faşist bir diktatörlük tehlikesinin teşhir edilmesi, kitlelerin

bu tehlikeye karşı harekete geçirilmesi ve tek bir anti-faşist direniş hareketi içinde birleştirilmesi doğrultusunda, ortak propoganda ve ajitasyonunun gerçekleştirilmesi yönünde saptanmalıdır.

PARTİ ÖRGÜTLENMESİNİ SINIF MÜCADELESİNİN BÜTÜN ALANLARINDA GÜÇLENDİRELİM

Parti örgütlenmesi sorunu, temelde, kitleleri örgütleme sorunudur. Bunun için de öncelikle kitlelerin öncülerini kazanma, onları Parti örgütleri içinde birleştirme sorunudur. Bu kapsamda olmak üzere:

1) Parti örgütlenmesi, sınıf mücadelesinin, emperyalizme, faşizma, tekellere ve kapitalizme karşı hoşnutsuzluğun, tepkinin ve direnişin yükseldiği, bu direnişin kendi önderlerini yetiştirdiği bütün alanları kapsamak zorundadır. Parti örgütlenmesi, sınıf mücadelesinin hiçbir alanını boş bırakmamalı, hiçbir alanındaki örgütlenmeyi elverişli koşullara ertelememelidir. Bu, kaçınılmaz olarak Parti örgütlenmesinin boş bıraktığı alanların ya gerici-faşist güçlerce ya da oportünist akımlarla doldurulması sonucunu verir, vermiştir. Bunun için, Parti örgütlerinin ve kadrolarının, en geniş mücadele ve örgütlenme yöntemlerini kavramları kendi olanaklarını ve güçlerini sınıf mücadelesinin bütün alanlarında etkin biçimde kullanmayı öğrenmeleri sağlanmalıdır. Parti örgütlenmesinin önceliklerini saptayan, ama bütün alanlardaki görevleri belirleyen düzenlemeleri yapmak, Parti merkez organlarının başlıca görevidir.

2) İşçi sınıfı içindeki Parti örgütlenmesi, ekonomik-demokratik mücadele içinden başlayarak, işçilerin mücadele birliği sürecine önderlik etmekten, bu süreç içinde politik öncüleri kazanmaktan geçer. İşçi sınıfının yaşamsal çıkarları için mücadelelerinin dışında kalarak, şu ya da bu sanayi merkezinde, şu ya da bu işyerinde en çok üyeye sahip olmak, Partinin işçi sınıfı içinde örgütlülüğünün göstergesi değildir, olamamıştır. İşçi sınıfının Parti içindeki nicel ve nitel ağırlığını artırmak da ancak sınıfın politik öncülerini mücadele süreci içinde kazanarak mümkün olacaktır.

Bütün Parti organları ve örgütleri, işçi sınıfının, en küçüğünden en büyüğüne kadar her düzeydeki eylemlerine başlıca ilgiyi göstermeli, bu eylemlerle doğrudan bağlar kurmalı, örgütlenme perspektiflerini buna göre çizmelidir. Partinin, işçi sınıfının sadece ideolojik ve politik değil, aynı zamanda ekonomik mücadelesinin de genel kurmayı olma temel özelliğini bir an bile dikkatten kaçırmadan; parti ile işçi sınıfının diğer örgütleri arasındaki ayrımları asla mutlaklaştırmadan; Parti kadroları işçi sınıfının ekonomik mücadelelerinin doğrudan öncüleri, örgütleyicileri konumuna hızla yükseltilmelidir.

3) Sendikalar içinde Parti çalışması, öncü sınıfın çoğunluğunu kazanmanın başlıca yoludur ve bu temel amaca bağımlı kılınmak zorundadır. Sendikalar içinde Parti çalışması bu nedenle işçi sınıfının birliği politikasından, işçi sınıfını devrimci hedefler doğrultusunda eğitmekten ayrılamaz. Sendikalardan üye ve kadro kazanımı, bu örgütlerdeki sayısal etkinlik hedefine yönelmekten çıkarılmalıdır; Partinin sendikaları harekete geçirebilme yeteneğinin yükseltilmesine yöneltilmeli, bu amaçla da öncelikle sendikalar içindeki öncü unsurları kazanmayı hedef almalıdır. Partinin sınıf bileşimindeki sürekli gelişme, ancak böylelikle Partinin işçi sınıfı kitlelerini yönlendirebilme yeteneğinin göstergesi sayılabilir. Bu amaçla:

a) Sendikalara yönelik büro çalışmaları, Genel Merkezden ilçe örgütlerine kadar, iç örgütsel işleyişi tanımlanmış bir yapıya kavuşturulmalı, sendikaların bölge örgütlenişi esas alınmalıdır.

Öte yandan, işçi sınıfı içindeki Parti örgütlenmesinin de çalışma ekipleri temeli üzerinde yükselmesi zorunluluğunu dikkate alarak, öncelikli örgütlenme alanları ve perspektifleri öncelikle merkezi olarak belirlenmeli, buna uygun bir çalışmanın alt örgüt birimleri tarafından planlı biçimde yürütülmeli ve yine merkezi olarak denetlenmelidir.

b) İşçi sınıfımızın öncü unsurları arasında da bilimsel sosyalist hareket ve sosyal-demokrasiyle birlikte, çeşitli «sol-radikal» akımların da önemli bir tabanı vardır. Bu olgu, işçi sınıfının birliğini sağlayabilmek, işçi sınıfı içinde Parti önderliğini güçlendirebilmek için, bir yandan sağ oportünizme, diğer yandan da «sol» oportünizme karşı aralıksız bir ideolojik mücadeleyi zorunlu kılar.

Bu nedenle başta sendikal hareket olmak üzere işçi sınıfı içinde örgütlenme çalışmalarını sürdüren kadroların eğitiminde, bu akımlara karşı ideolojik-politik donanımı artırmaya başlıca önem verilmelidir.

4) Partimizin işçi sınıfı dışındaki emekçi katmanlar içindeki örgütlenmesini, işçi sınıfının ittifaklarını oluşturma perspektifine yönelten bir örgütlenme, bu emekçi katmanların çıkarlarını tutarlı savunmaktan, onların istemlerine sözcülük ve öncülük etmekten geçer. Partiyi ve onun sosyalizm hedefini tanıtmaya indirgeyen bir propaganda çalışmasıyla bu katmanların işçi sınıfıyla bağlaşıklık ve sosyalizm için mücadele zorunluluğunu kavramalarını beklemek, onlar içindeki örgütlenmeyi tek tek, ikna yoluyla üye kazanmaya indirgemek kitleleri devrime hazırlama göreviyle bağdaşmaz.

İşçi sınıfı dışındaki emekçi katmanlar arasındaki örgütlenmeyi, onlarla ittifak temeli üzerinde sürdüren bir çalışma bu kitlelerin özgün örgütlenme biçimlerinden kendiliğinden geliştirdiği mücadele yöntemlerinden sonuna kadar yararlanmayı gerektirir. Onların, kendi özgün çıkarları temelinde kitle örgütlerinde birleşmelerini yönlendirmek, bu örgütleri Partiye yaklaştırmak, onlar içinde Parti örgütlenmesinin başlıca dayanağıdır. Bu amaçla:

a) Partimizin emekçi köylülük içinde örgütlenmesi, işçi-köylü ittifakı ana hedefi doğrultusunda, emekçi köylülüğün genel demokratik mücadelesinin Türkiye çapında öncelikli yükselme olanakları dikkate alınarak, merkezi olarak düzenlenmiş bir plan içinde geliştirilmelidir. Partimizin kadro, yayın, mali vb. olanaklarının böylesi bir plana göre dağılımı sağlanmalı; köy temsilcilerinin atanması, çalışma ekipleri anlayışına dayalı olarak, bu plan kapsamında ele alınmalı; işçi kökenli profesyonel (tam zaman) kadroların bu çalışmada görev almasına ağırlık ve öncelik verilmelidir.

Emekçi köylülüğün örgütlenmesinin ülkemizdeki en yaygın ve en etkin biçimi olan kooperatif hareketinin demokratik ve yığınsal niteliğinin geliştirilmesi için bütün birimlerde en geniş eylem birliği olanakları aranmalı; bu örgütlerin bağımsız kuruluşlar olarak gelişmesini sağlamak, kırlardaki Parti örgütlerinin ve kadrolarının birinci görevi olarak kavranmalıdır.

Öte yandan emekçi köylülüğün kitlesel ve demokratik örgütlenmesinin tek bir biçimde sınırlandırılması söz konusu değildir. Yerel koşullar bu alanda çok çeşitli örgütlenme biçimlerini olanaklı kıldığı gibi, ülke çapında geçerli olabilecek kitlesel örgütlenme biçimlerinin yaratıcı biçimde geliştirilmesi, bunun için cesur ve girişken davranılması zorunludur.

b) Politik aktifliği sürekli yükselen memur, öğretmen, teknik eleman kitlelerine yönelik Parti örgütlenmesi, yalnız yakın bir anti-faşist kitlesel direnişte Parti önderliğini hazırlamanın değil; genel olarak anti-emperyalist demokratik harekette işçi sınıfının ve onun partisinin öncülüğünü oluşturup pekiştirmenin vazgeçilmez koşullarından biridir.

Bu toplum kesimlerinin kitle örgütlenmesi alanında görece ileri deney ve birikime sahip oluşu, bu kesimler içindeki Parti örgütlenmesinin önemini bir kat daha artırmaktadır. Bu önem, özellikle «sol-radikal» akımların, orta katmanların politikleşmiş öncü unsurları arasında küçümsenmeyecek bir etkiye sahip oluşlarıyla ve bu etkinin demokratik kitle örgütlerinde olumsuz süreçleri hızlandırmasıyla daha da pekişmektedir.

Öte yandan bu kitlelerin büyük bir bölümünün politik örgütlenme haklarının yasaklanmış olması, Partimize, onlar arasında özgün çalışma yöntemlerini geliştirme bakımından önemli görevler yüklemektedir.

Bu kesimlere yönelik Parti örgütlenmesi tek tek üyeler kazanmadan önce temel perspektifine dayandırılmalıdır. Bu kesimlerden kazanılan kadro ve militanlar çalışma ekiplerinden başlayarak yine kitle örgütlerinde çalışmaya yönlendirilmelidir.

AYDINLARI KAZANMALIYIZ

Eğitimle kazandığı mesleki beceri ve uzmanlığını emperyalizme, faşizme ve her türlü gericiliğe, sınıfsal ve toplumsal adaletsizliklere, baskı ve sömürüye karşı çıkarak toplumun demokratikleştirilmesinden sınıfsız bir toplumun kurulmasına kadar çeşitli perspektiflerde, işçi ve emekçi sınıfların mücadelesine omuz veren, toplumun gelişmesi için mücadele eden mühendisler, mimarlar, doktorlar, öğretim üyeleri ve öğretmenler, kimi mesleklerden uzmanlar, sanatçılar, edebiyatçılar, kısaca aydınlar, toplumumuzun bu son derece dinamik ve özverili ögelerinin mücadelelerini örgütlü ve sistemli olarak işçi ve emekçi kitlelerin mücadelesiyle birleştirmeleri bugün toplumumuza faşist bir rejimin dayatılmak istendiği koşullarda son derece büyük bir önem kazanmıştır.

Esasen aydınların, kendi aralarındaki ilerici, devrimci faaliyetlerinin topluma ulaştırılması ve topluma maledilmesi mücadelesi her zaman için sınıf mücadelesinin önemli bir eylem alanı olmuştur. Ne var ki, bugüne değin, aydınlara ve çalışmalarının topluma maledilmesine ilişkin olarak Partimiz üzerine düşen görevi yeteri kadar yerine getirebilmiş değildir.

Çeşitli meslek ve kitle örgütlerinde aydınların başını çektiği mücadele bugüne dek sınıf mücadelesi içinde önemli işlevler görmüş, ancak işçi sınıfı mücadelesiyle yeteri kadar bağlarını kuramadığı için, bu örgütler çeşitli sapkın grupların etkilerinden hiç değilse yeteri kadar kurtarılamadığı, kimileri bu sapkın akımların etkinliği altına girdiği ve diğer bazıları da kendi alanında gene aynı nedenlerle yeterince etkin olamadığı için çoğunluğu anti-demokratik baskılar ile kapatıldığında toplumsal etkinlikleri de hemen tümüyle ortadan kalkmıştır.

Oysa hem tek tek ve hem de örgütlü olarak aydınlar ve aydın hareketi ülkemizde sınıf mücadelesinin saygın ve etkin unsurları olarak bugüne kadar son derece önemli işlevler görmüşlerdir. Aydınlar ve aydın hareketine yöneltilebilecek her türlü eleştiri bu nesnel gerçeği ortadan kaldıramaz.

Faşizme karşı mücadele ve bunun için demokrasi cephesinin örülmeye çalışıldığı günümüz koşullarında, aydınların çeşitli çalışmalarının gerek tek tek ve gerekse örgütlü olarak demokrasi cephesine kazanılmasının önemi her zamankinden çok daha yaşamsaldır.

Türkiye İşçi Partisi, faşizme ve her türlü gericiliğe karşı mücadelede bugüne kadar aydınların tek tek ve örgütlü olarak sürdürdükleri mücadeleyi bir kere daha takdirle belirtir ve faşizme karşı mücadele koşullarında aydınların çalışma ürünlerini demokrasi kavgasına katmalarının yaşamsal önemine dikkati çeker. Bu uğurda üzerine düşecek her türlü sorumluluğun bilincinde olarak aydınlara ve aydın örgütlerine, onların varolan ya da olabilecek olan her türlü eleştirilerine açık olduğunu, bu konuda karşılıklı eleştiri, tartışma ve eylem birliği süreci içinde tüm olumsuzlukların ortaklaşa aşılacağına olan güvenini bir kere daha belirtir.

Ülkemizdeki aydınların sınıf hareketi içindeki son derece seçkin yerlerine işaret etmeyi, bu yerlerini geliştirmek ve güçlendirmek için, bilimsel sosyalist bir Parti olmanın sorumluluk ve bilinciyle Parti olarak üzerine düşen hiç bir çabanın esirgenmemesi gerektiğini belirtir.

GENÇLİK VE SINIF MÜCADELESİ

Gençlik içinde örgütlenmede Partimizin en güçlü silahı, Partinin yolunu izleyen gençliğin yığınsal örgütlenmesidir. Bu örgütlenme, gençlik, yığınlarına partinin sesinin ulaşmasında ve anti-emperyalist, demokratik gençlik hareketinde parti önderliğinin yollarını açacaktır. İşçi sınıfının ve emekçi kitlelerin genç kuşağıyla Partiyi bağlayan gençlik örgütü, Partinin tükenmez yedeğidir. Gençlik içinde Parti örgütlenmesini güçlendirmek amacıyla;

a) Partinin gençliğe önderliğini sağlam temellere dayandırmak, doğru ve sürekli işleyen mekanizmalara, kurallara bağlamak zorunludur.

Gençliğin yaratıcı gücünü ve girişkenliğini küçümsemek, onun yanlış yapmasından korkmak, gençliğin kendi deneyleriyle öğrenmesine kuşkuyla bakmak, yanlışlara karşı uyarmak ve doğruyu ikna yoluyla göstermek yerine müdahaleciliği ya da didaktik bir eğitimi geçirmek, Parti gençliğinin ve Partinin anti-emperyalist gençlik hareketi içindeki etkinliğini zayıflatmaktan başka bir sonuç vermez, vermemiştir. Bu, parti gençliğimizin güçlü bir örgüte kavuşmasında önemli bir gecikmeye yol açmıştır ve bu gecikmenin maliyeti, Parti gençliğimizin özverili çabalarıyla giderilmeye çalışılmıştır. Böylesi tutum ve anlayışların, bugün de başka biçimlerde yinelenmesi mutlaka önlenmelidir.

b) Partinin yolunu izleyen gençlik örgütlenmesinin bugün ulaştığı gelişme aşaması, Partinin gençliğe önderliğinde özellikle ideolojik ve politik önderliğinin, yol göstericiliğin rolünü arttırmıştır.

Gençliğin bilimsel sosyalizm, proleter enternasyonalizmine kazanılması, Partinin yol göstericiliğinde hareket etmesi ve mücadele hedeflerini benimsemesi, en başta Parti gençliğinin bilimsel sosyalizm, proleter enternasyonalizmi ve Partinin yönetici rolüne bağlılık ruhu içinde sürekli eğitimini gerektirir. Parti gençliğinin, Partimizin önündeki yeni gelişme aşamasını belirleyen strateji ve taktikleri doğru ve derinlemesine kavramasını, çeşitli mücadele biçimlerini ve çalışma yöntemlerini esneklikle bu strateji ve taktiklere bağlamayı öğrenmesini gerektirir. Parti gençliğinin eğitilmesi, ideolojik ve politik yetişkinliğinin arttırılması, Partimizin her kademesinin önündeki başlıca görevlerden biridir. Bu olmaksızın, Partinin gençlik örgütlenmesine önderliği sağlanamaz; Partinin yedeği olan örgütlenmenin, geniş gençlik yığınlarını bilimsel sosyalizme ve proletarya enternasyonalizmine kazandıran bir okul olma işlevi yerine getirelemez. Ve partinin anti-emperyalist demokratik gençlik hareketi üzerinde önderlik rolü gerçekleşmez.

Bütün bunlar Parti-gençlik ilişkilerinin kavranışında düşülebilecek yanılgıları önleyebilmeye bağlıdır. Parti-gençlik ilişkilerinin özü, Partinin gençliğe öğretmesi, ama gençliğin deneylerinden de sürekli öğrenmesidir.

Bu ilişkide belirleyici, asıl olan, Partinin gençliğe öğretmesi, ona önderliğidir. Bu ilişkinin kavranışında, ne Partinin gençliğe öğreticiliğini bürokratik yönergelere indirgemeye; ne de gençliğin dinamizmini Partinin dinamizminin önüne koymaya yer vardır. Bu yanlışlardan birincisi Parti gençliğini daraltmaya, onu gençlik yığınlarından koparmaya ve eylemsizliğe götürür; ikincisi ise kendiliğindenliğin mutlaklaştırılmasına, anarşizan eğilimlere ve maceracı çıkışlara sürükler.

Gençlik içinde çalışan Parti kadrolarının, Parti sorunlarını kavraması, Parti deneyimlerini özümsemesi, Parti eyleminin bütünsel planlamasına aktif katkısının yükseltilmesi için düzenli, kurallara bağlanmış çalışmalarla yürütülmesi Merkez Yönetim Kurulundan ekiplere kadar tüm Parti organlarının görevidir. Gençliğin, Partinin mücadele yolunu izlemesi, onun önderliğini sarsılmaz bilinçlilikle kabullenmesi, gençliğin eyleminin Parti eylemiyle uyumu ancak böyle sağlanabilir. Parti-Gençlik ilişkilerinin örgütsel düzenlemesinde, Parti kademelerine dayalı hiyerarşik bağlantı titizlikle korunmalı, geliştirilmeli, sürekliliği esas alınmalı, çalışma ekiplerinden başlayan yönlendirmeyi temel alma zorunluluğu bir an bile unutulmamalıdır.

c) Partinin yolunu izleyen gençlik örgütünün, örgütsel sürekliliğinin korunması vazgeçilmezdir. Örgütlenmenin sürekliliğinin sağlanmasında, başta Merkez Yönetim Kurulu olmak üzere tüm Parti birim ve organları deney aktarıcı, yol gösterici olmalıdır. Sürekliliğin sağlanması adına, gençlik örgütlenmesini son tahlilde Partinin gençlik kolları durumuna düşürecek, onun örgütsel bağımsızlığını tehlikeye sokacak işleyişlere hangi gerekçeyle olursa olsun izin verilmemeli, örgütü darlaştıracak ve görevlerini yerine getiremez duruma düşürecek bu yöndeki gelişmeler ve uygulamalarla önü tıkanmamalıdır.

d) Anti-emperyalist, anti-faşist, anti-şovenist gençlik hareketi içinde özellikle bilimsel sosyalist platformdaki gençlik örgütleri arasında eylem birliği ve örgütsel birlik sorunu, bugün özellikle önem kazanmıştır. Güçlü bir anti-faşist potansiyel taşıyan gençlik yığınlarını örgütlü mücadeleye kazanmak, onları faşizmin saldırıları karşısında korumak ancak, gençlik içinde çekim merkezi oluşturacak güçlü bir anti-faşist önderliğin yaratılmasıyla mümkündür. Anti-faşist, anti-emperyalist, anti-şovenist temelde gençlik örgütlerinin eylem birliği, günün gerek ve koşullarına yanıt veren örgütlenme biçim ve yöntemleri yaratıcı biçimde bulunarak hızla geliştirilmelidir. Bilimsel sosyalist platformda yer alan gençlik örgütlerinin, aralarındaki ilişkileri örgütsel birlik temelinde biçimlendirmeleri, örgütsel birliğin yollarını, gençlik örgütlenmesinin ilkelerine gölge düşürmeksizin araştırmaları, mücadelenin uzun dönemli çıkarları bakımından bugünden ileriye doğru atılmış bir adım olacaktır.

Bu sorunların çözümünde, anti-emperyalist demokratik cephe ve bilimsel sosyalist hareket içindeki politik birlik sorunlarının çözümü belirleyici bir rol oynayacaktır. Ne var ki, bunun böyle olması, gençlik içinde eylem birliği ve örgütsel birlik görevlerinin, cephe ve tekleşme sorunlarının çözümünün sonrasına ertelenmesi düşünülmemelidir. Gençlik içindeki eylem birliği ve örgütsel birlik çalışmaları, anti-emperyalist demokratik cephenin temellerinin atılmasına ve bilimsel sosyalist hareketteki politik birlik sorununun çözümünün koşullarının yaratılmasına sağlayabileceği önemli katkılar titizlikle değerlendirilmelidir.

Parti gençliğinin son dönem boyunca anti-emperyalist demokratik ve bilimsel sosyalist gençlik hareketi içinde eylem birliği çalışmalarına yaptığı özverili katkılar hiçbir duraklamaya yer vermeden Parti çizgisine sarsılmaz güven temeli üzerinde hızlanarak sürdürülmelidir.

e) Partinin gençlik içindeki örgütlenmesi, geniş gençlik yığınları içinde etkinliğinin artması için öte yandan, kültür ve spor örgütlerinde çalışma gözden kaçırılmamalıdır. Gençliğin özellikle işçi ve emekçi gençliğin ilgi duyduğu kültür, spor, vb. alanlarda yığınsal ve etkin örgütlerin kurulması ve geliştirilmesi, bu örgütler içinde Parti gençliğinin aktif yer alması, diğer anti-faşist gençlik grupları ve örgütleriyle, bu örgütler içinde de ortak çalışmaların geliştirilmesi, aynı zamanda gençliğin anti-faşist, anti-emperyalist, anti-şovenist eylem birliğinin oluşturulmasını hızlandıracak, güçlendirecektir.

Akademik ve merkezi temelde, gençliğin demokratik ve yığınsal örgütlenmelerinin kurulup geliştirilmesi ve bunların etkinliğinin arttırılması Partinin ve Parti gençliğinin ikinci plana düşmeyecek görevleri olarak ele alınmalıdır. Bu tür demokratik örgütler, gençliğin anti-

emperyalist demokratik eylem birliğinin dayanacağı platformu genişletecek, Partinin ve Parti gençliğinin gençlik yığınları içindeki yönlendirici gücünü arttıracaktır.

Demokratik kadın hareketinde Parti önderliğini geliştirmek, bu hareketin örgütlenmesinde Partinin aktif, girişken bir rol oynamasına bağlıdır. Bugün Türkiye'de demokratik kadın hareketi güçlü, yığınsal bir örgütlenmeden yoksundur ve ana sorun, bu eksikliğin ivedilikle giderilmesidir.

Demokratik kadın hareketinin örgütlenmesi, en geniş demokratik güçlerin bu hareket içindeki etkinliğini harekete geçirebilecek, birleşik bir nitelikte olmalıdır. Demokratik kadın hareketinin emekçi yığınlara dayalı sınıfsal karakteri, bu hareketin örgütlenmesinin yığınsal ve demokratik nitelikte olmasını engellemez, engellememelidir.

Öte yandan ülkemizde demokratik kadın hareketinin örgütlenmesinde küçümsenmeyecek birikimler vardır. Bugün ana görev, bu birikimleri de tek ve güçlü bir demokratik yığınsal kadın örgütlenmesi içinde bütünleştirmektir. Demokratik kadın hareketinde Partimizin bağımsız etkinliğini korumak ve güçlendirmek, bu ana görevin yerine getirilmesiyle çelişmez, tam tersine öncelikle bunu gerektirir. Partimizin demokratik kadın hareketindeki etkinliği, bu hareketin geniş yığınları kavramasına ve birleşik bir temele dayanmasına önderlik etmesiyle geliştirilecektir. Demokratik kadın hareketindeki Parti çalışmaları güçlü ve tek bir demokratik kitlesel kadın örgütlenmesi hedefine yönlendirilmelidir. Bu amaçla bir yandan demokratik kadın hareketi içindeki eylem birliği çalışmaları hızla geliştirilmeli, diğer yandan da Parti içinde kadro eğitimi ve hazırlanmasına hız verilmelidir.

POLİTİK DURUM ÜZERİNE KARAR TASARILARI TASLAĞI

Bugün ülkemizde sınıf mücadelesinin gelişmesinin başlıca doğrultusunu, faşist bir diktatörlük tehlikesinin sürekli yükselmesi ile, buna karşı güçlerin olgunlaşması, hazırlanması oluşturmaktadır.

En azından son on yıllık dönemin gelişmeleri, faşist diktatörlük tehlikesinin büründüğü biçimleri ortaya koymaktadır.

Daha 1940'larda Hitler rejimine paralel bir hükümet oluşturmak için darbe hazırlıklarına girişen, özellikle ordu içine illegal örgütlenmelere yönelen faşist hareket, bu girişimlerini 1970'lerin başından bu yana devlet aygıtının tüm kesimlerine yayarak en ileri boyutlara ulaştırmıştır. Bu çabaların planlı, sistemli niteliği artık tartışma götürmeyecek kadar ortadadır. Pekçok kamu kuruluşu, hele son iktidar dönemi boyunca, faşist hareketin legal örgütlenme biçimlerine dönüştürülmüştür. Dahası, devlet aygıtının faşistleştirilmesi, faşist hareketin kadrolarının bu aygıtın her düzeyine yerleştirilmesiyle de sınırlı değildir. Bundan da önemlisi, devlet aygıtının sivil ya da diğer bütün kesimlerinde, sistemli bir anti-komünist, şoven, militarist ideolojiyle donatılmış güçlü bir faşist kanat oluşmuştur.

Burjuva demokratik yönetim organlarının işlevinin adım adım değiştirilmesi, burjuva yasallığının fiilen ihlal edilmesi, yine en azından on yıldır sürekli olarak gelişmektedir. «Güçlü devlet» sloganları arkasında yürümenin işlevinin yasama ve yargının yerine geçirilmesine çalışılmaktadır. Sıkıyönetimin sürekliieştirilmesi, iktidarın fiilen sıkıyönetimle paylaşılması, yarı-askeri bir rejimin giderek meşrulaştırılmasıyla sonuçlanmaktadır. Burjuva demokratik haklara ağırlık veren 1961 Anayasası'nın geriye doğru temelinden değiştirilmesiyle başlatılan süreç, şimdi Olağanüstü Hal Yasalarıyla, sıkıyönetimin yetkilerinin sınırsız geliştirilmesiyle, Devlet Güvenlik Mahkemelerinin dayatılmasıyla yeni bir aşamaya sıçratılmak üzeredir. Bugün belli başlı kitle örgütlerinin tümü yasaklanmıştır; toplu sözleşme düzeninin fiilen yokedilmesine hazırlanılmaktadır; sendikaları işlevsiz kılacak yasa hazırlıkları gündemdedir. Partimizin kongreleri üzerinde bile polisin, sıkıyönetimin müdahalelerini meşrulaştırmak istenmektedir.

1960'ların ortasında Komünizmle Mücadele dernekleriyle başlayan yarı-askeri faşist örgütlenmeye dayalı faşist terör, sokakta dergi satan ilericilere saldırma aşamasından, ülke çapında bir legal ve illegal örgütler ağıyla kitle kırımları boyutlarına ulaşmıştır. Geniş kitlelerce tanınan politik kişilerin profesyonelce öldürülmesi, toplu kırımlara yönelik kundaklamalar, mezhep ve etnik ayrımlarının körüklendiği iç savaş denemeleri, bütün bunlarğ kitleleri yıldırma amacının da ötesinde, artık faşist bir ayaklanmanın provaları düzeyine yükselmiştir.

Faşist bir diktatörlük tehlikesinin yükselmesi, tekellerin işçi sınıfına ve tüm emekçi kitlelere yönelen ekonomik ve toplumsal yıkım politikasından da ayrılamaz. AP hükümetinin uygulamaya başladığı önlemlerle birlikte bu politika faşist bir rejimin ekonomik programını ana hatlarıyla şimdiden yürürlüğe koyma aşamasına ulaşmıştır.

Bütün bunlar, ülkemizde faşist bir diktatörlük tehlikesinin sürekli yükselişinin ve son yıllarda böyle bir diktatörlüğe geçişin adım adım sürdürülmesinin somut göstergeleridir. Emperyalizm, tekelci burjuvazi ve büyük toprak sahipleri ittifakı egemenliğini sürdürebilmek, Türkiye kapitalizminin içine düştüğü bunalımdan kendi çıkarlarına çıkabilmek ve bunu, işçi sınıfı ve emekçi halk yığınları, kendisi dışındaki tüm toplum kesimleri üzerindeki baskı ve sömürüsünü kat kat arttırabilmek için elindeki son almaşık olarak faşist diktatörlüğe geçişe yönelmiştir.

Bu gelişmenin kaynağında, kapitalizmin bunalımının durmadan derinleşmesiyle birlikte, egemen ittifakla tüm emekçi halk yığınları arasındaki uzlaşmazlığın, tüm sınıf çelişkilerinin olağanüstü keskinleşmesi ve bunalımdan çıkış için işçi sınıfına ve emekçi yığınlara geçici ödünler verme, kısmi de olsa çeşitli reformlarla sömürü düzeninin işleyişini düzeltme yolunun artık kapanmış olması yatmaktadır. Tekelci burjuvazi, ülke ekonomisini bütünüyle emperyalizmin kontrolüne açmanın, ve onun yağmasına dilediği gibi ortak olabilmenin, devlet aygıtıyla sınırsız bir biçimde bütünleşmenin ve onu tam denetimine almanın; bugüne kadar tümüyle kendi emrine alamadığı kaynakları eksiksiz olarak kullanabilmenin planlarını yapmaktadır. Bütün bunların tek yolu, işçi sınıfıyla birlikte tüm emekçi yığınlar, orta katmanlar, küçük ve orta burjuvazi üzerindeki yıkımı kat kat daha artırmaktan geçmektedir. Ama bu planlar, emekçi kitlelerin daha bugünden artan etkisi, direnişi ve mücadelesiyle karşılaşmaktadır ve karşılaşacaktır. Egemen sınıflar ülkeyi eskisi gibi, yönetememektedirler. Dahası tekelci burjuvazi, burjuvazinin diğer kesimleri üzerindeki üstünlüğünü ve egemenliğini de pekiştirmek, her türlü sınırlamadan kurtulmak çabası içindedir. Bütün bunlar, burjuva iktidarlarının 1950'ların sonundan beri sürekli bir istikrarsızlık içinde bocalamasının, burjuva parlamenter hükümetlerinin hiçbirinin bunalıma kalıcı çözüm getirmeyi başaramamasının temel nedenidir.

Uluslararası ilişkilerdeki gelişmeler de tekelci burjuvazinin faşist bir diktatörlüğe yönelişinin dış koşullarını olgunlaştırmaktadır. Dünya politikasındaki egemen eğilim bugün de farklı toplumsal sistemlere sahip devletlerin barış içinde birarada yaşaması, yumuşama sürecinin pekişmesi yönündedir. Ne var ki bu ana eğilim, emperyalizmin ve uluslararası gericiliğin saflarında da güçlü bir direnişi doğurmaktadır ve bu güçler, yumuşama süreciyle yitirdikleri konumları geri alabilmek için yeni bir soğuk savaş dönemini kışkırtma yönünde azgın bir anti-komünist, anti-sovyetik kampanyayı körüklemekte, silahlanma yarışında yeni bir tırmanmaya yönelmektedirler. Emperyalizmin saflarındaki bütünleşme ve daha sıkı dayanışma, bağımlı ülkelerdeki işbirlikçileriyle ittifakını sağlamlaştırma eğilimi, Türkiye'de de tekelci, büyük burjuvazinin faşist bir diktatörlüğe yönelişinde emperyalist, militarist, soğuk savaş yanlısı uluslararası odakların daha güçlü desteğine dayanma olanaklarını geliştirmektedir.

Emperyalizmin en gerici çevrelerinin desteğine dayanan tekelci burjuvazinin, kendisiyle bütünleşmiş büyük toprak sahipleriyle birlikte kuracağı açık terörist diktatörlüğe geçiş doğrultusunda bugün başlıca iki süreç birlikte gelişmektedir. Bunlardan birincisi, askeri açık bir faşist darbe tehlikesinin sürekli yükselmesidir. İkincisi ise, faşist bir diktatörlüğe geçişin, burjuva devlet organlarının adım adım biçim ve işlev değiştirdiği, devlet aygıtının yukarıdan aşağıya faşistleştirildiği, iktidarın militarist organlarla dolaylı ve doğrudan paylaşıldığı ve militarize edildiği bir süreç boyunca tedrici biçimde geliştirilmesidir. Diğer bir deyişle, parlamenter görünümlü, yarı-askeri faşist bir diktatörlüğün adım adım kurumsallaştırılmasıdır. Tarihte de örneklerine işaret edildiği gibi, «açık terörcü diktatörlüğün parlamenterizmin kaba bir sahteciliği ile birleştirilmesi» söz konusudur.

Bir yandan uluslararası ilişkilerde yumuşama sürecinin bütün baltalamalara karşın bugün de egemen eğilim olmayı sürdürmesi, diğer yandan; ülke içinde işçi sınıfının ve emekçi kitlelerin direniş eğiliminin ve mücadeleciliğinin yüksek boyutları, burjuvazi içindeki bölünmelerin duyarlılığı ve nihayet, tekelci büyük burjuvaziyle emperyalizm arasındaki bütünleşme sürecinde sürtüşmeleri en aza indirmeyi sağlayan faktörlerin yarattığı olanaklar, bugün ülkemizde faşist bir diktatörlüğe geçişin tedrici biçimini öne çıkarmaktadır. Bu süreç son yıllarda fiilen yürürlüktedir, sürekli yol almaktadır. Tekelci burjuvazinin başlıca politik örgütü AP ve onun iktidarı burjuva parlamenter görünümlü faşist bir diktatörlüğe geçiş politikasını benimsemiştir ve bu sürecin yürütülmesini üstlenmiştir.

Ne var ki bu, doğrudan faşist bir darbe olasılığını da asla azaltmamaktadır. Yarı askeri bir diktatörlüğe geçiş yolunda atılan her

adım, militarist odakların, özellikle bunlar içindeki faşist örgütlerle doğrudan ilişkili kanadın iktidarı daha doğrudan paylaşma ve açık bir müdahale eğilimlerini durmadan daha da körüklemektedir. Dolayısıyla faşist bir diktatörlük tehlikesinin her iki biçiminin de, teşhir edilmesi ve her ikisine karşı mücadelenin de birleştirilmesi yaşamsal bir zorunluluktur.

Ülkemizde burjuva parlamenter, legal iktidar örgütlenmesinden farklı olarak, devlet aygıtı içinde yuvalanmış, faşist, illegal bir iktidar odağının da biçimlenmiş olduğu saptaması, faşist bir diktatörlüğe tedrici geçiş sürecinin çözümlenmesi bakımından önem taşımaktadır. Ne var ki bu saptamanın, sadece burjuva hükümetlerinin faşist terör karşısındaki aczini açıklamak için ele alınması, ya da örneğin son kez sıkıyönetimin ilanı üzerine olduğu gibi, burjuva devletinin açık baskı aygıtlarına göremeyecekleri işlevleri yüklemenin gerekçesi yapılması doğru değildir. Tam tersine sorun, temennilerin değil, nesnel gelişme doğrultusunun, yarı askeri bir yönetim aracılığıyla faşist bir diktatörlüğe adım adım geçiş sürecinin görülebilmesi ve bunun kitlelere teşhir edilmesidir. Nitekim bugün iktidarın ikili odaklaşması yerini gitgide yarı askeri bir diktatörlüğün kurumlaşmasına bırakmaktadır.

Faşist odakların örgütlenmesi ve eylemleri, faşist bir diktatörlüğe geçişin her iki yolunu da hazırlamaya yöneliktir. Faşist örgütlerin ülke düzeyindeki mevzilenmesi, ülkeyi kent kent, bölge bölge işgal etme politikası ve faşist terörün tırmandırılması, bir yandan doğrudan faşist bir darbenin yakınlaştırılmasını ve bunu kitlesel faşist kırımlarla desteklemeye hazırlanmayı amaçlamaktadır. Diğer yandan da, faşist bir diktatörlüğe geçiş için gerekli koşulları, kitleleri korku ve yılgınlığa sürükleyerek, onların politik öncülerini, devrimci, demokratik güçleri caydırıp sindirerek, adım adım oluşturmaya yöneliktir. Faşist güçler, faşist bir diktatörlüğe karşı direnecek güçleri şimdiden sindirmeye, şimdiden teslim almaya yönelmişlerdir. Dahası faşist terör, bugün özellikle demokratik kamuoyunun önde gelen kişilerini, liberal-demokrat aydınları, CHP tabanını ve yöneticilerini hedef olarak, bilimsel sosyalist güçleri adım adım kuşatmaya, böylece demokrasi saflarını kanla, terörle birbirinden ayırarak hedefine yaklaşmaya çalışmaktadır.

Tek Parti, Tek Cephe kararlarında da vurgulandığı gibi, ülkemizde tehlike ve olanaklar birlikte gelişmektedir. Faşist bir diktatörlük tehlikesini geliştiren nesnel koşullar, aynı zamanda emekçi kitlelerde de bu tehlikeye, tekellerin ekonomik ve toplumsal yıkım politikasına karşı direniş ve mücadele eğilimini yükseltmektedir. Kitlelerin devrimci eylemlere hazırlık düzeyi, çoğu zaman kendiliğinden parlayan direnişlerle, güçlü yığınsal çıkışlarla kanıtlanmaktadır.

Ne var ki bugün kitlelerde kendiliğinden yükselen bu direniş eğilimini güçlü ve düzenli bir devrimci yükselişe dönüştürebilecek subjektif faktörün, güçlü bir devrimci önderliğin ve çekim merkezinin olgunlaşması sağlanamamıştır. Bu önderliğin olgunlaşmasında ciddi bir gecikme, kitle eylemlerindeki yükselişin nesnel olanaklarıyla bu önderliğin gelişmesi arasında büyük bir açık söz konusudur. Kitlelerdeki kendiliğinden direniş eğilimindeki yükselişin sürekli kılınamamasının, giderek bir duraklamaya ve gerilemeye girmesinin, direniş eğilimini güçlendiren nesnel koşulların da etkisinin giderek zayıflamasının başlıca nedeni budur.

Kendiliğinden direniş eğiliminin politik önderlikten yoksun kalışı, bu direnişin dağınıklığı ve güçlerin boşa harcanmasıyla da sonuçlanmaktadır. Genellikle faşist teröre ya da resmi baskı güçlerinin saldırısına karşı tepkiler biçiminde ortaya çıkan kitle eylemleri kaçınılmaz olarak sadece savunma hedefiyle sınırlı kalmakta, faşist saldırının taktik olarak geri çekilmesiyle birlikte duraklayıp sönebilmektedir. Kitle eylemlerinin ülke çapında genel bir direniş boyutunu alması, özellikle işçi sınıfının bu eylemlere öncülük ettiği durumlarda söz konusu olabilmektedir. Ama bunların sürekli kılınması, uzun erimli perspektiflere yönelmesi, birbirini destekleyip güçlendiren çıkışlara dönüşmesi sağlanamamaktadır. Kitlelerdeki direniş eğiliminin, faşist odakların dağıtılması, çöreklendiği mevzilerden sökülüp atılması, faşist demagojinin etkisi altındaki kitlelerin de demokrasi saflarına kazanılması hedefine yöneltilmesi mümkün olamamaktadır. Daha da önemlisi, kitlelerdeki direniş eğiliminde kendiliğinden unsurun egemenliği, özellikle küçük burjuva katmanlar arasında kâh maceracılığa, kâh yılgınlığa savrulmaların zeminini daha da olgunlaştırmakta, bu, sol radikalizmin bireysel terörist eğilimlerinin taban bulabilmesine yardımcı olmaktadır. Faşizme karşı mücadelenin faşist çetelere karşı mevzi direnişlere indirgenmesi, bireysel terörün zeminini oluşturmaktadır.

Kitleleri düzenli yükselen eylemlere yöneltebilecek güçlü bir önderliği, çekim merkezini yaratmak, devrimin stratejik hedefini, buna ulaşmayı sağlayacak ara, taktik hedefleri açık olarak gösteren bir politika olmaksızın ve kitleler içindeki propaganda, ajitasyon ve örgütlenme çalışmaları böyle bir politikaya dayandırılmaksızın mümkün değildir. Bu alandaki eksiklik, kitleler içindeki çalışmanın genel ve soyut bir propagandanın sınırlarından kurtarılamaması, Partimiz bakımından da, kitlelerdeki direniş eğiliminin düzenli saflarla hedefe yöneltilmesindeki başarısızlığın ana kaynağı olmuştur.

Devrimci bir yükselişin subjektif faktöründeki, kitleleri düzenli biçimde devrimci eylemlere yöneltebilecek bir çekim merkezinin olgunlaşmasındaki gecikme, sınıfsal güçler dengesini belirleyici nesnel bir faktördür. Bu olgu, gericilik ve faşizm güçleriyle demokrasi güçleri arasındaki kutuplaşmada gerici-faşist güçlerin insiyatifi ve üstünlüğü koruyup geliştirmesiyle sonuçlanmaktadır. Faşist bir diktatörlük tehlikesinin öncelikle olgunlaşmasının, gericiliğin yükselişinin önümüzdeki dönem boyunca da sürecek olmasının başlıca nedeni budur. Kitlelerin düzenden kopuşlarının, burjuva parlamenter düşlerin yıkılışının, güçlü bir önderlikle tamamlanamaması, bu düşlerin yerine gerici-faşist güçlerin otoriter bir rejim özlemini yerleştirmesine, böylece faşist bir diktatörlüğün subjektif koşullarını ve kitle tabanını oluşturmasına da yardımcı olmaktadır.

Ülkemizde sınıf mücadelesinin gelişmesinin bu ana perspektifleri, partimizin ve anti-emperyalist demokratik güçlerin önüne, bugün başlıca taktik olarak, bir yandan faşist bir diktatörlüğe karşı çıkan tüm güçleri biraraya getirip güçlü bir anti-faşist direniş hareketini örgütlerken, diğer yandan da bunu izleyebilecek devrimci bir yükselişin güçlerini toplama, güçlü bir önderliği olgunlaştırma, devrimci bir alternatifin zorunluluğunu kitlelerin kendi deneyleriyle kavramasına önderlik etme görevini koymaktadır.

Bu görevin özünü, öncelikle tek bir demokrasi cephesinin güçlerinin oluşturulması ve bunun çelik ekseni olacak bilimsel sosyalistlerin tek partisinin yaratılması oluşturmaktadır. Partimizi, bütünüyle bilimsel sosyalist hareketi, tüm demokratik güçleri, kitlelerin içinde en güçlü biçimde mevzilendirme, gericiliğin ve faşizmin mevzilerini kitleler içinden kuşatma ve onun en beklemediği zamanda hücuma hazırlanma görevi beklemektedir. Gündemin başlıca maddesi, kitle bilinçlenmesini, kitle örgütlenmesini ve kitle mücadelesini geliştirirken en geniş olanaklardan ve biçimlerden yararlanmak ve bu temel üzerinde de farklı çalışma biçimlerini ustalıkla birleştirmektir. Bu görevin yerine getirilmesinde, demokrasi cephesinin tabandaki, kitleler içindeki birimlerinin oluşturulması, bunun için kitlelerin deneylerinden yararlanılması, durmadan yeni örgütlenme biçimlerinin yaratıcı biçimde geliştirilmesi ve bunların korunması belirleyici bir önem taşımaktadır.

Partimizin ve tüm devrimci, demokratik güçlerin bu ana görevleri yerine getirmesini önleyecek, bu görevlerin kavranmasında bulanıklık yaratabilecek her türlü çıkış ve değerlendirmeye karşı uyanık olmak zorunludur.

Bu tür değerlendirmelerden birincisi, bilimsel sosyalist hareket açısından hiç kuşkusuz büyük değer ve önem taşıyan bugünkü çalışma olanaklarının korunmasını tek başına mutlaklaştırmak, faşist bir diktatörlük tehlikesine karşı mücadeleyi bu çalışma olanaklarının korunmasına ve diğer demokratik kazanımların savunulmasına indirgemek, çeşitli çalışma biçimlerinin birleştirilmesini bugünkü olanakların bütünüyle ortadan kalktığı günün sonrasına ertelemektir.

Bugünkü çalışma olanaklarının korunması, faşist bir diktatörlük tehlikesine karşı mücadelede hiç kuşkusuz ilk mevzi olmak zorundadır. Daha da önemlisi, bu olanakların dokunulmazlığını kitle mücadelecileriyle sağlamak, kitlelerin bunlara uzlaşmaz biçimde sahip çıkmasını sağlamaktır. Ne var ki bu olanakların korunması ve kullanılması, herşeyden önce bunları kitle bağlarını korumanın ve yaygınlaştırmanın, kadrolarını ve örgütlerini en geniş kitle bağlarıyla sarmanın aracı yapabilecek bir Parti yapısıyla ve mücadele anlayışıyla başarılabilir. Bugünkü çalışma olanaklarını korumak ve geliştirmek asla onlarla sınırlanmak değildir; tam tersine bu olanakları diğer çalışma biçimleriyle birleştirebilmek demektir.

Nitekim mücadelenin her hal ve koşulda örgütlü olarak sürdürülmesi ilkesi ve bunun gerekleri, işçi sınıfı partisinin, sadece belirli olanakların bütünüyle ya da büyük ölçüde ortadan kalktığı dönemlerde değil, bütün çalışma dönemlerinde vazgeçilmez olan temel örgütlenme ve mücadele ilkelerinden biridir. Bu, kitlelere açık, ama burjuvaziye ve onun baskı güçlerine kapalı; bilimsel sosyalizmin ve proletarya enternasyonalizminin ilkelerine eksiksiz ve sımsıkı bağlı bir Parti örgütlenmesinin gereğidir. Dolayısıyla her hal ve koşulda mücadele ilkesi, şu ya da bu mücadele yönteminin kullanılmasıyla da sınırlı değildir; örgütlü politik çalışmayı demokratik merkeziyetçi Parti yapısı

temelinde sürekli kılmaya ve her dönemde çeşitli çalışma biçimlerini birleştirmeye dayanır.

Her hal ve koşulda çalışma ilkesi, herşeyden önce, Partimizin profesyonel devrimci kadrolar çekirdeğinin oluşturulup sürekli korunması ve geliştirilmesi, buna yönelik bir kadrolaşma politikasının temel ölçütleriyle birlikte geliştirilip uygulanması temelinde gerçeklik kazanır. Öte yandan bu ilke, asla Partimizin kitlelerden kopuk ve onlara kapalı bir örgüte dönüşmesini değil; tam tersine Parti kadrolarının ve örgütlerinin en geniş kitle bağlarıyla sarılmasını ve böylece korunmasını, sürekli kılınmasını öngörür. Bu ilke, Partinin ideolojik-politik-örgütsel merkezi otoritesinin güçlendirilmesinden ve kitle bağlarını korumayı ve sürdürmeyi sağlayan temel araçların korunmasından ayrılamaz.

Öte yandan karşılaşılabilecek bir diğer yanlış değerlendirme, faşist bir diktatörlük tehlikesine, faşist teröre karşı mücadeleyi belirli bir mücadele yönteminin kullanılmasına indirgemek ve bunu haklı çıkarabilmek için de, Türkiye'de sınıf mücadelesinin gelişme perspektiflerini bir «iç savaş» olasılığına bağlamaktır.

Bu değerlendirme birçok bakımdan anti-faşist mücadelenin çıkarlarına ve gereklerine aykırıdır. Birincisi, belirli bir mücadele yönteminin kullanılması asla dar anlamda faşist teröre ve faşist bir diktatörlük tehlikesine karşı mücadelenin gerekleriyle sınırlı değildir. Sınıf mücadelesinin her döneminde, öncelikle Parti eylemini, kitle mücadelelerini korumanın ve desteklemenin bir gereğidir ve her dönemde değişik ölçülerde Parti çalışmalarını sürdürmenin ayrılmaz bir parçasıdır.

Buna bağlı olarak, faşist bir diktatörlük tehlikesine ve faşist teröre karşı mücadele koşullarında da, belirli bir mücadele yönteminin kullanılması, her şeyden önce kitlelerin kazanılmasına, onların bilinçlendirilmesine, örgütlenmesine ve eyleme sokulmasına bağımlı kılınmak zorundadır. Bu sorun, doğrudan doğruya, demokrasi cephesinin tabandaki birimlerinin geliştirilmesi ve korunması, her hal ve koşulda sürekliliğin sağlanması görevine bağlıdır. Dolayısıyla her şeyin belirli bir mücadele yönteminin kullanılmasına bağlanması; bunun kitleleri kazanmanın diğer temel görevlerini, mücadelenin her alanında önce bilimsel sosyalistleri, daha sonra tüm anti-faşist devrimci güçleri birleştirme görevlerini unutturması, Partimizi zayıflatır ve kitlelerden koparır.

Nihayet üçüncü olarak, faşist bir diktatörlüğe geçişin kitlesel faşist kırımlar biçimini de alması, bunun kitleleri ve anti-faşist güçlerin mevzilerini koruyabilmek için çeşitli direniş biçimlerini gündeme getirmesi olasılığı, kesinlikle bir «iç savaş» perspektifiyle karıştırılmamalıdır. Birinci olasılık asla dikkate alınmamazlık edilemez ve devrimci güçler, bugün yer yer bir olasılık olmaktan da çıkmış olan böylesi direniş biçimlerine hazırlanmak zorundadırlar. Ne var ki bir «iç savaş» perspektifi, bunu isterse faşist güçler dayatsın, ancak doğrudan doğruya yakın bir devrimci yükseliş perspektifine bağlı olarak söz konusu olabilir. Bu, bir iç savaş perspektifinin de, herşeyden önce, devrimci bir yükselişin dayanacağı sınıfsal ve politik güçlerin, işçi sınıfının ittifaklarının hazırlığına bağlanmasını zorunlu kılar. Dolayısıyla sorun, bir iç savaş dayatmasının kabul edilip edilmeyeceğiyle de doğrudan ilişkili değildir; böyle bir perspektifin işçi sınıfı ve onun partisi tarafından devrimci bir yükselişin biçimi olarak öngörülmesiyle ilişkilidir. Devrimci bir yükselişi kitleler içinde mevzilenerek hazırlamak yerine, faşist bir diktatörlük tehlikesine ve faşist teröre karşı mücadelenin bugün ortaya çıkardığı direniş biçimlerinden bir «iç savaş» olasılığı sonucuna ulaşmak, dönemin görevlerini atlamak, Partiyi ve devrimci güçleri kitlelerden koparmak sonucunu verir.

3. Büyük Kongremiz, ülkemizde sınıf mücadelesinin bugünkü gelişme perspektiflerinin, Partimizin ve tüm devrimci, demokratik güçlerin önüne, güçlü bir anti-faşist direniş hareketini yaratmak ve bunu izleyebilecek devrimci bir yükselişin güçlerini toplamak ve hazırlamak görevini koyduğunu belirlemelidir. Bu görevin, öncelikle, kitleleri devrimci eylemlere düzenli biçimde yöneltebilecek güçlü bir önderliğin, bir çekim merkezinin yaratılmasını; devrimci güçlerin kitleler içinde güçlü bir biçimde mevzilenmesini ve kitle bilinçlenmesinin ve kitle örgütlenmesinin en çeşitli biçimlerinin geliştirilmesini; çeşitli mücadele biçimlerinin ustalıkla birleştirilmesini kapsadığını vurgulamalıdır.

(**Merkez Yönetim Kurulu, 29.7/1.8./1980** gün ve 89/2 sayılı kararla yukarıdaki «karar tasarısı taslaklarının, Partimizin ideolojik, politik, örgütsel varlığı ve niteliğini veri ve esas almayan, eksik ve hataların tek yanlı abartılarak Parti hareketinin reddine yol açabilecek bir yaklaşımı, Partimizin ideolojik, politik, örgütsel gelişmesinin gereklerinin yerine koyan, bu anlamda inkârcı ve tasfiyeci bir anlayışı ifade eden özü bakımından bir bütün olarak reddi»ne karar vermiştir.)

Sosyalizmin Kazanılmış Mevzilerinden Geri Dönülemez

Emperyalizmin tüm propaganda araçları tam bir seferberlik içinde bulunuyor. Polonya'daki gelişmeleri fırsat bilen tüm gerici güçler radyolarıyla, televizyonlarıyla, renkli renkli gazeteleri ile sosyalizme düşmanlıklarını kusup duruyorlar.

Emperyalizm sadece kara bir karşı propagandayı örgütlemekle kalmıyor, daha önceleri de defalarca görüldüğü gibi, gizli açık ajanlarını, kuklalarını harekete geçirmenin yollarını da aramaktadır.

Türkiye burjuvazisi de fırsatı kaçırmıyor. Anti-komünist, anti-sovyet propagandayı körüklüyor. Türk-İş içindeki gerici-faşist sendika yöneticileri, burjuvazinin beşinci kolları da aynı kervana katılmakta gecikmiyorlar.

Dünya planında emperyalizmin, ülke planında da burjuvazinin yedek gücü maoculuk, emperyalizm ve burjuvazinin desteği ile elde ettiği olanakları işçi sınıfımızın karşısına, sosyalizmin karşısına dikiyor. Yüklendiği sosyalizm düşmanlığı görevini yerine getiriyor.

Ama çabaları boşunadır. Bu çok yönlü saldırılar amacına ulaşamayacaktır.

Polonya'da yer alan olaylar ne sosyalist sistemin tabiatından doğan, ne de bu sistemin başarısızlığını kanıtlayan olgulardır. Polonya, pek de elverişli olmayan koşullarda sanayileşmesini hızla sürdürerek gelişmiş sosyalizm aşamasına ulaşmaya çalışan bir ülkedir. Sorunların temelinde bu oluşum vardır.

Sosyalist kalkınma merkezi planlamayı gerektirir. Merkezi planlamanın temel işlevi ise, tarım, sanayi, hizmet alanlarının gelişme oranlarının ve doğrultularının uyumlulaştırılmasıdır. Buna koşut olarak da üretimle tüketimin dengelenmesidir.

Oysa Polonya'da bu düzenlemeleri zorlaştıran koşullar varlığını henüz sürdürmektedir. Çünkü Polonya'da tarımın büyük bir kesimi özel mülkiyette, küçük işletmelerdir. Küçük üreticilerin tarımsal üretimi düşürmemeleri için onları tatmin edecek yüksek fiyat politikasının uygulanması gerekmektedir.

Ayrıca, çok sayıdaki küçük işletmeler verimliliği artıracak en rasyonel, en ileri yöntem ve tekniğin kullanılması yolunda sınırlayıcı etkiler de yapmakta ve maliyetleri yükseltmektedir. Tarımsal ürünlerin fiyatlarına yansıyan bu durum, onları yükseltmektedir.

Bu nedenlerle, tarımda, sanayie aktarılacak fon birikimi zorlaşmakta ve sanayi yatırımları kaynak darlığı ile karşılaşmaktadır.

Tarımsal fiyatlara ilişkin diğer bir sorun da, bu fiyatların yüksekliğinin işçi sınıfı ve diğer kentsel nüfus kesimleri için hayat pahalılığına neden olmasıdır. Bu durumda, devlet fonlarının önemli bir bölümü, bir yandan tarımdaki küçük üreticileri tatmin etmek, diğer yandan da kentli halk kitleleri için tarımsal fiyatları belli düşük bir düzeyde tutabilmek için aradaki farkı kapatmaya ayrılmaktadır. Bu durum, hem devlet bütçesini zorlamakta, hem de sanayi için yatırım kaynaklarını sınırlayan sonuçlar yaratmaktadır.

Bunlara ek olarak, Polonya halkının tüketim alışkanlığının yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Bu da, hiç kuşkusuz, üretim-tüketim dengesine, sanayileşme hızına olumsuz etkilerde bulunuyor.

Bunalımlı durumun bütününde bu ekonomik etmenler bulunmakla beraber, ekonomi dışı diğer bazı faktörlerin de varlığında söz etmek gerekiyor. Bunlar arasında, devrimden sonra da kitlelerin eğitimi, ideolojik-politik gelişkinlik düzeylerinin sürekli geliştirilmesi, bilimsel sosyalist ideolojk ve politik alanında öncü'nün örgütsel etkinliğinin sürekli güçlendirilmesi en başlarda geliyor.

Polonya, çöküşün, yozlaşmanın değil, hızlı büyümenin sancılarını çekmektedir. Kitlelerin yaşam düzeylerini düşürmenin değil, yükseltmenin önlemlerini aramakta ve almaktadır. Dış borçlar yüksektir ama ekonomik gelişme düzeyi bunları karşılayabilecek gelişkinliktedir.

Sorunlar, sosyalizmin tabiatından, yapısından kaynaklanmadığına göre, sosyalizm çerçevesi içinde, Polonya işçi ve emekçi halkının kendi öz partisiyle elele vermesiyle çözülecektir.

Bulanık suda balık avlamaya kalkacakların iştahları kursaklarında bırakılmak durumundadır. Emperyalizm; ajanları, papazları, kredileriyle pusuda beklemektedir. Polonya, «sosyalizm iflas etmiştir, kurtuluş kapitalizmdedir» diyerek değil, sosyalizmi «özgürleştirme», «insancıl yapma» adına sosyalizmden saptırılmaya çalışılacaktır. Emperyalizm, uluslararası sermaye, «ince» taktiklerle, demirden ellerine kadife eldiven geçirerek melanetlerini yürütmeye bakmaktadır.

Varolan sorunların, Parti'nin önderliği ve işçi sınıfı ile emekçi halk kitlelerinin katkı ve desteğiyle mümkün olan en kısa zamanda çözüme kavuşturulması esastır. Bu yapılırken de sosyalizmin kazanılmış mevzilerinden de bir adım geri basılamayacağı kuşkusuzdur.

Proleterya enternasyonalizmi Polonya işçi sınıfı partisinin yanında, emperyalizmin dim dik karşısındadır.

Türkiye İşçi Partisi'de bu dayanışmanın içindedir.

ÇARK BAŞAK / **Türkiye İşçi Partisi Merkez Yayın Organı** / Sahibi: Türkiye İşçi Partisi adına **Behice BORAN** / Sorumlu Yazı İşleri Müdürü. **Can AÇIKGÖZ** / 15 günde bir yayınlanır / Yönetim yeri: TİP Genel Merkezi, Piyerloti Caddesi 21-3 Çemberlitaş, İSTANBUL Tel. 22 86 20 / Abone: Yıllık 100 TL. Avrupa abone: 12 DM / Dizgi/Baskı: **Kent Basımevi**, 27 41 85 Cilt: Numune Mücellithanesi, 26 31 23 / Son baskı tarihi: 31 Ağustos 1980